

آموزش ذهن خوانی به کودکان اتیسم:
راهنمای کاربردی برای والدین و مربیان

نویسندگان: پاتریشیا هاولین، سیمون
بارون-کوهن و جولی هادوین

مترجم: حسین رضائی

Howlin, Patricia

سرشناسه: هاولین، پاتریشیا

عنوان و نام پدیدآوران: آموزش ذهن خوانی به کودکان اتیسم: راهنمای کاربردی برای والدین و مربیان/پاتریشیا هاولین، سیمون بارون-کوهن، جولی هادوین. ترجمه: حسین رضائی

Teaching Children With Autism to Mind-read : A Practical Guide for Teachers and

یادداشت: عنوان اصلی:

Parents. C, 1999

موضوع: آموزشی

Baron-Cohen, Simon.

شناسه افزوده: بارون-کوهن، سیمون.

Hadwin, Julie.

شناسه افزوده: هادوین، جولی.

شناسه افزوده: حسین رضائی، ۱۳۶۱، مترجم

این کتاب ترجمه ای است از:

Teaching Children With Autism to Mind-read :
A Practical Guide for Teachers and Parents.
Howlin, Patricia.; Baron-Cohen, Simon.; Hadwin, Julie.
Wiley, 1999

فهرست عناوین

- ۸..... فصل اول: آشنایی با نظریه ذهن
- ۹..... آشنایی با نظریه ذهن
- ۱۳..... اهمیت ذهن خوانی:
- ۱۳..... ذهن خوانی چه فوایدی دارد؟
- ۱۳..... درک رفتار اجتماعی
- ۱۳..... درک زبان و ارتباطات بین فردی
- ۱۴..... دیگر کاربردهای ذهن خوانی
- ۱۴..... تشخیص حرف راست از دروغ
- ۱۴..... توانایی همدردی
- ۱۴..... خودآگاهی
- ۱۵..... مشکلات کودکان اوتیسم در ذهن خوانی
- ۱۵..... نمونه هایی از کودکان اوتیسم دارای ناتوانی در ذهن خوانی
- ۱۵..... ناتوانی در تشخیص احساسات سایرین
- ۱۶..... ناتوانی در توجه کردن به معلومات سایرین
- ۱۶..... ناتوانی در درک نیت سایرین
- ۱۶..... ناتوانی در تشخیص میزان علاقه شنونده به صحبت های خود
- ۱۶..... ناتوانی در درک منظور گوینده
- ۱۶..... ناتوانی در پیش بینی تصور احتمالی دیگران از اعمال خود
- ۱۷..... ناتوانی در تشخیص سوتفاهم ها
- ۱۷..... ناتوانی در فریب دادن سایرین یا تشخیص سوء استفاده
- ۱۷..... ناتوانی در تشخیص دلیل مردم برای انجام برخی از کارها
- ۱۷..... آیا می توان ذهن خوانی را به افراد اوتیسم آموزش داد؟
- ۱۸..... اصول آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم

- ۱۹..... افزایش تعمیم پذیری آموزش ها
- ۱۹..... این آموزشها برای کدام دسته از کودکان اوتیسم مناسب هستند؟
- ۲۰..... ساختار راهنمای آموزشی
- ۲۱..... فصل دوم: آموزش احساسات
- ۲۲..... پنج سطح درک احساسات
- ۲۲..... سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای با کمک عکس ها
- ۲۲..... سطح دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها
- ۲۲..... سطح سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها
- ۲۲..... سطح چهارم: احساسات برگرفته از خواسته ها
- ۲۲..... سطح پنجم: احساسات برگرفته از باورها
- ۲۲..... سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای با کمک عکس ها
- ۲۳..... وسایل آموزشی مورد نیاز و شیوه ارزیابی کودک
- ۲۳..... شیوه آموزش:
- ۲۴..... مرحله دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها
- ۲۴..... وسایل آموزشی
- ۲۴..... شیوه آموزش:
- ۲۵..... مرحله سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها
- ۲۵..... شیوه آموزش این مرحله
- ۲۸..... موقعیت های ترسناک
- ۴۰..... موقعیت های خوشحال کننده
- ۵۲..... موقعیت های ناراحت کننده
- ۶۴..... موقعیت های عصبانی کننده
- ۷۶..... مرحله چهارم: شناسایی احساسات برگرفته از تمایلات
- ۷۶..... وسایل آموزشی
- ۷۶..... شیوه ارزیابی توانایی کودک برای انجام این مرحله

۷۷.....	شیوه آموزش
۷۸.....	اصول کلی آموزش
۷۸.....	موقعیت های خوشحال کننده
۹۱.....	موقعیت های ناراحت کننده
۱۰۳.....	مرحله پنجم: شناسایی احساسات برگرفته از باورها
۱۰۵.....	مواد آموزشی
۱۰۵.....	روش ارزیابی
۱۰۶.....	نمونه ای از ارزیابی توانایی کودک در تشخیص احساسات برگرفته از باور
۱۰۷.....	روش آموزش:
۱۰۸.....	قواعد کلی آموزش
۱۰۹.....	موقعیت الف: باور صحیح و برآورده شدن تمایل
۱۳۹.....	باور درست و برآورده نشدن تمایل
۱۷۱.....	عقیده اشتباه و برآورده شدن تمایل
۲۰۲.....	باور اشتباه و عدم برآورده شدن تمایل
۲۳۷.....	فصل سوم: آموزش منابع اطلاعات
۲۳۸.....	پنج سطح یادگیری منابع اطلاعات
۲۳۸.....	مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده
۲۳۸.....	مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده
۲۳۸.....	مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»
۲۳۸.....	مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با در نظر گرفتن دانش وی
۲۳۸.....	مرحله پنجم: فهمیدن باور کاذب
۲۳۸.....	مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده
۲۳۹.....	مواد آموزشی
۲۳۹.....	ارزیابی کودک
۲۴۰.....	روش آموزش

۲۴۱	اصول کلی آموزش
۲۴۱	مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده
۲۴۱	مواد آموزشی
۲۴۲	روش ارزیابی
۲۴۲	نمونه:
۲۴۳	روش آموزش
۲۴۴	اصول کلی آموزش
۲۴۴	مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»
۲۴۴	وسایل آموزشی
۲۴۵	برخی از اشیاء قابل استفاده در مرحله سوم
۲۴۵	ارزیابی کودک
۲۴۵	بخش الف: قضاوت راجع به خود
۲۴۵	بخش ب: قضاوت راجع به دیگران
۲۴۶	روش آموزش
۲۴۷	مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با در نظر گرفتن دانش وی
۲۴۷	وسایل آموزشی
۲۴۸	ارزیابی سطح فعلی توانایی کودک
۲۴۸	روش آموزش
۲۴۹	آموزش
۲۴۹	اصول کلی آموزش:
۲۴۹	مرحله پنجم: درک باور اشتباه
۲۴۹	وسایل آموزشی
۲۵۷	منابع

فصل اول: آشنایی با نظریه ذهن

آشنایی با نظریه ذهن

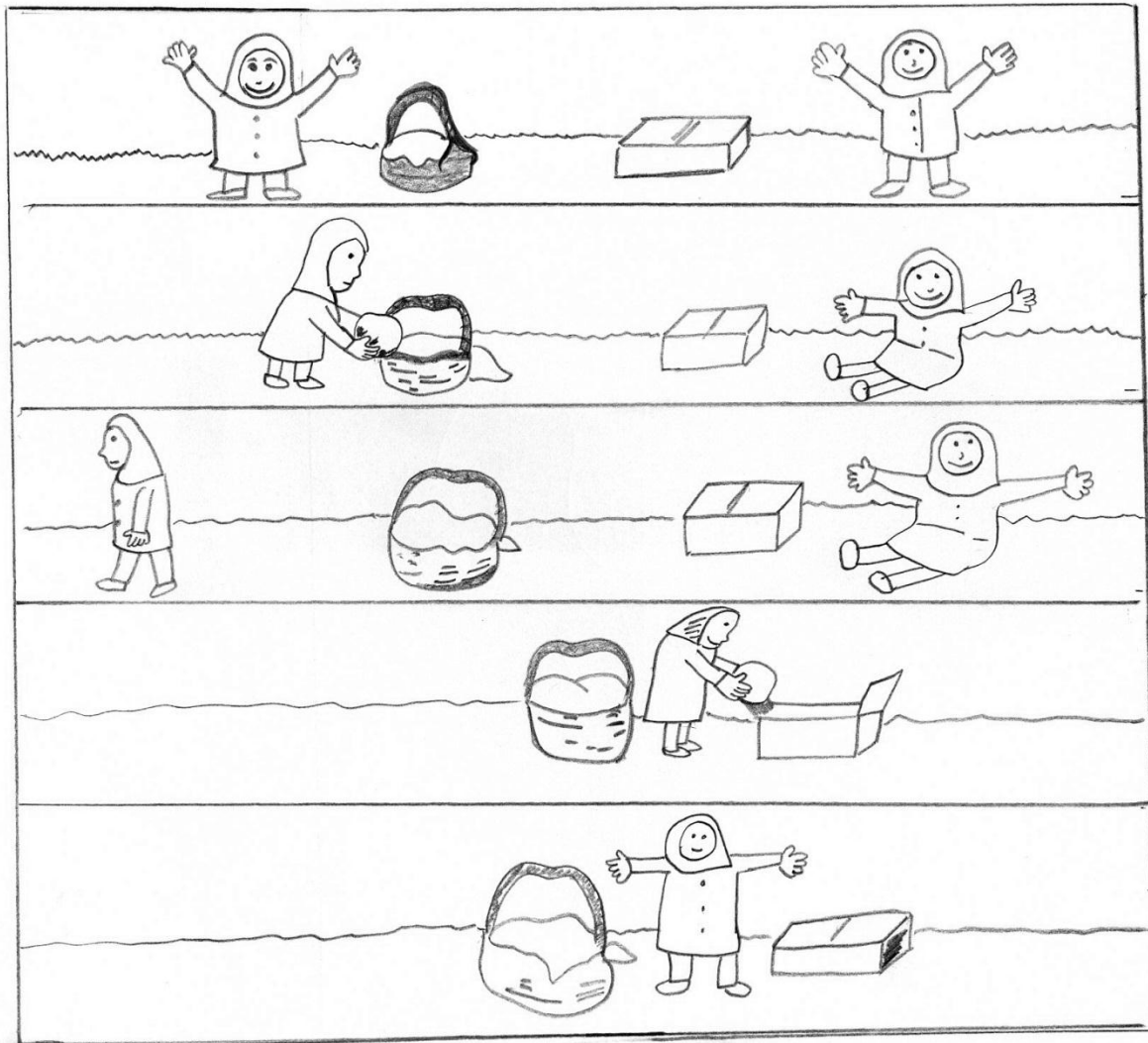
اصطلاح نظریه ذهن توسط دیوید پریمیک در سال ۱۹۸۷ مطرح شد. نظریه ذهن عبارتست از توانایی فرد برای درک حالت های ذهنی سایر افراد (مثل افکار، باورها، تمایلات، نیت ها، احساسات و رویاها)، استفاده از این اطلاعات برای تفسیر گفته های دیگران، پی بردن به علت رفتارهای دیگران و پیش بینی رفتارهای آینده آن هاست. نظریه ذهن پیش نیازی برای درک محیط اجتماعی و تعامل با آن می باشد. از طرفی دیگر درک افکار، عقاید و حالات ذهنی دیگران موجب همدلی بیشتر با آنها و متعاقبا سبب داشتن روابط اجتماعی مناسب تری با آنها می شود. شکل گیری نظریه ذهن در کودک، نقش اساسی در شکل گیری زبان و همچنین رابطه وی با مادرش دارد. شواهدی وجود دارد مبنی بر اینکه نظریه ذهن نقش اساسی در ارزشمند تلقی کردن خود و دلبستگی کودک با مادرش دارد. داشتن روابط اجتماعی موفق در سال های اولیه زندگی فرصتی را برای آموختن رابطه میان افکار و اعمال فراهم می کند. درک رابطه میان حالت های مختلف ذهنی مانند عقاید و نیت ها منجر به موفقیت کودکان در ایجاد رابطه با همسالانشان می شود. کودکانی که نمی دانند اعمال در نتیجه حالت های ذهنی به وجود می آید در رابطه با همسالانشان با مشکل مواجه می شوند. این کودکان در معرض مشکلاتی از قبیل ناسازگاری اجتماعی خواهند بود. کودکان اوتیسم و اسپرگر در جنبه کاربردشناسی زبان دچار مشکل اند و این مسئله خود را در ارتباطات روزمره، درک طنزها، شوخی ها، توانایی درک زبان مجازی (استعاره) و استنباط ها و استنتاج های ضمنی نشان می دهد. این مشکلات اغلب به وجود نقایصی در نظریه ذهن این کودکان نسبت داده شده است (۱).

کودکان حتی از سنین ۱۸ تا ۳۰ ماهگی می توانند به این حالت های ذهنی اطرافیان خود توجه کنند و راجع به آن صحبت کنند (۲، ۳). پژوهش ها نشان می دهند که حدود سنین سه تا چهار سالگی نظریه ذهن کودکان از رشد قابل قبولی برخوردار می شود. به دلیل نامتعارف بودن اصطلاح «نظریه ذهن»، از این به بعد در این کتاب برای اشاره به آن از اصطلاح «ذهن خوانی» استفاده می شود. حتی نوزادان نیز می توانند حالت های چهره ای خوشحال، ناراحت، عصبانی و ترسیده را از یکدیگر تمییز دهند. کودکان در سه سالگی می توانند پیش بینی کنند که شرایط چگونه بر احساسات افراد تاثیر می گذارد و در سن چهار سالگی می توانند به طور همزمان تمایلات و باورهای فرد را در نظر بگیرند و بگویند با ترکیب این دو فرد چه احساسی خواهد داشت. به عنوان مثال، یک هدیه به رضا داده می شود. اگر رضا دوست داشته باشد که این هدیه، یک کتاب جدید باشد (تمایل رضا) اما بداند که هدیه او چیزی غیر از کتاب است (باور رضا)، ناراحت می شود.

آزمون اسید^۱ برای ارزیابی توانایی ذهن خوانی کودکان کاربرد دارد (۴). در این آزمون شرایطی برای کودک به تصویر کشیده می شود که ناقل یک باور اشتباه است. به عنوان مثال، فرض کنید در یک کارت تصویری نشان داده شود مبنی بر این که شخصی مقداری پول را بدون اطلاع رضا در یک گلدان چینی قایم کرده است. حسن که به تصویر نگاه می کند، می داند که پول را در یک گلدان چینی قایم کرده اند. اما رضا که داخل تصویر است

^۱ . Acid test

خیال می کند که پول در کشوی میز قرار داده شده است. برای ارزیابی قدرت ذهن خوانی حسن از او سوال می شود که رضا کجا دنبال پول خواهد گشت؟ تصویر زیر یک نمونه از این آزمون را نشان می دهد که برای ارزیابی قدرت ذهن خوانی کودکان می توانید از آن استفاده کنید. معمولا کودکان ۴ ساله طبیعی می توانند این آزمون را بدرستی جواب دهند(۵). نمونه ای از این آزمون در ادامه ارائه می شود(۶).

همانطور که در شکل فوق می بینید، موقعی که جای توپ مریم عوض می شود، خودش در اتاق نیست. به همین دلیل چون جایجا شدن توپش را ندیده است، فکر می کند که توپش هنوز در سبد خودش است. مربی یا والد بعد از نشان دادن این تصویر و تعریف ماجرای آن برای کودک اوتیسم از او می پرسد «بنظرت مریم کجا دنبال توپش می گرده؟ توی سبد یا توی جعبه؟» اغلب کودکان ۴ ساله می توانند به این سوال بدرستی جواب دهند. پاسخ دادن به این سوال کار دشواری است زیرا کودک باید هنگام پاسخ دادن به این سوال به باور مریم در مورد جای توپ فکر کند و براساس آن پاسخ دهد (نه برطبق باور خودش که می داند توپ در جعبه است).

توانایی ذهن خوانی کودکان در سالهای اولیه رشد، پایه ریزی می شود. اولین نشانه ای برخوردار از این توانایی را می توان در قابلیت کودکان برای انجام موفقیت آمیز تکالیف آزمون های تفکر برگرفته از اطلاعات بینایی^۱ مشاهده نمود. تفکر برگرفته از اطلاعات بینایی در دو مرحله شکل می گیرد. در مرحله اول کودک تشخیص می دهد که شخص دیگر چه چیزی^۲ را می بیند. کودکان دو ساله نیز می توانند این مرحله بدرستی را انجام دهند. به همین دلیل، کودکان در این سن می توانند شی مد نظر طرف مقابل خود را مخفی کنند یا آنرا در معرض دید قرار دهند. در مرحله دوم کودک باید بتواند تشخیص دهد که یک شی توسط فرد دیگر چگونه^۳ مشاهده می شود. یعنی کودک باید بتواند از زاویه دید فرد مقابلش، شی را در ذهن خود مجسم کند(۷).

همچنین، کودک برای برخوردار از توانایی ذهن خوانی باید به این اصل پی ببرد که «دیدن هر چیز به شناخت آن منجر می شود»^۴. به عنوان مثال، کودکان سه ساله براحتی می توانند نشان دهند که کدام شخص می تواند شی داخل ظرف را تشخیص دهد (شخصی که تعویض شدن شی را دیده یا شخصی از این موضوع بی خبر است)(۸).

ادراک احساسات و تمایلات نیز یکی از اساسی ترین عواملی است که به درک رفتار سایرین کمک می کند. با در نظر گرفتن احساسات و تمایلات سایرین، می توان رفتار آن ها را پیش بینی کرد. به عنوان مثال، هنگام تماشای یک فیلم، دیدن شخصی که روی انگشتان پاهایش راه می رود و به آرامی وارد یک آپارتمان می شود، ممکن است منعکس کننده باور^۵ وی از وجود شخص دیگری در آپارتمان باشد و اینکه وی با اینکار می خواهد^۶ مخفیانه وارد شود. در طول دوران رشد، کودکان قبل از اینکه بتوانند باور یک فرد را تشخیص دهند، می توانند تمایلات وی را درک کنند. مطالعات نشان داده اند که کودکان طبیعی در سن دو سالگی قادر هستند تمایلات سایرین را درک کنند (۲). کودکان در این سن قادرند اختلافات ناخوشایند تمایلات والدین و خودشان را درک کنند.

نمونه ای دیگر از آزمون ذهن خوانی

دستورالعمل: به عکس زیر نگاه کن.

سوال ۱: چه اتفاقی افتاده است؟ می توانی در مورد آن توضیح دهی؟

سوال ۲: در این تصویر چه کسی ترسیده است؟

سوال ۳: چرا این فرد ترسیده است؟

سوال ۴: در این تصویر چه کسی خوشحال است؟

سوال ۵: چرا این فرد خوشحال است؟

1 . visual perspective-taking

2 . what

3 . how

4 . seeing-leads-to-knowing

5 . belief

6 . desire

سوال ۶: در این تصویر چه کسی ناراحت است؟

سوال ۷: چرا این فرد ناراحت است؟

سوال ۸: در این تصویر چه کسی عصبانی است؟

سوال ۹: چرا این فرد عصبانی است؟

کودکان در سن ۳ سالگی می توانند پیش بینی کنند که موقعیت ها چگونه بر احساسات افراد (خوشحالی، ناراحتی، ترس و خشم) تاثیر می گذارند. در سن ۴ سالگی، کودکان می توانند بطور همزمان با در نظر گرفتن تمایل و باور فرد، احساس وی را تشخیص دهند. به عنوان مثال، رضا یک هدیه دریافت می کند و دلش می خواهد که این هدیه یک کتاب باشد. اگر تصور رضا این باشد که هدیه بسته بندی شده (غیر قابل مشاهده)، چیزی غیر از کتاب است، ناراحت می شود.

تظاهر^۱ نیز جنبه مهم دیگری از حالت های ذهنی کودکان است که در رشد توانایی های ارتباطی و زبانی آن ها اهمیت زیادی دارد. کودکان ۱۰ تا ۱۸ ماهه نیز می توانند بازی های نمادین را انجام دهند (۹). کودکانی که صحبت کردن را شروع کرده اند، در سنی که قادر به پاسخگویی سوالات می شوند، می توانند تفاوت بین واقعیت و تمارض را تشخیص دهند (۲). از اینرو، با اینکه ممکن است در بازی هایشان از یک موز بجای تلفن استفاده کنند، کاربردهای واقعی این دو شی را نیز تشخیص می دهند.

اهمیت ذهن خوانی:

ذهن خوانی چه فوایدی دارد؟

درک رفتار اجتماعی

در این قسمت، در مورد اهمیت ذهن خوانی اندکی بحث می شود. دنت^۲، نقش ذهن خوانی در درک روابط روزمره را معادل «روانشناسی مردمی»^۳ می داند. نقش ذهن خوانی در تسهیل روابط انسانی را اینگونه توصیف می کند:

ما برای توصیف و پیش بینی رفتار سایرین، از روانشناسی مردمی استفاده می کنیم. به عنوان مثال، هنگام رانندگی در بزرگراه، با تکیه بر قضاوت خود از باورها، تمایلات و تصمیم گیری های سایر رانندگان مسیر خود را ادامه می دهیم. یا هنگام تماشای یک فیلم، با دیدن صحنه ای که در آن قهرمان فیلم با اعتماد بنفس به یک شخص پلید لبخند می زند، ممکن است به این نتیجه برسیم که قهرمان فیلم با این لبخند تلاش می کند تا این تصور را در شخص پلید ایجاد کند که از موضوع فریب دادن برادرش توسط فرد پلید بی خبر است (۱۰).

درک زبان و ارتباطات بین فردی

طبق نظر زبانشناسان، برای درک صحبت های دیگران ما به نیت افراد از گفتن جمله هایشان فکر می کنیم (۱۱). مثلاً وقتی که پلیس با فریاد به یک سارق مسلح می گوید «بندازش» سارق براحتمی می داند که منظور پلیس اسلحه است. سارق هنگام شنیدن این واژه کوتاه به نیت پلیس از گفتن آن فکر می کند و آن را بدرستی درک می کند. همچنین، وقتی که جمله «جوجه ها را آخر پاییز می شمارند» را می شنویم می دانیم که منظور گوینده واقعا این نیست که قرار است جوجه ها را در آخر پاییز شمارش کنند. به همین دلیل، درک استعارات و کنایه ها به توانایی فرد برای ذهن خوانی وابسته است. هنگام گوش دادن به صحبت های دیگران تنها به کلماتی که بیان می کنند توجه نمی کنیم. بلکه، حالت های هیجانی و احساسی آن ها نیز در درک گفته هایشان به ما کمک زیادی می کند. همچنین، اشارات غیر کلامی نیز از طریق ذهن خوانی درک می شوند. اشارات غیر کلامی تاثیر زیادی بر درک ما از گفته های دیگران دارند. فرض کنید، یکی از دوستانتان از شما بخواهد تا برایش آب

¹ . pretence

² . Dennett

³ . folk psychology

ببرید که بنوشد. اگر شما از او بپرسید که چقدر آب می‌خواهد و او در پاسخ به زبان بگوید "یک ذره" اما همزمان دستپایش به اندازه یک پارچ، باز کند، شما درک می‌کنید که به میزان زیادی آب نیاز دارد و اینکه او خیلی تشنه است.

نقش دیگر ذهن خوانی این است که به گوینده کمک می‌کند تا تشخیص دهد شنونده برای درک منظورش به چه میزان اطلاعات نیاز دارد. به عنوان مثال، فرض کنید می‌خواهید در مورد شخصی بنام حسن برای یکی از دوستانتان صحبت کنید. چون می‌دانید که دوست شما هیچ اطلاعاتی در مورد حسن ندارد، بنابراین، در مورد ویژگی‌های جسمانی، سن، شغل و ... او برای دوستانتان صحبت می‌کنید تا او بتواند بدرستی حسن را بشناسد. این مسئله در مکالمات تلفنی نیز بخوبی خود را نشان می‌دهد. یعنی می‌دانیم که فرد مخاطب ما چون ما را نمی‌بیند نمی‌تواند اشارات غیرکلامی ما را ببیند و بجای آن از کلمات و واژه‌ها برای رساندن منظورمان استفاده می‌کنیم. اگر به صحبت کردن کودکان خردسال توجه کرده باشید، دیده‌اید که این کودکان برخی از سوالاتی که از پشت تلفن از آن‌ها پرسیده می‌شود را از طریق حرکات سر پاسخ می‌دهند. مثلاً، برای آره گفتن فقط سر خود را پایین می‌آورند و از کلمه آره یا بله استفاده نمی‌کنند. درحالی‌که مخاطب تلفنی شان، آن‌ها را نمی‌بیند و منظور آن‌ها را متوجه نمی‌شود.

دیگر کاربردهای ذهن خوانی

تشخیص حرف راست از دروغ

کودکان طبیعی حدود سن ۴ سالگی می‌توانند دیگران دیگران را فریب دهند(۱۲). تشخیص حرف راست از دروغ نیز به توانایی ذهن خوانی وابسته است.

توانایی همدردی

برای همدردی با دیگران ابتدا باید تشخیص دهیم که اتفاقات و رخدادها چگونه بر افراد اثر می‌گذارند و اینکه هر فرد تحت شرایط گوناگون چه احساسی را تجربه می‌کند تا مطابق با احساسش بتوانیم حرکات و صحبت‌هایمان را تنظیم کنیم. کودکان طبیعی در ۳ سالگی می‌توانند احساسات اصلی اطرافیانشان را شناسایی کنند و به آن واکنش نشان دهند. از اینرو، قابلیت فرد برای همدردی نیز به توانایی ذهن خوانی وی وابسته است (۱۳).

خودآگاهی^۱

کودکان در سن ۴ سالگی می‌توانند تفاوت بین واقعیت^۲ و آنچه که در ظاهر دیده می‌شود^۳ را تشخیص دهند (۱۴) و بدانند که ممکن است عقاید اولیه شان اشتباه باشد. به طور مثال، یک کودک عادی ممکن است از فاصله

^۱ . self-consciousness

^۲ . reality

^۳ . appearance

زیاد یک اتو را به صورت تلفن می بیند، با اندکی نزدیکتر شدن ممکن است درمورد تلفن بودن آن شک کند و به خودش بگوید: "فکر کردم اتوست، اما ممکنه اینطور نباشه".

مشکلات کودکان اوتیسم در ذهن خوانی^۱

مطالعات گوناگون نشان داده اند که کودکان اوتیسم در ذهن خوانی و درک احساسات دیگران مشکلات متعددی دارند (۱۵، ۱۶). مشکل این کودکان در ذهن خوانی می تواند زمینه ساز بسیاری از مشکلات دیگری باشد که این کودکان در دوران رشد خود نشان می دهند. به عنوان مثال، در آزمون اسید (که در بالا شرح داده شد)، کودکان اوتیسم از کودکان طبیعی و حتی کودکان دارای اختلالات یادگیری بیشتر دچار مشکل می شوند و تنها تعداد خیلی اندکی از کودکان اوتیسم می توانند این آزمون را بدرستی پاسخ دهند (۶). کودکان دارای اوتیسم به دلیل ناتوانی در ذهن خوانی، در تشخیص دروغ از واقعیت بیشترین ضعف را خود نشان می دهند (۱۷-۱۹). این کودکان در تشخیص احساسات و پیش بینی حالت هیجانی دیگران نیز دچار مشکلات زیادی هستند (۲۰). این کودکان در انجام بازی های نمادین نیز ناتوان هستند. بازی نمادین به بازی گفته می شود که کودک یک وسیله را به جای وسیله دیگر بکار می برد و در بازی اش به طور متفاوتی از آن استفاده می کند. بطور مثال، یک کودک می تواند یک موز بردارد و در بازی آن را بجای تلفن به گوشش نزدیک کند و با شخص خیالی اش صحبت کند. کودکان عادی از حدود ۲ سالگی این بازی ها را انجام می دهند (۲۱) اما کودکان اوتیسم بندرت این بازی ها را انجام می دهند (۲۲). این کودکان در مقایسه با کودکان همسن و سال دارای اختلالات یادگیری نیز بازی های نمادین را کمتر انجام می دهند (۲۳).

نمونه هایی از کودکان اوتیسم دارای ناتوانی در ذهن خوانی (۲۴)

ناتوانی در تشخیص احساسات سایرین

جان کودک ۱۲ ساله ایست که دارای اوتیسم است. والدینش با اصرار او را در یک مدرسه ثبت نام می کنند. اما در همان هفته اول به معلمش نزدیک می شود و به او می گوید: «خانم معلم، شما روی صورتت چهارتا خال داری».

^۱ . Mindblindness

ناتوانی در توجه کردن به معلومات سایرین

جفری جوانی است که اوتیسم دارد و در یک شرکت کامپیوتری کار می کند. اما درک نمی کند نباید هر چیزی که می داند یا می بیند را برای همه تعریف کند. همچنین، برای توضیح دادن در مورد خیلی از مسائل نمی داند که به چه میزان مقدمه چینی نیازمند است.

ناتوانی در درک نیت سایرین

سامانتا دختر ۱۰ ساله ایست که دارای اوتیسم است و در یک مدرسه عادی مشغول به تحصیل است. والدینش به او آموخته اند که اسم و آدرسش را بدرستی بیان کند. به همین دلیل، به محض ورودش به مدرسه به اولین گروه کودکانی که نزدیک شد، سریعاً نام و آدرسش را به آن ها گفت و با زدن ضربه ای به پهلوی یکی از کودکان، به آن ها پیشنهاد دوستی داد.

ناتوانی در تشخیص میزان علاقه شنونده به صحبت های خود

رابرت یک پسر ۱۲ ساله دارای اوتیسم است که به مدرسه عادی می رود. او به صورت مستمر همکلاسی ها و معلم هایش را با حرف های تکراری راجع به مشخصات ماشین رنو، جزئیات معماری برج ایفل یا بیماری هموفیلی کلافه می کند. او با همه فقط در مورد همین سه موضوع تکراری صحبت می کند و عدم علاقه سایرین برای شنیدن این حرف ها برایش اهمیت ندارد.

ناتوانی در درک منظور گوینده

دیوید یک پسر ۱۴ ساله دارای اوتیسم است که وقتی معلمش در کلاس نقاشی به او گفت که «پسر کناریت را رنگ کن» (یک اصطلاح انگلیسی در رنگ آمیزی تابلوی نقاشی است و یعنی «به پسر بغل دستیت کمک کن» علیرغم نارضایتی و مخالفت پسری که کنارش نشسته بود، دیوید او را با قلم موهایش رنگ کرد. لئو هم مردی اوتیسم است که شغل اداری دارد و بخاطر مشکل در درک منظور سایرین در کارش با مشکلات عدیده ای مواجه می شود. به همین دلیل، هنگامی که کسی از اشتباهات وی خسته می شود و با عصبانیت به او می گوید «یکبار دیگه این کار رو انجام بده» و او بازهم بدون درک منظور واقعی وی همان اشتباه را بلافاصله تکرار می کند.

ناتوانی در پیش بینی تصور احتمالی دیگران از اعمال خود

جوزف در نوجوانی در مورد خصوصی ترین جزئیات زندگی اش از جمله اعضای بدنش یا خوانواده اش با غریبه ها صحبت می کرد. همچنین، در مکان های عمومی به محض اینکه احساس گرما می کرد، بدون شرمشاری لباسش را از تن درمی آورد.

ناتوانی در تشخیص سوتفاهم ها^۱

مایکل جوانی است که اوتیسم دارد و بخاطر حمله به زنی که در قسمت امانات کار می کرد کارش را از دست داد. مایکل این زن را به خاطر اینکه کلاهش را اشتباهی با کلاه فرد دیگری جابجا کرده بود با چتر محکم مورد ضرب و شتم قرار داد. مایکل بخاطر وسواس و دقت بی نظیری که دارد (این دقت بالا را مدیون اوتیسمش است) در کارهایش هیچ وقت اشتباه نمی کند. به همین دلیل، نمی توانست تشخیص دهد که افراد عادی به اندازه خودش دقت نمی کنند و به صورت طبیعی هر از گاهی در کارشان مرتکب اشتباه می شوند. حتی وقتی که کارش را از دست داد نیز بر این باور بود که چون اشتباه از طرف آن زن بوده او باید کارش را از دست بدهد نه خودش.

ناتوانی در فریب دادن سایرین یا تشخیص سوء استفاده

جک یک مرد ۲۵ ساله است که اوتیسم دارد و در طلافروشی کار می کند. چون همه او را به عنوان مرد صادقی می شناختند به کلید گاو صندوق اصلی طلافروشی دسترسی داشت. اما بی اطلاعی وی از پلیدی دیگران باعث شد تا مورد سوء استفاده نگهبان جدید جواهرفروشی قرار بگیرد. یک شب نگهبان از وی درخواست کرد تا کلید گاو صندوق را به او بدهد و جک بسادگی کلیدها را در اختیار نگهبان گذاشت. وقتی که نگهبان محتویات گاو صندوق را سرقت نمود و فرار کرد، جک به همکاری با وی در این سرقت متهم شد. به همین دلیل، دیگر تحت هیچ شرایطی در هیچ شغلی نتوانست به اندازه گذشته مورد اعتماد واقع شود.

ناتوانی در تشخیص دلیل مردم برای انجام برخی از کارها

جانسون مرد ۲۰ ساله ایست که اوتیسم دارد و باوجود بهره مندی از هوش طبیعی مشکلات اجتماعی متعددی دارد. عموی جانسون با شناختی که از وی داشت و با در نظر گرفتن مشکلات اجتماعی وی کار خیلی ساده و راحتی را به او داد. اما جانسون بدلیل عدم دیافت پست مدیریتی، بجای قدردانی از عموی خود با عصبانیت شرکت وی را ترک کرد.

این موارد نمونه هایی از افراد اوتیسم هستند که بخاطر ناتوانایی در ذهن خوانی در زندگی خود همواره با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می کنند.

آیا می توان ذهن خوانی را به افراد اوتیسم آموزش داد؟

کودکان طبیعی برای یادگیری ذهن خوانی به آموزش خاصی نیاز ندارند. اما، می توان به کودکانی که در فراگیری ذهن خوانی مشکل دارند این قابلیت را آموزش داد. آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم، ممکن است مهارت های اجتماعی آن ها را بهبود دهد. بیابید ناتوانی این کودکان در ذهن خوانی را با ناتوانی کودکان نابینا در خواندن مقایسه کنیم. کودکان نابینا بسادگی می توانند از طریق سیستم نوشتاری بریل خواندن و نوشتن را یاد بگیرند. چرا که این کودکان در فرایندهای مغزی موثر در یادگیری نوشتن مشکل ندارند. اما، چون

¹ . Misunderstandings

قدرت دیدن کلمات نوشتاری را ندارند نمی توانند بدون سیستم بریل آن را یاد بگیرند. در واقع، در این کودکان، سیستم بساواپی یا لمسی، جایگزین سیستم بینایی می شود و نقص آن ها در خواندن جبران می شود. اما، کودکان اوتیسم در سیستم بینایی یا شنیداری خود مشکل ندارند (نقص ندارند). بلکه مشکل آن ها در مناطق مغزی تفسیر کننده اطلاعات اجتماعی است. حال این سوال مطرح می شود که آیا برای کودکان اوتیسم سیستم جایگزینی است که با کمک آن بتوانند ذهن خوانی را بیاموزند؟

مطالعات نشان داده اند که این کودکان می توانند تفاوت ظاهر و واقعیت^۱ را تشخیص دهند (۲۵) یا اینکه از طریق آموزش توانایی لازم جهت انجام صحیح آزمون اسید را کسب می کنند (۲۶).

اصول آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم

در این بخش در مورد شرایط و مسایل مورد نیاز برای آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم بحث می شود (۲۷).

در آموزش کودکان دارای اوتیسم باید توجه داشت که مهارت های پیچیده را باید به بخش های کوچکتری تقسیم کرد. از اینرو، توجه به روند طبیعی رشد یک مهارت در کودکان طبیعی می تواند راهنمای خوبی برای آموزش آن باشد (۲). مهارتهایی که به صورت حساب شده و با برنامه ریزی دقیق آموزش داده می شوند خیلی سریع آموخته می شوند و بصورت پایدارتری در ذهن کودک باقی می ماندند. بازده آموزش های طبیعی خیلی بیشتر از آموزش های رسمی است. زیرا در آموزش های رسمی از موقعیت های یادگیری موجود در محیط طبیعی خیلی کمتر استفاده می شود و در طراحی تکالیف درمانی به علائق کودک توجه نمی شود. به همین دلیل، برای طبیعی تر شدن آموزش باید از وسایل و راهکارهای متفاوتی مثل بازی، پانتومیم، تصاویر، قصه گویی، فیلم و برنامه های کامپیوتری استفاده کرد. برای ساده تر شدن آموزش ذهن خوانی، حالت های ذهنی به سه دسته تقسیم می شوند:

منابع اطلاعات^۲

احساسات یا هیجانات^۳

تمارض یا بازی

هریک از موارد فوق، در پنج مرحله آموزش داده می شوند که مرحله یک ساده ترین و مرحله ۵ دشوارترین مرحله است.

^۱ . appearance-reality

^۲ . Informational States

^۳ . emotion

افزایش تعمیم پذیری آموزش‌ها

تعمیم اندک مطالب یادگرفته شده در برنامه‌های درمانی به موقعیت‌های طبیعی روزمره، یکی از مشکلات اساسی کودکان اوتیسم است. برای کمک به این کودکان در تعمیم بهتر مهارت‌های آموخته شده، به جای آموزش‌های ساده واژگان، باید مفاهیم و اصول زیربنایی گفتار و زبان را آموزش داد (۲۸). به عنوان مثال، برای آموزش واژه مربوط به فعل «غذا خوردن»، اگر هنگام نشان دادن تصویر یا فیلم فردی که در حال غذا خوردن است، درمانگر صرفاً واژه غذا خوردن را برای کودک تکرار کند، کودک نمی‌تواند این واژه را بدرستی در گفتارش استفاده کند. بنابراین، درمانگر می‌تواند با توضیح دادن در مورد علت غذا خوردن انسان‌ها (احساس گرسنگی)، به کودک کمک کند که این مفهوم را بهتر فرا گیرد (۲۴). راهکار دیگر، تقسیم آموزش به مراحل جزئی‌تر است. این مراحل باید از ساده‌ترین سطح به دشوارترین سطح تقسیم شوند تا اشتباهات کودک هنگام شرکت در برنامه درمانی کاهش یابد^۱ (۲، ۲۹).

این آموزش‌ها برای کدام دسته از کودکان اوتیسم مناسب هستند؟

این شیوه آموزش ذهن خوانی برای کودکان اوتیسم بین ۴ تا ۱۳ ساله که حداقل سن زبانی آن‌ها ۵ سال است (از نظر رشد گفتاری و زبانی در حد یک کودک ۵ ساله عادی عمل می‌کنند) قابل کاربرد است. برای موفقیت در آموزش کودکان اوتیسم هیچ وقت نباید به یک شیوه درمانی اکتفا نمود. بلکه باید از تلفیقی از رویکردهای درمانی مناسب استفاده نمود تا شانس بهبود این کودکان افزایش یابد. به همین دلیل، مدعی نیستیم که این رویکرد یک درمان جامع و بدون نقص برای کودکان اوتیسم است. در این شیوه آموزشی عمدتاً از طریق تصاویر به کودک اوتیسم آموزش داده می‌شود تا افکار و احساسات افراد در شرایط گوناگون را درک کند. این شیوه از چند لحاظ دارای محدودیت است. اول اینکه، تنها با توجه به موقعیت‌ها و شرایط نمی‌توان درک کرد که فرد در چه شرایطی عصبانی، ناراحت یا خوشحال می‌شود. زیرا علاوه بر ناراحت کننده یا خوشحال کننده بودن یک موقعیت، اطلاع از سابقه افرادی که در آن موقعیت هستند نیز برای پیش‌بینی چگونگی واکنش آن‌ها ضروری است. مثلاً یک فرد ممکن است از حشره‌ای مثل سوسک که برای خیلی‌ها ترسناک است، هراسی نداشته باشد. بنابراین، چنین فردی با قرار گرفتن در معرض این موقعیت (که در آموزش‌ها برای کودک اوتیسم ترسناک معرفی شده) ممکن است هیچ واکنش خاصی نشان ندهد. ثانیاً، بیانات چهره‌ای نیز بسادگی نمی‌توانند نشان دهنده احساس واقعی یک فرد باشند. به عنوان مثال، یک فرد ممکن است با قرار گرفتن در یک موقعیت دردناک یا ناراحت کننده لبخند بزند تا دیگران متوجه ناراحتی وی نشوند. ثالثاً، کودکان اوتیسم به خاطر ویژگی‌های حسی و عاطفی خاصی که دارند در جشن‌ها، مهمانی‌ها و مکان‌های تفریحی شلوغ اضطراب‌های خاصی را تجربه می‌کنند. مثلاً بخاطر عدم توانایی تحمل حضور افراد غریبه در یک مهمانی ممکن است خیلی آشفته و بی‌قرار شوند. به همین دلیل، نمی‌توانند احساسات خوشایندی که کودکان طبیعی در این شرایط تجربه می‌کنند را درک کنند. چون هر فرد، از دیدگاه خودش به دنیا نگاه می‌کند.

^۱ . errorless learning

این مسائل، مواردی هستند که نمی توان در یک روش آموزشی کاملاً مشخص (چیزی شبیه یک کتاب آشپزی) آن ها را برطرف نمود. چون این موارد اصلاً قابل پیش بینی نیستند و بسته به شرایط زندگی هر کودک اوتیسم کاملاً متفاوت هستند. اما چیزی که مسلم است این است اگر این آموزش ها به صورت اصولی و در ترکیب با سایر روش های درمانی مناسب (مثل بازی درمانی یا رژیم حسی) ارائه شوند می توانند برخی از مهارت های لازم برای یادگیری ذهن خوانی را در کودک پایه ریزی کنند.

ساختار راهنمای آموزشی

راهنمای آموزشی که در این کتاب ارائه می شود در سه بخش کلی تنظیم شده است و به آموزش احساسات، منابع اطلاعات و بازی می پردازد. در چهار فصل بعدی، سلسله مراتب آموزش این موارد ارائه می شوند. در هر فصل راجع به مسائل زیر بحث می شود.

شیوه ارزیابی وضعیت فعلی (قبل از درمان) کودک در هر کدام از مهارت ها

تعیین نقطه شروع درمان¹

مواد آموزشی مورد نیاز برای انجام هر مرحله

راهکار مورد نیاز جهت آموزش هر مهارت

در هر مرحله از درمان باید تلاش های کودک برای همکاری در درمان تشویق و تقویت شود. برای تشویق کودک به همکاری در درمان می توان چنین اقداماتی را انجام داد: فراهم کردن وسایل آموزشی خیلی جذاب، جذاب بودن مربی و شیوه برخورد وی با کودک اوتیسم، تشویق تمام پاسخ های صحیح کودک و کمک به وی در مواردی که نمی تواند پاسخ صحیح را پیدا کند. در تمام مراحل درمان، باید همواره کودک اوتیسم راهنمایی شود و هرگز نباید او را بدون حمایت و توجه کافی در تکالیف درمانی رها نمود. در پایان هر جلسه درمانی باید به کودک اجازه داده شود تا به عنوان جایزه کار مورد علاقه خودش را انجام دهد یا درخواست کند. در تجربه بالینی خود با کودک اوتیسمی مواجه شدم که دوست داشت درمانگر هر دو دستش را روی صورت خود بگذارد و وانمود به گریه کند. این کودک اوتیسم این حرکت را بیش از هر پاداش دیگری دوست داشت. بنابراین، در کار با کودکان اوتیسم مربی نباید نوع تشویق این کودکان را تعیین کند. بلکه خود کودک جایزه یا تشویق را مشخص می کند. همچنین، هر جلسه درمانی را باید با آموزش مفهومی آغاز نمود که کودک آن را بخوبی فرا گرفته است تا به ادامه جلسه دلگرم شود.

¹ . establish a baseline

فصل دوم: آموزش اساسيات

در این فصل به شرح پنج سطح مربوط به درک احساسات که قرار است در ذهن خوانی آموزش داده می شود، می پردازیم.

پنج سطح درک احساسات

سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای^۱ با کمک عکس ها

در این سطح از طریق عکس ها (عکس هایی که با کمک دوربین عکاسی از افراد تهیه شده)، تفسیر احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت به کودک آموزش داده می شود.

سطح دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها

در این سطح با کمک نقاشی و طراحی کارتون ها، در تفسیر احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت به کودک اوتیسم کمک می شود.

سطح سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها^۲

این احساسات در موقعیت های خاصی برانگیخته می شوند (مثلا زمانی که حادثه ای در شرف رخ دادن است). در این سطح کودک باید با توجه به بافت احساسی تصویر تشخیص دهد که فرد به تصویر کشیده شده چه احساسی را نشان خواهد داد.

سطح چهارم: احساسات برگرفته از خواسته ها^۳

این احساسات بدنبال برآورده شدن یا نشدن خواسته های ما ایجاد می شوند. در این سطح کودک دارای اوتیسم باید تشخیص دهد که وقتی یک فرد به خواسته اش می رسد یا نمی رسد چه احساسی پیدا می کند (شاد یا ناراحت).

سطح پنجم: احساسات برگرفته از باورها^۴

این احساسات بخاطر باور یا افکار فرد ایجاد می شوند حتی اگر باور آن ها با واقعیت مطابق نباشد. در این سطح کودک باید با دیدن سه تصویر سریال تشخیص دهد که فرد کارتونی برحسب باورش راجع برآوردن شدن یا نشدن خواسته اش، چه احساسی را تجربه می کند؟

سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای با کمک عکس ها

در این سطح از طریق عکس، تشخیص احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت به کودک آموزش داده می شود. هنگامی که کودک بتواند از روی عکس های واقعی این احساسات را تشخیص دهد آموزش این مرحله خاتمه می یابد.

¹ . facial expression

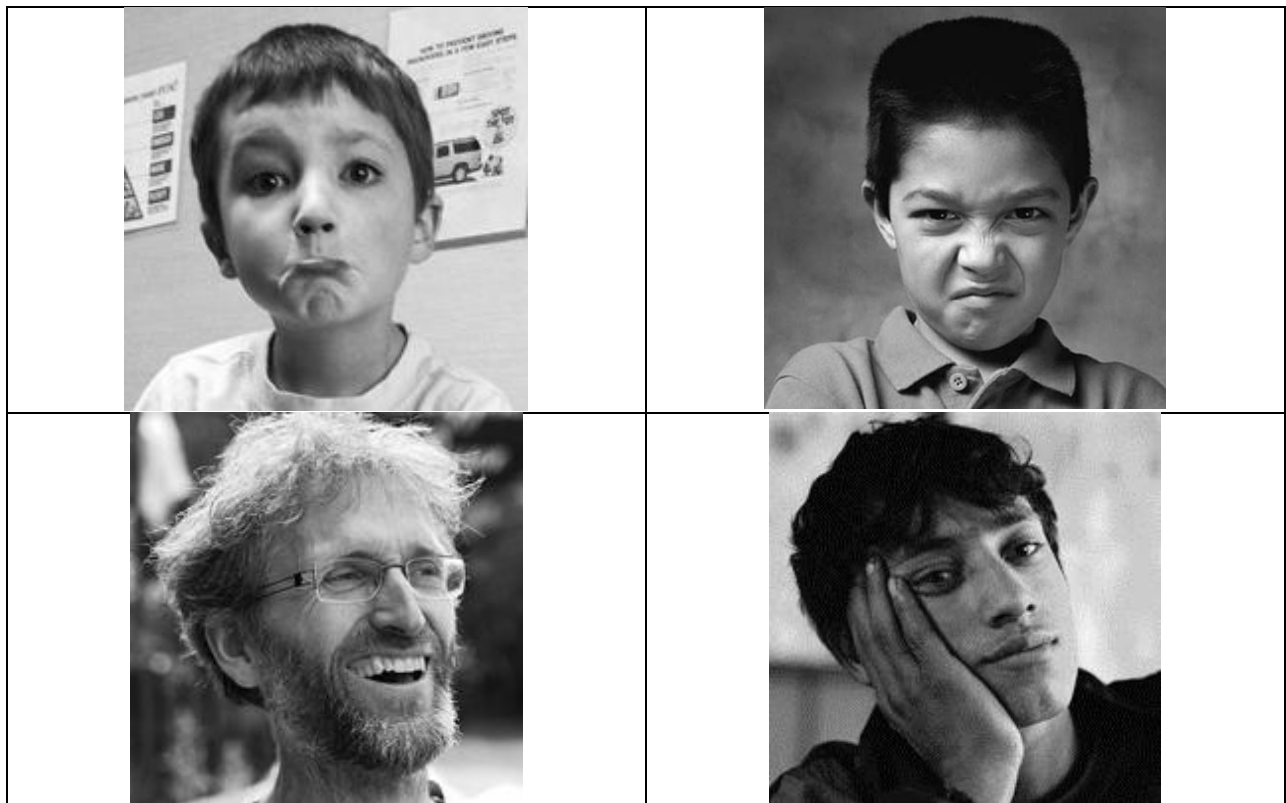
² . situation-based emotions

³ . desire-based emotions

⁴ . belief-based emotions

وسایل آموزشی مورد نیاز و شیوه ارزیابی کودک

چهار تصویر سیاه و سفید از افرادی که خوشحال، ناراحت، ترسیده یا عصبانی هستند را در معرض دید کودک می گذاریم و از می خواهیم تا احساس مدنظر ما را نشان دهد. علاوه بر این از طریق عکاسی یا با جستجو در بخش تصاویر سایت google، می توان تصاویر دیگری که نماینگر این احساسات هستند را تهیه نمود و برای تکالیف تطابق احساسات از آن ها استفاده نمود. اگر کودک هنگام ارزیابی نتواند هر کدام از این احساسات را نشان دهد، آموزش احساسات از همین مرحله شروع می شود.

مربی: می تونی که اونی که خوشحاله/ ناراحته/ ترسیده/ عصبانیه رو نشون بدی؟
راهنمایی: بهم نشون بده اونی که خوشحاله/ ناراحته/ ترسیده/ عصبانیه توی کدوم عکسه؟

شیوه آموزش:

مربی چهار عکس را روی میز قرار می دهد و احساسات مربوط به هر یک را برای کودک بازگو می کند. سپس از کودک خواسته می شود تا صورتش را با عکسی که مربی نشان می دهد همانند سازد. به این صورت: مربی: بیا چهار عکس مربوط به احساسات رو بذاریم روی میز. این یکی خوشحاله، این ناراحته، این عصبانیه و اینم ترسیده. چندتا عکس دیگه هم دارم که اونهام همین احساسات رو نشون میدن. من او عکس ها رو برات

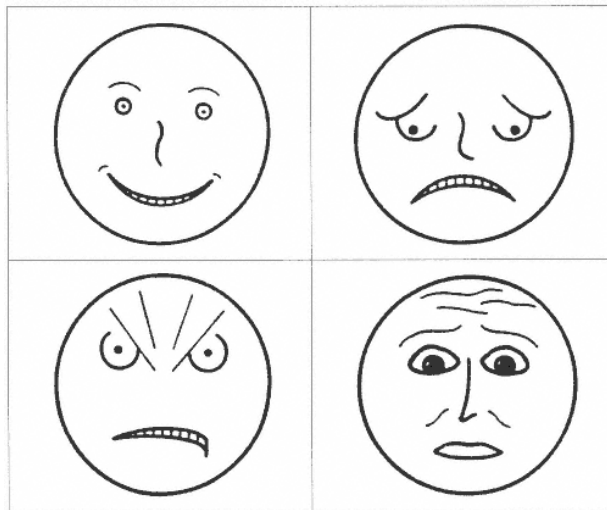
می‌ارم، تو اونا رو با این چهارتا عکس تطبیق بده. یعنی اونایی که مثله هم هستن رو بذار کنار هم. این یکی خوشحاله، باید این عکس خوشحاله کجا بذاریم؟ آره، اونیکه تو نشون دادی هم خوشحاله ... برای ساده تر شدن کار، مربی می‌تواند خودش اولین عکس را با عکس همانندش تطابق دهد. اگر کودک در هر مرحله ای اشتباه کند، مربی سریع باید پاسخ صحیح را به او نشان دهد.

مرحله دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی‌ها و نقاشی‌ها

کودک زمانی می‌تواند این مرحله را با موفقیت پشت سر بگذارد که بتواند از روی تصاویر کارتونی احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت را بدرستی شناسایی کند.

وسایل آموزشی

چهار تصویر کارتونی (طراحی شده) از افرادی که خوشحال، ناراحت، ترسیده یا عصبانی هستند را در معرض دید کودک می‌گذاریم و از می‌خواهیم تا با نگاه کردن به آن‌ها احساس مدنظر ما را نشان دهد. اگر کودک هنگام ارزیابی نتواند هر کدام از این احساسات را نشان دهد، آموزش احساسات از همین مرحله شروع می‌شود.

مربی: می‌توننی اونایی که خوشحاله/ ناراحته/ ترسیده/ عصبانیه رو نشون بدی؟
 راهنمایی: بهم نشون بده اونایی که خوشحاله/ ناراحته/ ترسیده/ عصبانیه توی کدوم عکسه؟

شیوه آموزش:

چهار عکس مربوط به احساسات ترس، شادی، ناراحتی و عصبانیت را به کودک نشان دهید و به او بگویید: "می‌خواهیم به چند عکس نگاه کنیم که احساسات آدم‌ها رو نشون میدن". سپس، از او بپرسید: می‌توننی چهره

کسی که ناراحتی رو بهم نشون بدی؟ اگر کودک نتواند احساس مربوط به هریک از این چهار عکس را نشان دهد، آموزش ذهن خوانی را از این مرحله آغاز کنید. این آموزش ها باید آنقدر ادامه یابند که کودک بتواند احساس مدنظر مربی را بدرستی نشان دهد.

مربی چهار عکس را روی میز قرار می دهد و احساسات مربوط به هریک را برای کودک بازگو می کند. سپس از کودک خواسته می شود تا صورتش را با عکسی که مربی نشان می دهد همانند سازی کند. به این صورت: مربی: بیا چهار عکس مربوط به احساسات رو بذاریم روی میز. این یکی خوشحاله، این ناراحتی، این عصبانیه و اینم ترسیده. چندتا عکس دیگه هم دارم که اونهام همین احساسات رو نشون میدن. من او عکس ها رو برات میارم، تو اونا رو با این چهارتا عکس تطبیق بده. یعنی اونایی که مثله هم هستن رو بذار کنار هم. این یکی خوشحاله، باید این عکس خوشحاله کجا بذاریم؟ آره، اونیکه تو نشون دادی هم خوشحاله ...

برای ساده تر شدن کار، مربی می تواند خودش اولین عکس را با عکس همانندش تطابق دهد. اگر کودک در هر مرحله ای اشتباه کند، مربی سریع باید پاسخ صحیح را به او نشان دهد.

مرحله سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها

این احساسات در موقعیت های خاصی برانگیخته می شوند (مثلا زمانی که حادثه ای در شرف رخ دادن است). در این سطح کودک باید با توجه به بافت احساسی تصویر تشخیص دهد که فرد به تصویر کشیده شده چه احساسی را نشان خواهد داد.

چهار تصویر کارتونی که در بخش دو آموزش احساسات نشان داده شد به همراه مجموعه ای از تصاویر که بیانگر تعداد زیادی احساسات وابسته به موقعیت هستند برای مرحله سوم استفاده می شود. کودک باید پیام اجتماعی و احساسی این تصاویر را تفسیر کند و از طریق چهار تصویر کارتونی احساسات آن را نشان دهد. موقعیت هایی که در این تصاویر نشان داده می شوند، احساسات ترس، شادی، ناراحتی و عصبانیت را برانگیخته می کنند. البته برخی از این تصاویر ممکن است دو احساس را همزمان برانگیخته کنند. مثلا برخی از تصاویری که ناراحتی را تحریک می کنند ممکن است عصبانیت فرد رانیز موجب شوند. به همین دلیل، اگر مربی با چنین تصاویری مواجه شد باید درمورد درست یا نادرست بودن پاسخ کودک با احتیاط بیشتری تصمیم گیری کند.

شیوه آموزش این مرحله

وقتی به یکی از صفحات درنظرگرفته شده برای مرحله سوم آموزش احساسات وارد شدید، برای آموزش کودک می توانید از چنین جملاتی استفاده کنید.

موقعیت: یک سگ بزرگ افتاده دنبال حسن و داره او را تعقیب می کنه.

عکس مربوط به این موقعیت را به کودک نشان دهید.

به او بگویید: به این سگ گنده نگاه کن که داره چطوری حسن رو دنبال می کنه.

سوال احساسی: حسن از این که سگ دنبالش می کنه چه احساسی داره؟ آیا خوشحاله، ناراحته، عصبانیه یا ترسیده؟ (هنگام گفتن هریک از این احساسات به تصاویر کارتونی احساسات (تصویر دوم در صفحات مربوط به بخش سوم آموزش احساسات) اشاره کنید. مثلا وقتی می گوئید آیا خوشحاله، همزمان تصویر کارتونی احساس خوشحالی را نیز به کودک نشان دهید.

حالا بهم نشون بده که حسن چه احساسی داره؟

سوال راجع به علت: چرا حسن ترسیده؟

برای آموزش هر کدام از احساسات شادی، ترس، عصبانیت و ناراحتی، ۱۲ تصویر مختلف در نظر گرفته شده است. به عنوان مثال برای آموزش ترس، ۱۲ تصویر فراهم شده که هر کدام یک موقعیت ترسناک را به تصویر می کشند. مربی یکی از این تصاویر را به کودک نشان می دهد و در مورد آن به کودک توضیح می دهد. سپس از کودک می پرسد که فرد داخل تصویر چه احساسی دارد؟ هنگام پرسیدن این سوال مربی با اشاره به چهار تصویر مربوط به احساسات، او را راهنمایی می کند (مثلا می گوید: آیا او (فرد به تصویر کشیده شده) ترسیده؟ ناراحته؟ خوشحاله؟ یا عصبانیه؟ و کودک را تشویق می کند که تصویر احساس صحیح را نشان دهد.

اگر کودک بدرستی پاسخ دهد مربی او را تشویق می کند و از او راجع به علت تجربه آن احساس می پرسد. مثلا اگر تصویری که به کودک نشان داده شده مربوط به یک موقعیت خوشحال کننده باشد، مربی پس از مشاهده پاسخ صحیح کودک از او می پرسد: "چرا او خوشحاله". اگر کودک نتواند علت تجربه یک احساس را به درستی توضیح دهد، مربی باید به او کمک کند و علت تجربه آن احساس را به او توضیح دهد. در ادامه شیوه آموزش یکی از احساسات (که در بخش آموزش احساس خوشحالی با آن مواجه خواهید شد) به عنوان نمونه ارائه می شود.

تصویر: جعفر دلقک های سیرک را می بیند.

تصویر این موقعیت را به کودک نشان دهید.

بین جعفر داره به دلقک های سیرک نگاه می کنه.

سوال احساسی: جعفر از دیدن دلقک های سیرک چه احساسی پیدا می کنه؟

راهنمایی: مربی در حالیکه به تصاویر احساسات اشاره می کند این جملات را بیان می کنه: "آیا می ترسه؟ خوشحال می شه؟ عصبانی می شه؟ یا ناراحت می شه؟" بهتر است به صورت تصادفی به عکس احساسات اشاره شود. یعنی همیشه با یک توالی به تصویر احساسات اشاره نشود.

وقتی کودک تصویر صورت خوشحال را به بدرستی به عنوان احساس جعفر انتخاب کرد، مربی او را تشویق می کند و راجع به علت تجربه این احساس از او سوال می پرسد.

سوال راجع به علت تجربه این احساس: چرا جعفر خوشحاله؟

در صورتی که کودک نتواند برای توصیف احساس جعفر، تصویر چهره خوشحال را نشان دهد، می توانید به این صورت عمل کنید:

نگاه کن! جعفر خوشحاله. به تصویر چهره خوشحال اشاره کنید.

جعفر خوشحاله چون دلک های سیرک رو دیده. به تصویر دلک های سیرک اشاره کنید.
جعفر خوشحاله چون دلک های سیرک رو دیده. به تصویر جعفر اشاره کنید.
در هر صورت چه کودک بتواند دلیل تجربه این احساس را بدرستی توضیح بدهد یا چه نتواند، جملات زیر به او گفته می شود تا بتواند دلیل تجربه احساسات مختلف را بهتر تشخیص دهد.
وقتی یک نفر یک چیز خیلی خوب رو بهت میده تو خوشحال میشی
وقتی اتفاق ترسناکی بیفته تو میترسی و قایم میشی یا فرار می کنی.
وقتی اتفاق ناراحت کننده ای رخ بده تو ناراحت میشی.
وقتی یک نفر عمدا کار اشتباهی رو انجام میده تو عصبانی می شی.
در ادامه شیوه کمک به کودک برای شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها با تصاویر مناسب شرح داده می شود.

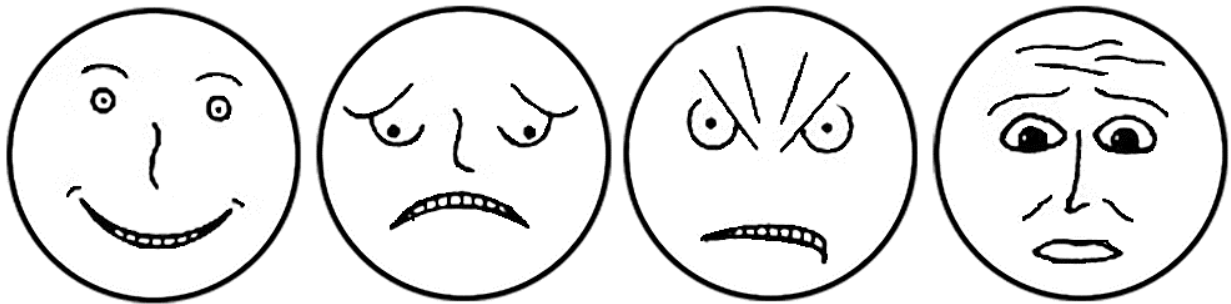
موقعیت های ترسناک

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: این سگ بزرگ داره رضا رو دنبال می کنه.

سوال احساسی: رضا از اینکه سگ دنبالش می کنه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

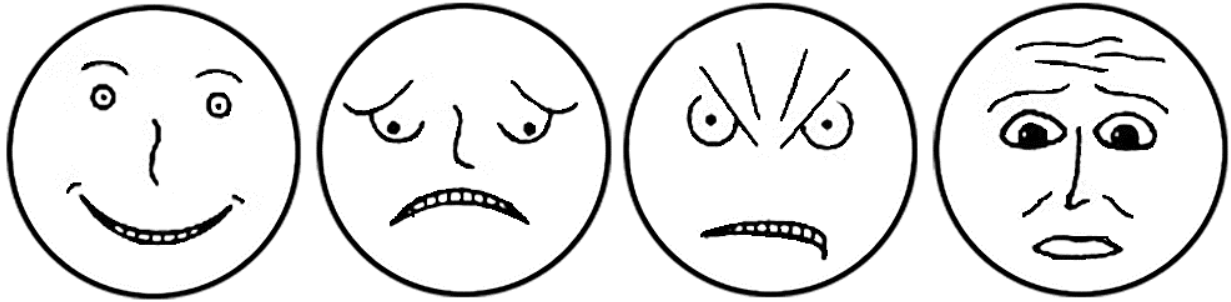

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: یک مار داره به سمت پاهای سلیمان می خزه.

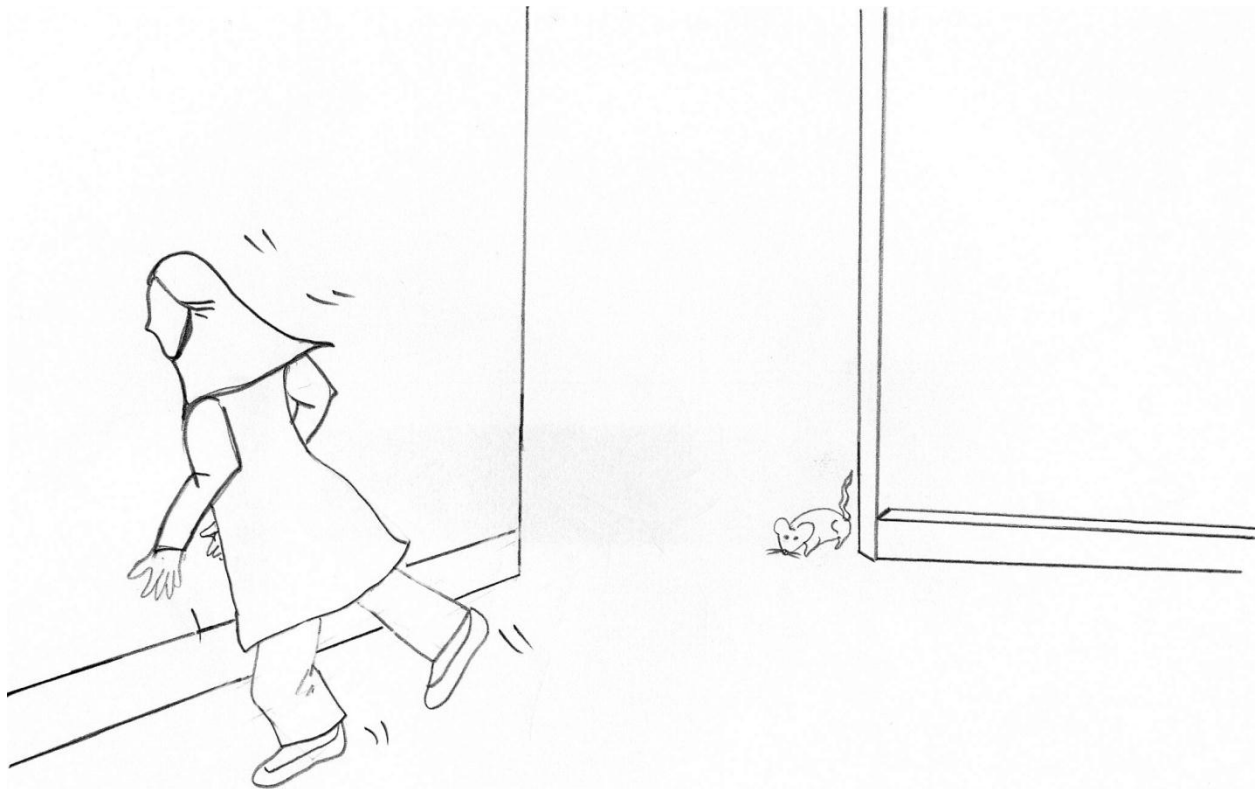

سوال احساسی: سلیمان از اینکه یک مار داره میاد سمت پاهاش، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

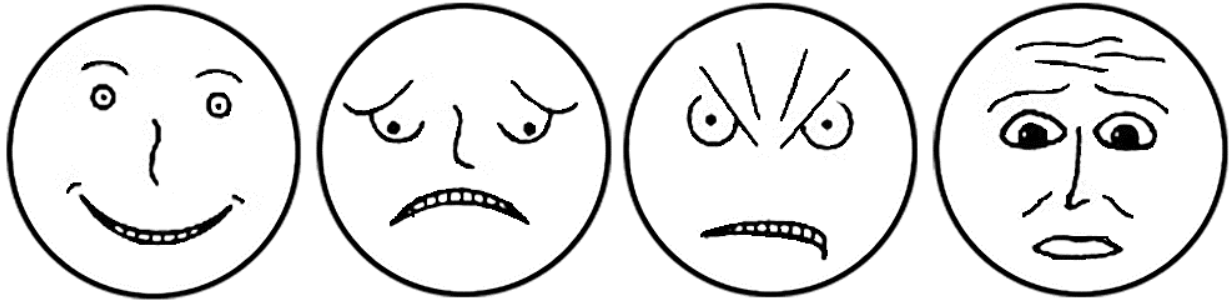

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: زهرا کوچولو داره از موشی که توی آشپزخونه دیده فرار می کنه.

سوال احساسی: زهرا وقتی از دست موش فرار می کنه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

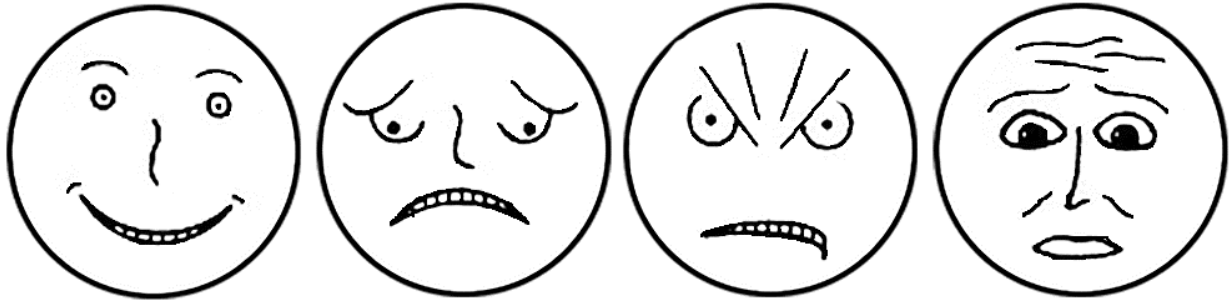

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: یک عنکبوت داره میاد به سمت صندلی الهام.

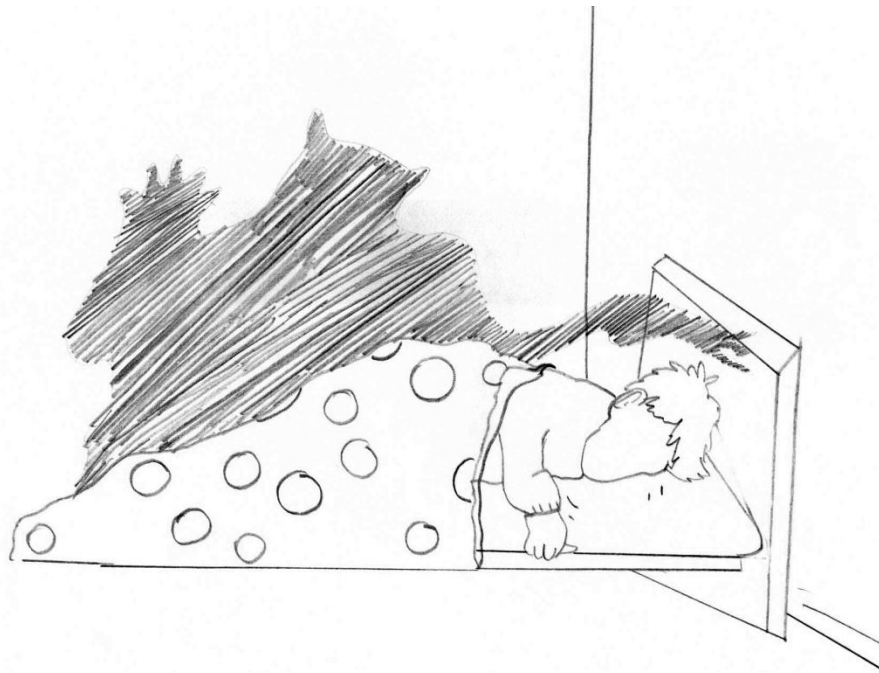

سوال احساسی: الهام وقتی ببینه که یک عنکبوت داره میاد سمت صندلیش، چه احساسی پیدا می کنه؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

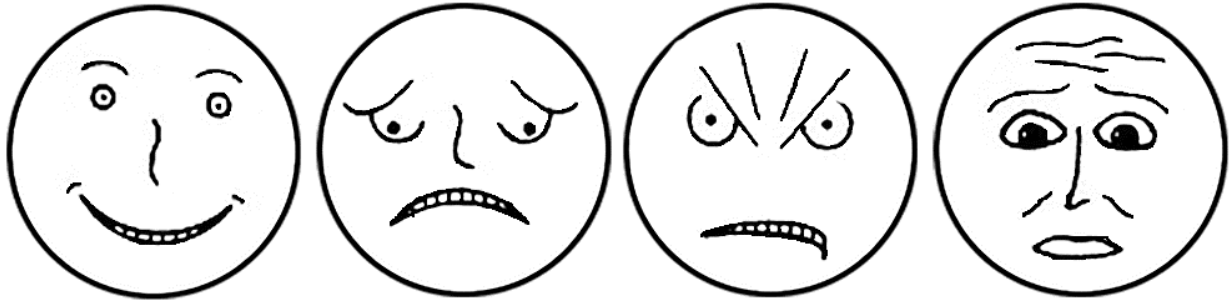

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: سایه ای شبیه یک لولو روی دیوار اتاق فرهاد افتاده است.

سوال احساسی: فرهاد با دیدن این تصویر که شبیه یک لولو است، چه احساسی پیدا می کند؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کند.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کند؟

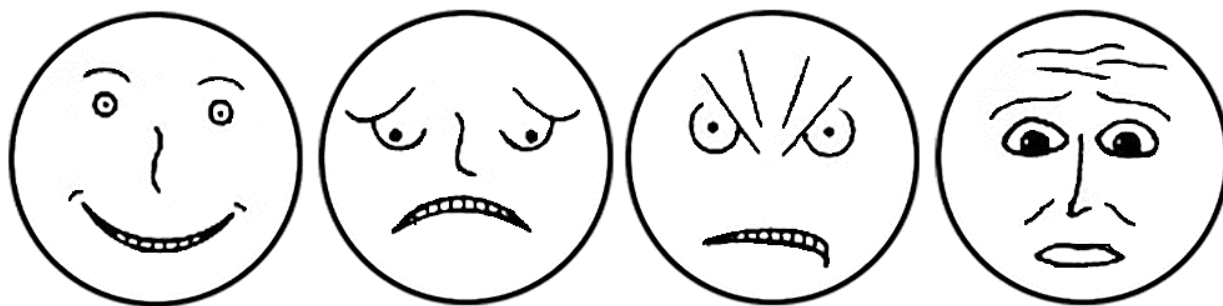

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۶: زهرا توی جنگل گم شده و هوا داره هر لحظه تاریک تر می شه.

سوال احساسی: زهرا از اینکه توی جنگل گم شده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

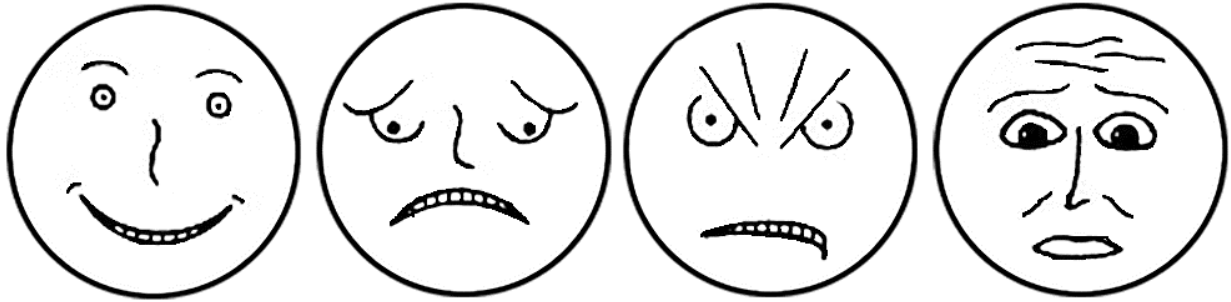

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: محسن مادرش رو توی فروشگاه گم کرده .

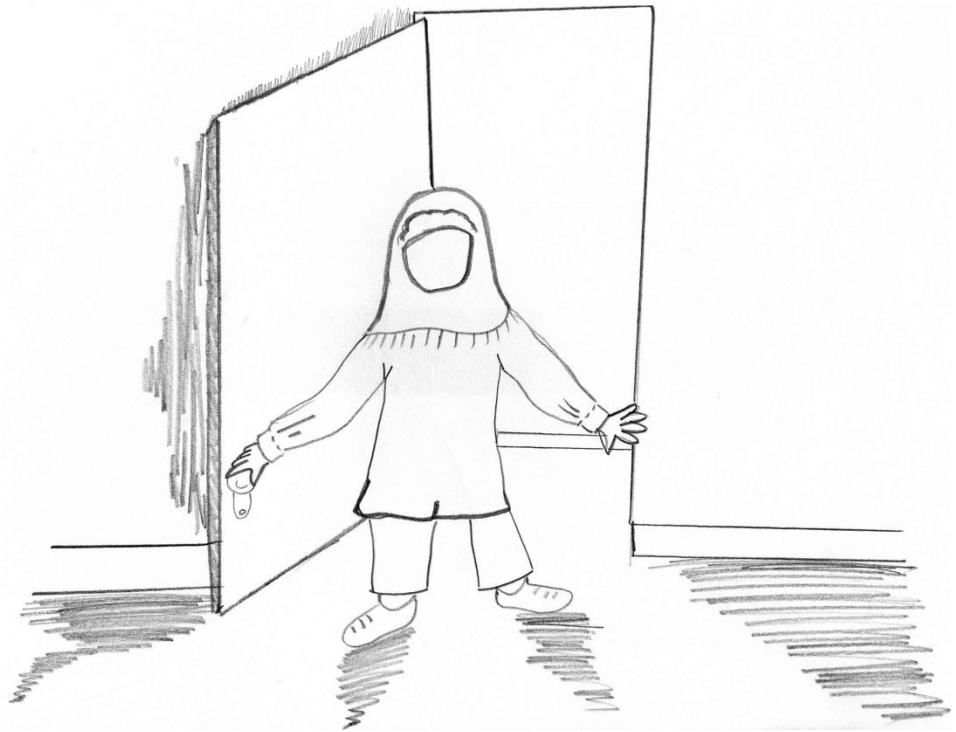

سوال احساسی: محسن از اینکه مادرش رو توی فروشگاه گم کرده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

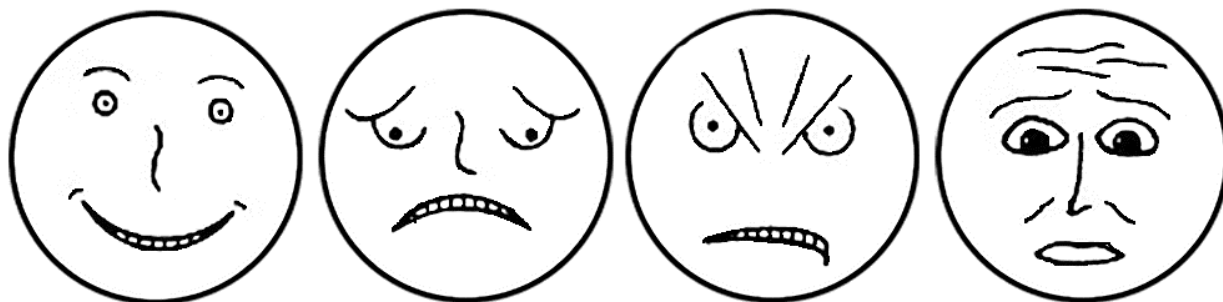

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸: زهرا وقتی به خونه رسید دید که خونه خالیه و خیلی تاریکه .

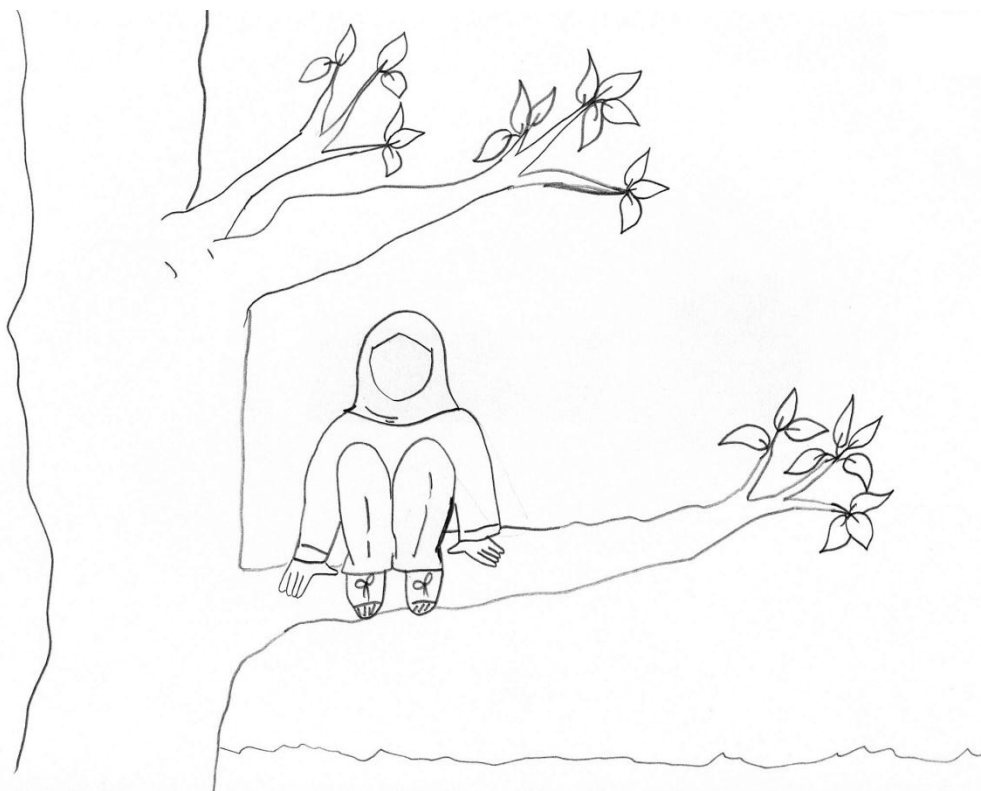

سوال احساسی: زهرا از اینکه میبینه خونه خالیه و خیلی تاریکه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

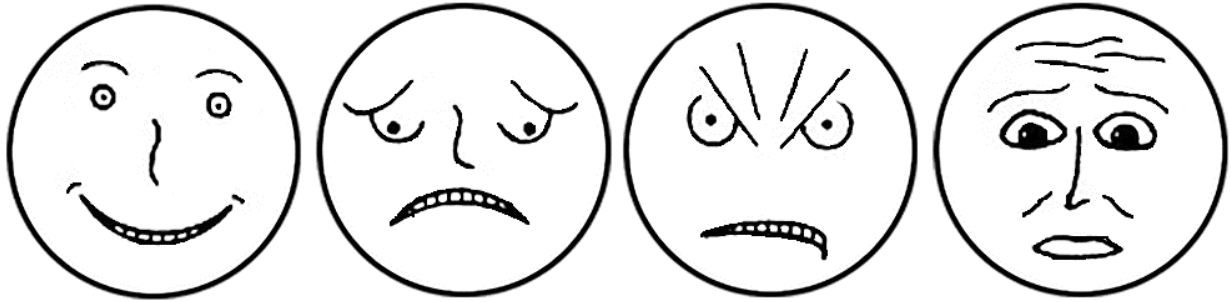

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: مهسا روی یک درخت گیر افتاده و ممکنه بیفته .

سوال احساسی: مهسا از اینکه روی درخت گیر افتاده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

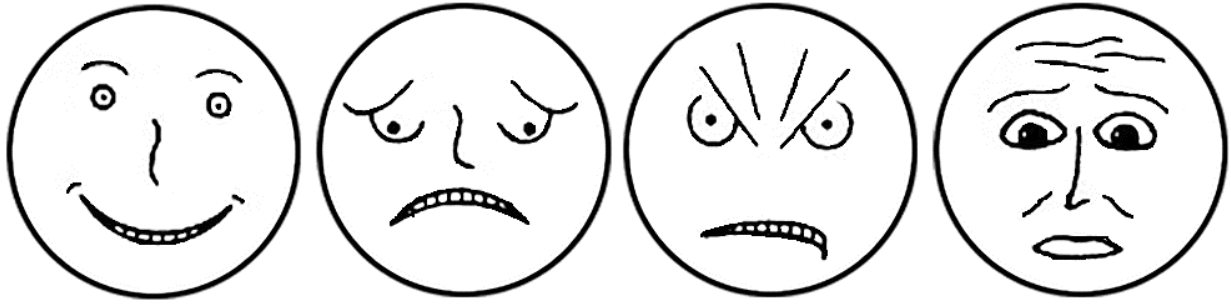

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: یک کامیون داره به سرعت به جمشید نزدیک میشه .

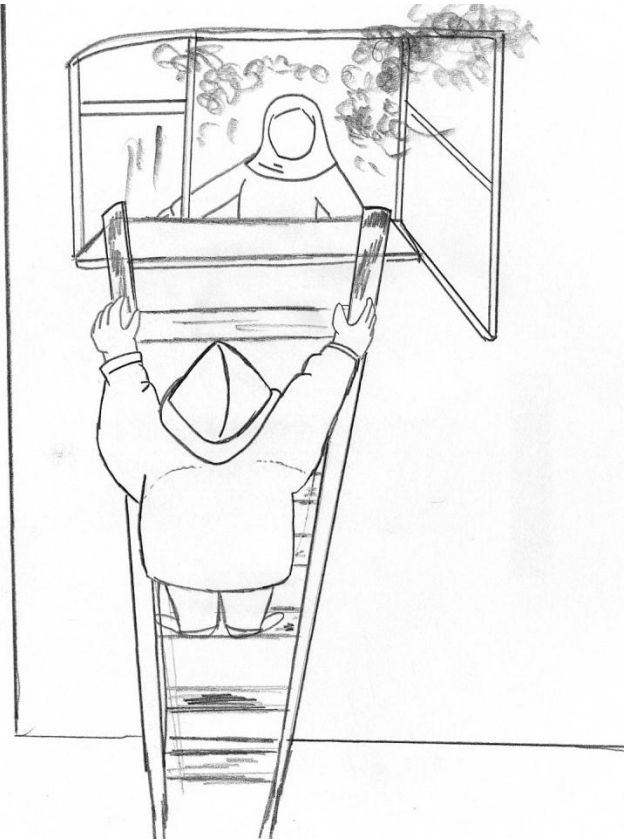

سوال احساسی: جمشید از اینکه یک کامیون داره به سرعت به او نزدیک میشه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

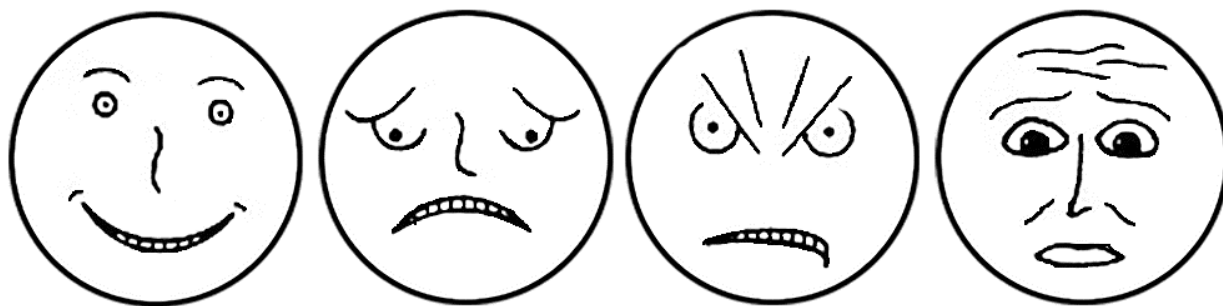

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: لیلا کوچولو منتظره آتش نشانه تا بیاد و نجاتش بده .

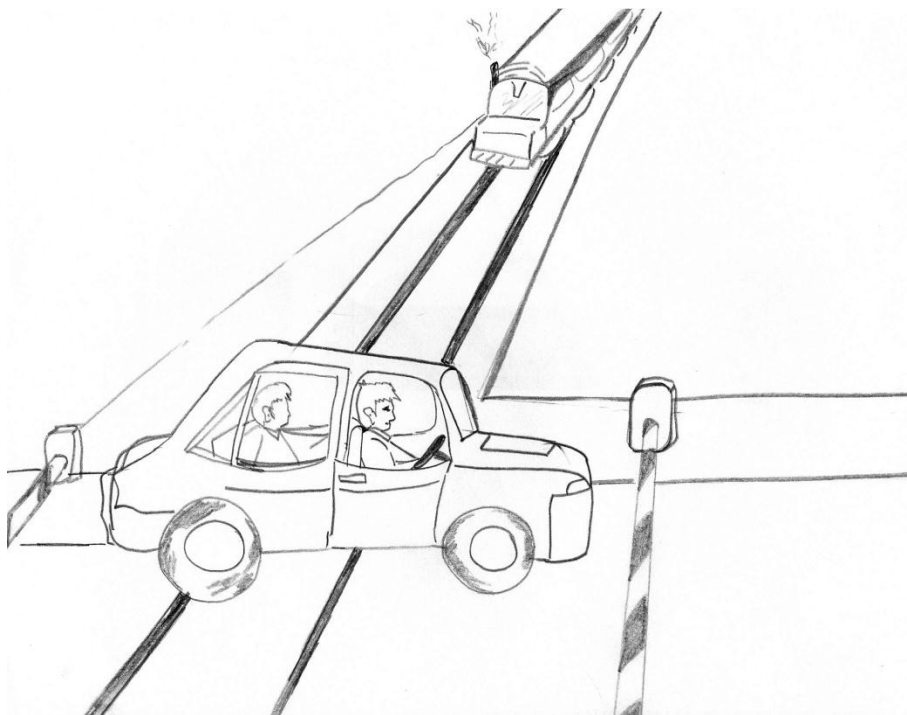

سوال احساسی: لیلا وقتی برای رسیدن آتش نشان انتظار می کشه، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

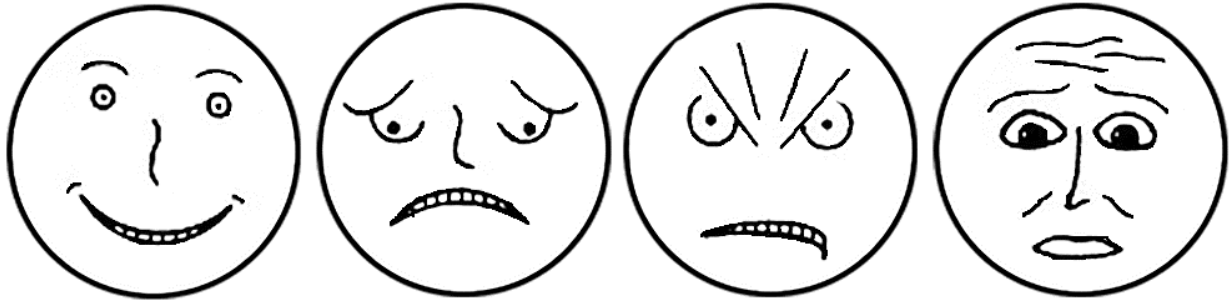

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: سعید و دوستش توی ماشین هستن. ماشینتئون روی ریل قطار خاموش میشه. قطار هم داره به سرعت به ماشین نزدیک میشه.

سوال احساسی: سعید از اینکه می بیند قطار داره به ماشینتون نزدیک می شه، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

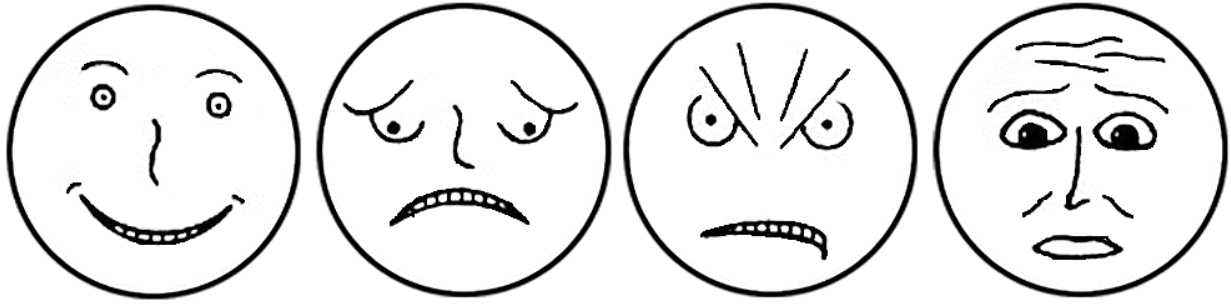

موقعیت های خوشحال کننده

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.
تصویر ۱: بابای الناز به او کیک میدهد تا با چایی بخوره

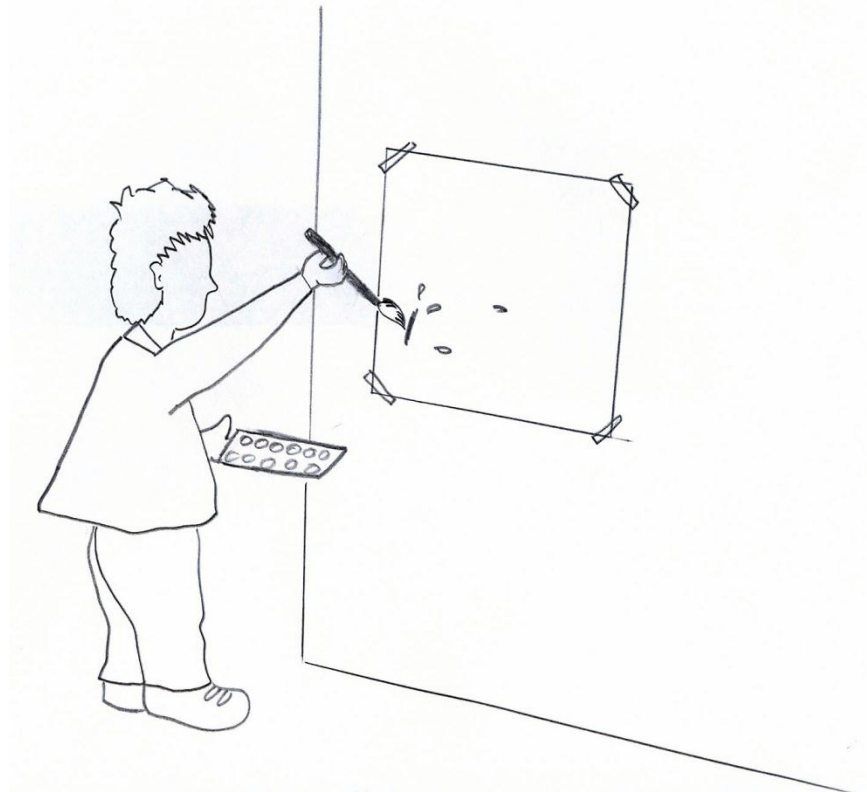

سوال احساسی: الناز از اینکه می تونه با چایی کیک بخوره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

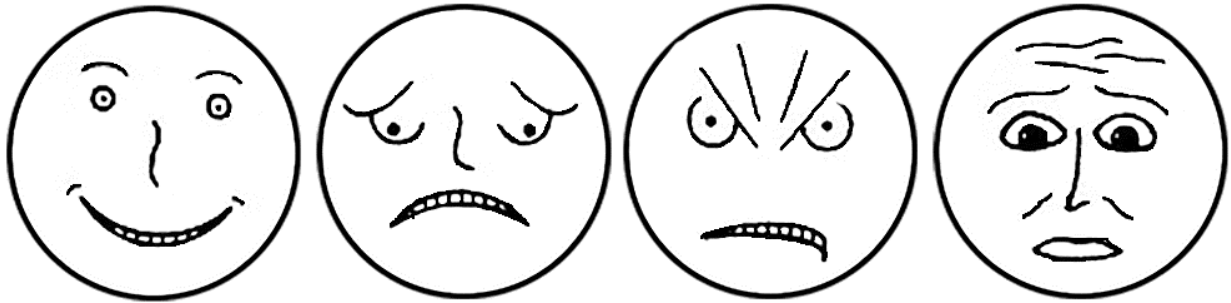
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: مادر ساسان به او قلم مو و رنگ میدهد تا بتونه نقاشی کنه .

سوال احساسی: ساسان وقتی قلم مو و رنگ ها رو از مادرش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/اناراحتی می کنه؟

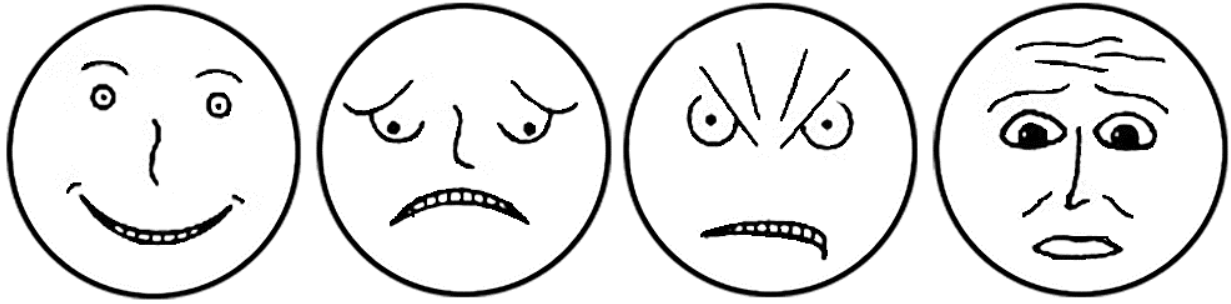

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: مادر بزرگ شیرین به خاطر تولدش یک عروسک به او میدهد.

سوال احساسی: شیرین وقتی عروسک رو از مادر بزرگش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/اناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/اناراحتی می کنه؟

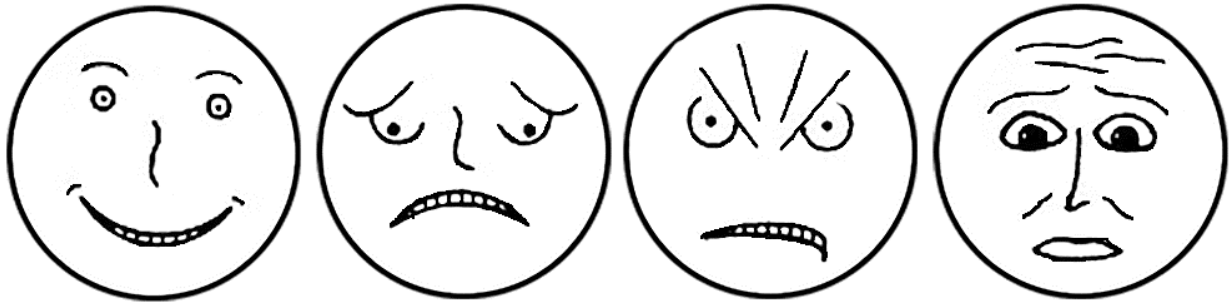
مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: بابای صادق برایش یک بستنی شکلاتی میخوره .

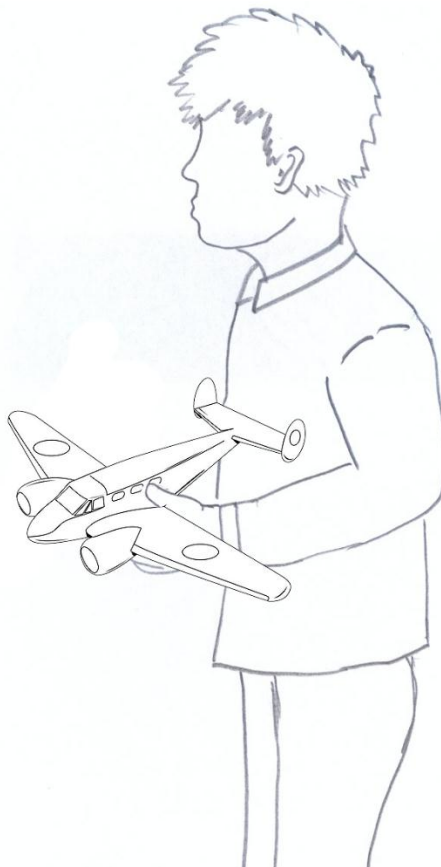
سوال احساسی: صادق از اینکه باباش برایش بستنی شکلاتی خریده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/انراحتی می کنه؟

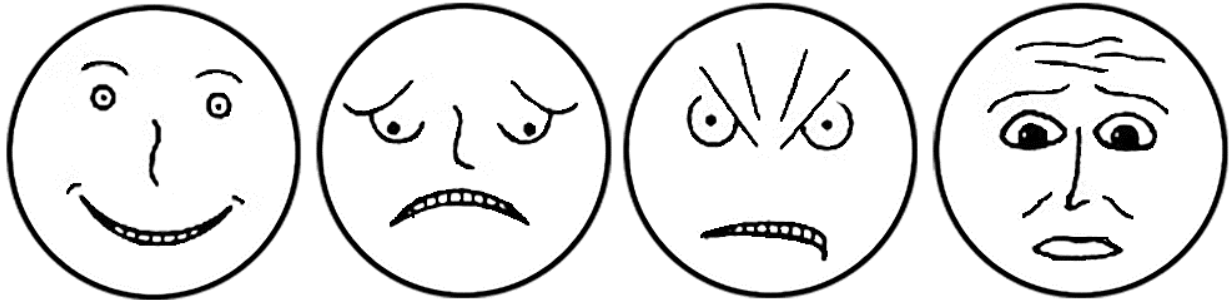
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: برادر صمد برایش یک هواپیمای اسباب بازی می خره .

سوال احساسی: صمد از اینکه برادرش یک هواپیمای اسباب بازی برای او خریده، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

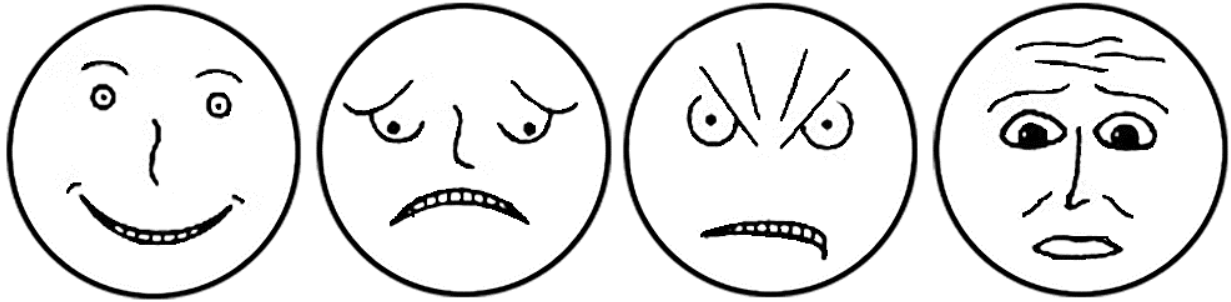

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

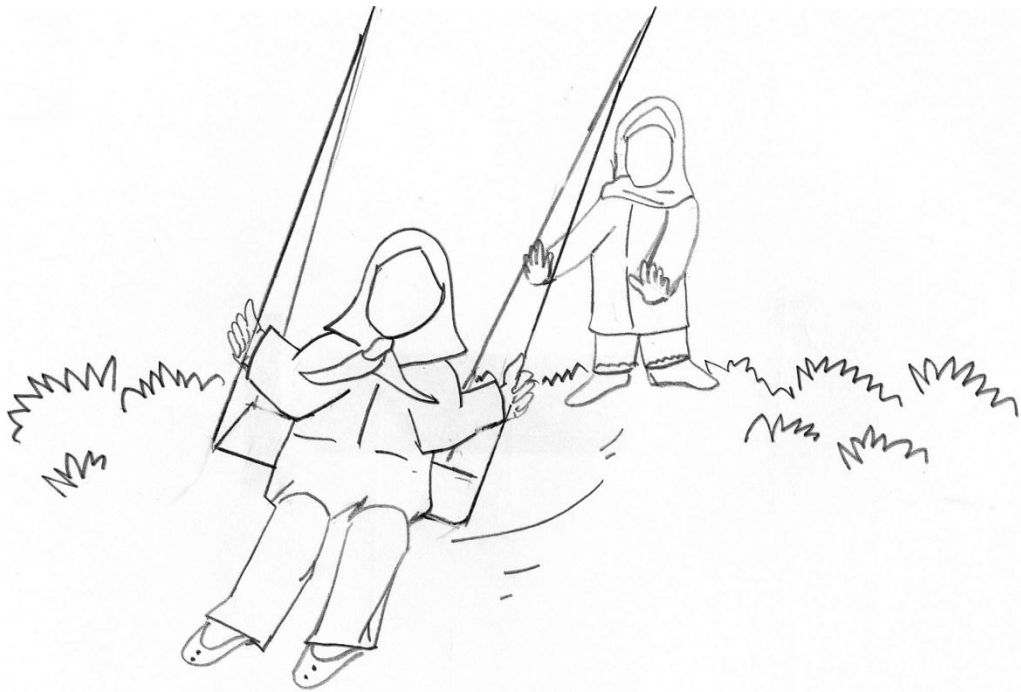
تصویر ۶: خواهر معصومه برایش یک تابلوی نقاشی از چندتا گل خریده .

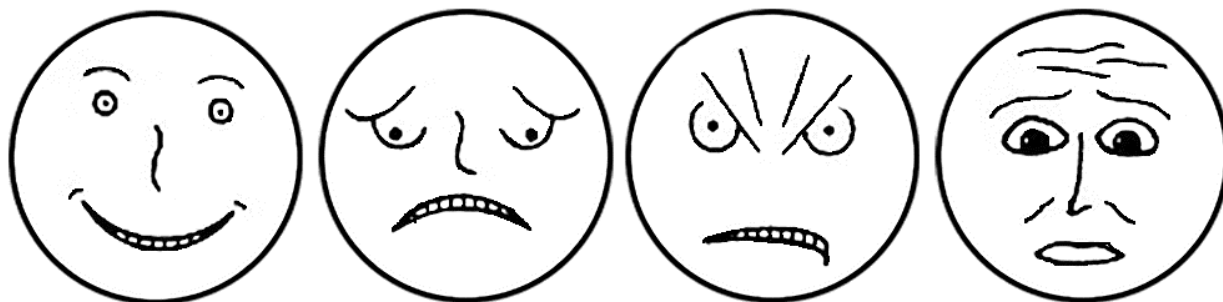
سوال احساسی: معصومه از اینکه خواهرش برایش تابلوی نقاشی خریده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.
تصویر ۷: محبوبه داره نرگس رو تاب میده .

سوال احساسی: نرگس از اینکه محبوبه داره تابش میده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

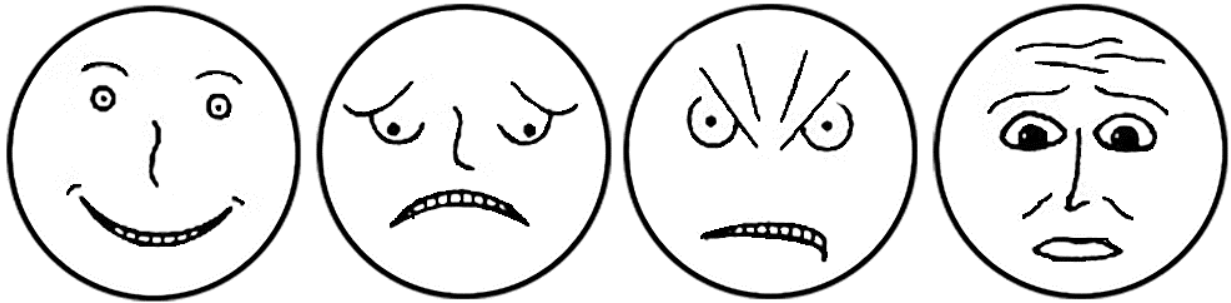

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.
تصویر ۸ : فاطمه و حکیمه به یک جشن تولد رفتن.

سوال احساسی: فاطمه از اینکه با حکیمه به جشن تولد رفته، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/انراحتی می کنه؟

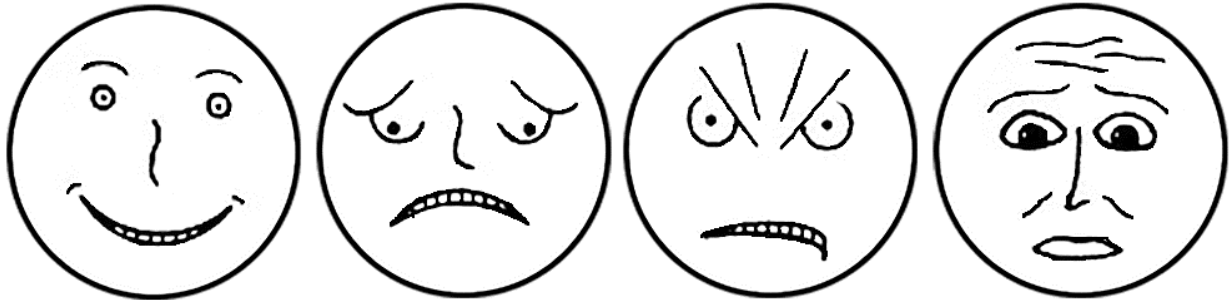
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: مادر جواد ازش خواسته تا بره مغازه

سوال احساسی: جواد از اینکه میره مغازه، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

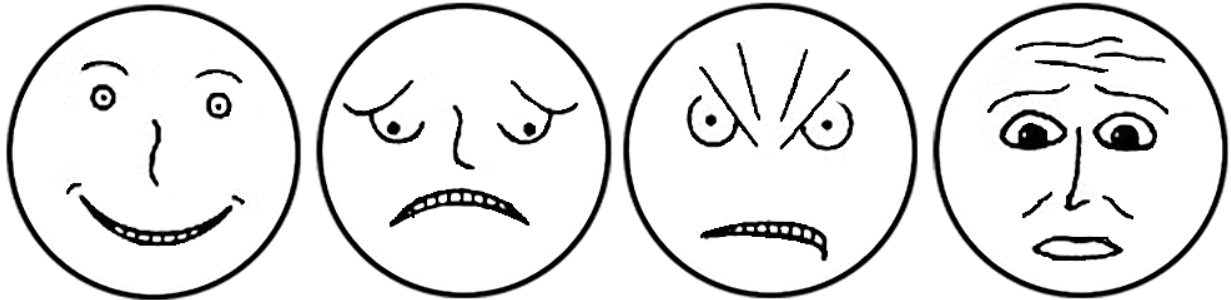
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: جعفر دلقک ها رو توی سیرک میبینه .

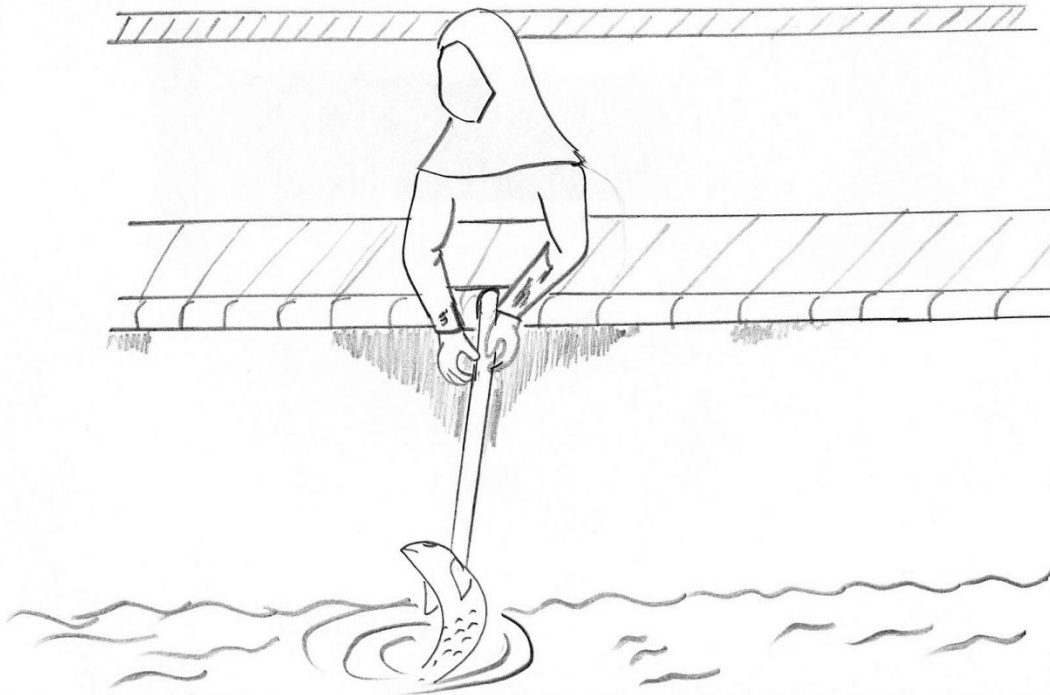
سوال احساسی: جعفر از دیدن دلقک های سیرک، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

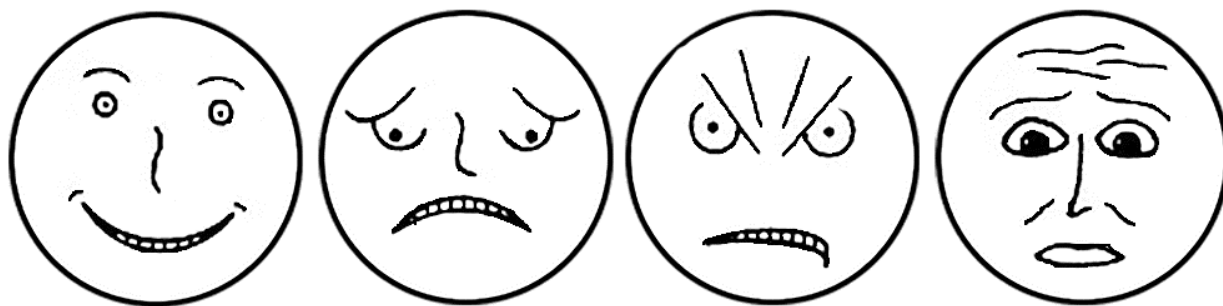

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: یاسمن یک ماهی بزرگ رو از دریا می گیره .

سوال احساسی: یاسمن وقتی ماهی رو میگیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

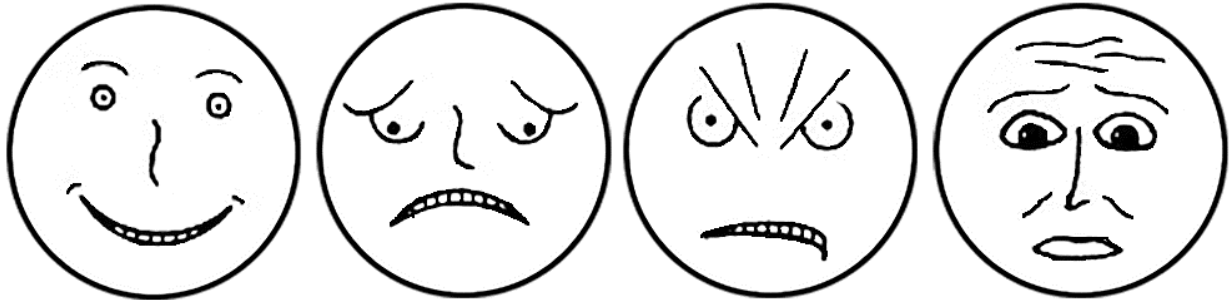
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: حمیدرضا روی یک اسب نشسته و داره برای خودش می چرخه.

سوال احساسی: حمیدرضا از اینکه سوار اسب شده، چه احساسی داره؟

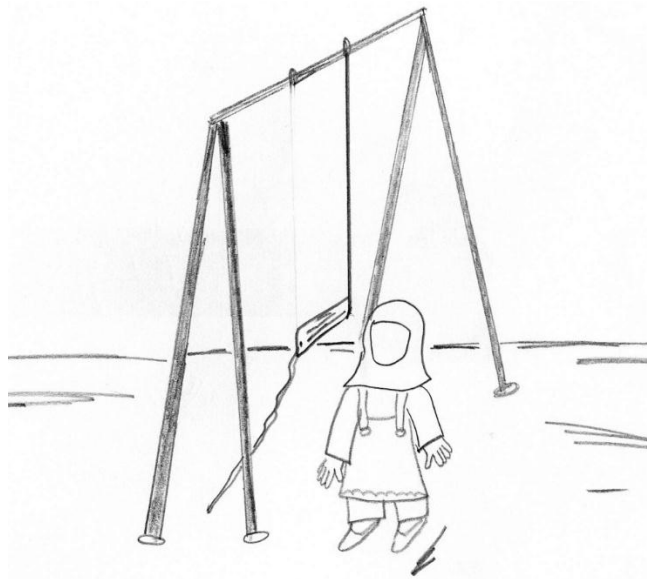
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

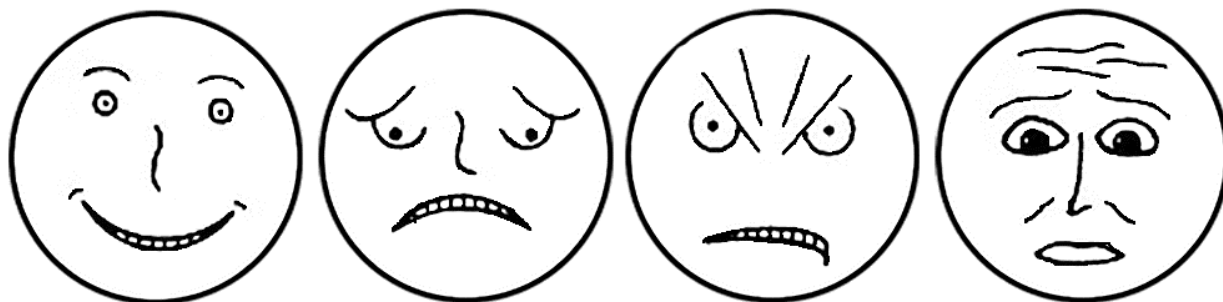
موقعیت های ناراحت کننده

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: هدیه نمی تونه با تابش بازی کنه، چون تابش شکسته.

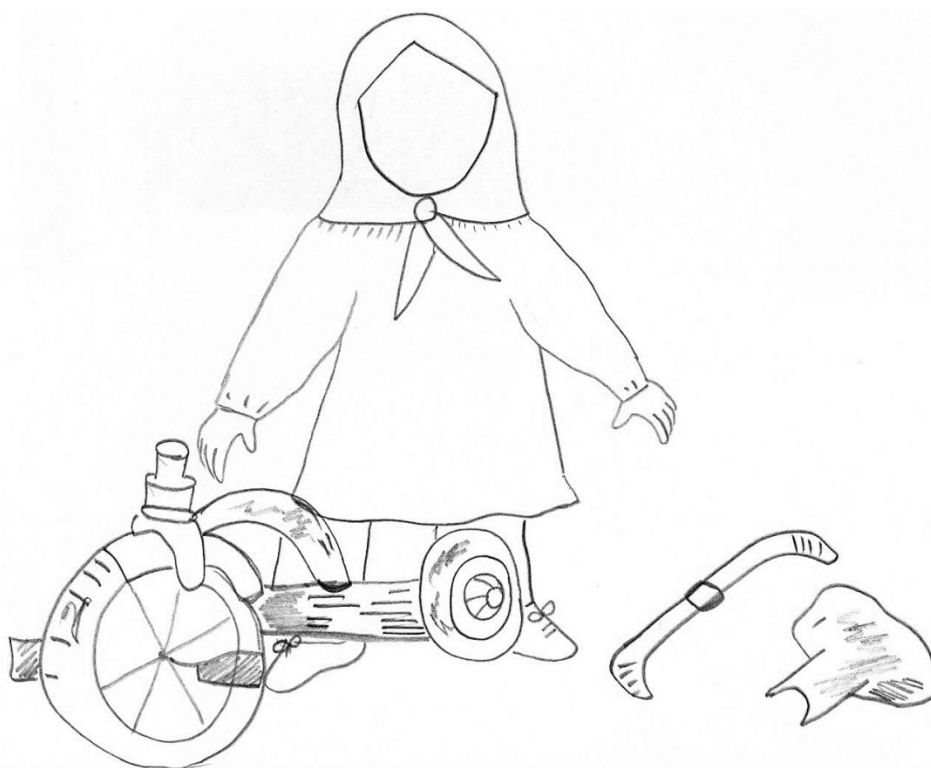

سوال احساسی: هدیه از اینکه نمی تونه با تابش بازی کنه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

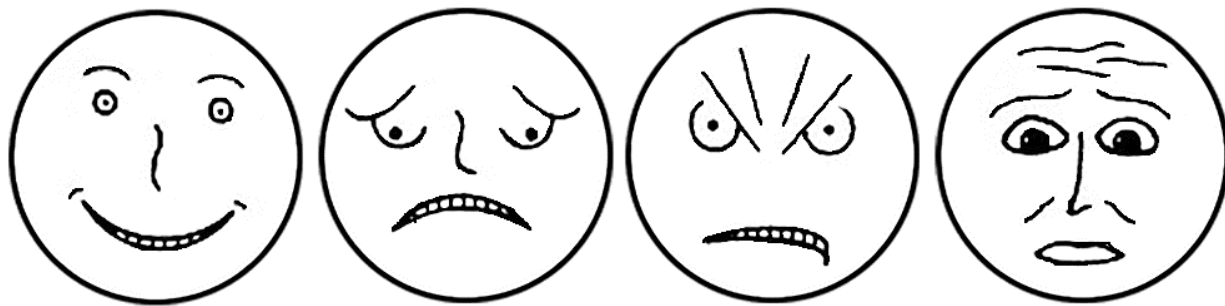

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: فرمون و صندلی سه چرخه حمیده کنده شده .

سوال احساسی: حمیده از اینکه فرمون و صندلی سه چرخه اش کنده شده، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

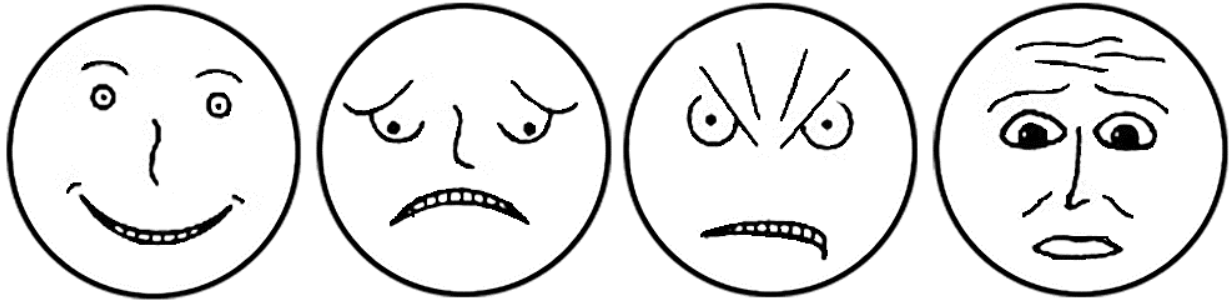

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: حمزه زمین می خوره و هواپیماش میفته کف اتاق و میشکنه.

سوال احساسی: حمزه از اینکه هواپیماش شکسته شده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

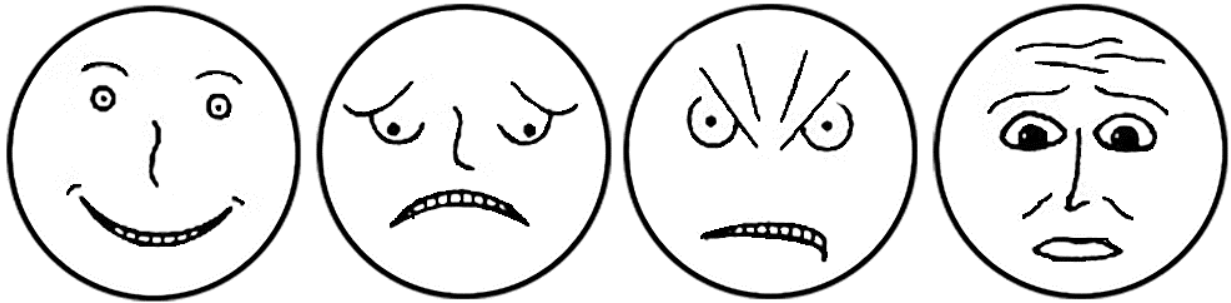
مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: شیشه مربا از دست حسام افتاد و شکست.

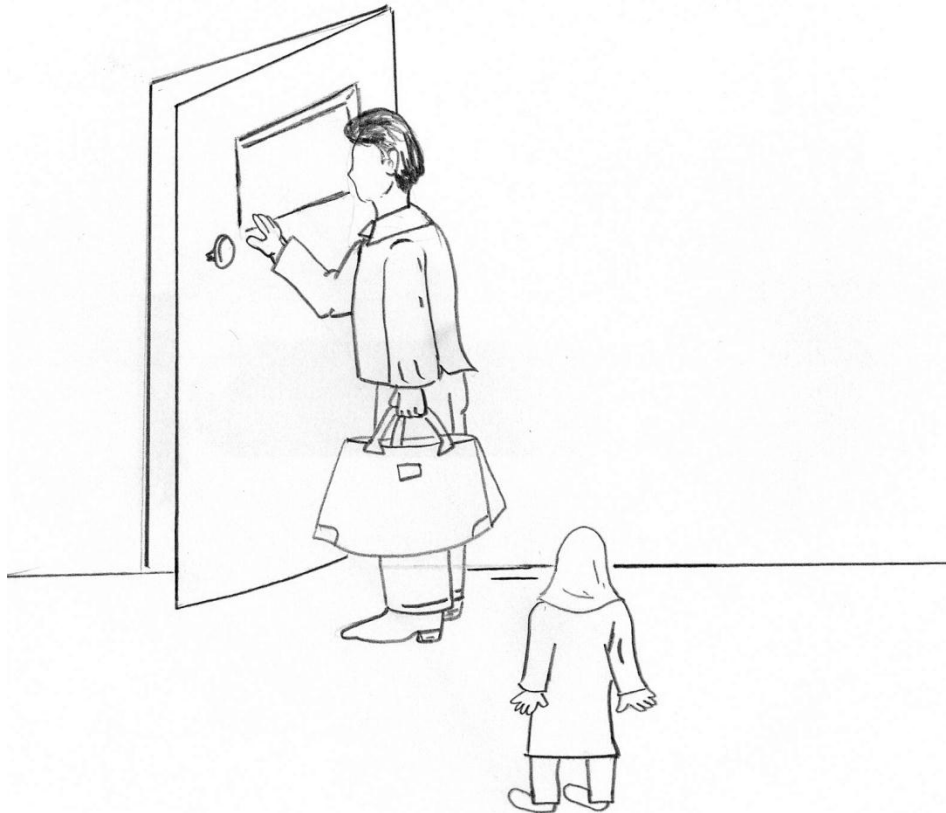
سوال احساسی: حسام از اینکه شیشه مربا رو شکسته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/انراحتی می کنه؟

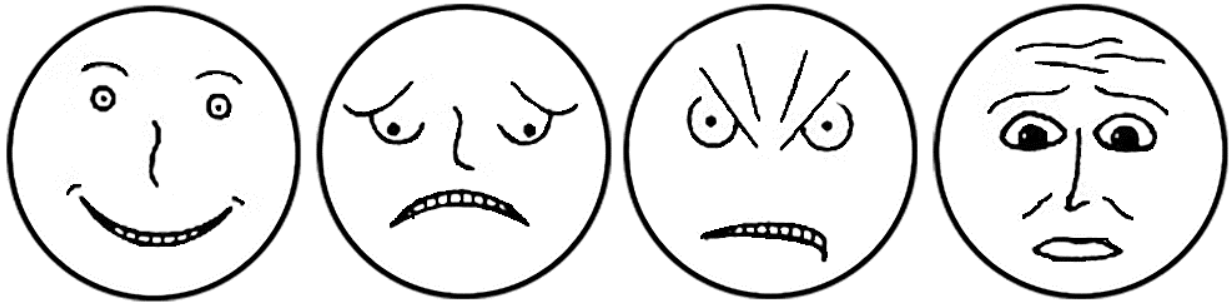
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: پدر اکرم می خواد به یک مسافرت خیلی طولانی بره.

سوال احساسی: اکرم از اینکه پدرش قراره به یک مسافرت خیلی طولانی بره، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/انراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/اناراحتی می کنه؟

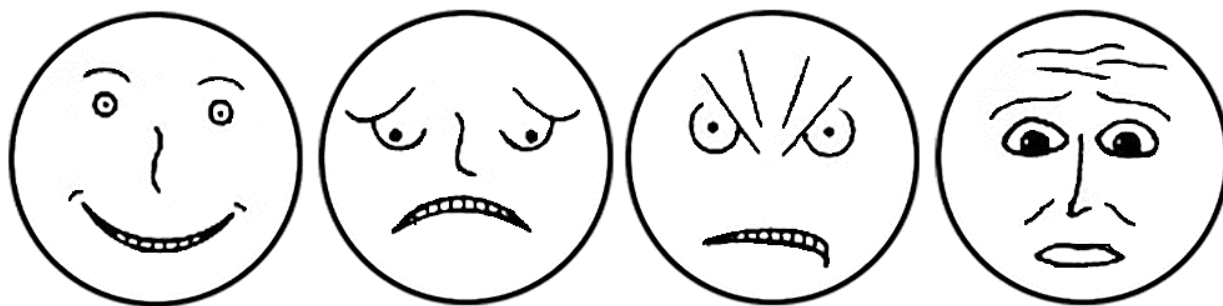

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۶: رسول بیماریه و نمی تونه با مادرش بره خرید.

سوال احساسی: رسول از اینکه نمی تونه با مادرش بره خرید، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/اناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/اناراحتی می کنه؟

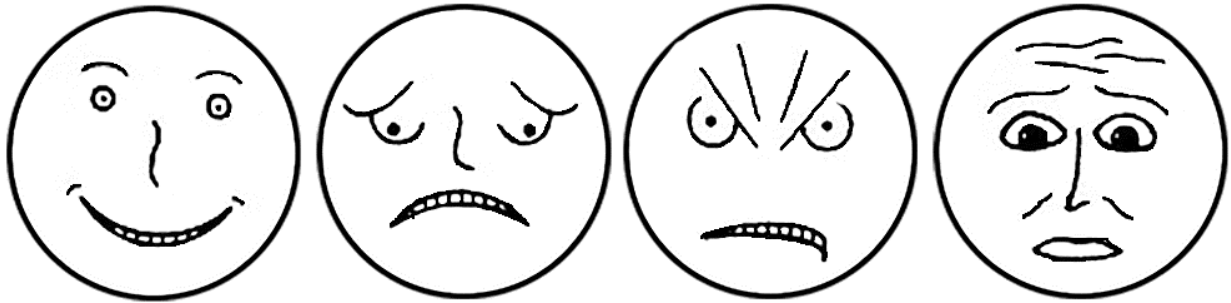
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: مادر بزرگ آرش می خواد بره خونه اش .

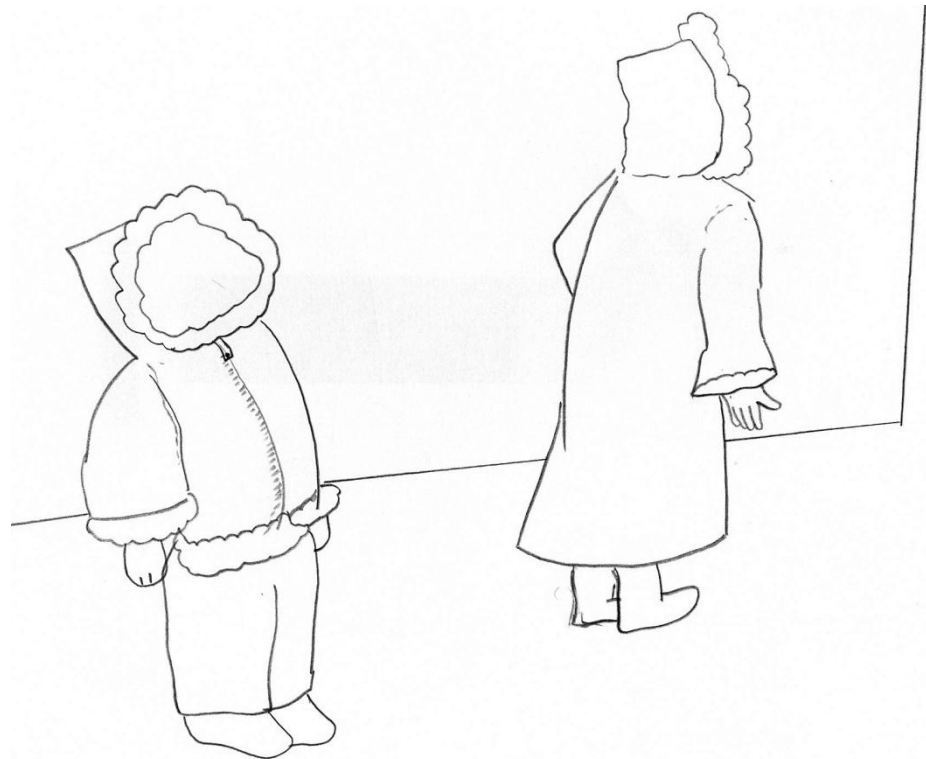
سوال احساسی: آرش از اینکه مادر بزرگش می خواد بره خونه اش، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

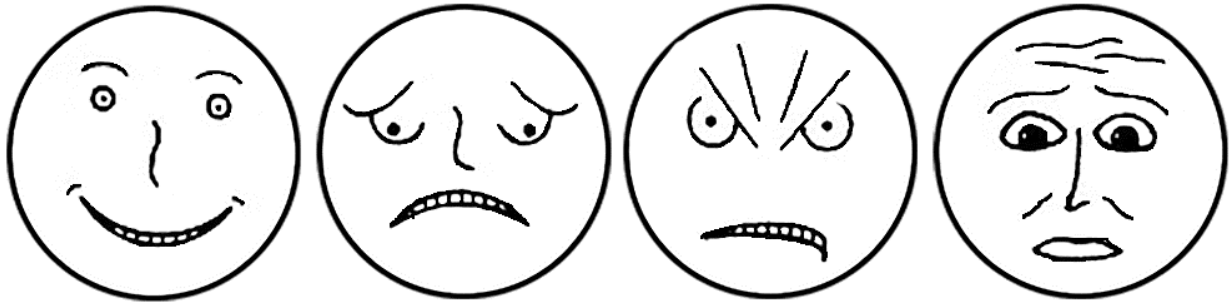
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸: امروز اولین روز مدرسه هادی است. مادر هادی او را توی مدرسه رها می کنه و خودش میره خونه.

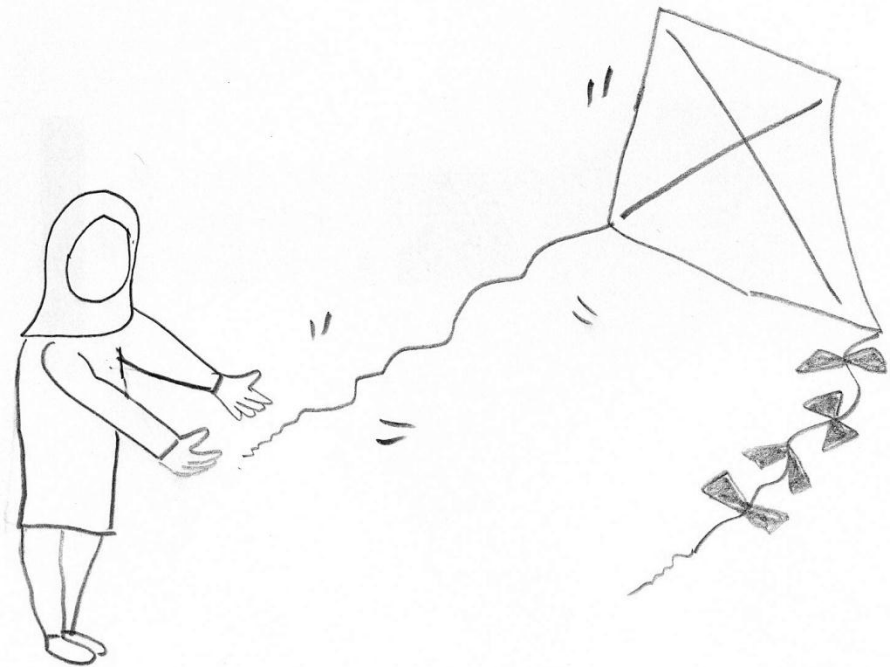
سوال احساسی: هادی از اینکه مادرش او را توی مدرسه تنها می ذاره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

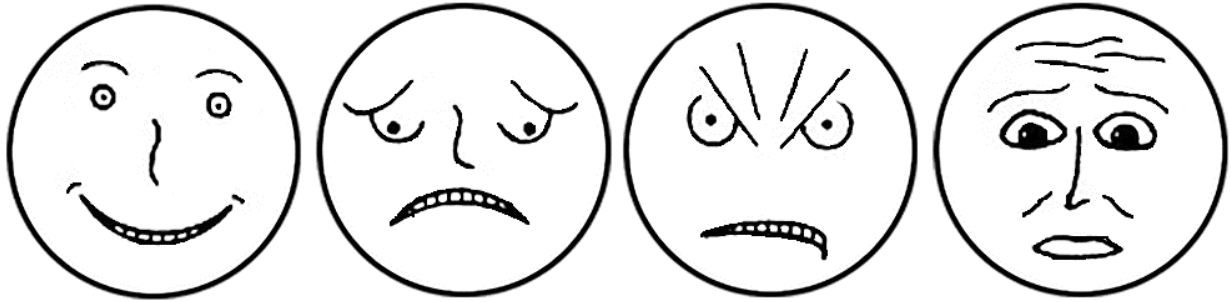

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: باد تندی میاد و بادبادک سمانه رو با خودش می بره.

سوال احساسی: سمانه از اینکه بادبادکش رو از دست داده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

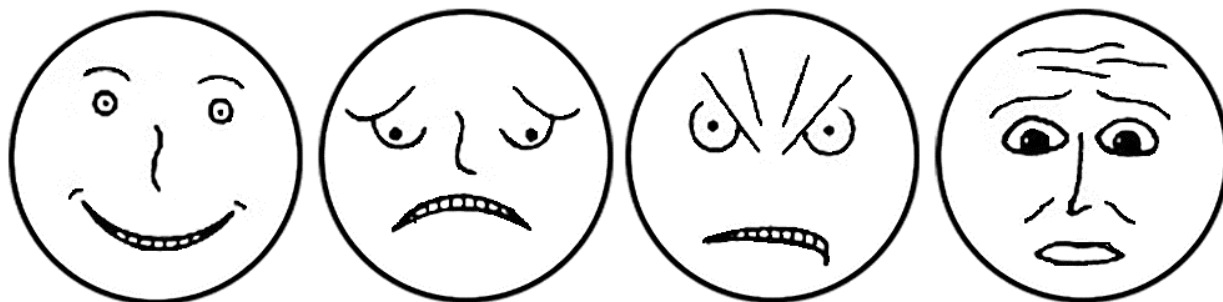

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: موج های دریا قلعه شنی آرش رو خراب کرده .

سوال احساسی: آرش از اینکه قلعه اش خراب شده، چه احساسی دارد؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

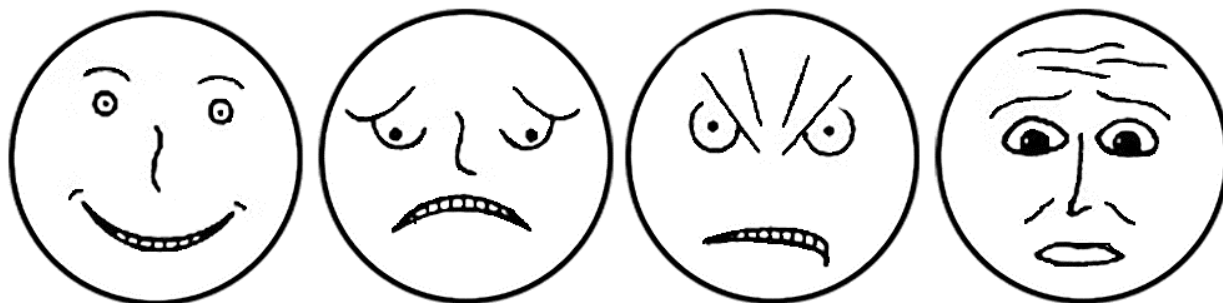

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: بارون، نقاشی رحمت رو خراب کرده .

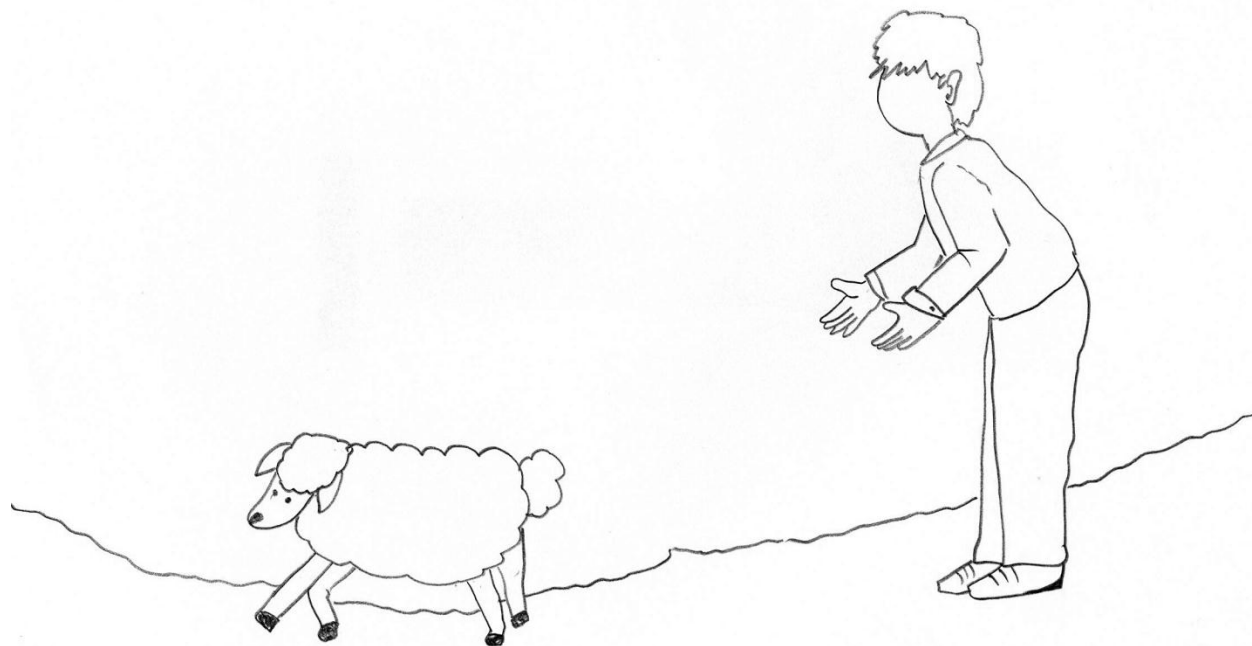

سوال احساسی: رحمت از اینکه نقاشی ش خراب شده، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

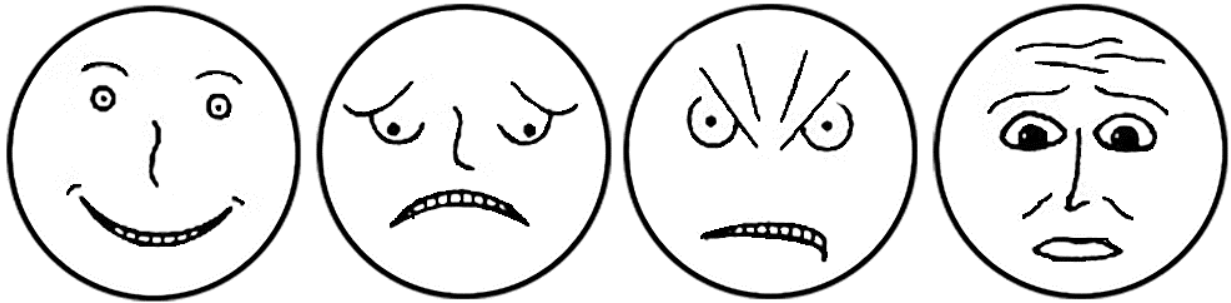
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: بره سهیل از دستش در میره و فرار میکنه .

سوال احساسی: سهیل از اینکه بره اش فرار کرده، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

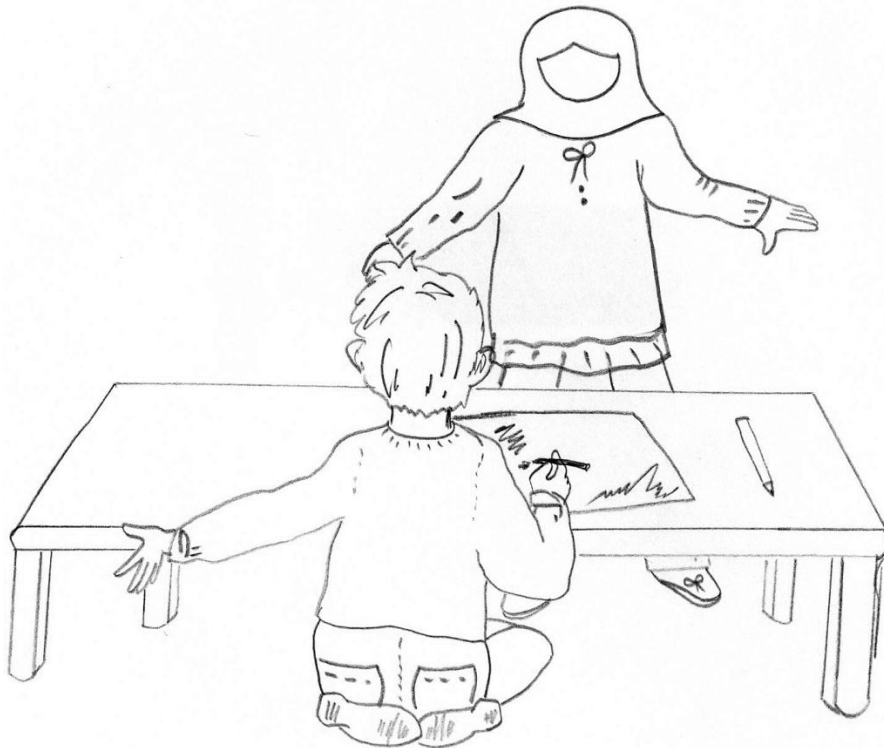
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/انراحتی می کنه؟

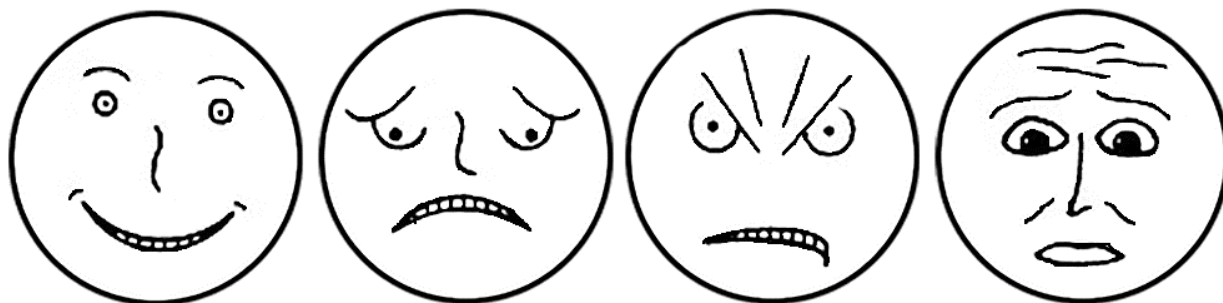
موقعیت های عصبانی کننده

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: علی داره نقاشی می کشه و باران میاد و نقاشی او را خراب می کنه.

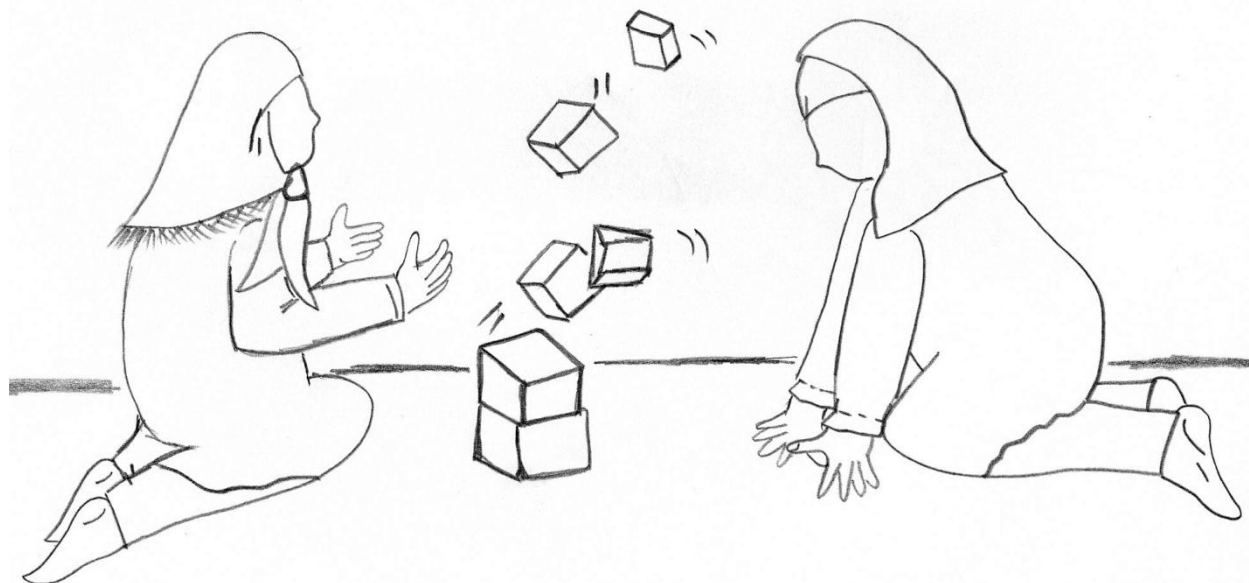

سوال احساسی: علی از اینکه باران نقاشی او را خراب کرده، چه احساسی دارد؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

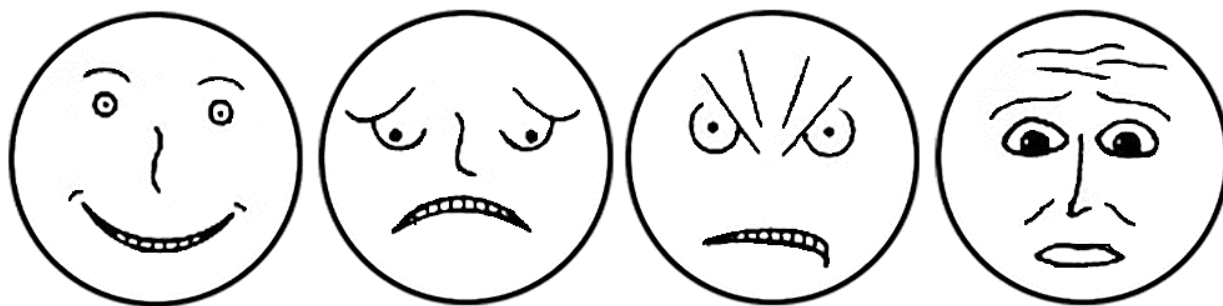

مری می باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: مریم برجی که مینا ساخته رو با دستاش هل میده و او رو خراب میکنه .

سوال احساسی: مینا از اینکه مریم برجش رو خراب کرده، چه احساسی دارد؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

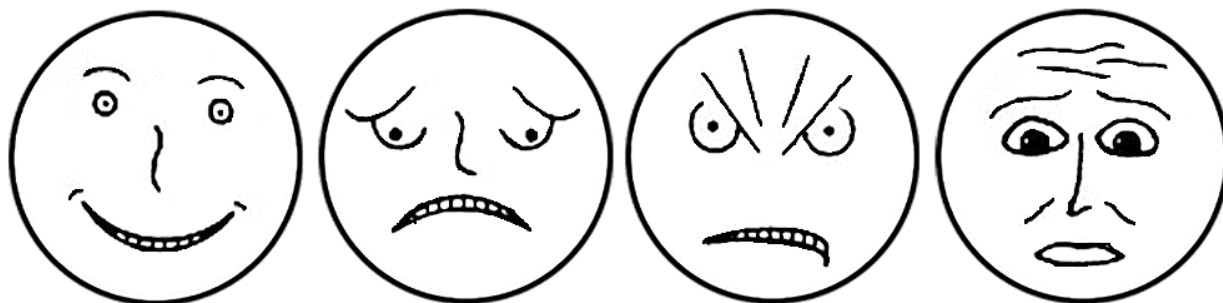

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: ثریا به راکت پویا لگد زد و راکت پویا از وسط شکست.

سوال احساسی: پویا از اینکه ثریا راکتش رو شکسته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

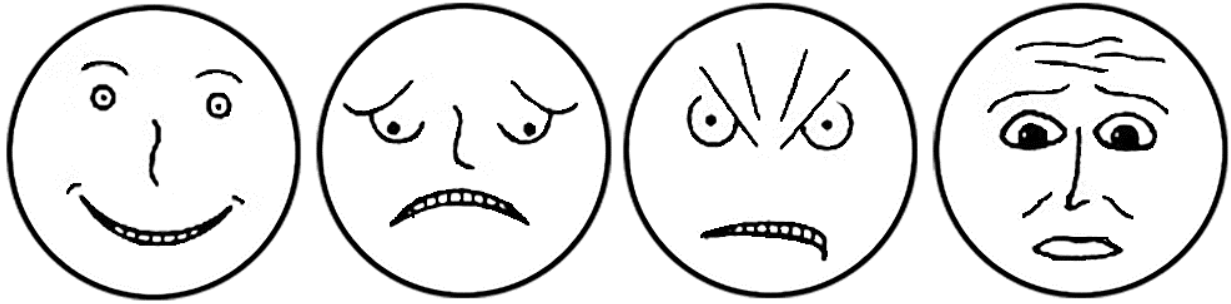

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: عقیل روی ماشین اسباب بازی عرفان پا گذاشت و او رو شکست.

سوال احساسی: عرفان از اینکه عقیل ماشینش رو شکسته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

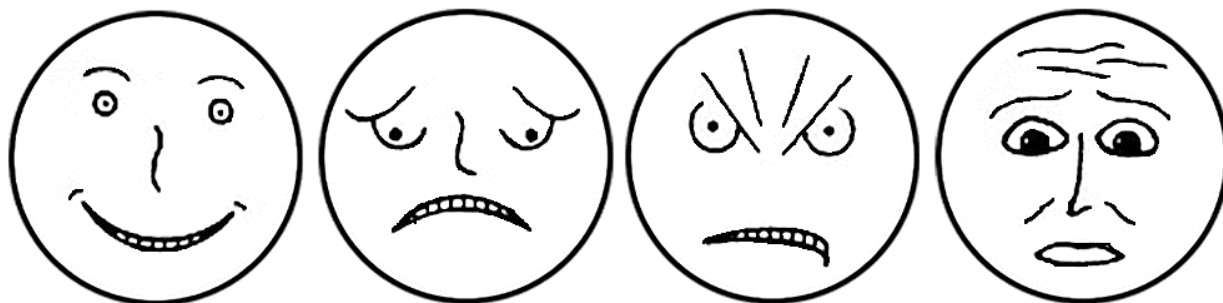

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: حدیث آب نبات عبدالله رو برداشته و به او نمی ده.

سوال احساسی: عبدالله از اینکه حدیث آب نباتش رو برداشته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

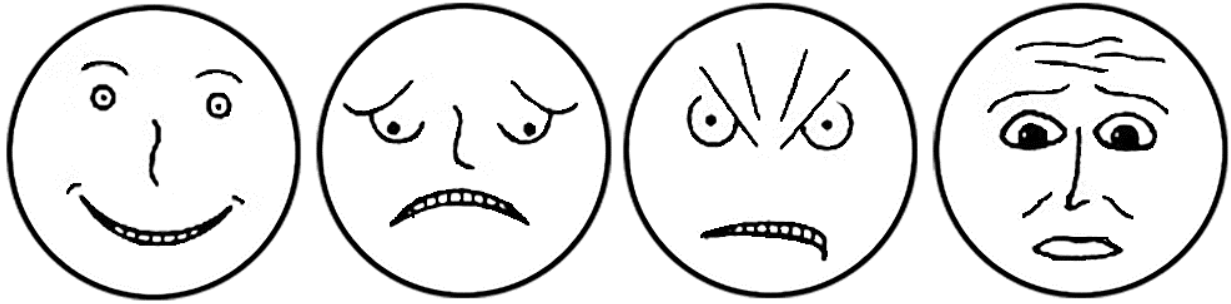

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۶: عباس توپ فرید رو برداشته و به او نمیده.

سوال احساسی: فرید از اینکه عباس توپش رو برداشته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

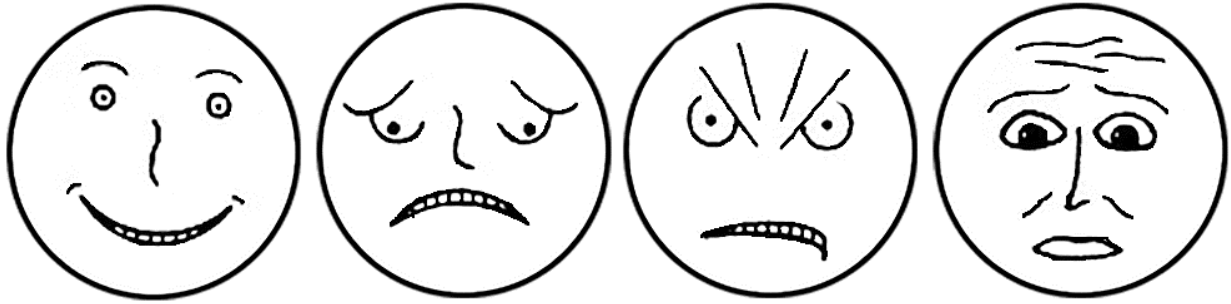

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: کمال مداد خدیجه رو برداشته و او نمیتونه نقاشیش رو تموم کنه.

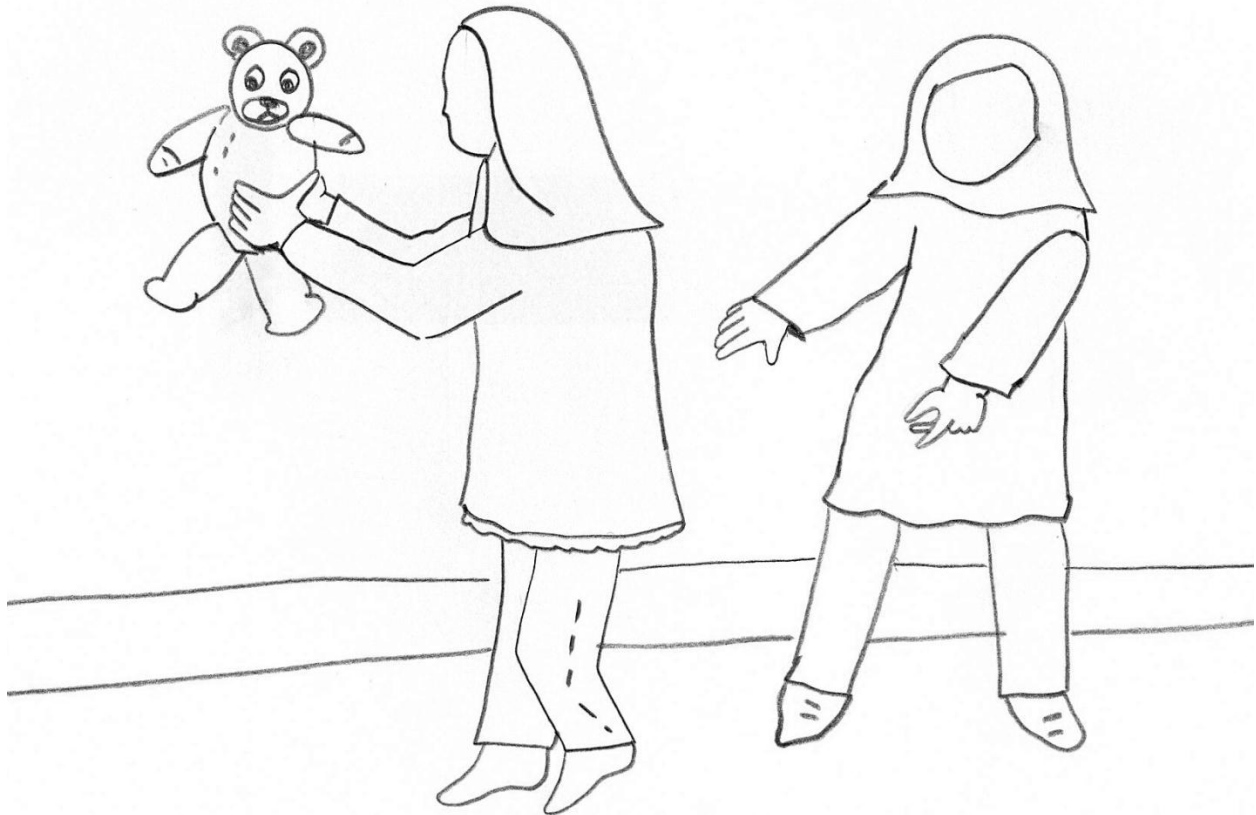

سوال احساسی: خدیجه از اینکه کمال مدادش رو برداشته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

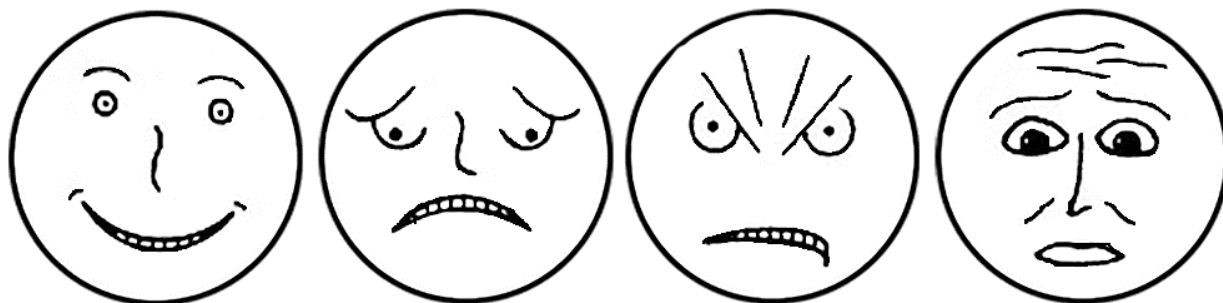

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸: خاطره عروسک یاسمن رو برداشته و به او نمیده.

سوال احساسی: یاسمن از اینکه خاطره عروسکش رو برداشته، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

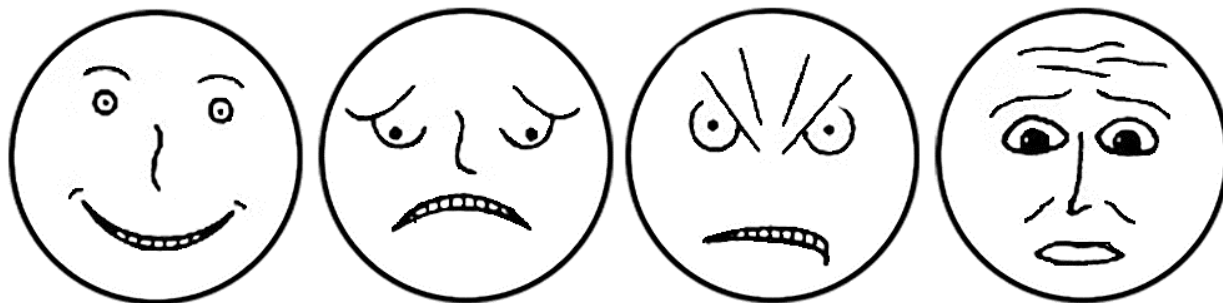
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: منصور، محمود رو هل میده. محمود زمین میخوره و نمی تونه مسابقه رو بیره.

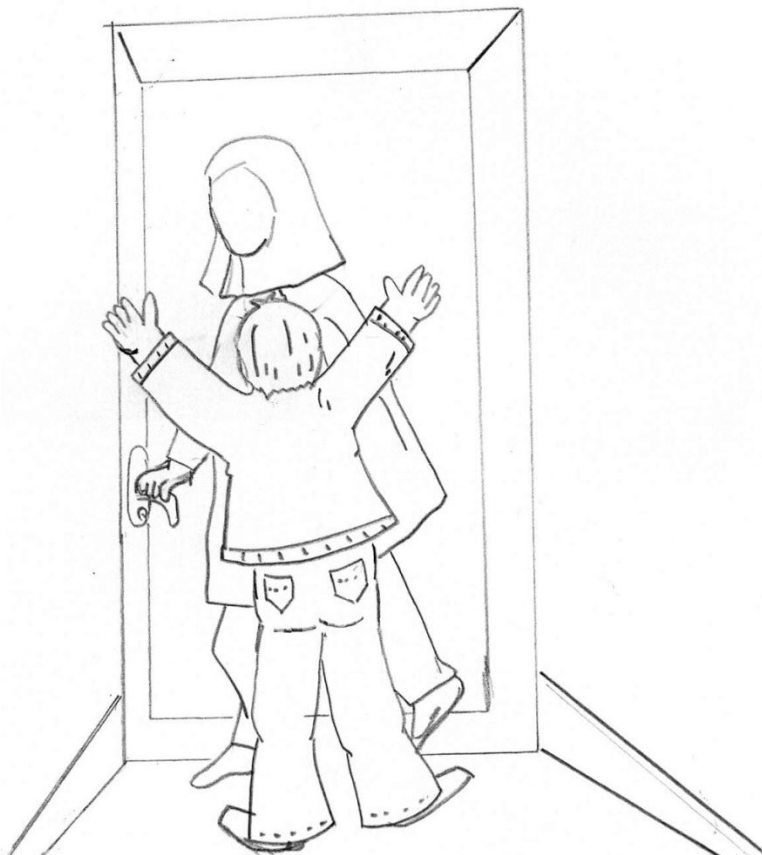
سوال احساسی: منصور از اینکه محمود او رو هل داده، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/انراحتی می کنه؟

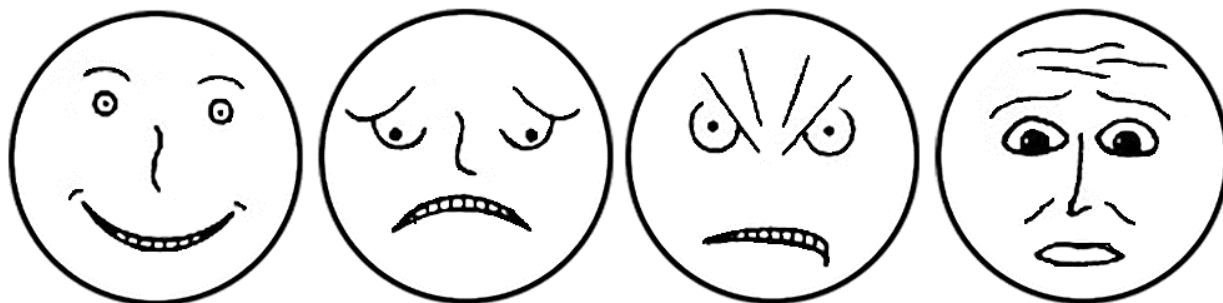

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: پیمان جلوی معصومه رو گرفته و نمیذارش بیاد توی اتاق.

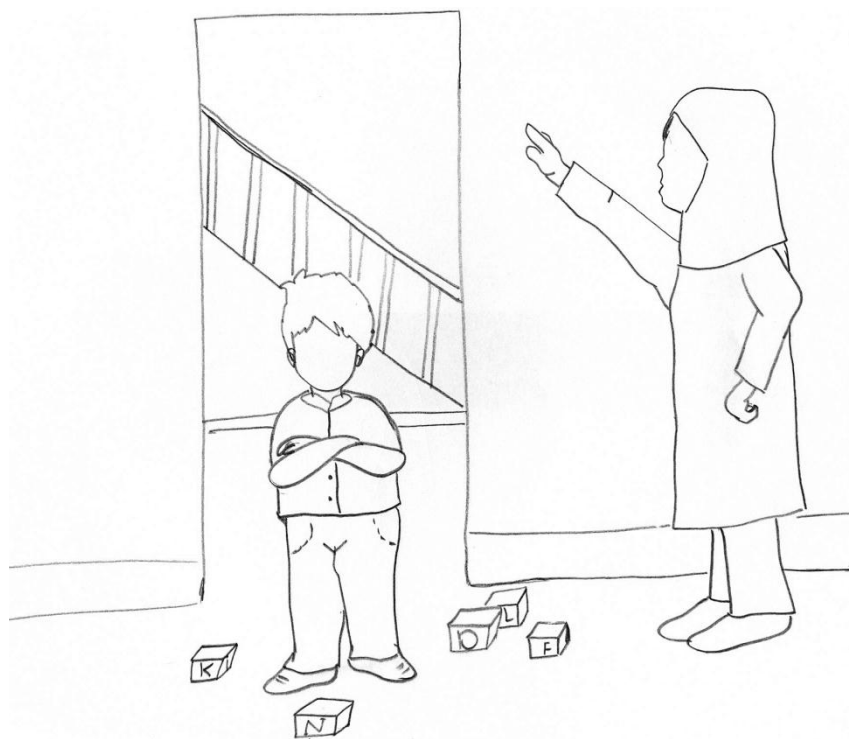

سوال احساسی: معصومه از اینکه پیمان نمیذارش بیاد توی اتاق، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

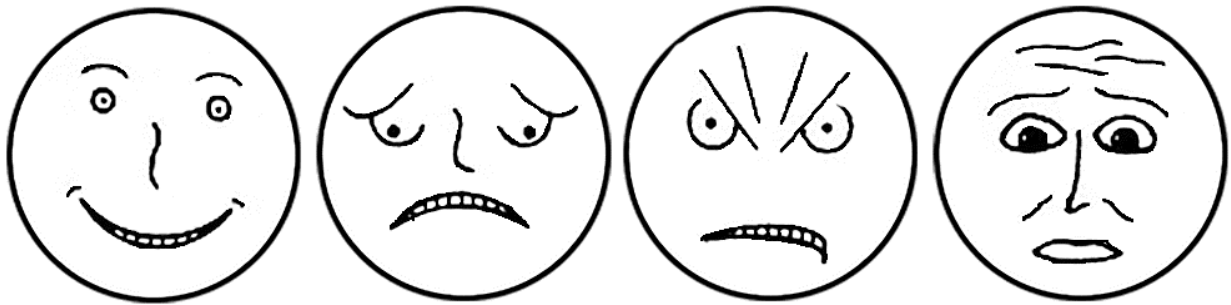
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: مادر پارسا به او میگوید که دیگه اجازه نداره با اسباب بازی هاش بازی کنه و باید بره بخوابه.

سوال احساسی: وقتی مادر پارسا به او می‌گه که دیگه نباید با اسباب بازی هاش بازی کنه، پارسا چه احساسی پیدا می‌کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه؟

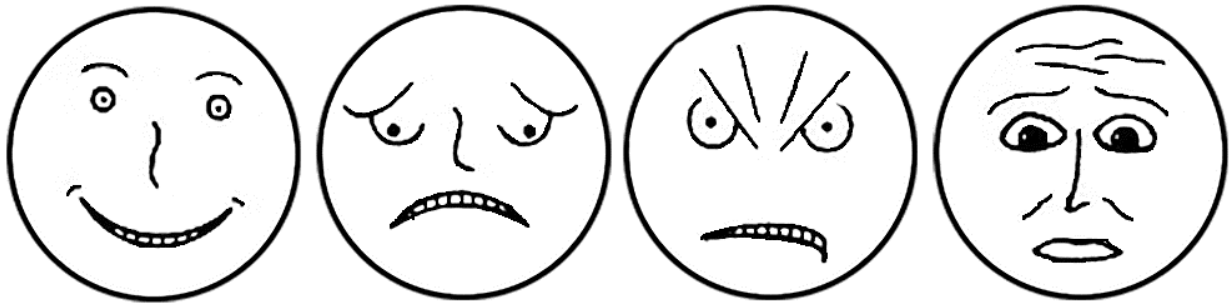

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: هوا بارونی و مادر صبا به او اجازه نمیده بره بیرون بازی کنه.

سوال احساسی: وقتی مادر صبا به او اجازه نمیده که بیرون بازی کنه، چه احساسی پیدا می کنه؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

مرحله چهارم: شناسایی احساسات برگرفته از تمایلات

این دسته از احساسات از طریق برآورده شدن یا نشدن تمایلات و خواسته های افراد برانگیخته می شوند. در این سطح، کودک باید بتواند با در نظر گرفتن برآورده شدن یا نشدن خواسته شخصیت های هر داستان، احساس آن ها را شناسایی کند (ناراحت است یا خوشحال).

وسایل آموزشی

مجموعه ای از تصاویر چهره ای که منعکس کننده احساسات برانگیخته شده در شرایط گوناگون هستند. کودک باید با تفسیر موقعیت های اجتماعی و عاطفی تصویر، پیش بینی کند که فرد به تصویر کشیده شده در این شرایط چه احساسی دارد؟ در تمام این شرایط خوشحالی یا ناراحتی فرد به تصویر کشیده شده است.

شیوه ارزیابی توانایی کودک برای انجام این مرحله

در مرحله چهارم، برای ارزیابی توانایی کودک در شناسایی احساسات برگرفته از تمایلات، می توان به این صورت عمل کرد. از تصاویری که برای این مرحله در نظر گرفته شده، ۴ تصویر را انتخاب کنید (۲ تصویر از موقعیت های خوشحال کننده و ۲ تصویر از موقعیت های ناراحت کننده). این تصاویر باید دو بدو به کودک ارائه شوند. پس از توصیف هر دو تصویر، از کودک بپرسید که فرد اول یا دوم چه احساسی دارد. برای نمونه به مورد زیر توجه کنید:

خواسته: عسل دوست داره با چاییش کیک بخوره.

موقعیت: پدر عسل به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

تصویر اول: نگاه کن! این عسله. این تصویر بهمون نشون میده که عسل چی دوست داره. عسل دوست داره با چاییش کیک بخوره.

تصویر دوم:

بین! بابای عسل به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

سوال راجع به تمایل: عسل چی می خواست؟

راهنمایی: بین اینجا معلومه که عسل چی دوست داره. به تصویر کوچکی که به تصویر اول اضافه شده اشاره کنید. عسل چی میخواد؟

سوال احساسی: عسل از اینکه باباش به او کیک داده که با چایی بخوره چه احساسی داره؟ می تونی برای نشون دادن احساس عسل، به یکی از صورت ها اشاره کنی؟

راهنمایی: عسل خوشحال میشه یا ناراحت؟ (در طول آموزش ترتیب پرسیدن دو کلمه خوشحال و ناراحت را تغییر دهید)، همزمان به دو تصویر خوشحال و ناراحت اشاره کنید.

بهم بگو عسل چه احساسی داره؟ اجازه دهید کودک به تصویر احساسات اشاره کند.

در صورتی که کودک پاسخی ارائه نکند، یا به صورت نادرست پاسخ دهد، پاسخ صحیح را به او آموزش دهید.

سوال راجع به علت: چرا عسل خوشحاله؟

شیوه آموزش

در این مرحله توانایی کودک برای پیش بینی نوع احساس فرد به تصویر کشیده شده با در نظر گرفتن برآورده شدن یا نشدن خواسته اش، سنجیده می شود. در تصویر اول خواسته فرد به تصویر کشیده شده منعکس می شود. در تصویر دوم اتفاقی که رخ داده (رسیدن یا نرسیدن این فرد به خواسته اش) منعکس می شود. مربی از کودک می پرسد که این فرد چه می خواست؟ و اینکه بر طبق تصویر دوم او چه احساسی دارد؟ (خوشحال یا ناراحت). کودک نیز برای نشان دادن احساس فرد به تصویر کشیده شده به یکی از تصاویر اشاره می کند. اگر پاسخ کودک درست باشد، مربی او را تشویق می کند و با پرسیدن جمله "چرا او ناراحت یا خوشحاله؟" به آموزشش ادامه می دهد. در صورتیکه پاسخ کودک نادرست باشد، مربی پاسخ صحیح را به او ارائه می کند و دلیل خوشحال یا ناراحت بودن آن فرد را نیز به کودک می گوید.

نمونه دیگر یک داستان منعکس کننده احساس برگرفته از تمایلات

پروانه میخواد یک ماهی رو صید کنه. پروانه یک ماهی بزرگ رو از تو دریا صید می کنه.

تصویر اول: بین! این پروانه اس. تو این تصویر معلوم میشه که پروانه چی میخواد. پروانه میخواد که یک ماهی بگیره.

تصویر دوم:

بین! پروانه یک ماهی خیلی بزرگ رو از دریا گرفت.

سوال راجع به تمایل: پروانه چی می خواست؟

سوال احساسی: پروانه وقتی ماهی رو میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

راهنمایی: ناراحت میشه یا خوشحال.

به تصویر چهره های ناراحت و خوشحال اشاره کنید.
حالا بهم نشون بده پروانه چه احساسی داره. ببین پروانه خوشحاله.
سوال راجع به علت: پروانه چرا خوشحاله؟

آموزش:

سوال احساسی: برای مواقعی که پاسخ کودک نادرست است.
ببینیم پروانه چه احساسی داره؟
ببین! پروانه خوشحاله. به صورت پروانه اشاره کنید.
پروانه خوشحاله چون تونسته یک ماهی بزرگ رو صید کنه.

اصول کلی آموزش

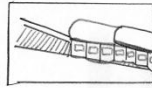
صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، همیشه دلیل خوشحال بودن یا ناراحت بودن فرد به تصویر کشیده شده را به کودک توضیح دهید. مثلاً می توان این جملات را به کودک گفت:
وقتی تو به خواسته ات می رسی خوشحال می شوی.
اگر به خواسته ات نرسی ناراحت می شوی.

موقعیت های خوشحال کننده

مربی: با کمک تصویر اول خواسته شخصیت داستان را به کودک توضیح دهید و با کمک تصویر دوم نتیجه داستان (برآورده شدن یا نشدن این خواسته) را بیان کنید. قبل از اینکه علت خوشحالی یا ناراحتی هر فرد از کودک پرسیده شود، ابتدا مطمئن شوید که کودک خواسته آن فرد را درک کرده است.

این پسر اسمش یاسره، تو این تصویر مشخص میشه که یاسر چی میخواد.

تصویر ۱: یاسر میخواد سوار قطار بشه.

نتیجه تصویر اول: یاسر با پدرش سوار قطار میشن.

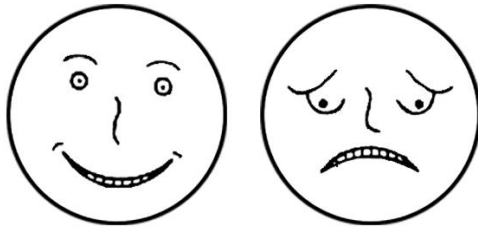

سوال راجع به تمایل: یاسر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که یاسر چی میخواد.

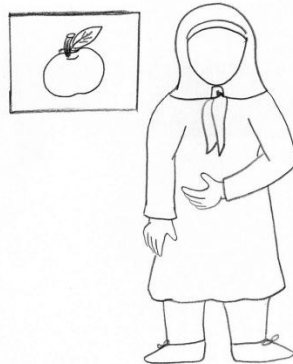
سوال احساسی: وقتی یاسر سوار قطار میشه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال همیشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت همیشه؟

این ساحله، تو این تصویر مشخص همیشه که ساحل چی میخواد .

تصویر ۲: ساحل یک دونه سیب میخواد.

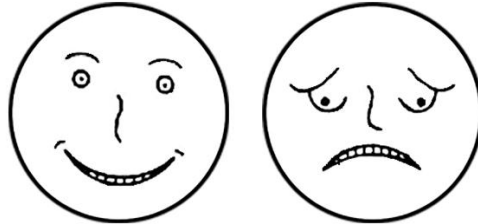

نتیجه تصویر دوم: مادر ساحل یک سیب به او میده.

سوال راجع به تمایل: ساحل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ساحل چی میخواد.
 سوال احساسی: ساحل وقتی سیب رو از مادرش میگیره چه احساسی داره؟
 راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

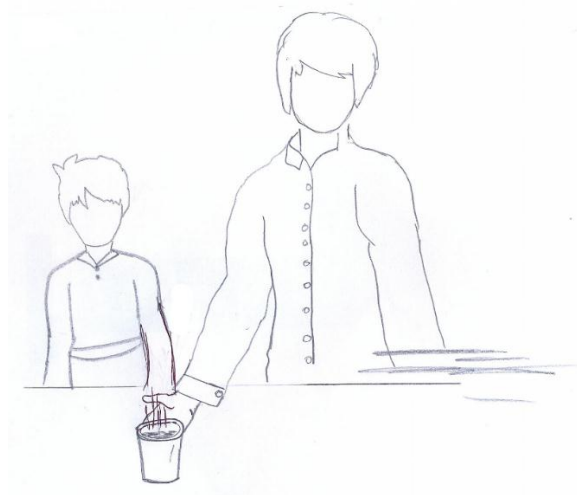

این آتیلاست، تو این تصویر مشخص میشه که آتیلا چی میخواد.

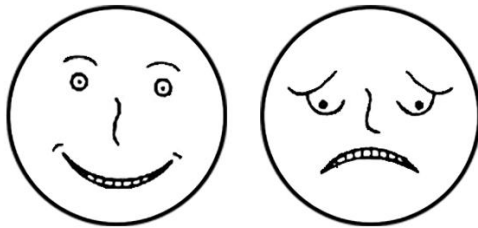
تصویر ۳: آتیلا یک لیوان چایی می خواد.

نتیجه تصویر سوم: بابای آتیلا یک لیوان چایی به او میده.

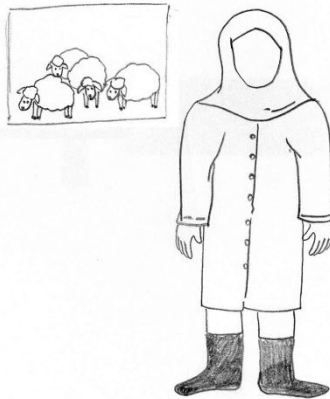

سوال راجع به تمايل: آتيلا چي ميخواد؟
 راهنمايي: اين تصوير بهت نشون ميده كه آتيلا چي ميخواد.
 سوال احساسی: آتيلا وقتي چايي رو از باباش ميگيره چه احساسی داره؟
 راهنمايي: او ناراحت يا خوشحال ميشه؟
 پرسش راجع به دليل تجربه اين احساس: چرا او خوشحال يا ناراحت ميشه؟

اين طنازه، تو اين تصوير مشخص ميشه كه طناز چي ميخواد.

تصوير ۴: طناز مي خواد چندتا گوسفند رو ببينه.

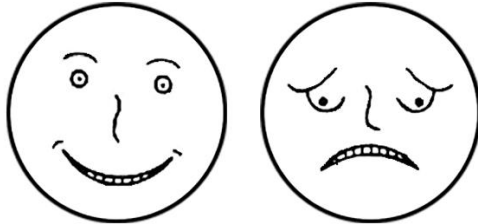

نتيجه تصوير چهارم: مادر طناز او راميبيره يك جا كه چندتا گوسفند رو ببينه.

سوال راجع به تمايل: طناز چي ميخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که طنز چي ميخواد.
 سوال احساسی: طنز وقتی که گوسفندها رو میبینه چه احساسی داره؟
 راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این طاهره است، تو این تصویر مشخص میشه که طاهره چي ميخواد.

تصویر ۵: طاهره چندتا شکلات می خواد.

نتیجه تصویر پنجم: مادر طاهره به او یک بسته شکلات میده.

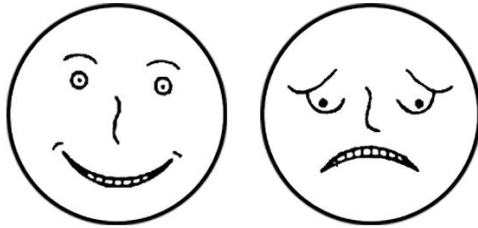
سوال راجع به تمایل: طاهره چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که طاهره چی میخواد.

سوال احساسی: طاهره وقتی که بسته شکلات رو از مادرش می گیره چه احساسی داره؟

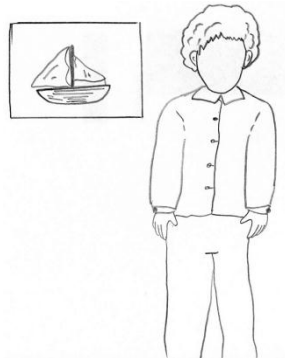
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

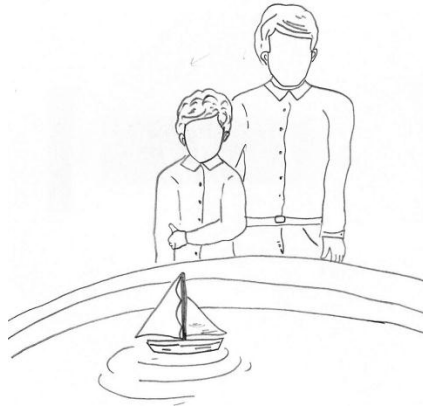

این بابک است، تو این تصویر مشخص میشه که بابک چی میخواد.

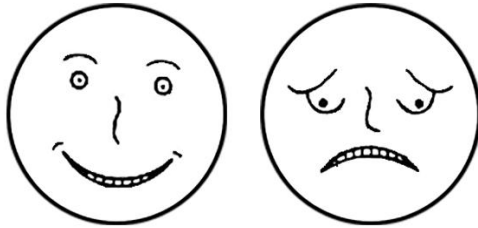
تصویر ۶: بابک می خواد یک قایق کوچولو رو به آب بندازه.

نتیجه تصویر ششم: بابای بابک به او کمک میکنه که قایقش رو به آب بندازه.

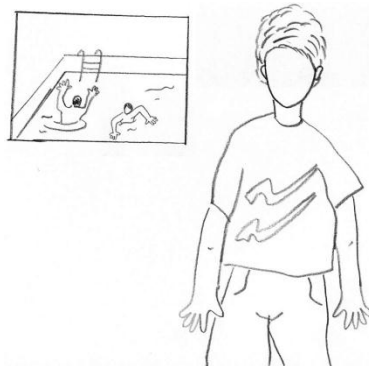

سوال راجع به تمايل: بابک چي ميخواد؟
 راهنمايي: اين تصوير بهت نشون ميده که بابک چي ميخواد.
 سوال احساسی: بابک وقتي که قايقش رو به آب ميندازه، چه احساسی داره؟
 راهنمايي: او ناراحت يا خوشحال ميشه؟
 پرسش راجع به دليل تجربه اين احساس: چرا او خوشحال يا ناراحت ميشه؟

اين باقر است، تو اين تصوير مشخص ميشه که باقر چي ميخواد.

تصوير ۷: باقر مي خواد بره استخر که شنا کنه.

نتيجه تصوير هفتم: مادر باقر او راميبيره استخر که شنا کنه.

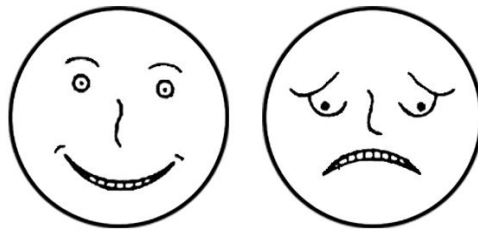
سوال راجع به تمایل: باقر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که باقر چی میخواد.

سوال احساسی: باقر از اینکه داره با مادرش میره استخر که شنا کنه، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

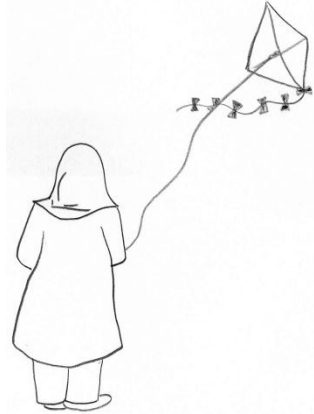

این عاطفه است، تو این تصویر مشخص میشه که عاطفه چی میخواد.

تصویر ۸: عاطفه می خواد که یک بادبادک رو هوا کنه.

نتیجه تصویر هشتم: مادر عاطفه به او یک بادبادک میده که او راهوا کنه.

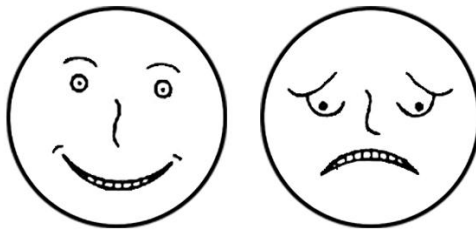
سوال راجع به تمایل: عاطفه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عاطفه چی میخواد.

سوال احساسی: عاطفه وقتی بادبادک رو از مادرش میگیره، چه احساسی داره؟

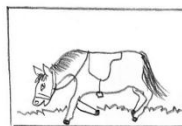
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

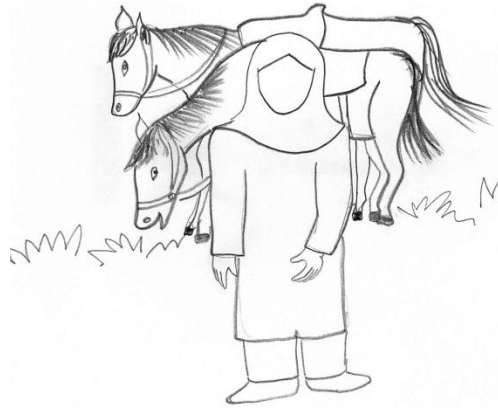

این غزل است، تو این تصویر مشخص میشه که غزل چی میخواد.

تصویر ۹: غزل می خواد اسب سواری کنه.

نتیجه تصویر نهم: مادر غزل او رامیبره که اسب سواری کنه.

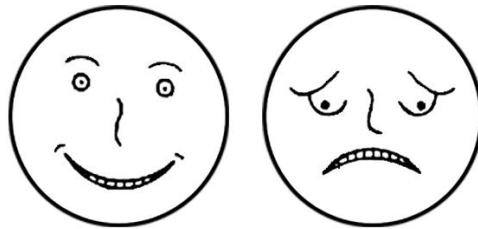
سوال راجع به تمایل: غزل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که غزل چی میخواد.

سوال احساسی: غزل وقتی با مادرش میره اسب سواری، چه احساسی داره؟

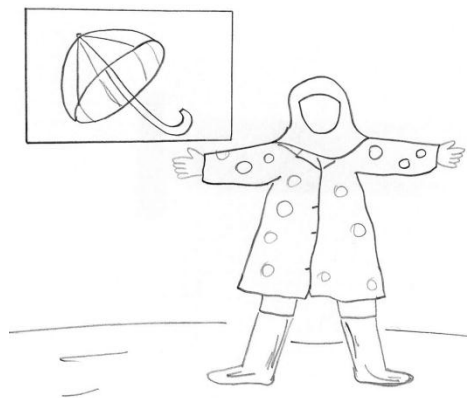
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این قمر است، تو این تصویر مشخص میشه که قمر چی میخواد.

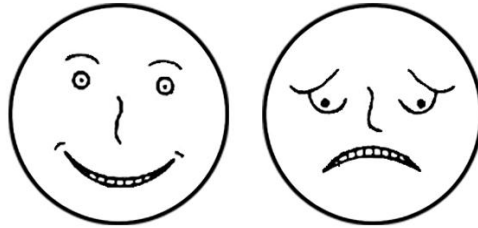
تصویر ۱۰: قمر یک چتر میخواد.

نتیجه تصویر دهم: مادر قمر برایش یک چتر می خره.

سوال راجع به تمایل: قمر چی میخواد؟
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که قمر چی میخواد.
سوال احساسی: قمر از اینکه مادرش برایش یک چتر خریده، چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این تورج است، تو این تصویر مشخص میشه که تورج چی میخواد.

تصویر ۱۱: تورج یک مجله ماشین میخواد.

نتیجه تصویر یازدهم: بابای تورج برایش یک مجله ماشین می خره.

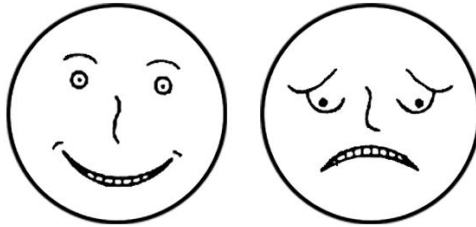
سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج از اینکه باباش برایش یک مجله ماشین خریده، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

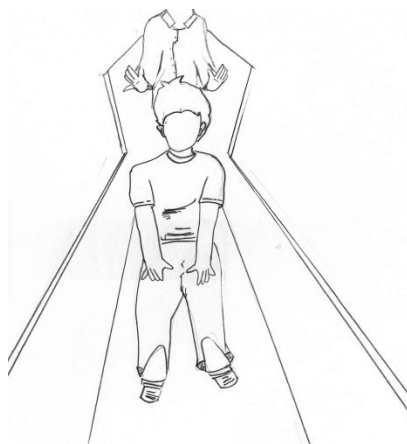

این جاوید است، تو این تصویر مشخص میشه که جاوید چی میخواد.

تصویر ۱۲: جاوید میخواد سرسره بازی کنه.

نتیجه تصویر دوازدهم: برادر جاوید به او کمک میکنه که سرسره بازی کنه.

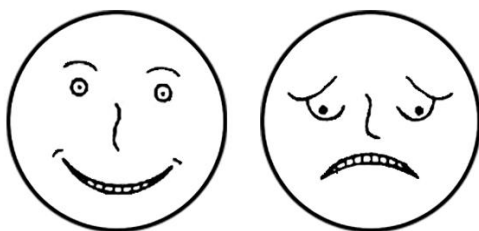
سوال راجع به تمایل: جاوید چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که جاوید چی میخواد.

سوال احساسی: جاوید از اینکه با برادرش سرسره بازی میکنه، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

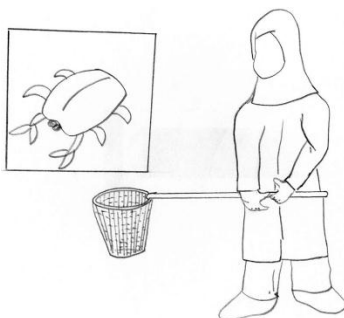
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

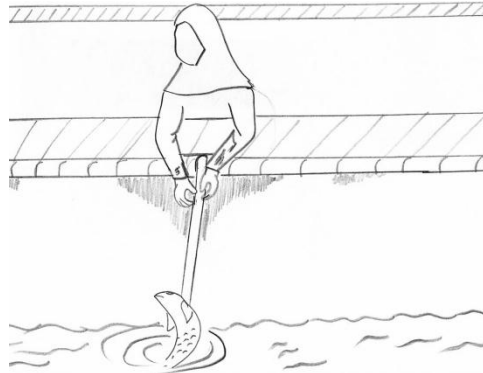
موقعیت های ناراحت کننده

این غزال است، تو این تصویر مشخص میشه که غزال چی میخواد.

تصویر ۱: غزال میخواد یک خرچنگ رو صید کنه.

نتیجه تصویر اول: غزال داره یک ماهی بزرگ رو از تو دریا صید می کنه.

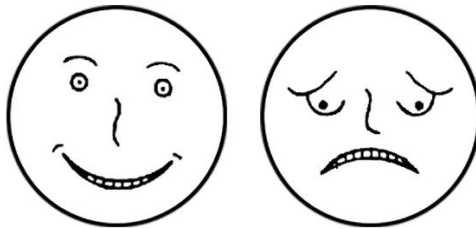
سوال راجع به تمایل: غزال چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که غزال چه میخواد.

سوال احساسی: غزال از اینکه یک ماهی بزرگ رو از تو دریا صید کرده، چه احساسی داره؟

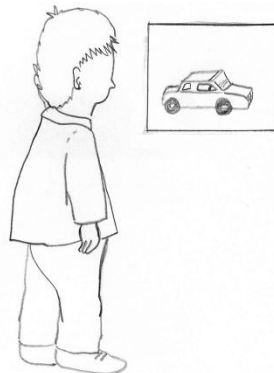
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

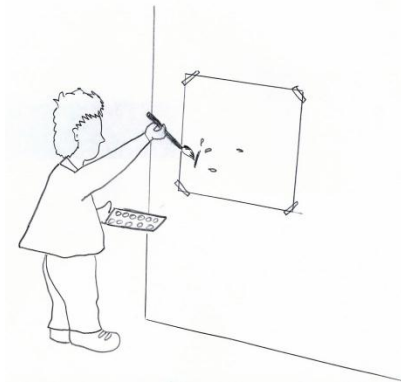

این جابر است، تو این تصویر مشخص میشه که جابر چی می خواد.

تصویر ۲: جابر یک ماشین اسباب بازی می خواد.

نتیجه تصویر دوم: مادر جابر برایش قلم مو و رنگ می خره.

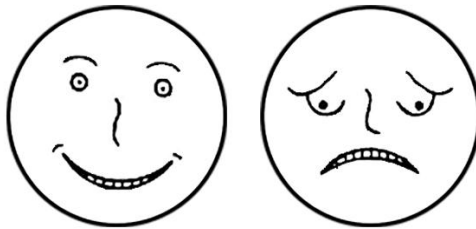
سوال راجع به تمایل: جابر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که جابر چی میخواد.

سوال احساسی: جابر از اینکه مادرش برایش قلم مو و رنگ خریده، چه احساسی داره؟

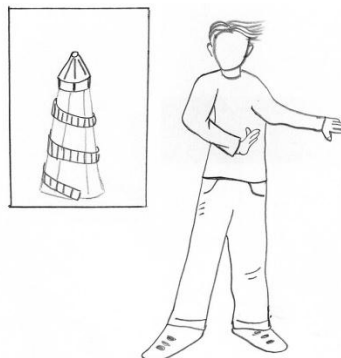
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این حبیب است، تو این تصویر مشخص میشه که حبیب چی میخواد.

تصویر ۳: حبیب میخواد دیوار مرگ رو ببینه.

نتیجه تصویر سوم: حبیب داره روی اسب چرخ و فلک سواری می کنه.

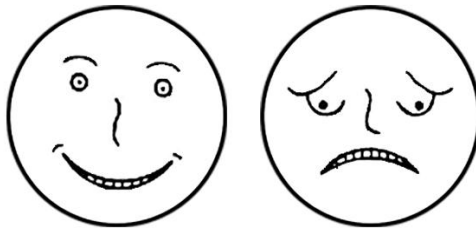
سوال راجع به تمایل: حبیب چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که حبیب چی میخواد.

سوال احساسی: حبیب از اینکه روی اسب چرخ و فلک سواری می کنه، چه احساسی داره؟

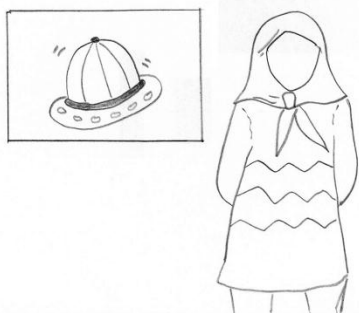
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این لطیفه است، تو این تصویر مشخص میشه که لطیفه چی میخواد.

تصویر ۴: لطیفه میخواد چاییشو با زله بخوره.

نتیجه تصویر چهارم: بابای لطیفه به او کیک میداد تا با چایی بخوره.

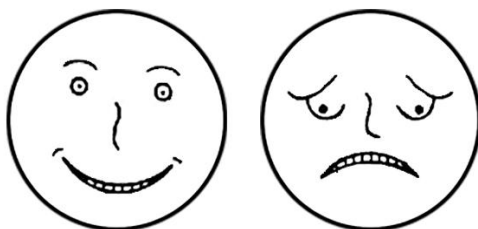
سوال راجع به تمایل: لطیفه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میداد که لطیفه چی میخواد.

سوال احساسی: لطیفه از اینکه باباش به او کیک داده تا با چایی بخوره، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

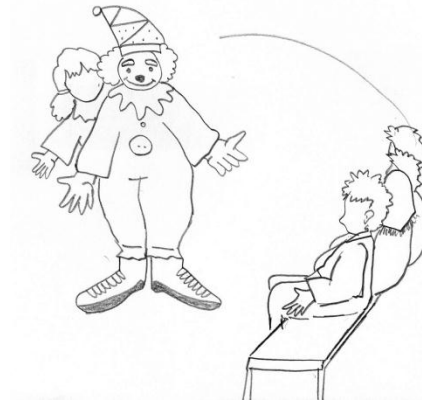

این خسرو است، تو این تصویر مشخص میشه که خسرو چی میخواد.

تصویر ۵: خسرو میخواد شیرهای باغ وحش رو ببینه.

نتیجه تصویر پنجم: خسرو دلگدای سیرک رو تماشا می‌کنه.

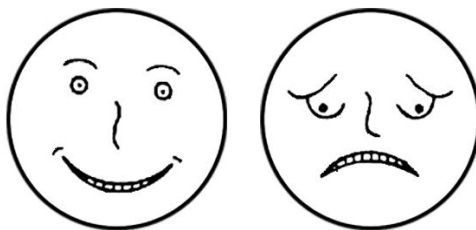
سوال راجع به تمایل: خسرو چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که خسرو چی میخواد.

سوال احساسی: خسرو از اینکه دلگدای سیرک رو تماشا می‌کنه، چه احساسی داره؟

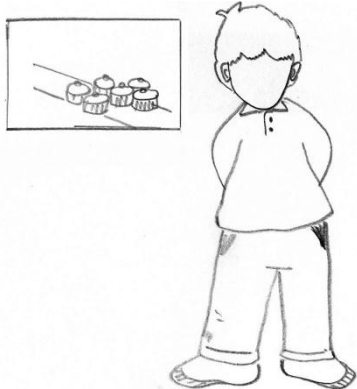
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این خشایار است، تو این تصویر مشخص میشه که خشایار چی میخواد.

تصویر ۶: خشایار چندتا کیک میخواد.

نتیجه تصویر ششم: بابای خشایار برایش یک بستنی شکلاتی میخوره.

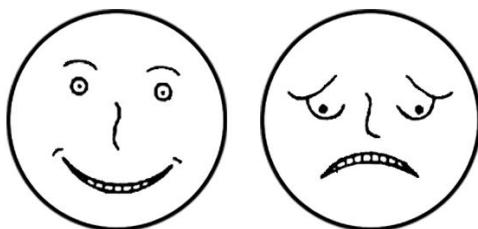
سوال راجع به تمایل: خشایار چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که خشایار چی میخواد.

سوال احساسی: خشایار از اینکه باباش برایش بستنی شکلاتی خریده، چه احساسی داره؟

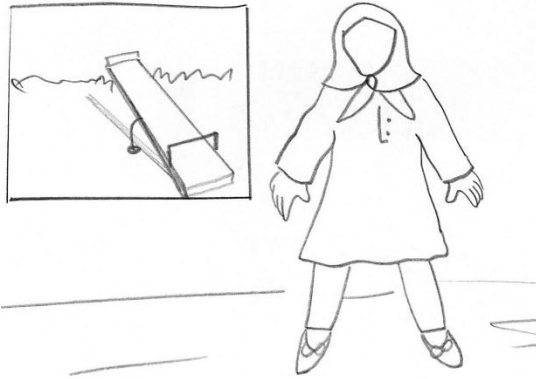
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این لاله است، تو این تصویر مشخص میشه که لاله چی میخواد.

تصویر ۷: لاله میخواد الاکلنگ سوار بشه.

نتیجه تصویر هفتم: خواهر لاله او رامیبره که تاب سواری کنه.

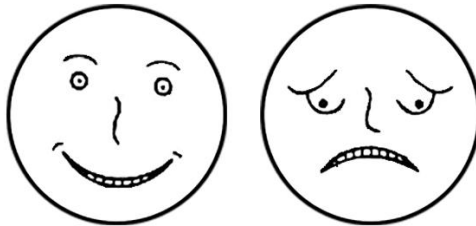
سوال راجع به تمایل: لاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لاله چی میخواد.

سوال احساسی: لاله از اینکه تاب سواری می کنه، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این لادن است، تو این تصویر مشخص میشه که لادن چی میخواد.

تصویر ۸: لادن میخواد توی خونه بمونه.

نتیجه تصویر اول: لادن با دوستش میرن به یک جشن تولد.

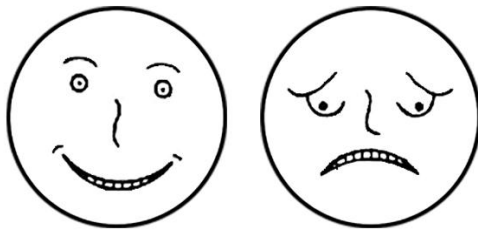
سوال راجع به تمایل: لادن چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لادن چی میخواد.

سوال احساسی: لادن از اینکه با دوستش میره جشن تولد، چه احساسی داره؟

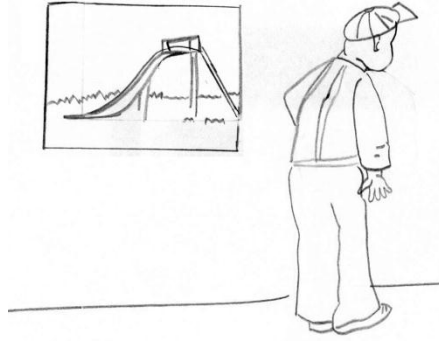
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این داریوش است، تو این تصویر مشخص میشه که داریوش چی میخواد.

تصویر ۹: داریوش میخواد با دوچرخه اش بره پارک.

نتیجه تصویر نهم: مادرش ازش میخواد تا با دوچرخه اش بره مغازه برای خرید.

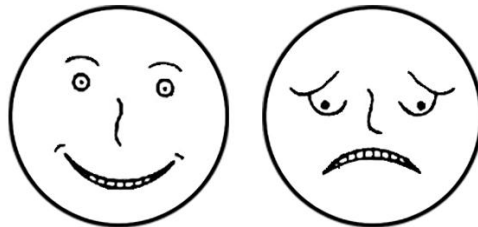
سوال راجع به تمایل: داریوش چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که داریوش چی میخواد.

سوال احساسی: داریوش از اینکه مادرش ازش میخواد تا با دوچرخه اش بره مغازه، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این مژگان است، تو این تصویر مشخص میشه که مژگان چی میخواد.

تصویر ۱۰: مژگان یک تابلوی گربه میخواد.

نتیجه تصویر اول: خواهر مژگان برایش یک تابلوی گل میخوره.

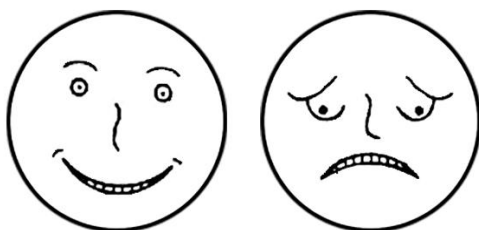
سوال راجع به تمایل: مژگان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مژگان چی میخواد.

سوال احساسی: مژگان از اینکه خواهرش برایش یک تابلوی گل خریده، چه احساسی داره؟

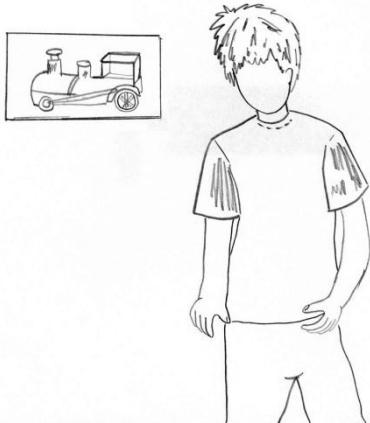
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

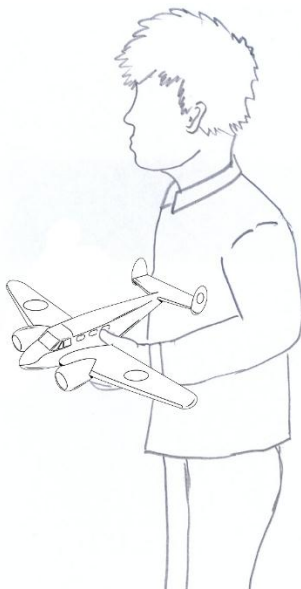

این داوود است، تو این تصویر مشخص میشه که داوود چی میخواد.

تصویر ۱۱: داوود یک قطار اسباب بازی میخواد.

نتیجه تصویر اول: برادر داوود برایش یک هواپیمای اسباب بازی میخره.

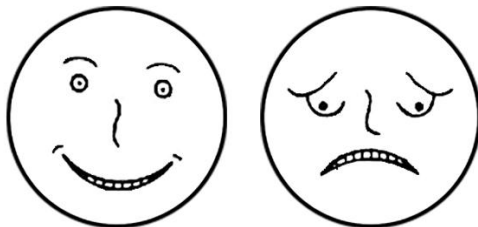
سوال راجع به تمایل: داوود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که داوود چی میخواد.

سوال احساسی: داوود از اینکه برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده، چه احساسی داره؟

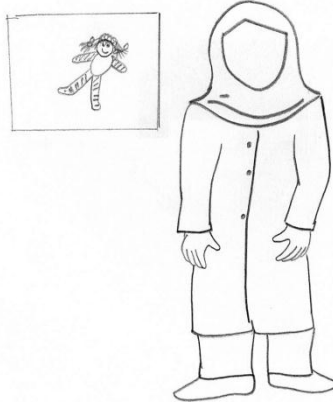
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این نادیا است، تو این تصویر مشخص میشه که نادیا چی میخواد.

تصویر ۱۲: نادیا یک عروسک میخواد.

نتیجه تصویر دوازدهم: مادر بزرگ نادیا برایش یک خرس عروسکی میخره.

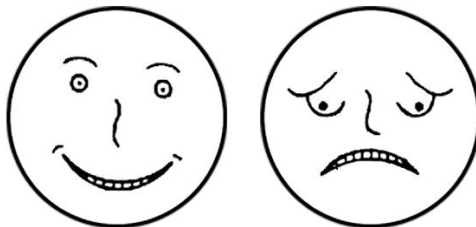
سوال راجع به تمایل: نادیا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نادیا چی میخواد.

سوال احساسی: نادیا از اینکه مادر بزرگش برایش یک خرس عروسکی خریده، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

مرحله پنجم: شناسایی احساسات برگرفته از باورها

این احساسات از تفکر فرد نشات می گیرند. در این مرحله، کودک با دیدن سه تصویر، درمورد باور فرد های به تصویر کشیده شده راجع به برآورده شدن یا نشدن خواسته هایشان قضاوت کرده و نوع احساس آن فرد را پیش

بینی کند. برای درک بهتر این موضوع به نمونه های زیر توجه نمایید. این نمونه ها در ادامه با تصویر به کودک آموزش داده می شوند.

نمونه اول: برآورده شدن تمایل			
واقعیت	تمایل	باور	
پدر مهسا برایش کیک خریده.	مهسا دوست داره با چایش کیک بخوره.	مهسا میدونه که میتونه با چایش کیک بخوره.	مهسا بخاطر داشتن کیک، احساس خواهد کرد.
پدر به مهسا کیک میده تا با چایش بخوره.		احساس: خوشحالی	نتیجه: خوشحالی

نمونه دوم: برآورده نشدن تمایل			
واقعیت	تمایل	باور	
طناب تاب زهرا پاره شده.	زهرا می خواد تاب بازی کنه.	زهرا میدونه که طناب تابش پاره شده.	زهرا بخاطر خراب شدن تابش، احساس خواهد کرد.
زهرا نمی تونه تاب بازی کنه.		احساس: ناراحتی	نتیجه: ناراحتی

نمونه سوم: برآورده شدن تمایل توام با باور اشتباه			
واقعیت	تمایل	باور	
مادر رضا برایش یک مجله راجع ماشین خریده.	رضا یک مجله ماشین می خواد.	رضا نمیدونه که مادرش برایش مجله ماشین خریده، او فکر میکنه که مادرش برایش مجله قطار خریده.	درنهایت، رضا بخاطر داشتن مجله ماشین احساس خواهد کرد.
مادر رضا یک مجله ماشین رو به او میده.		احساس: ناراحتی	نتیجه: خوشحالی

نمونه چهارم: برآورده نشدن تمایل توام با باور اشتباه			
واقعیت	تمایل	باور	
مادر فاطمه یک سیب رو برای ناهار فاطمه آماده کرده.	فاطمه یک موز می خواد.	فاطمه نمیدونه که مادرش قراره به او سیب بده، او فکر	درنهایت، فاطمه وقتی سیب رو از مادرش می گیره،

میکنه که مادرش به او موز میده.	احساس خواهد کرد.		
احساس: خوشحالی	نتیجه: ناراحتی		مادر فاطمه به او یک سیب میده که با ناهارش بخوره.

مواد آموزشی

در این کتاب برای هر کدام از نمونه هایی که احساسات برگرفته از باورها را آموزش می دهند، سه تصویر سیاه و سفید تهیه شده است. با کمک این سه تصویر، داستانی برای کودک تعریف می شود و کودک بر حسب رخدادهای این داستان، راجع به نوع احساس شخصیت داستانی، قضاوت خواهد کرد. تصویر اول واقعیت مسئله را نشان می دهد. تصویر دوم، باور و تمایل فرد کارتونی را نمایش میدهد. باور و تمایل این فرد کارتونی، از طریق دو تصویر سیاه و سفید کوچک به تصویر دوم اضافه شده است. تصویر سوم، فرد کارتونی را در حالیکه به واقعیت مسئله پی برده، نشان می دهد.

در تصویر دوم و سوم، چهره فرد کارتونی فاقد احساس است و کودک باید با کمک تصویر احساسات (تصویر مربوط به شادی و ناراحتی) نوع احساس وی را تشخیص دهد. کودک باید با توجه به بافت اجتماعی هیجانی تصویر، نوع احساس فرد کارتونی را حدس بزند. موقعیت های به تصویر کشیده شده، خوشحالی یا ناراحتی را منعکس می کنند. بسته به همخوانی یا ناهمخوانی باور و تمایل فرد، کودک راجع به ناراحتی یا خوشحالی وی قضاوت خواهد کرد.

روش ارزیابی

در داستان های این بخش، کودک دوبار در مورد احساس شخصیت هر داستان قضاوت خواهد کرد. یکبار زمانی است که فرد هنوز از نتیجه و سرانجام داستان اطلاعی ندارد. در نتیجه، تنها براساس خواسته یا تصور فرد در مورد همان موقعیت، راجع به احساسش قضاوت می شود. یکبار هم به زمانی مربوط می شود که فرد از سرانجام داستان مطلع شده است. بنابراین، بخاطر برآورده شدن یا نشدن تمایزش خوشحال یا ناراحت می شود. باور شخصیت داستان، راجع به یک موقعیت می تواند درست یا اشتباه باشد و خواسته اش نیز ممکن است برآورده شود یا نشود. در نمونه اولی که در بالا ذکر شد، شخصیت کارتونی واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص داد (خریده شدن کیک) و خواسته اش نیز برطرف شد (خواستن کیک). در نمونه دوم نیز شخصیت داستان، واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص داد (پاره بودن طناب تاب) و خواسته اش نیز برطرف نشد (عدم برآورده شدن تمایل برای تاب بازی). در نمونه سوم، شخصیت داستان واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص نداد (عدم آگاهی از خریده شدن مجله ماشین)، اما در پایان داستان خواسته اش برطرف شد (دستیابی به مجله ماشین مورد علاقه). در نمونه چهارم، شخصیت داستان واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص نداد (آماده شدن سیب برای

ناهار)، در پایان داستان خواسته اش نیز برطرف نشد (عدم دریافت موز مورد علاقه). در تصویر آخر، کودک با در نظر گرفتن احساس فرد از نتیجه داستان، در مورد احساس وی قضاوت خواهد کرد.

برای ارزیابی کودک در این مرحله، ابتدا از طریق تصویر اول، واقعیت مسئله را برای کودک شرح دهید. سپس در تصویر دوم خواسته و تصور فرد کارتونی را به او نشان دهید. بررسی کنید که آیا کودک متوجه تمایل و تصور شخصیت داستان شده است یا خیر؟ پس از نشان دادن و توصیف دو تصویر اول، از کودک بخواهید تا با در نظر گرفتن خواسته و باور شخصیت داستان، احساس وی را بازگو کند یا با کمک تصویر احساسات، به نوع احساس فرد اشاره کند. پس از نشان دادن تصویر سوم، از کودک بپرسید که شخصیت داستان از نتیجه یا نهایت داستان چه احساسی دارد؟

برای ارزیابی توانایی کودک در تشخیص احساسات برگرفته از باورها می توانید به این صورت عمل کنید. چهار داستان از داستان های زیر را انتخاب کنید (از بخش های الف، ب، ج و د). پس از توصیف دو تصویر اول این سوالات را از کودک بپرسید: «فلانی (نام شخصیت داستان) چه می خواهد؟»، «او فکر میکند که به چه چیزی میرسد؟» یا «چه چیزی گیرش میاد؟»، «فلانی چه احساسی خواهد داشت؟»، «چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی میکند؟»

نمونه ای از ارزیابی توانایی کودک در تشخیص احساسات برگرفته از باور

موقعیت: خواهر تینا برایش تابلوی نقاشی چندتا گل رو خریده.

تمایل یا خواسته: تینا تابلوی نقاشی یک گربه رو میخواد.

باور: تینا فکر میکند که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده.

تصویر اول: بین، این خواهر تیناست. برایش یک تابلوی نقاشی از چندتا گل خریده.

تصویر دوم: اینم تیناست. تو این تصویر کوچولو مشخص شده که تینا چی میخواد و این تصویر کوچیک هم نشون میده که تینا چه فکر یا باوری داره. بین، تینا تابلوی نقاشی یک گربه رو میخواد اما فکر میکند خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده (همزمان با گفتن این جملات به تصاویر مربوط به تمایل و باور اشاره کنید).

سوال راجع به تمایل: تینا چی می خواد؟

راهنمایی: بین اینجا معلوم میشه که تینا چی می خواد. به تصویر کوچک مربوط به خواسته که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. تینا چی میخواد؟

سوال راجع به باور: تینا فکر میکند که خواهرش چی برایش گرفته؟ بین اینجا معلوم میشه که تینا چه فکری داره. به تصویر کوچک مربوط به باور که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. تینا چی میخواد؟

سوال راجع به احساس برگرفته از باور: حالا که خواهر تینا برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده، تینا چه احساسی داره؟ می تونی برای نشون دادن احساس تینا، به یکی از صورت ها اشاره کنی (صورت های خوشحال و ناراحت).

راهنمایی: تینا خوشحال میشه یا ناراحت؟ (در طول آموزش، ترتیب پرسیدن دو کلمه خوشحال و ناراحت را تغییر دهید) همزمان به دو تصویر خوشحال و ناراحت اشاره کنید.

بگو تینا چه احساسی داره؟ اجازه بدین کودک به تصویر احساسات اشاره کنه.

در صورتیکه کودک پاسخی ارائه نکند، یا به صورت نادرست پاسخ دهد، پاسخ صحیح را به او آموزش دهید.

سوال راجع به علت: «چرا تینا خوشحاله/ناراحته؟» (پرسیدن راجع به احساس بیان شده از طرف کودک؟) ببینیم تینا چه احساسی داره؟ نگاه کن تینا ناراحته.

تصویر سوم: ببین، خواهر تینا تابلوی نقاشی گل رو به او داده.

سوال راجع احساس برگرفته از پیامد داستان: تینا وقتی متوجه بشه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده، چه احساسی پیدا می کنه؟

اگر کودک نتواند به این سوال ها پاسخ دهد، آموزش ذهن خوانی را از همین مرحله شروع کنید.

روش آموزش:

مربی از طریق تصاویر (عکس های نشان دهنده تمایلات و باورهای شخصیت داستان) به کودک کمک می کند تا راجع به باور، خواسته، احساس شخصیت داستان و علت آن توضیح دهد. اگر کودک به این سوال ها بدرستی پاسخ دهد، مربی وی را تشویق کرده و از می پرسد: «چرا او خوشحاله/ناراحته؟» اگر پاسخ ها نادرست باشند، پاسخ صحیح به کودک ارائه می شود و علت داشتن چنین احساسی نیز به کودک شرح داده می شود.

آموزش تشخیص یک احساس برگرفته از باور:

موقعیت: برادر احسان برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

تمایل یا خواسته: احسان یک قطار اسباب بازی میخواد.

باور: احسان فکر میکنه که برادرش یک قطار اسباب بازی برای او خریده.

تصویر اول: ببین، برادر احسان برایش یک قطار اسباب بازی خریده.

تصویر دوم: این احسانه. تو این تصویر کوچولو مشخص شده که احسان چی میخواد و این تصویر کوچیک هم نشون میده که احسان راجع به خرید برادرش چه فکر یا باوری داره.

احسان یک قطار اسباب بازی می خواد و از خریده شدن هواپیمای اسباب بازی چیزی نمیدونه. احسان فکر میکنه که برادرش یک قطار اسباب بازی برای او خریده.

سوال راجع به تمایل: احسان چی می خواد؟

راهنمایی: بین تو این تصویر معلوم میشه که احسان چی می خواد. به تصویر کوچک مربوط به خواسته که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. احسان چی میخواد؟ اونه یک می خواد.

سوال راجع به باور: احسان فکر میکنه که برادرش برای او چی خریده؟

راهنمایی: بین اینجا معلوم میشه که احسان چه فکری داره. به تصویر کوچک مربوط به باور که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. احسان فکر میکنه که برادرش برای او چی خریده؟ احسان چی میخواد؟

سوال راجع به احساس برگرفته از باور: احسان وقتی فکر میکنه که برادرش یک قطار اسباب بازی خریده، چه احساسی داره؟ می تونی برای نشون دادن احساس احسان، به یکی از صورت ها اشاره کنی (صورت های خوشحال و ناراحت).

راهنمایی: احسان خوشحال میشه یا ناراحت؟ به تصویر احساسات اشاره کنید.

احسان چه احساسی داره؟ احسان خوشحاله.

در صورتیکه کودک پاسخی ارائه نکند، یا به صورت نادرست پاسخ دهد، پاسخ صحیح را به او آموزش دهید.
سوال راجع به علت: «چرا احسان خوشحاله؟» (پرسیدن راجع به احساس بیان شده از طرف کودک)؟ ببینیم احسان چه احساسی داره؟ نگاه کن احسان ناراحته.

تصویر سوم: بین، برادر احسان هواپیمای اسباب بازی رو به او داده.

سوال راجع احساس برگرفته از پیامد داستان: احسان وقتی متوجه بشه که برادرش برایش هواپیمای اسباب بازی خریده چه احساسی پیدا می کنه؟

قواعد کلی آموزش

صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، همیشه دلیل خوشحال بودن یا ناراحت بودن فرد به تصویر کشیده شده را به کودک توضیح دهید. مثلاً می توان این جملات را به کودک گفت:

اگه بخوای یک کاری رو انجام بدی و موفق بشی، خوشحال میشی.

اگه بخوای یک کاری رو انجام بدی اما نتونی، ناراحت میشی.

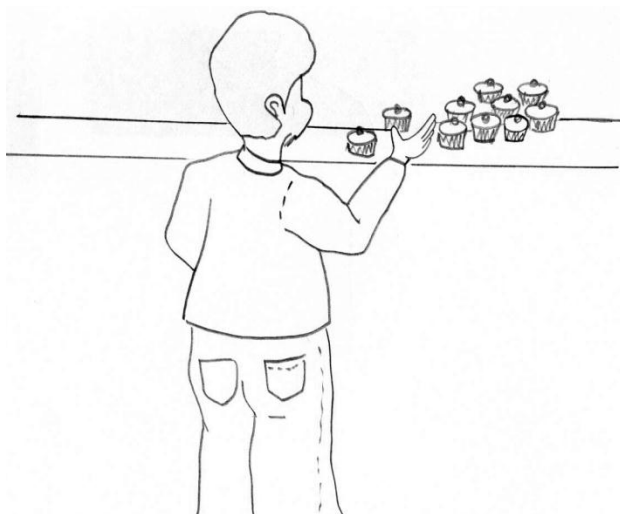
اگه کسی فکر کنه که به اونچه که می خواد دست پیدا میکنه، خوشحال میشه. حتی اگه قرار باشه به خواسته اش نرسه بازهم خوشحال میشه (این توضیح به احساس شخصیت داستان در تصویر دوم مربوط است).

اگه کسی فکر کنه که به اونچه که می خواد دست پیدا نمیکنه، ناراحت میشه. حتی اگه قرار باشه به خواسته اش برسه بازهم ناراحت میشه. چون شخصیت داستان هنوز از برآورده شدن یا نشدن خواسته اش بی خبر است.

موقعیت الف: باور صحیح و برآورده شدن تمایل

نمونه الف ۱.

واقعیت: پدر مهسا برایش کیک خریده تا با چایی بخوره.

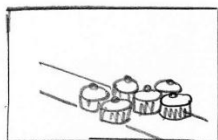
این مهساست (به دختری که در تصویر زیر اشاره کنید). این تصویر بهمون نشون میده که مهسا چی می خواد (به تصویر کوچکی که زیر واژه می خواهد است اشاره کنید).

تمایل: مهسا می خواد با چایی کیک بخوره.

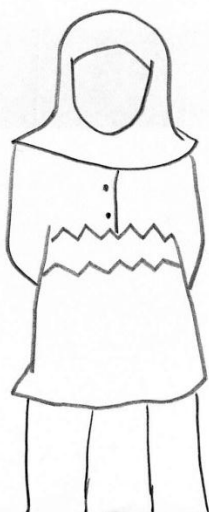
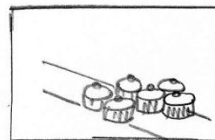
این تصویر نشون میده که مهسا چه فکری داره (به تصویر کوچکی که زیر عبارت «فکر می کند» است اشاره کنید).

باور: مهسا فکر میکنه که برای خوردن چایی کیک هست.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چی میخواد.

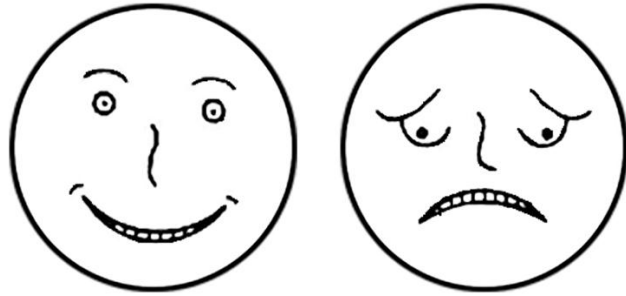
سوال راجع به باور: مهسا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چه فکری داره.

سوال احساسی: مهسا کیک میخواد. مهسا فکر میکنه که میتونه با چاییش کیک بخوره. حالا بگو مهسا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

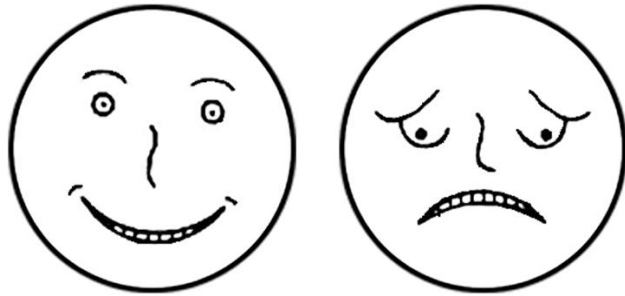
سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره، مهسا چه احساسی پیدا می کنه؟

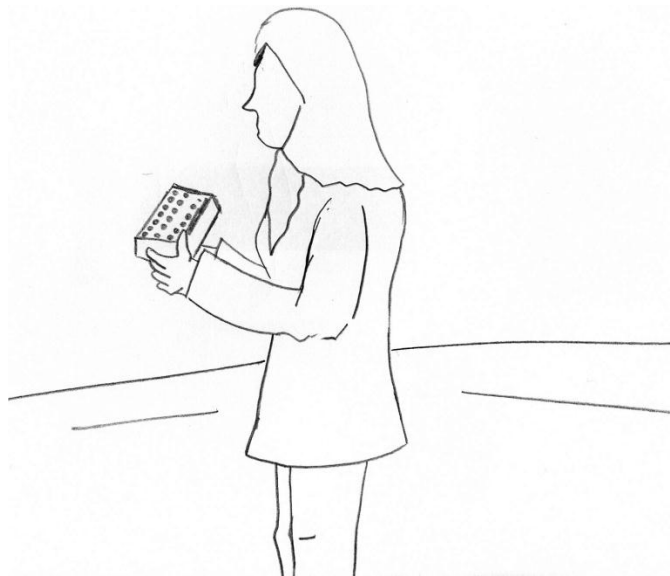
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۲.

واقعیت: مادر سامان برایش یک آبرنگ میخره.

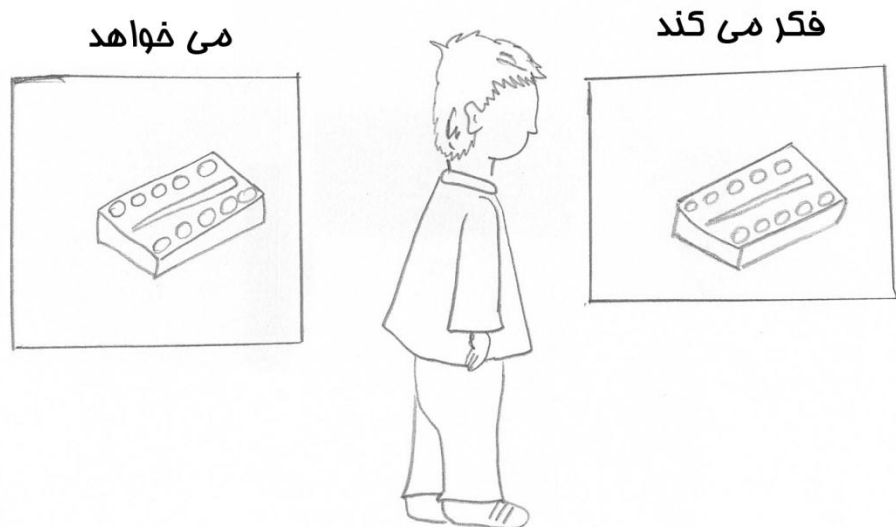

این سامانه. این تصویر بهمون نشون میده که سامان چی می خواد.

تمایل: سامان آبرنگ می خواد.

این تصویر نشون میده که سامان چه فکری داره.

باور: سامان فکر میکنه که مادرش برایش یک آبرنگ خریده.

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سامان چی میخواد.

سوال راجع به باور: سامان چه فکری میکنه؟

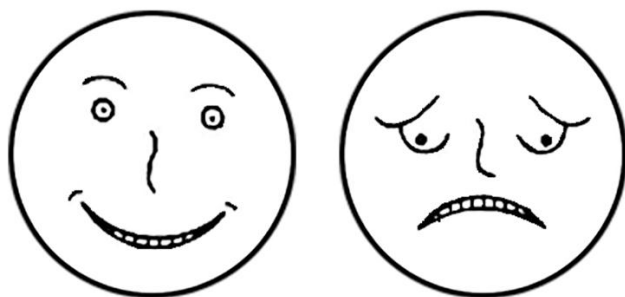
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سامان چه فکری داره.

سوال احساسی: سامان آبرنگ میخواد. سامان فکر میکنه مادرش برایش یک آبرنگ خریده. حالا بگو سامان چه

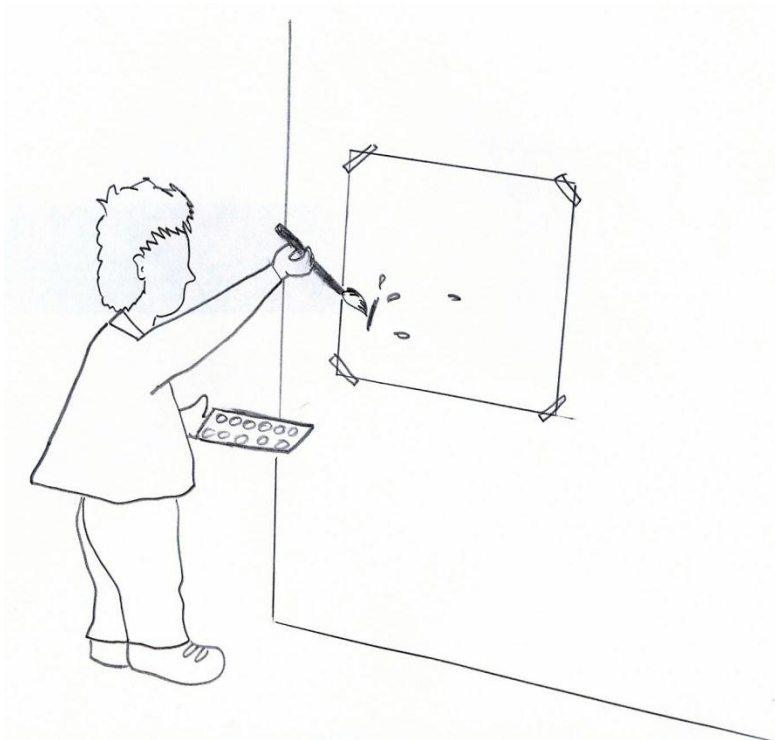
احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر سامان به او یک آبرنگ می‌دهد.

سوال راجع به تمایل: سامان چی می‌خواد؟

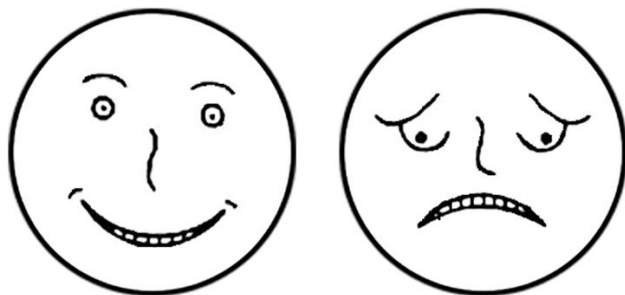
راهنمایی: این تصویر بهت نشون می‌ده که سامان چی می‌خواد.

سوال احساسی: وقتی مادر سامان به او آبرنگ می‌دهد تا نقاشی کنه، سامان

چه احساسی پیدا می‌کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

نمونه الف ۳.

واقعیت: مادبزرگ گلناز برای تولدش یک خرس عروسکی خریده.

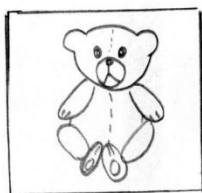
این گلنازه. این تصویر بهمون نشون میده که گلناز چی می خواد.

تمایل: گلناز برای تولدش یک خرس عروسکی می خواد.

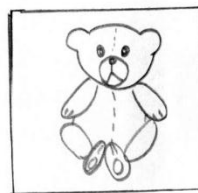
این تصویر نشون میده که گلناز چه فکری داره.

باور: گلناز فکر میکنه مادر بزرگش برای او خرس عروسکی خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: گلناز چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که گلناز چی میخواد.

سوال راجع به باور: گلناز چه فکری میکنه؟

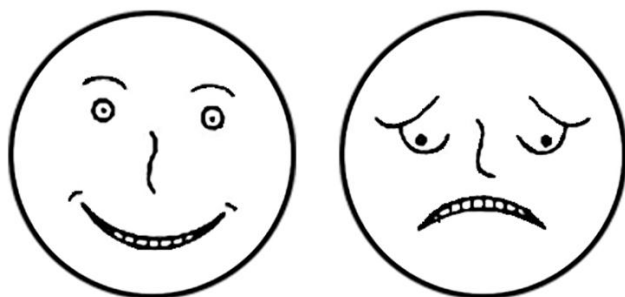
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که گلناز چه فکری داره.

سوال احساسی: گلناز یک خرس عروسکی میخواد. گلناز فکر میکنه مادر بزرگش برای او خرس عروسکی

خریده. حالا بگو گلناز چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بزرگ گلناز برای تولدش به او یک خرس عروسکی میده.

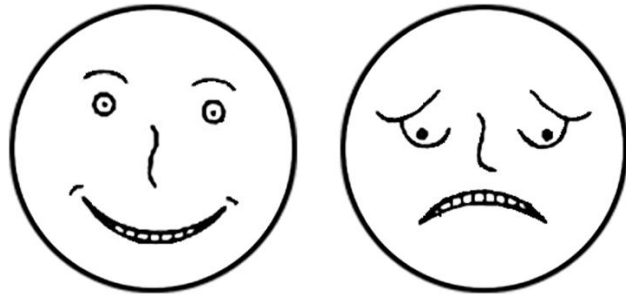
سوال راجع به تمایل: گلناز چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که گلناز چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی مادر بزرگ گلناز برای تولدش به او یک خرس عروسکی میده، گلناز چه احساسی پیدا می کنه؟

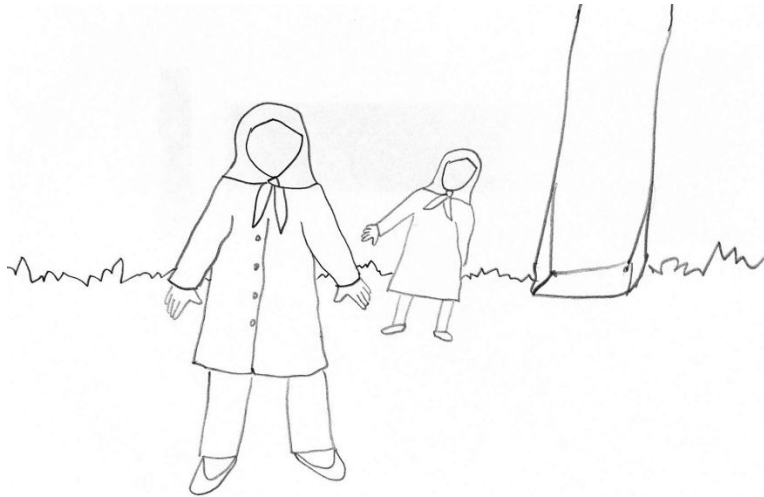
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۴.

واقعیت: شهناز میخواد لیلا رو رو تاب بده.

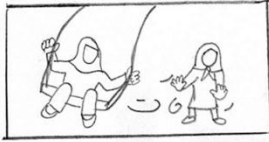
این لیلاست. این تصویر بهمون نشون میده که لیلا چی می خواد.

تمایل: لیلا از شهناز می خواد که تابش بده.

این تصویر نشون میده که لیلا چه فکری داره.

باور: لیلا فکر می کنه که شهناز تابش میده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: لیلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لیلا چی میخواد.

سوال راجع به باور: لیلا چه فکری میکنه؟

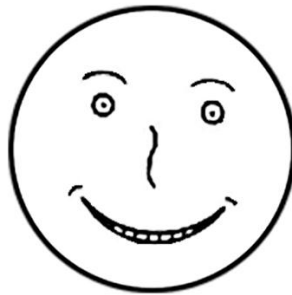
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لیلا چه فکری داره.

سوال احساسی: لیلا از شهناز می خواد که تابش بده. لیلا فکر می کنه که شهناز تابش میده. حالا بگو لیلا

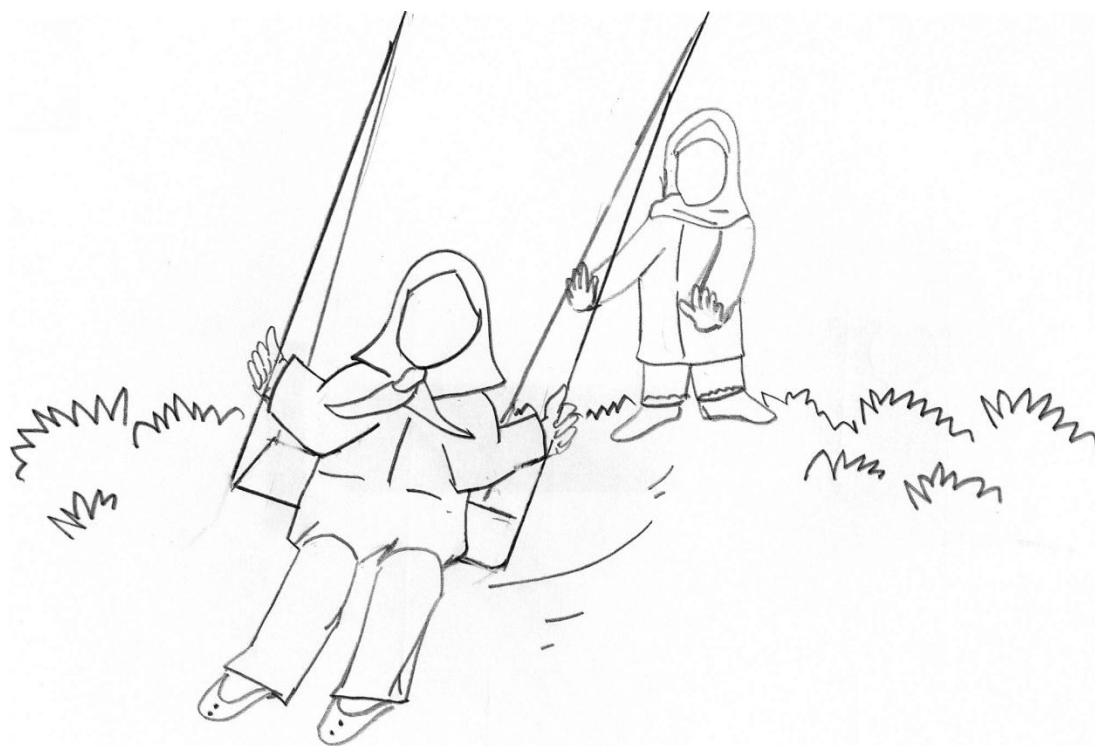
چه احساسی داره؟

راهنمایی: ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: شهناز لیلا رو تاب میده.

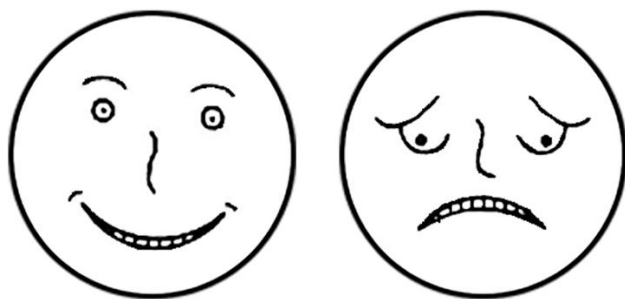
سوال راجع به تمایل: لیلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لیلا چی میخواد.

سوال احساسی: لیلا از اینکه شهناز تابش میده، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۵.

واقعیت: نازنین می خواد به جشن تولد بره.

این ژاله است. این تصویر بهمون نشون میده که ژاله چی می خواد.
تمایل: ژاله از نازنین می خواد تا باهم برن به جشن تولد.
این تصویر نشون میده که ژاله چه فکری داره.
باور: ژاله فکر میکنه نازنین باهاش میاد جشن تولد.

می فواهد

فکر می کند

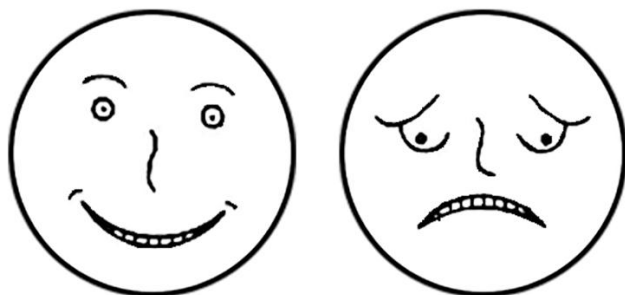
سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال راجع به باور: ژاله چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژاله چه فکری داره.

سوال احساسی: ژاله از نازنین می خواد تا باهم به جشن تولد بروند. ژاله فکر میکنه نازنین باهاش میاد جشن تولد. حالا بگو ژاله چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

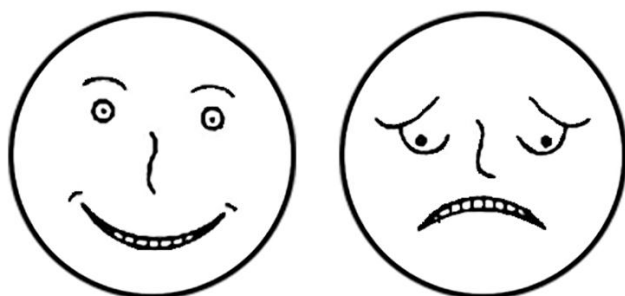
نتیجه: نازنین و ژاله باهم به جشن تولد میروند.

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال احساسی: ژاله از اینکه نازنین باهاش اومده به جشن تولد، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۶.

واقعیت: بابای علی برایش یک بستنی شکلاتی میخره.

این علی است. این تصویر بهمون نشون میده که علی چی می خواد.

تمایل: علی یک بستنی شکلاتی می خواد.

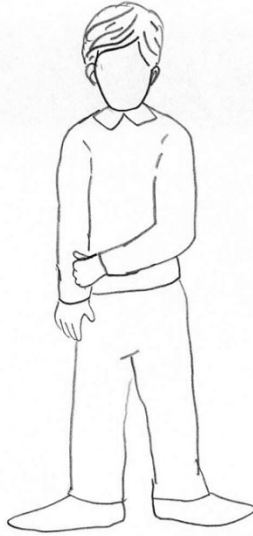
این تصویر نشون میده که علی چه فکری داره.

باور: علی فکر میکنه باباش برایش یک بستنی شکلاتی خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که علی چی میخواد.

سوال راجع به باور: علی چه فکری میکنه؟

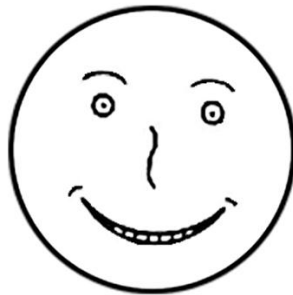
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که علی چه فکری داره.

سوال احساسی: علی یک بستنی شکلاتی می خواد. علی فکر میکنه باباش برایش یک بستنی شکلاتی خریده.

حالا بگو علی چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

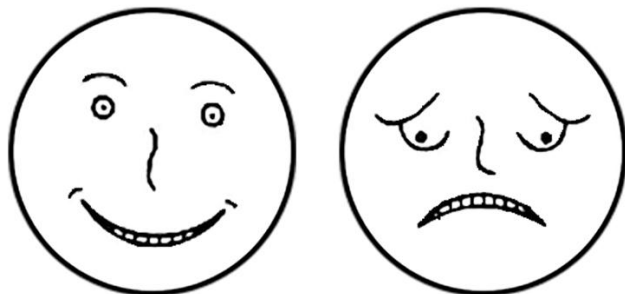
نتیجه: بابای علی به او یک بستنی شکلاتی میده.

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

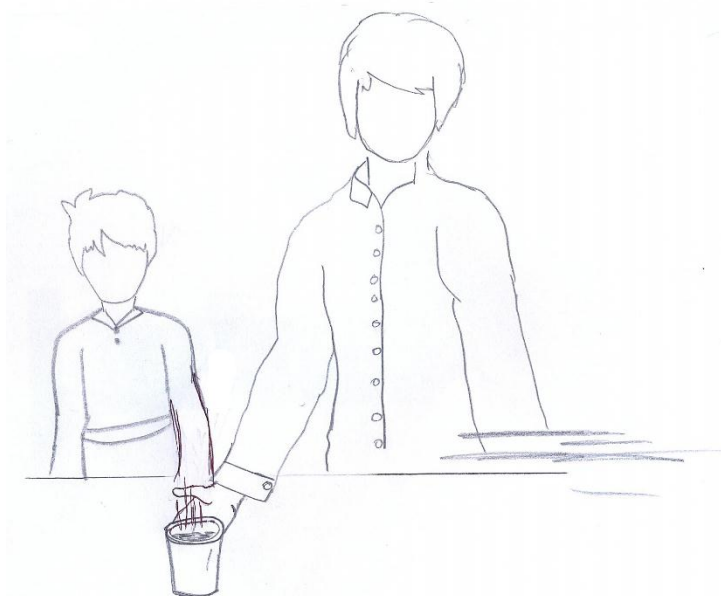
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که علی چی میخواد.

سوال احساسی: علی از اینکه باباش به او یک بستنی شکلاتی داده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۷.

واقعیت: بابای تیمور موقع خواب به او چای شکلاتی میده.

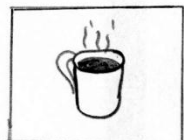
این تیموره. این تصویر بهمون نشون میده که تیمور چی می خواد.

تمایل: تیمور یک چای شکلاتی می خواد.

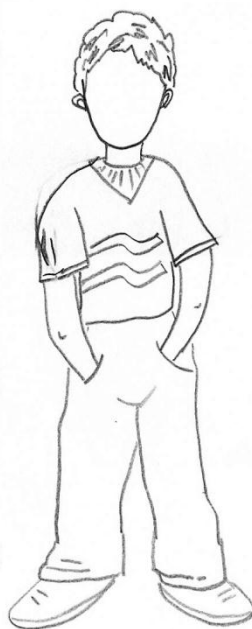
این تصویر نشون میده که تیمور چه فکری داره.

باور: تیمور فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی آماده کرده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تیمور چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تیمور چی میخواد.

سوال راجع به باور: تیمور چه فکری میکنه؟

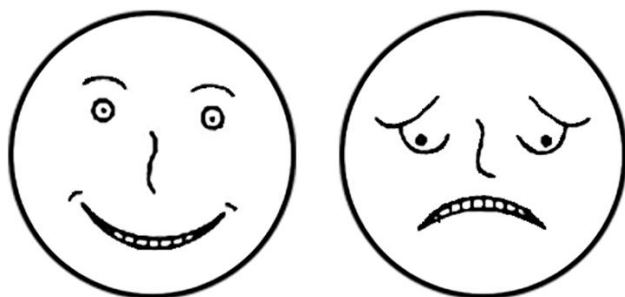
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تیمور چه فکری داره.

سوال احساسی: تیمور یک چای شکلاتی می خواد. تیمور فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی آماده کرده.

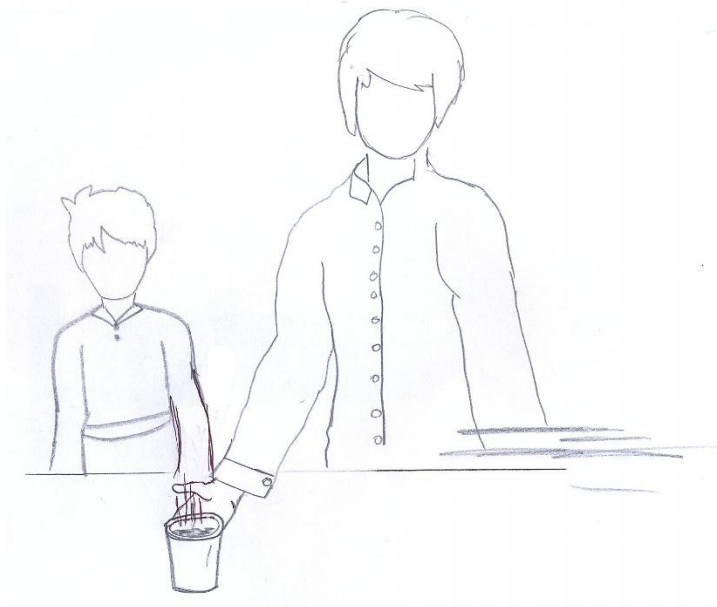
حالا بگو تیمور چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

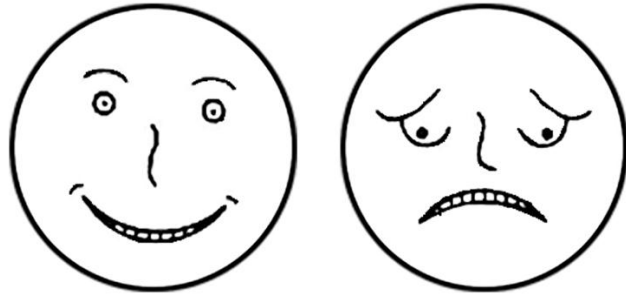
نتیجه: بابای تیمور موقع خواب به او چای شکلاتی میده.

سوال راجع به تمایل: تیمور چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تیمور چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی بابای تیمور به او چای شکلاتی میداد، چه احساسی پیدا می‌کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

نمونه الف ۸.

واقعیت: لعیا برای فرنگیس یک بسته شکلات خریده.

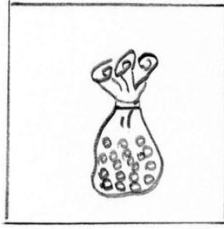
این فرنگیسه. این تصویر بهمون نشون میده که فرنگیس چی می‌خواد.

تمایل: فرنگیس چندتا شکلات می‌خواد.

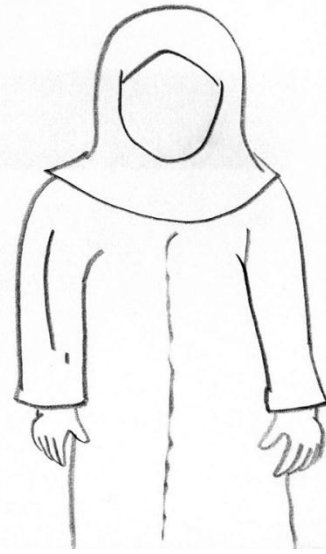
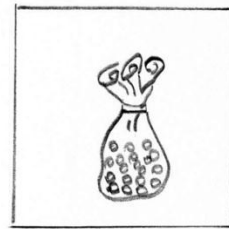
این تصویر نشون میده که فرنگیس چه فکری داره.

باور: فرنگیس فکر میکنه که لعیا چندتا شکلات به او میده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: فرنگیس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که فرنگیس چی میخواد.

سوال راجع به باور: فرنگیس چه فکری میکنه؟

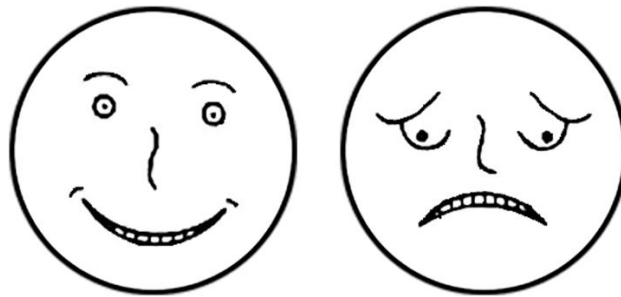
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که فرنگیس چه فکری داره.

سوال احساسی: فرنگیس چندتا شکلات می خواد. فرنگیس فکر میکنه که لعیا چندتا شکلات به او میده. حالا

بگو فرنگیس چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

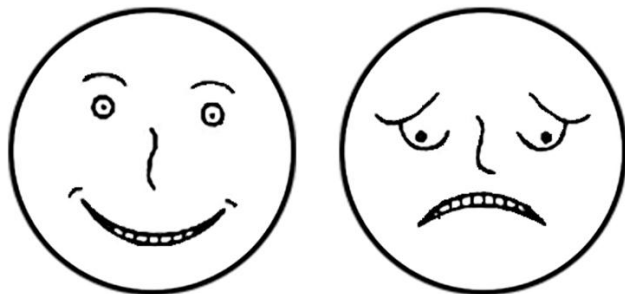
نتیجه: لعیا یک بسته شکلات رو میده به فرنگیس.

سوال راجع به تمایل: فرنگیس چی میخواد؟

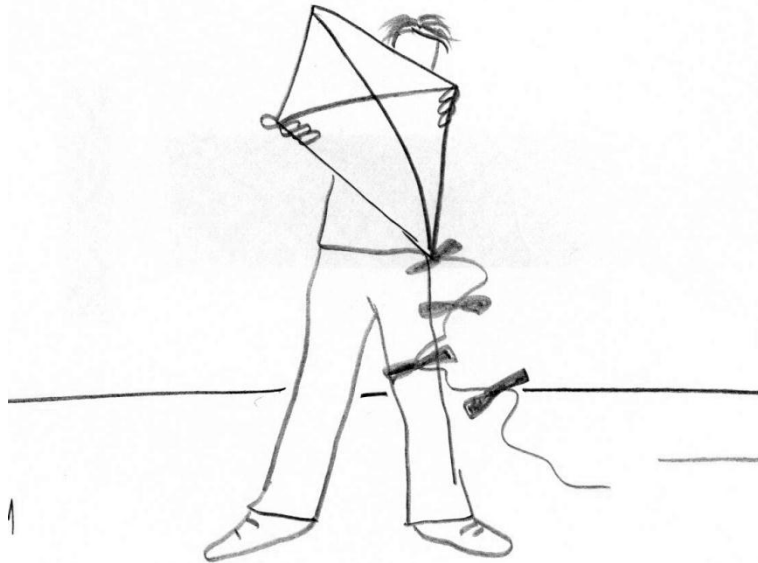
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که فرنگیس چی میخواد.

سوال احساسی: فرنگیس وقتی بسته شکلات رو از لعیا میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۹.

واقعیت: بابک برای ژيلا یک بادبادک درست کرده.

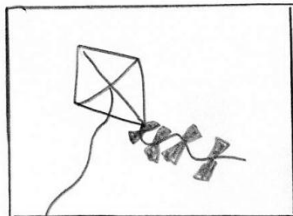
این ژيلاست. این تصویر بهمون نشون ميده که ژيلا چی می خواد.

تمایل: ژيلا می خواد یک بادبادک رو هوا کنه.

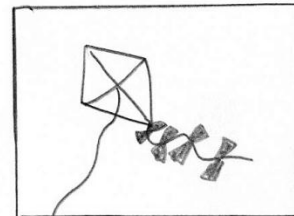
این تصویر نشون ميده که ژيلا چه فکری داره.

باور: ژيلا فکر ميکنه بابک به او یک بادبادک ميده تا او راهوا کنه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ژيلا چی ميخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون ميده که ژيلا چی ميخواد.

سوال راجع به باور: ژيلا چه فکری ميکنه؟

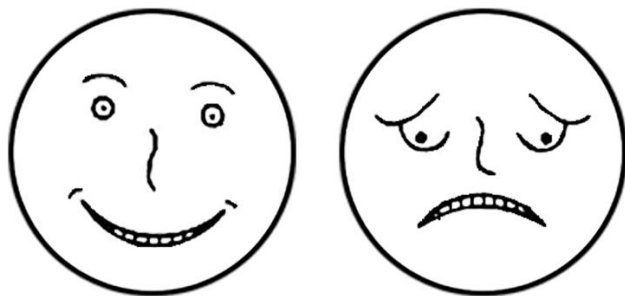
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژيلا چه فکری داره.

سوال احساسی: ژيلا می خواد یک بادبادک رو هوا کنه. ژيلا فکر میکنه بابک به او یک بادبادک میده تا او راهوا

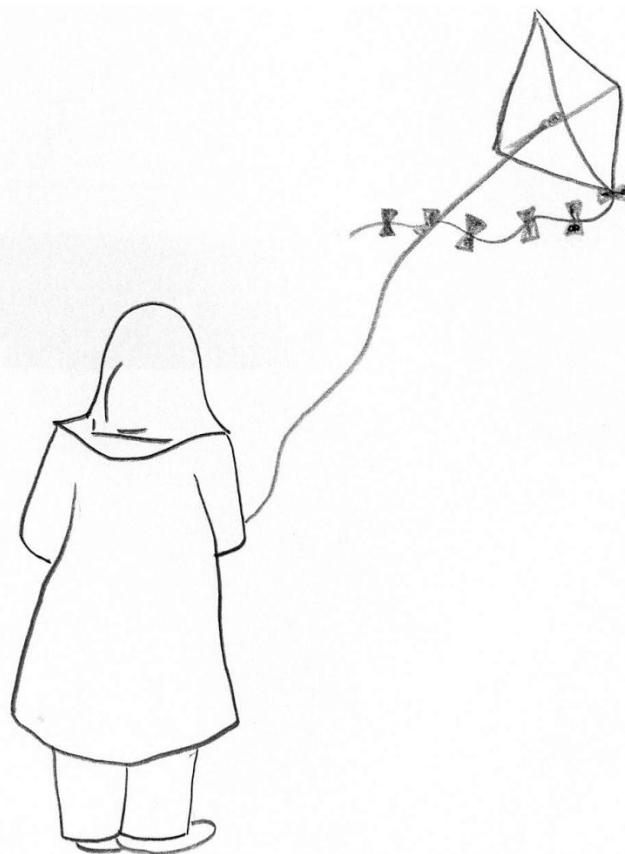
کنه. حالا بگو ژيلا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

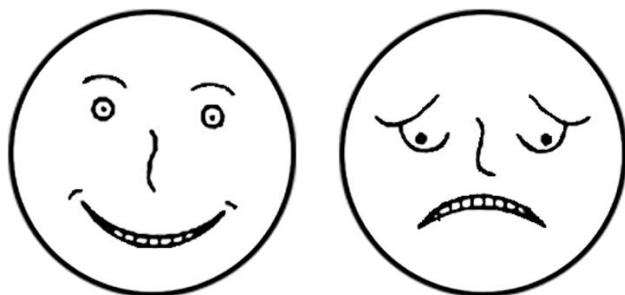
نتیجه: بابک یک بادبادک رو میده ژيلا تا او رو هوا کنه.

سوال راجع به تمایل: ژيلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژيلا چی ميخواد.

سوال احساسی: ژيلا و قتی بادبادک رو از دست بابک ميگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۱۰.

واقعیت: مادر بشیر او رامیبره استخر که شنا کنه.

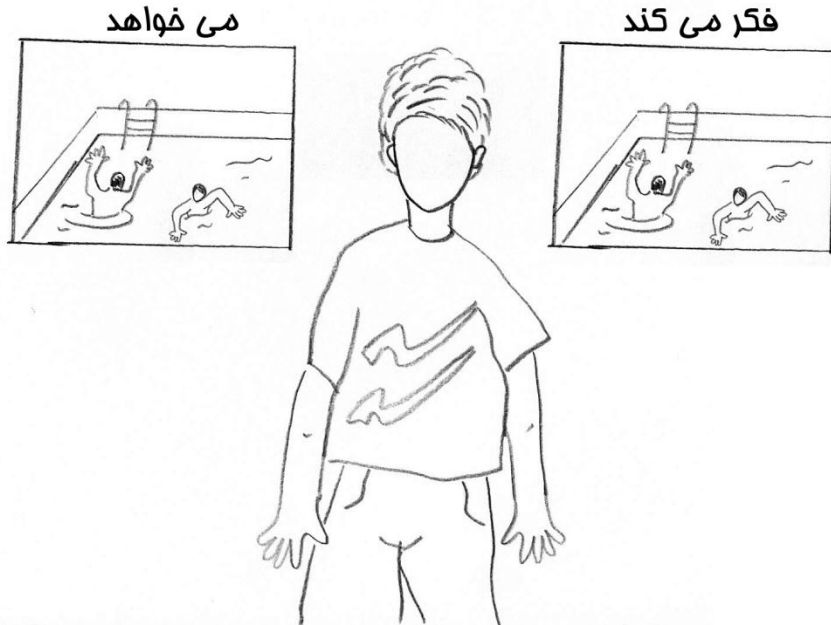

این بشیره. این تصویر بهمون نشون میده که بشیر چی می خواد.

تمایل: بشیر دوست داره به استخر شنا برود.

این تصویر نشون میده که بشیر چه فکری داره.

باور: بشیر فکر میکنه مادرش او رامیبره به استخر شنا.

سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بشیر چی میخواد.

سوال راجع به باور: بشیر چه فکری میکنه؟

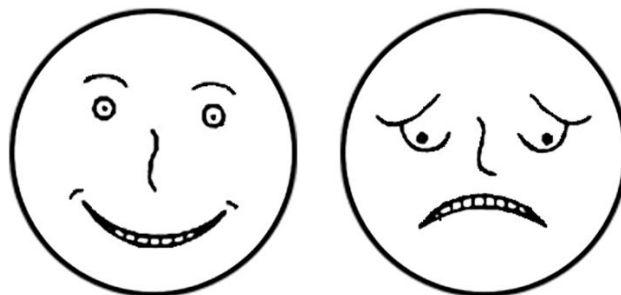
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بشیر چه فکری داره.

سوال احساسی: بشیر دوست داره به استخر شنا برود. بشیر فکر میکنه مادرش او رامییره به استخر شنا. حالا

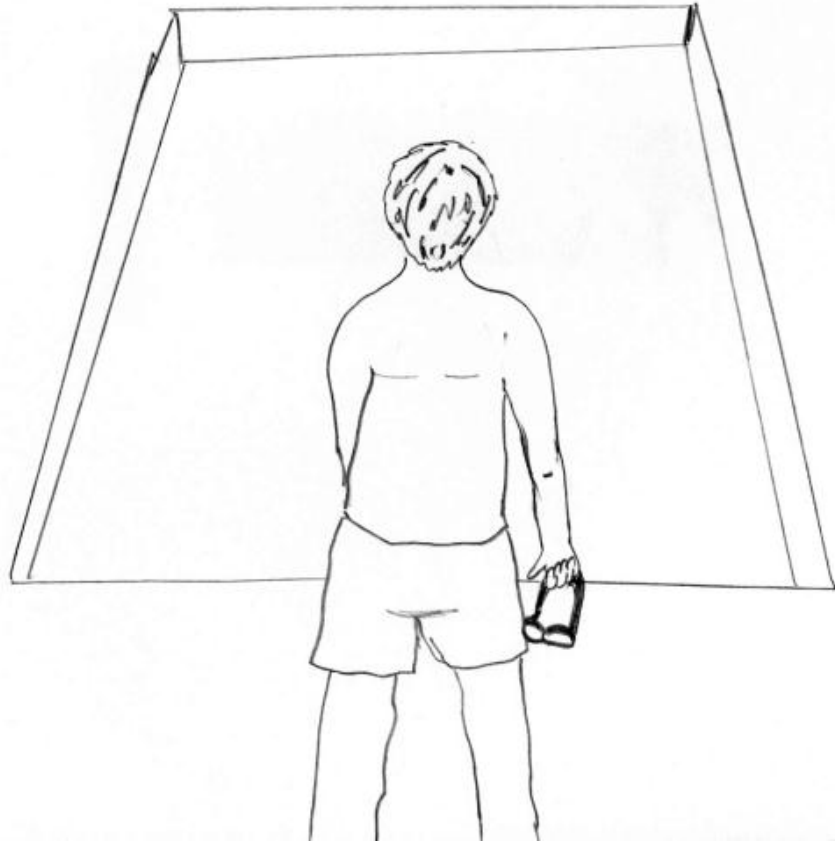
بگو بشیر چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بشیر او رامیبره به استخر که شنا کنه.

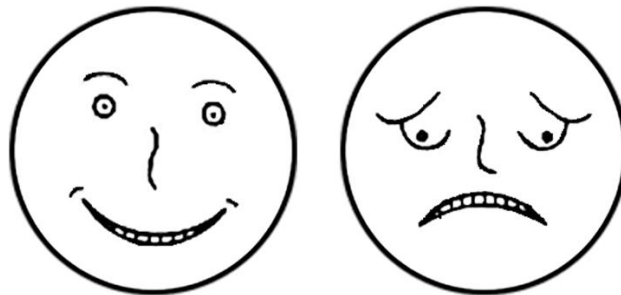
سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بشیر چی میخواد.

سوال احساسی: بشیر از اینکه مادرش او رابه استخر برده، چه احساسی داره؟

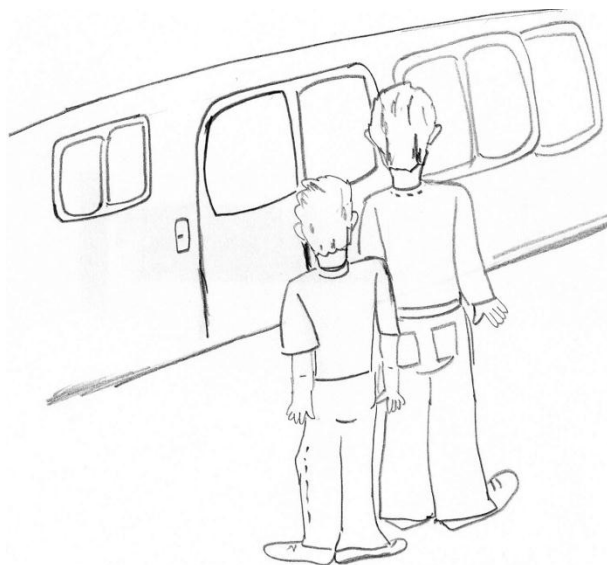
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۱۱.

واقعیت: عرفان و باباش میرن که شوار قطار بشن.

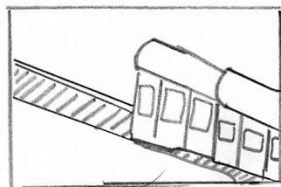
این عرفانه. این تصویر بهمون نشون میده که عرفان چی می خواد.

تمایل: عرفان دوست داره سوار قطار بشه.

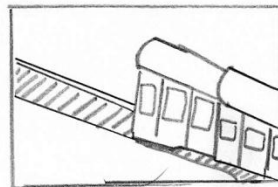
این تصویر نشون میده که عرفان چه فکری داره.

باور: عرفان فکر میکنه باباش او میبره که سوار قطار بشه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عرفان چی میخواد.

سوال راجع به باور: عرفان چه فکری میکنه؟

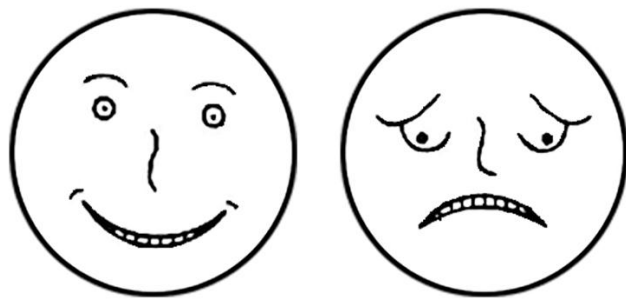
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عرفان چه فکری داره.

سوال احساسی: عرفان دوست داره سوار قطار بشه. عرفان فکر میکنه باباش او میبره که سوار قطار بشه. حالا

بگو عرفان چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

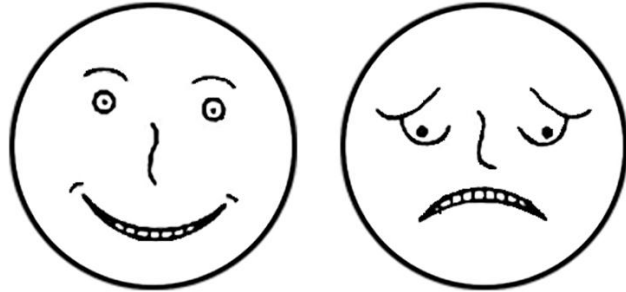
نتیجه: عرفان و باباش میرن که سوار قطار بشن.

سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

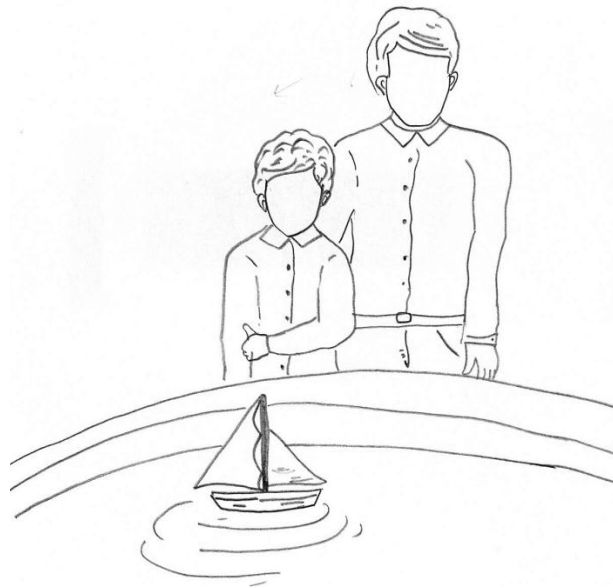
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عرفان چی میخواد.

سوال احساسی: عرفان از اینکه با باباش سوار قطار میشه، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۱۲.

واقعیت: پدر لهراسب به او کمک میکنه تا یک قایق رو به آب بندازه.

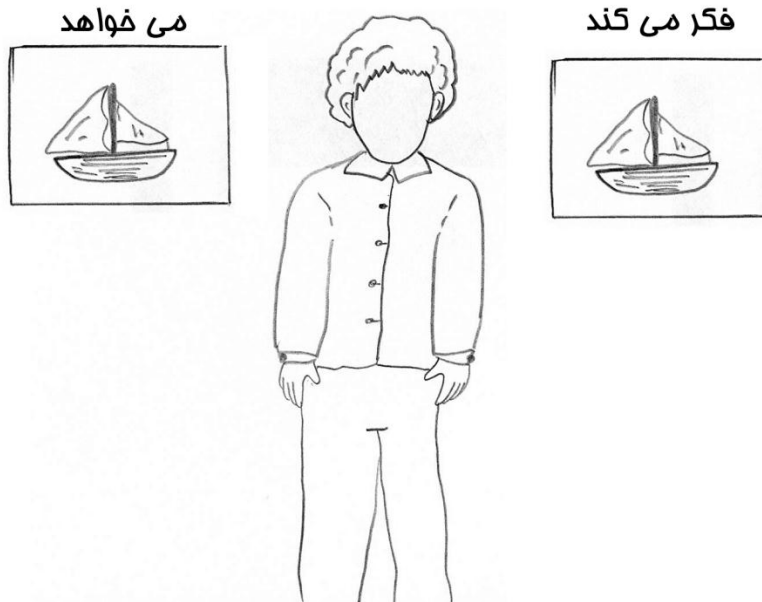

این لهراسبه. این تصویر بهمون نشون میده که لهراسب چی می خواد.

تمایل: لهراسب می خواد یک قایق رو به آب بندازه.

این تصویر نشون میده که لهراسب چه فکری داره.

باور: لهراسب فکر میکنه پدرش به او کمک میکنه تا قایق رو به آب بندازه.

سوال راجع به تمایل: لهراسب چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لهراسب چی میخواد.

سوال راجع به باور: لهراسب چه فکری میکنه؟

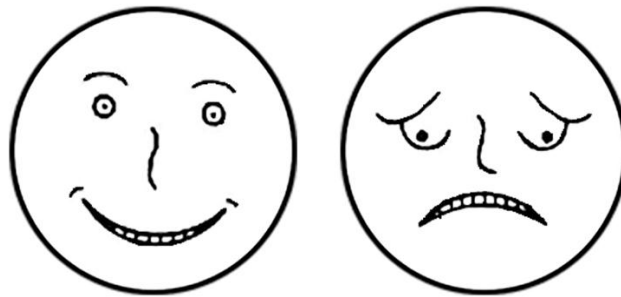
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لهراسب چه فکری داره.

سوال احساسی لهراسب می خواد یک قایق رو به آب بندازه. لهراسب فکر میکنه باباش به او کمک میکنه تا

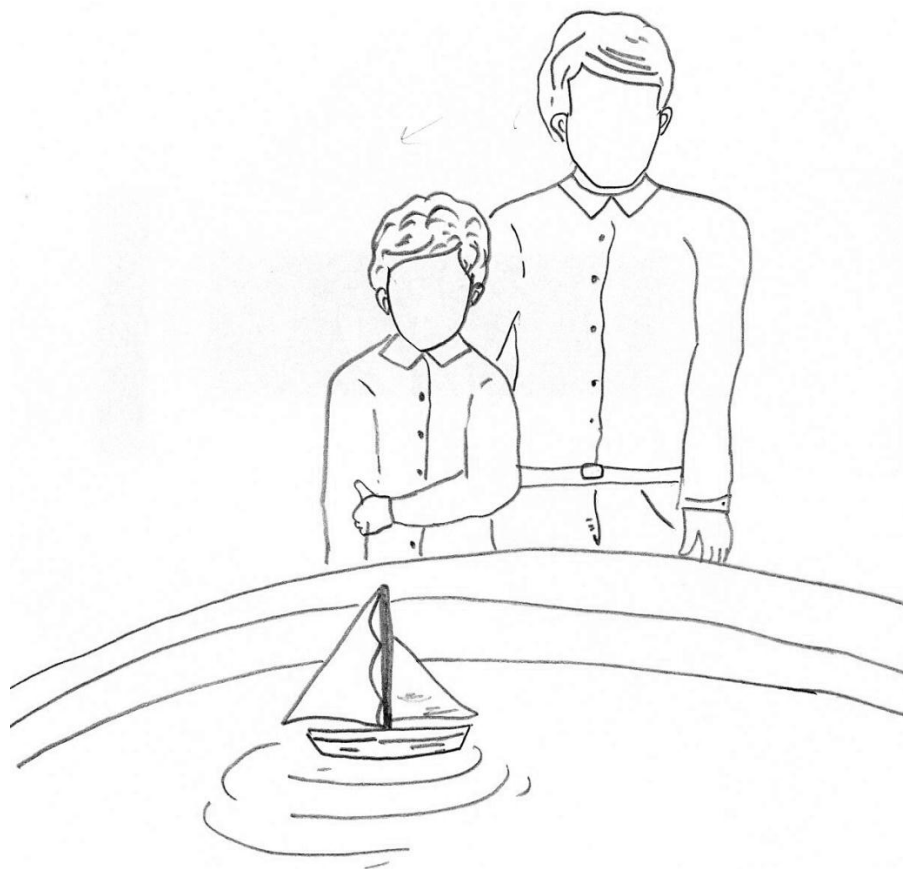
قایق رو به آب بندازه. حالا بگو لهراسب چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای لهراسب به او میگه: «بیا قایق رو به آب بندازیم».

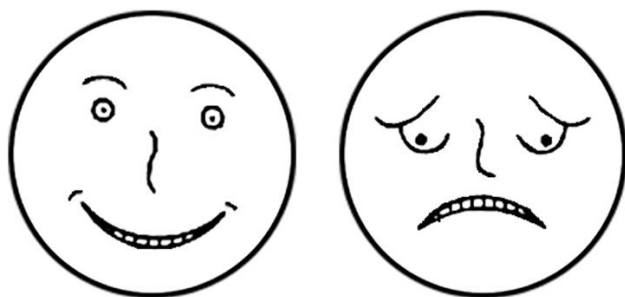
سوال راجع به تمایل: لهراسب چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که لهراسب چی میخواد.

سوال احساسی: لهراسب از اینکه باباش قایق رو به آب انداخته چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

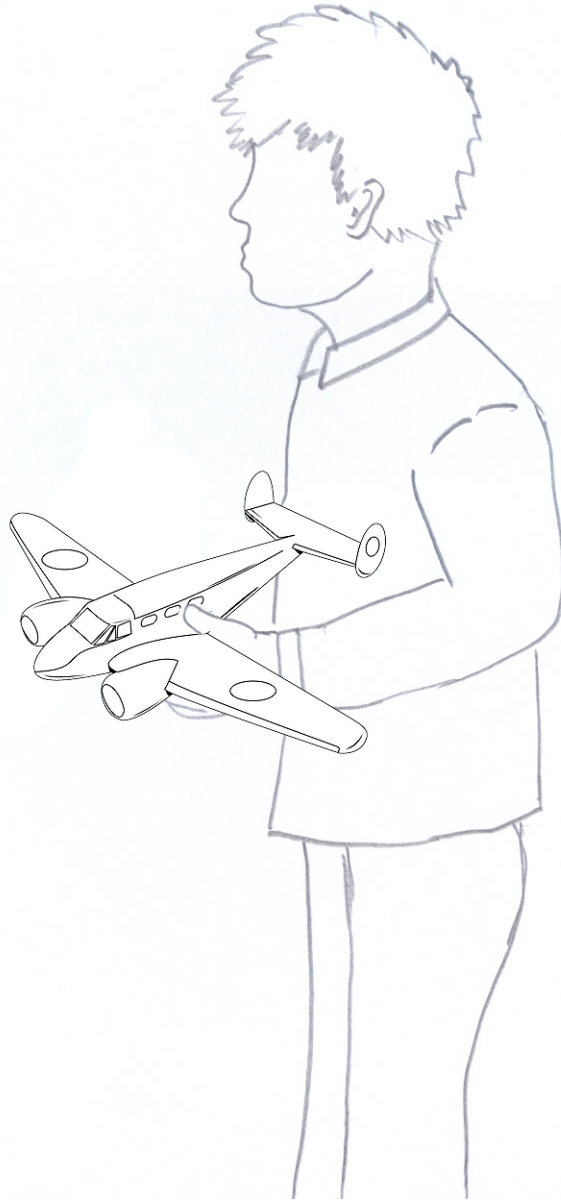
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

باور درست و برآورده نشدن تمایل

نمونه ب ۱.

واقعیت: برادر محمود برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

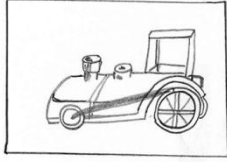
این محمود. این تصویر بهمون نشون میده که محمود چی می خواد.

تمایل: محمود یک قطار اسباب بازی می خواد.

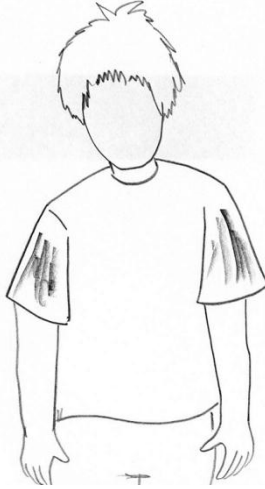
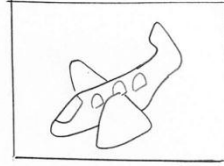
این تصویر نشون میده که محمود چه فکری داره.

باور: محمود فکر میکنه برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که محمود چی میخواد.

سوال راجع به باور: محمود چه فکری میکنه؟

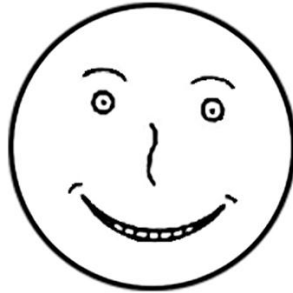
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که محمود چه فکری داره.

سوال احساسی: محمود یک قطار اسباب بازی می خواد. محمود فکر میکنه برادرش برایش یک هواپیمای

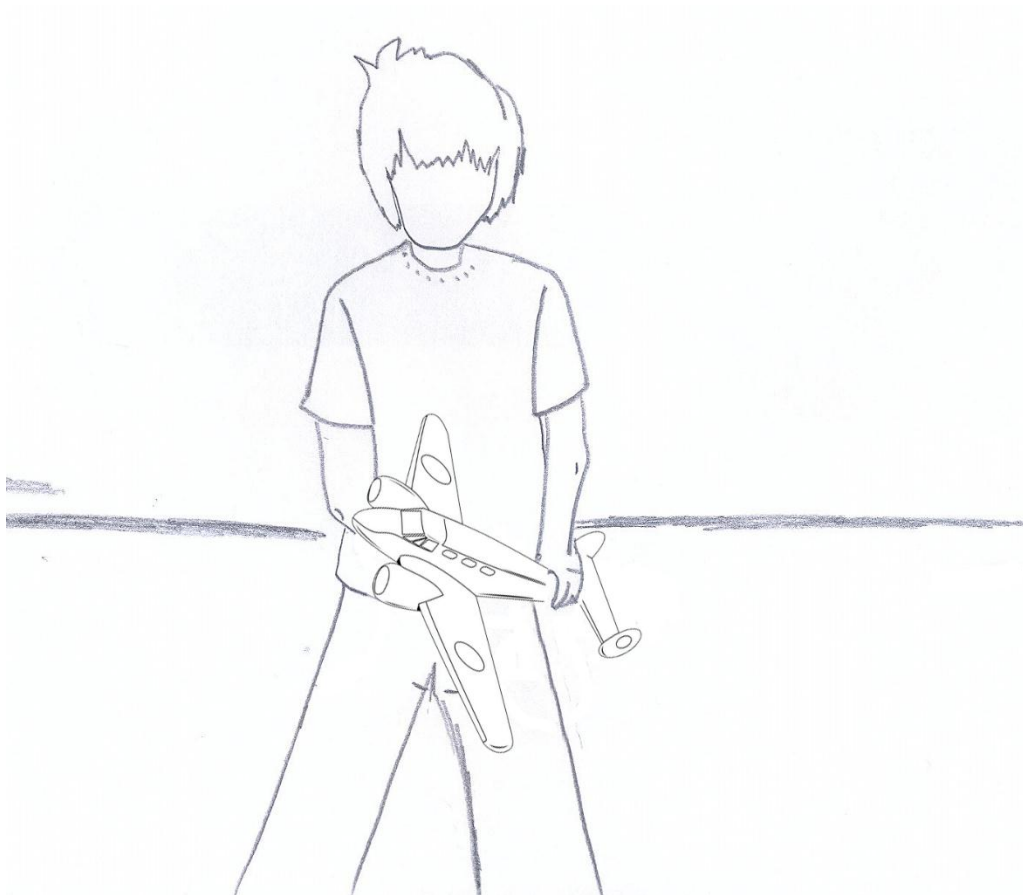
اسباب بازی خریده. حالا بگو محمود چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

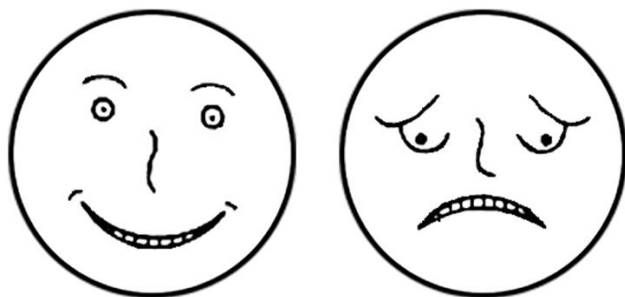
نتیجه: برادر محمود به او یک هواپیمای اسباب بازی می‌دهد.

سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که محمود چی میخواد.

سوال احساسی: محمود وقتی هواپیمای اسباب بازی رو از برادرش می‌گیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

نمونه ب ۲.

واقعیت: خواهر تینا برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده.

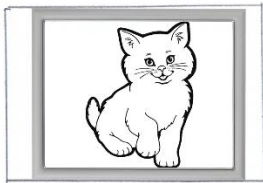
این تیناست. این تصویر بهمون نشون میده که تینا چی می خواد.

تمایل: تینا یک تابلوی نقاشی از گربه می خواد.

این تصویر نشون میده که تینا چه فکری داره.

باور: تینا فکر میکنه خواهرش برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده.

می فواهد

فکر می کند

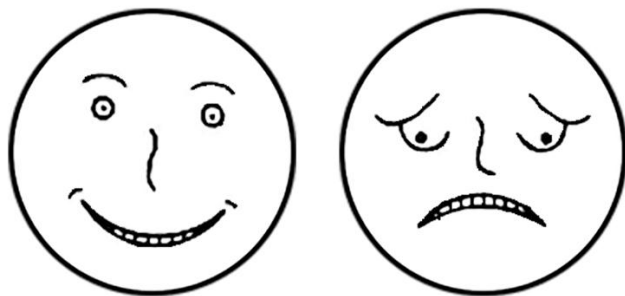

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال راجع به باور: تینا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چه فکری داره.
سوال احساسی: تینا یک تابلوی نقاشی از گربه می خواد. تینا فکر میکنه خواهرش برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده. حالا بگو تینا چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

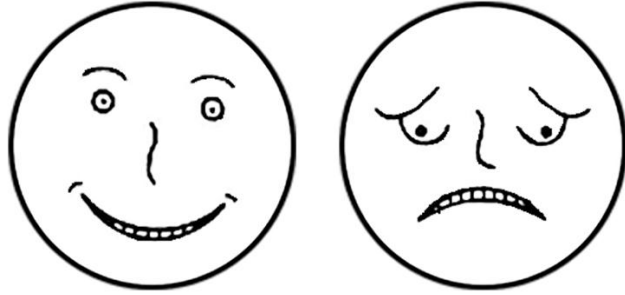
نتیجه: خواهر تینا به او یک تابلوی نقاشی گل میده.

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال احساسی: تینا از اینکه خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۳.

واقعیت: دلک ها قراره توی سیرک برنامه اجرا کنن.

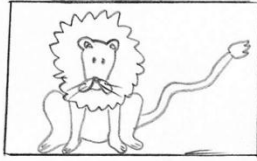
این تورجه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خواد.

تمایل: تورج می خواد شیرها رو ببینه.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری داره.

باور: تورج فکر میکنه باباش می خواد او رابره تا دلک های سیرک رو تماشا کنه.

می فواید

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

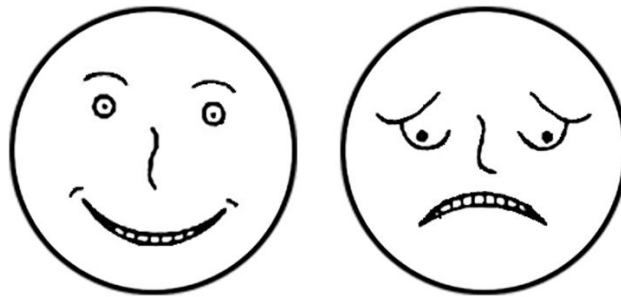
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج می خواد شیرها رو ببینه. تورج فکر میکنه باباش می خواد او راببره تا دلقک های سیرک

رو تماشا کنه. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

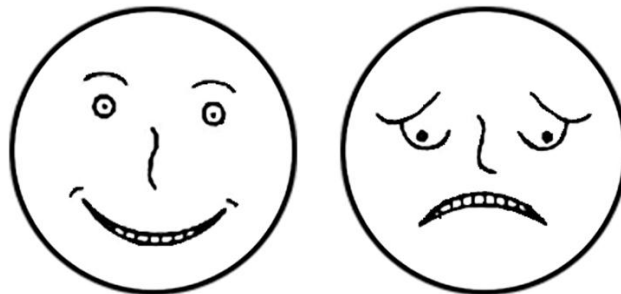
نتیجه: بابای تورج او رامیبره به نمایش دلقک های سیرک.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج از اینکه با باباش رفته تماشای دلقک های سیرک، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۴.

واقعیت: مادر بزرگ احمد می خواد بره خونه خوشون.

این احمده. این تصویر بهمون نشون میده که احمد چی می خواد.

تمایل: احمد دوست داره مادر بزرگش پیشش بمونه.

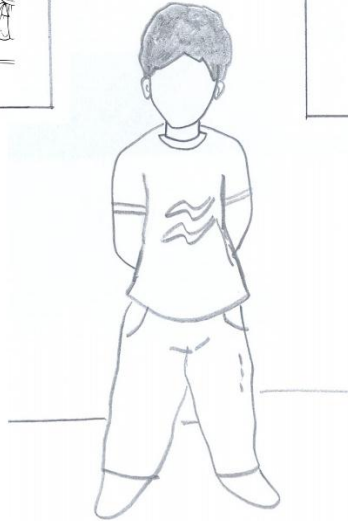
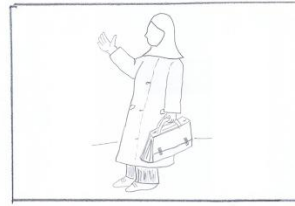
این تصویر نشون میده که احمد چه فکری داره.

باور: احمد فکر میکنه مادر بزرگش می خواد تنهانش بذاره.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: احمد چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که احمد چی میخواد.

سوال راجع به باور: احمد چه فکری میکنه؟

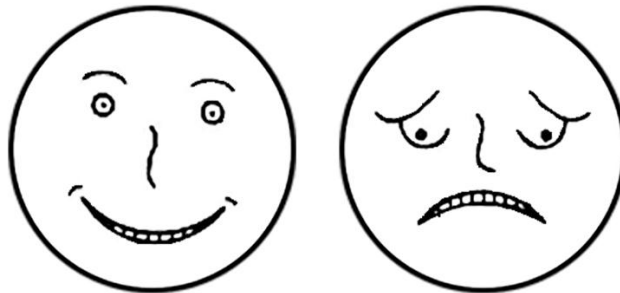
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که احمد چه فکری داره.

سوال احساسی: احمد دوست داره مادر بزرگش پیشش بمونه. احمد فکر میکنه مادر بزرگش می خواد او را تنها

بذاره. حالا بگو احمد چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بزرگ احمد از او خداحافظی میکنه تا بره خونه خودش.

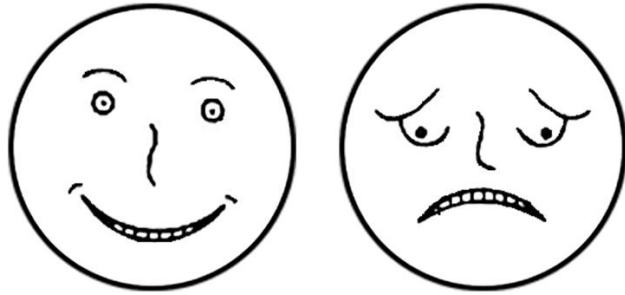
سوال راجع به تمایل: احمد چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که احمد چی میخواد.

سوال احساسی: احمد از اینکه مادر بزرگش تنه‌اش میذاره چه احساسی داره؟

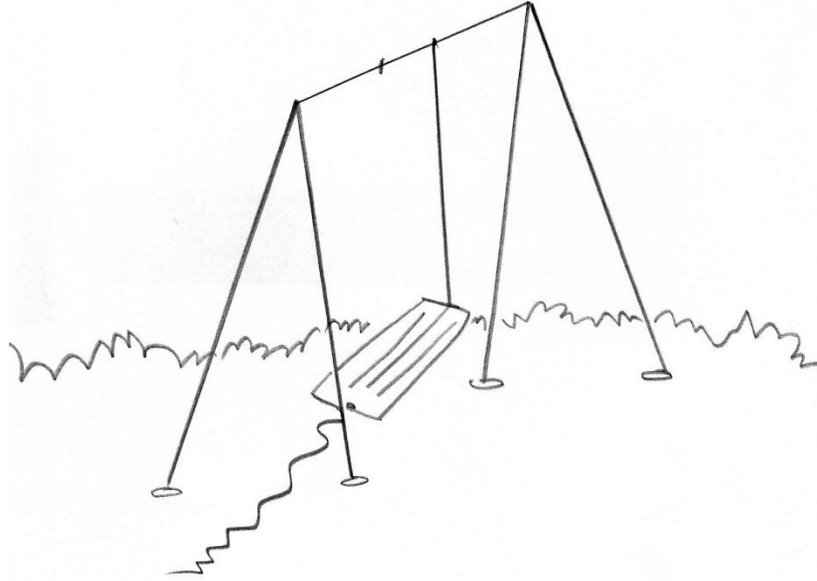
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

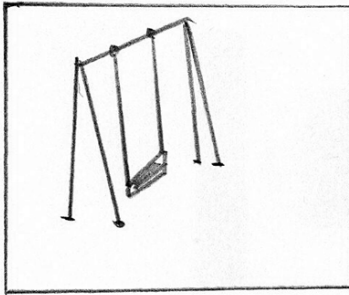
نمونه ب ۵.

واقعیت: تاب زهرا شکسته.

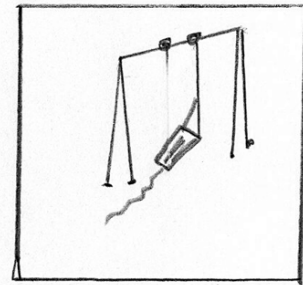

این زهراست. این تصویر بهمون نشون میده که زهرا چی می خواد.
تمایل: زهرا می خواد تاب بازی کنه.
 این تصویر نشون میده که زهرا چه فکری داره.
باور: زهرا فکر میکنه تابش شکسته.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواد؟

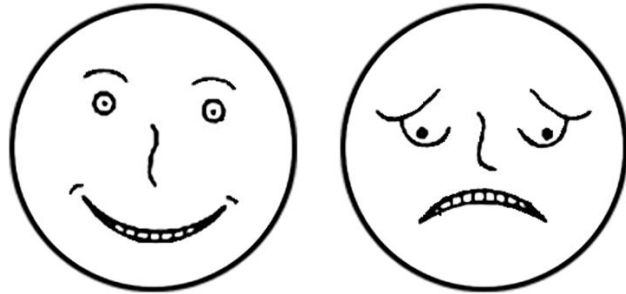
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که زهرا چی میخواد.

سوال راجع به باور: زهرا چه فکری میکنه؟

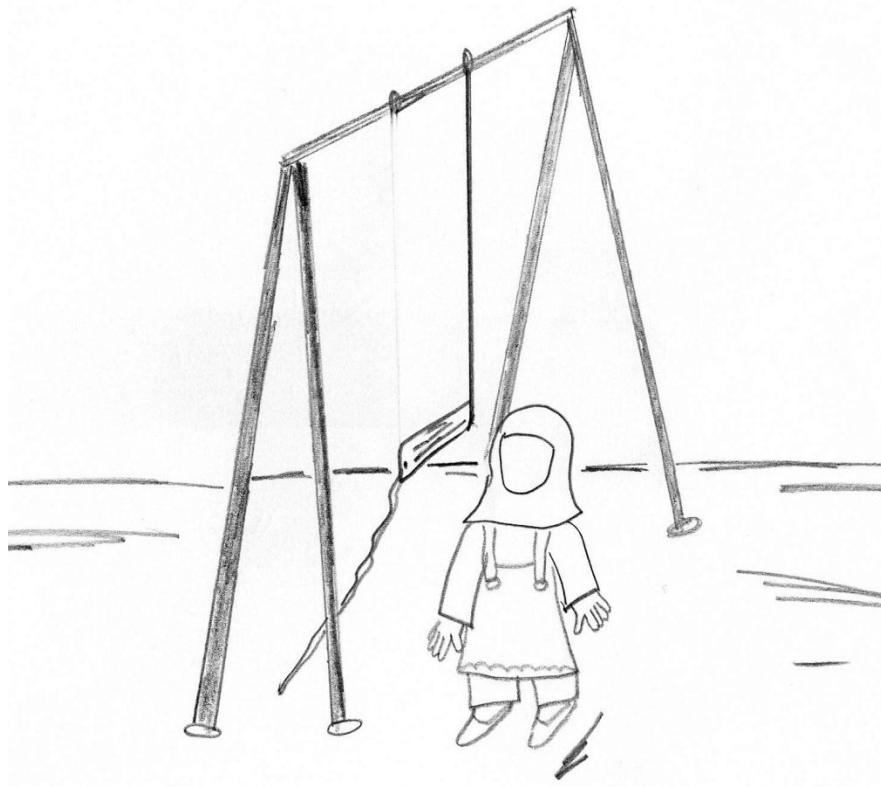
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که زهرا چه فکری داره.

سوال احساسی: زهرا می خواد تاب بازی کنه. زهرا فکر میکنه تابش شکسته. حالا بگو زهرا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال همیشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت همیشه؟

نتیجه: زهرا نمیتونه تاب بازی کنه، چون تابش شکسته.

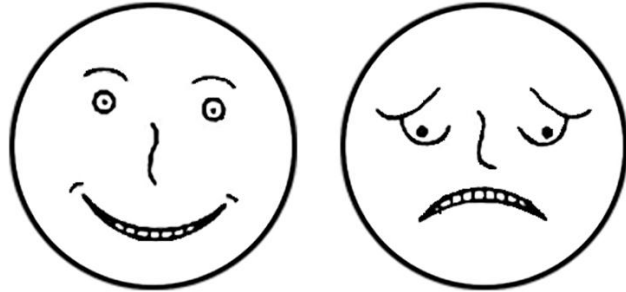
سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که زهرا چی میخواد.

سوال احساسی: زهرا وقتی میبینه تابش شکسته، چه احساسی پیدا می کنه؟

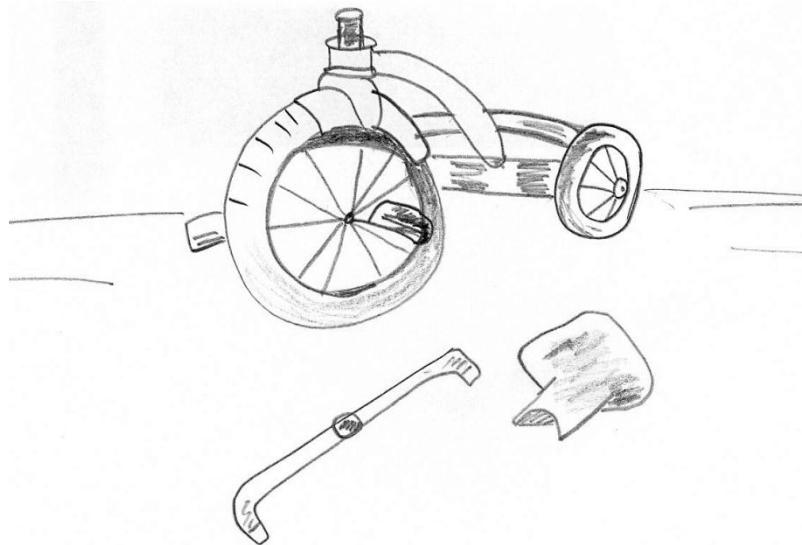
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۶.

واقعیت: دو چرخه مریم خراب شده.

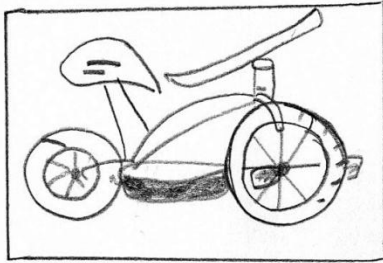
این مریمه. این تصویر بهمون نشون میده که مریم چی می خواد.

تمایل: مریم می خواد دوچرخه سواری کنه.

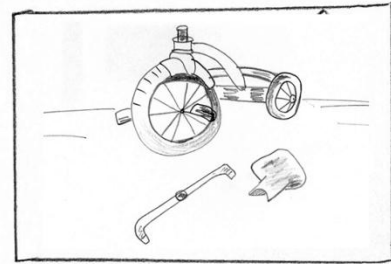
این تصویر نشون میده که مریم چه فکری داره.

باور: مریم فکر میکنه دوچرخه اش شکسته.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مریم چی میخواد.

سوال راجع به باور: مریم چه فکری میکنه؟

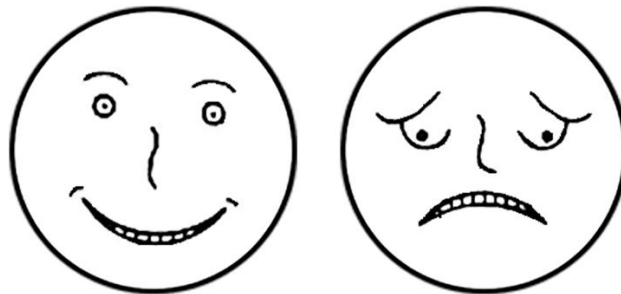
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مریم چه فکری داره.

سوال احساسی: مریم می خواد دوچرخه سواری کنه. مریم فکر میکنه دوچرخه اش شکسته. حالا بگو مریم

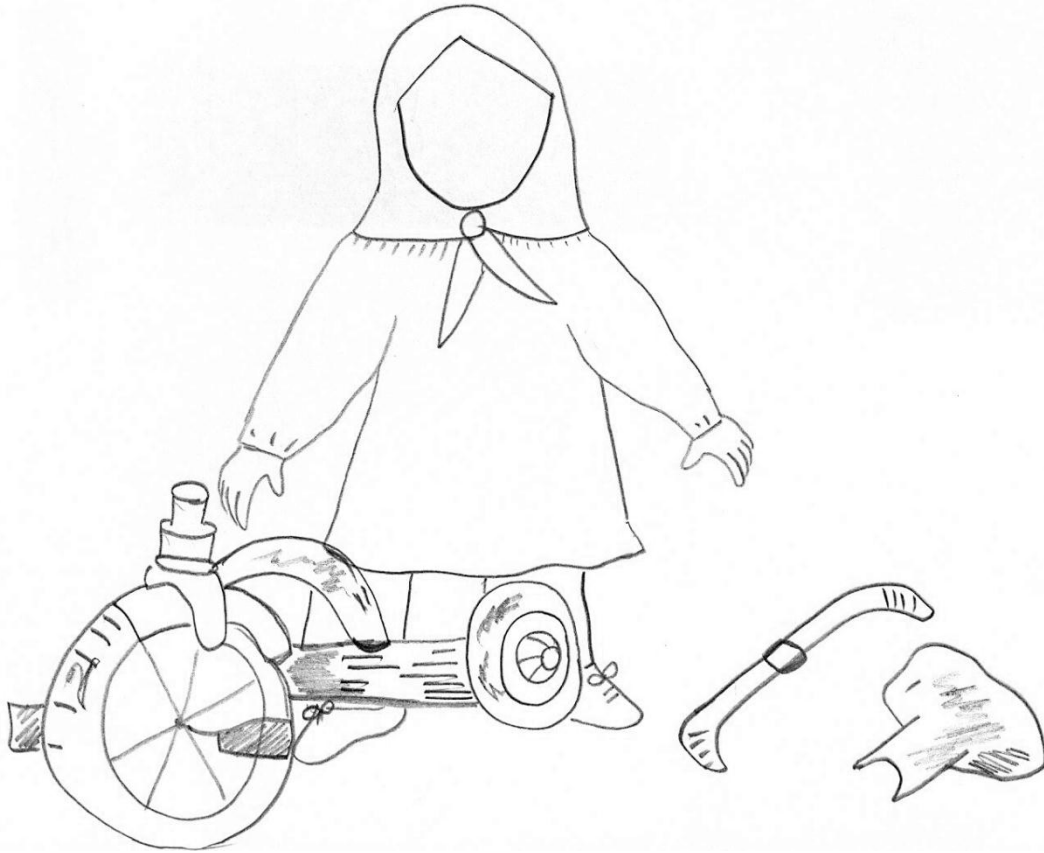
چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

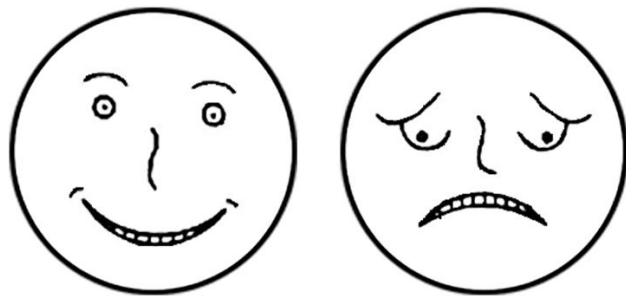
نتیجه: مریم نمیتونه سوار دوچرخه اش بشه، چون دوچرخه اش شکسته.

سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مریم چی میخواد.

سوال احساسی: مریم از اینکه نمیتونه سوار دوچرخه اش بشه، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۷.

واقعیت: امروز هوا بارونی، مادر پروین برایش یک چترخریده.

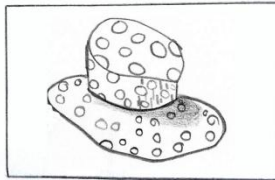
این پروینه. این تصویر بهمون نشون میده که پروین چی می خواد.

تمایل: پروین یک کلاه بارونی می خواد.

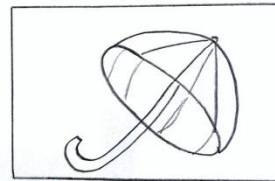
این تصویر نشون میده که پروین چه فکری داره.

باور: پروین فکر میکنه مادرش برایش یک چتر خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که پروین چی میخواد.

سوال راجع به باور: پروین چه فکری میکنه؟

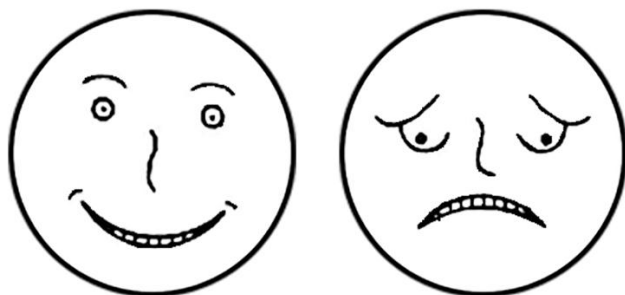
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که پروین چه فکری داره.

سوال احساسی: پروین یک کلاه بارونی می خواد. پروین فکر میکنه مادرش برایش یک چتر خریده. حالا بگو

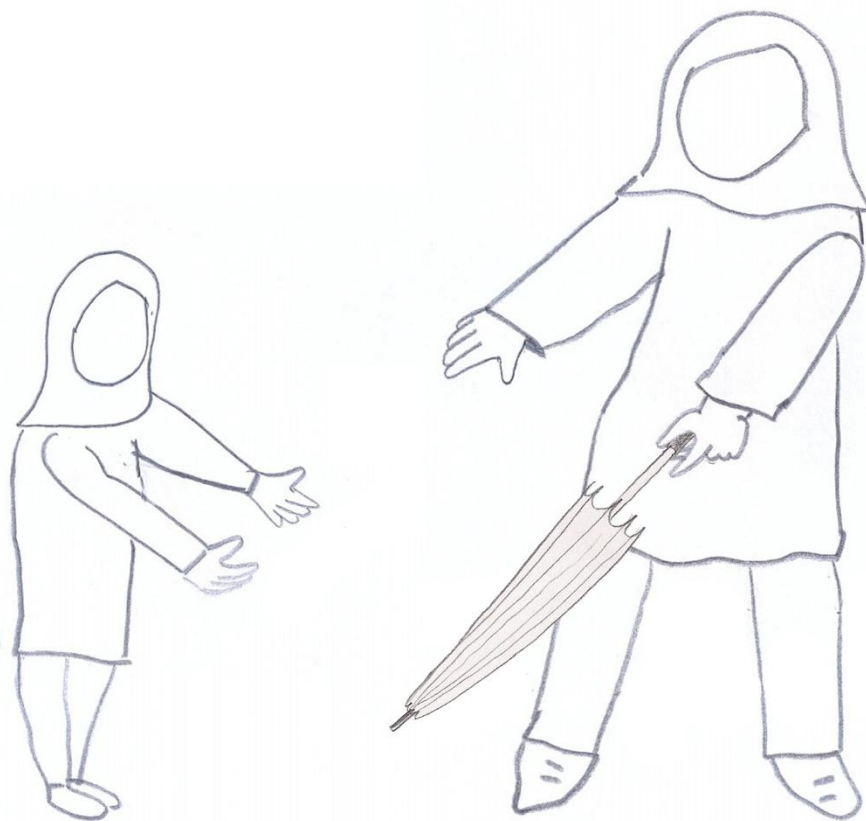
پروین چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر پروین به او یک چتر میده تا خیس نشه.

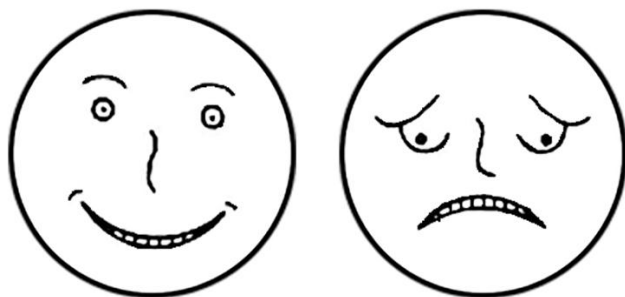
سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که پروین چی میخواد.

سوال احساسی: پروین وقتی چتر رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۸.

واقعیت: مادر عادل به او یک مجله ماشین میدهد.

این عادله. این تصویر بهمون نشون میدهد که عادل چی می خواد.

تمایل: عادل یک مجله قطار می خواد.

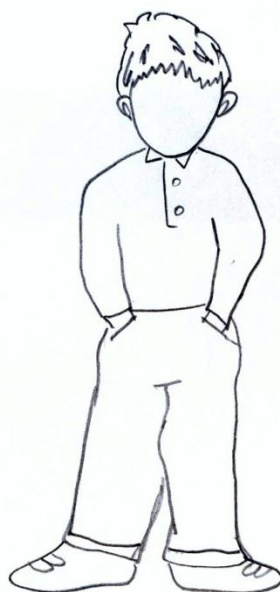
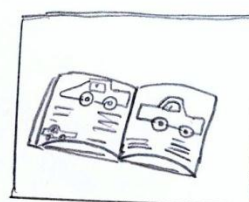
این تصویر نشون میدهد که عادل چه فکری داره.

باور: عادل فکر میکنه مادرش به او یک مجله ماشین میدهد.

می خواد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عادل چی میخواد.

سوال راجع به باور: عادل چه فکری میکنه؟

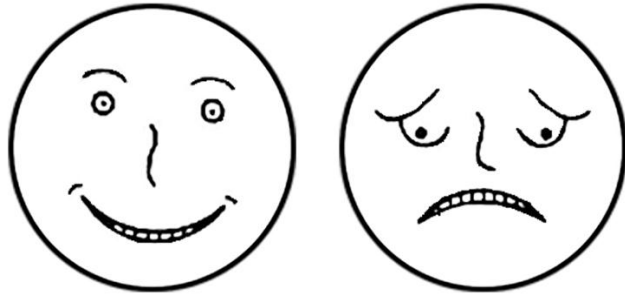
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عادل چه فکری داره.

سوال احساسی: عادل یک مجله قطار می خواد. عادل فکر میکنه مادرش به او یک مجله ماشین میده. حالا

بگو عادل چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

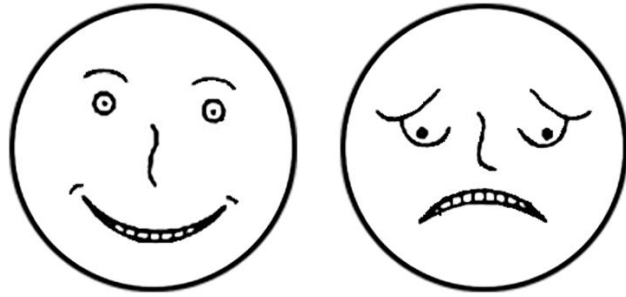
نتیجه: مادر عادل به او یک مجله ماشین میده.

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

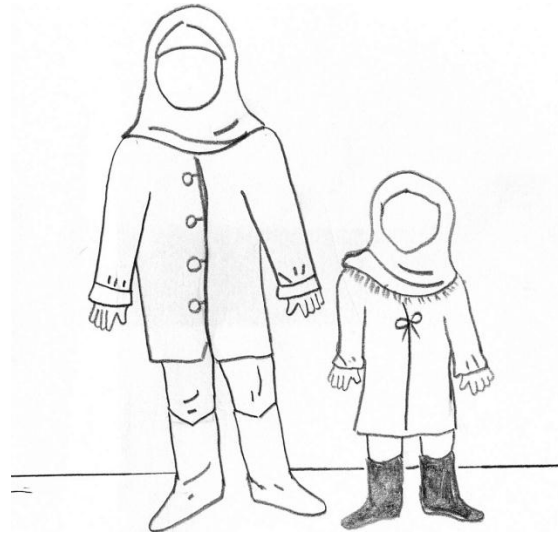
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عادل چی میخواد.

سوال احساسی: عادل وقتی مجله ماشین رو از دست مادرش می گیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۹.

واقعیت: مادر کبری او رامی بره که چندتا گوسفند رو ببینه.

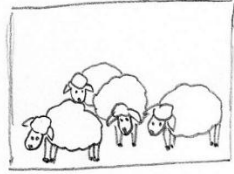
این کبری است. این تصویر بهمون نشون میده که کبری چی می خواد.

تمایل: کبری می خواد چند تا گاو رو ببینه.

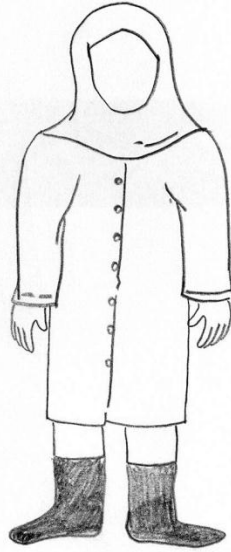
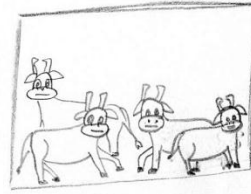
این تصویر نشون میده که مهسا چه فکری داره.

باور: کبری فکر میکنه مادرش او رامیبره که چندتا گوسفند رو ببینه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که کبری چی میخواد.

سوال راجع به باور: کبری چه فکری میکنه؟

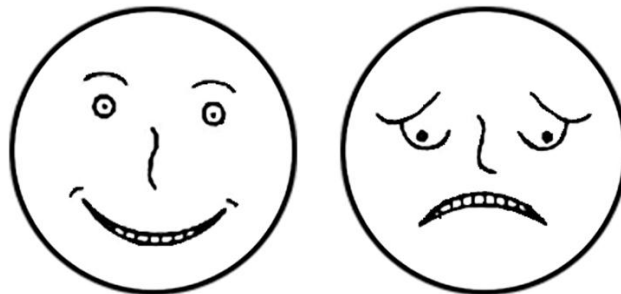
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چه فکری داره.

سوال احساسی: کبری می خواد چند تا گاو رو ببینه. کبری فکر میکنه مادرش او رامیبره که چندتا گوسفند

رو ببینه. حالا بگو کبری چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

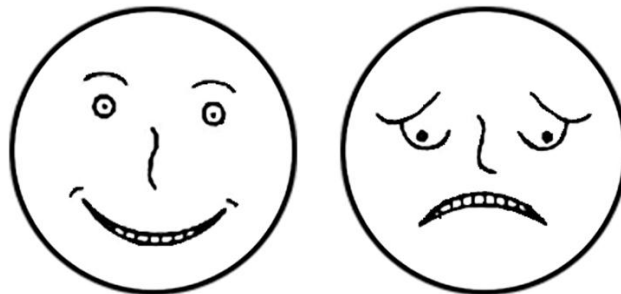
نتیجه: مادر کبری او رامیبره که چندتا گوسفند رو ببینه.

سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که کبری چی میخواد.

سوال احساسی: کبری از اینکه با مادرش برای دیدن چندتا گوسفند رفته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۱۰.

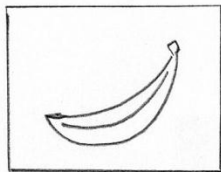
واقعیت: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با نهارش بخوره.

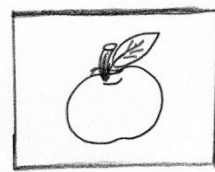
این ترانه است. این تصویر بهمون نشون میده که ترانه چی می خواد.
تمایل: ترانه یک موز می خواد.

این تصویر نشون میده که ترانه چه فکری داره.
باور: ترانه فکر میکنه مادرش به او سیب میده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ترانه چی میخواد.

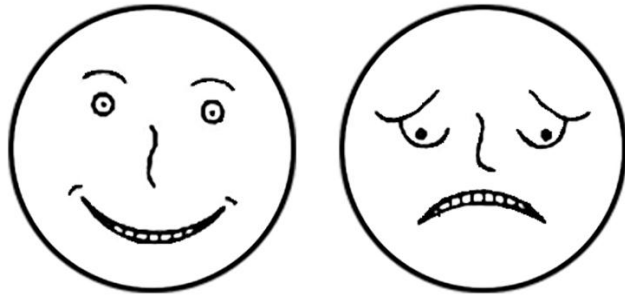
سوال راجع به باور: ترانه چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ترانه چه فکری داره.

سوال احساسی: ترانه یک موز می خواد. ترانه فکر میکنه مادرش به او سیب میده. حالا بگو ترانه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

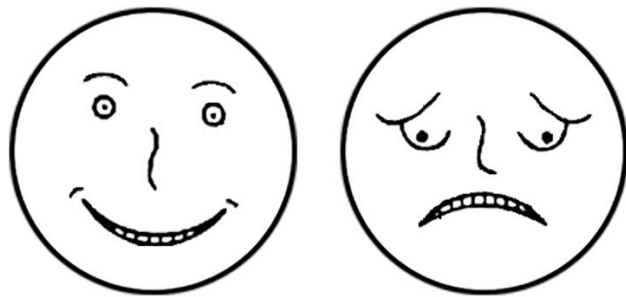
نتیجه: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواد؟

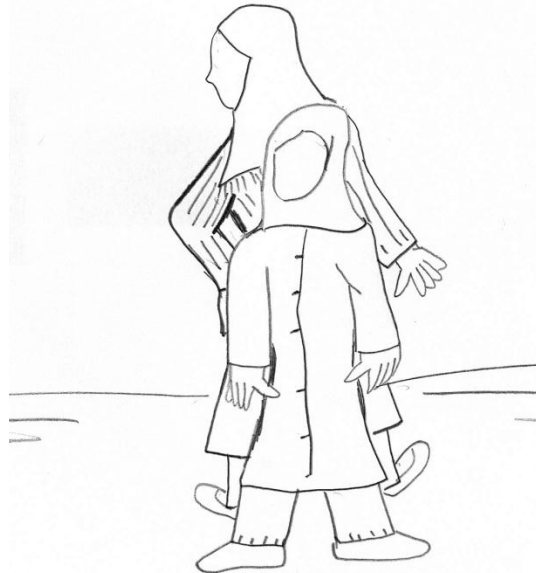
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ترانه چی میخواد.

سوال احساسی: ترانه وقتی سیب رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۱۱.

واقعیت: مادر نرگس او رامیبره به اسب سواری.

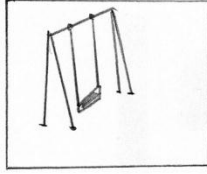
این نرگسه. این تصویر بهمون نشون میده که نرگس چی می خواد.

تمایل: نرگس می خواد تاب بازی کنه.

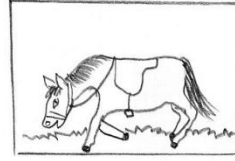
این تصویر نشون میده که نرگس چه فکری داره.

باور: نرگس فکر میکنه مادرش او رامیبره اسب سواری.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: نرگس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چی میخواد.

سوال راجع به باور: نرگس چه فکری میکنه؟

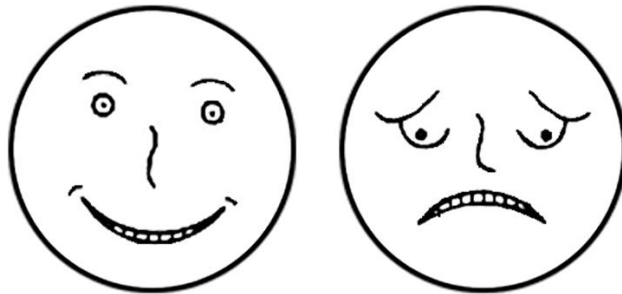
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چه فکری داره.

سوال احساسی: نرگس می خواد تاب بازی کنه. نرگس فکر میکنه مادرش او رامیبیره اسب سواری. حالا بگو

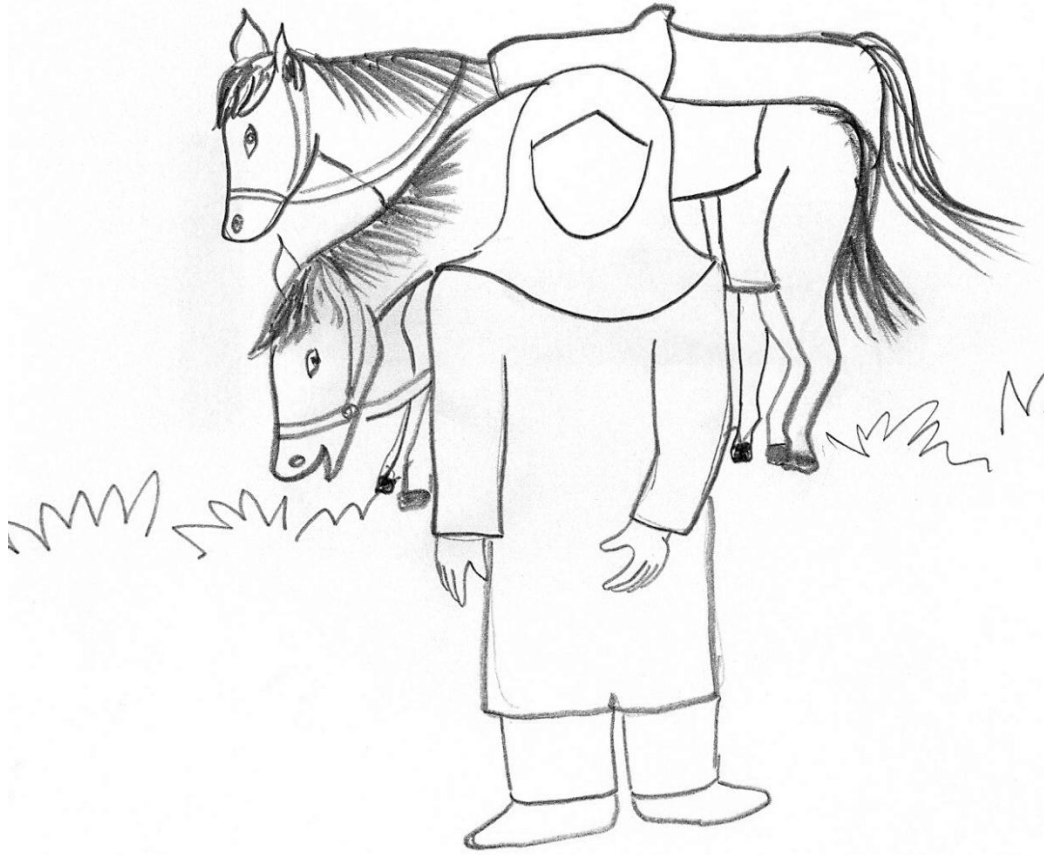
نرگس چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

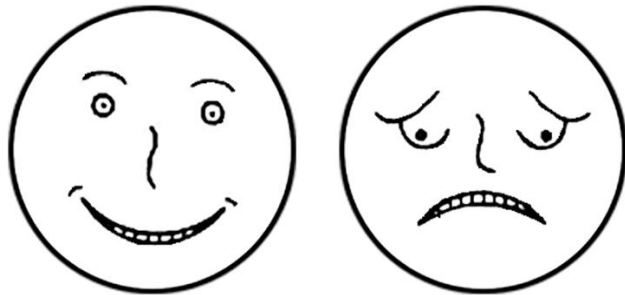
نتیجه: مادر نرگس او رامیبره به اسب سواری.

سوال راجع به تمایل: نرگس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چی میخواد.

سوال احساسی: نرگس از اینکه با مادرش به اسب سواری رفته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۱۲.

واقعیت: بابک قراره که چرخ و فلک سوار بشه.

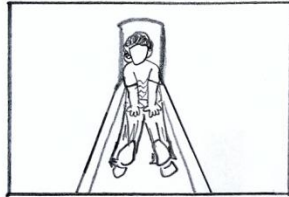
این بابکه. این تصویر بهمون نشون میده که بابک چی می خواد.

تمایل: بابک می خواد سرسره بازی کنه.

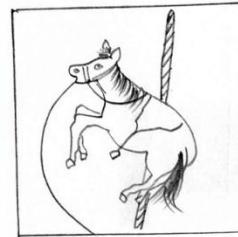
این تصویر نشون میده که بابک چه فکری داره.

باور: بابک فکر میکنه نمیتونه از چرخ و فلک پیاده شه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: بابک چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بابک چی میخواد.

سوال راجع به باور: بابک چه فکری میکنه؟

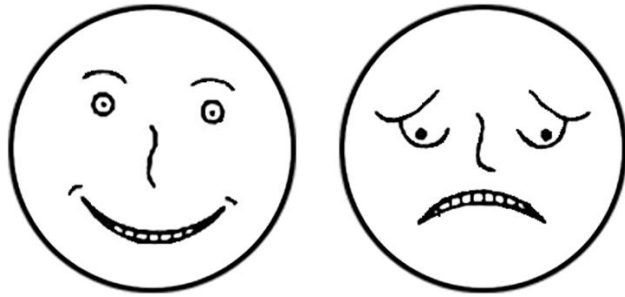
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بابک چه فکری داره.

سوال احساسی: بابک می خواد سرسره بازی کنه. بابک فکر میکنه نمیتونه از چرخ و فلک پیاده شه. حالا بگو

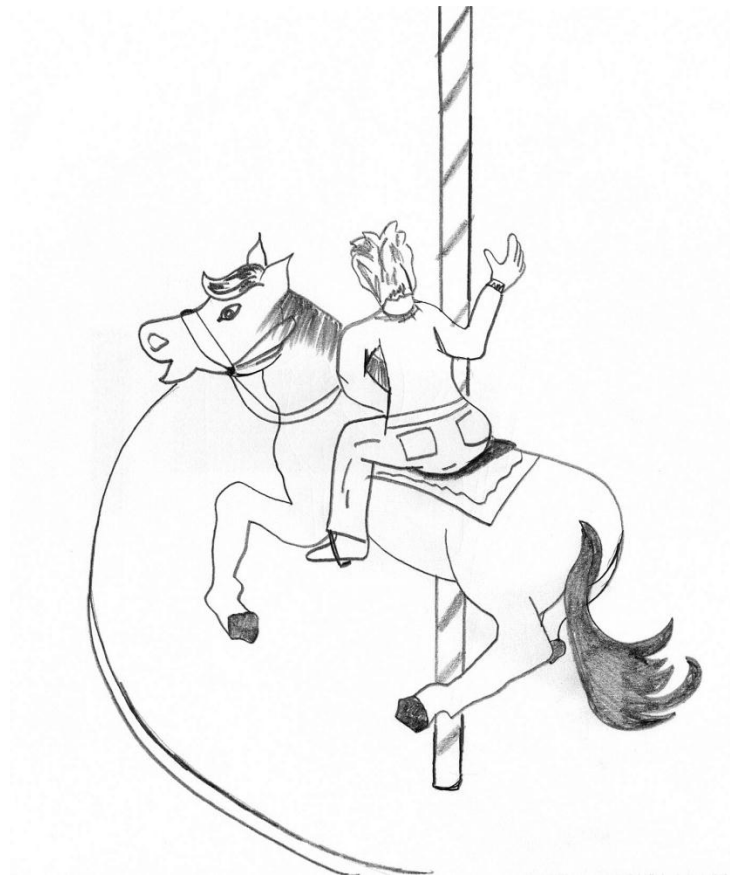
بابک چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

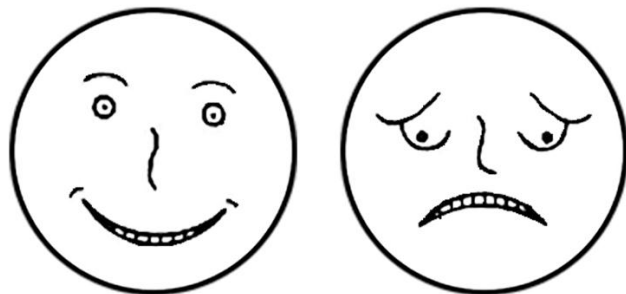
نتیجه: بابک هنوز هم داره چرخ و فلک بازی می کنه.

سوال راجع به تمایل: بابک چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بابک چی میخواد.

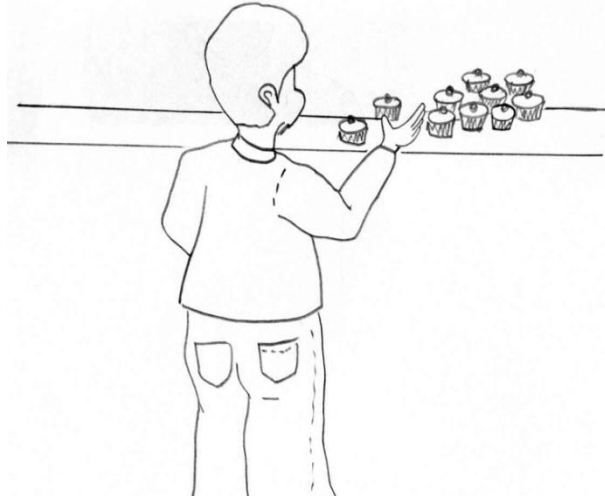
سوال احساسی: بابک از اینکه هنوز در حال بازی با چرخ و فلکه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

عقیده اشتباه و برآورده شدن تمایل

نمونه ج ۱.

واقعیت: پدر مهسا به او کیک می‌دهد تا با چایی بخورد.

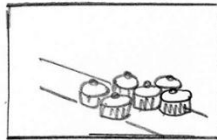
این مهساست. این تصویر به‌همون نشون می‌ده که مهسا چی می‌خواد.

تمایل: مهسا می‌خواد با چایی کیک بخورد.

این تصویر نشون می‌ده که مهسا چه فکری داره.

باور: مهسا نمی‌دونه که باباش برایش کیک خریده. مهسا فکر می‌کنه باید چایی رو با ژله بخورد.

می‌خواهد

فکر می‌کند

سوال راجع به تمایل: مهسا چی می‌خواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چی میخواد.

سوال راجع به باور: مهسا چه فکری میکنه؟

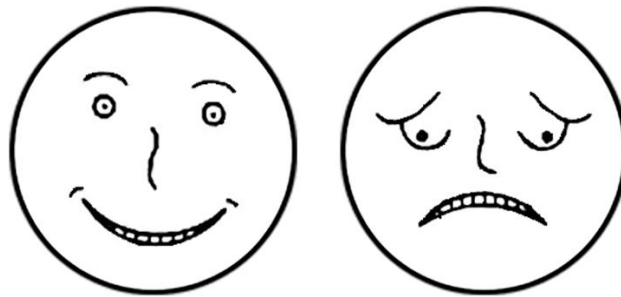
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چه فکری داره.

سوال احساسی: مهسا می خواد با چاییش کیک بخوره. مهسا نمیدونه که باباش برایش کیک خریده. مهسا فکر

میکنه باید چاییش رو با ژله بخوره. حالا بگو مهسا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

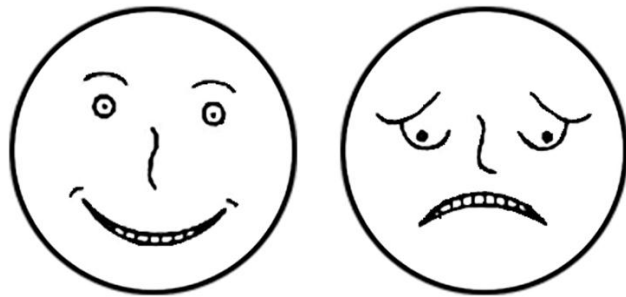
سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مهسا چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره چه احساسی پیدا می کنه؟

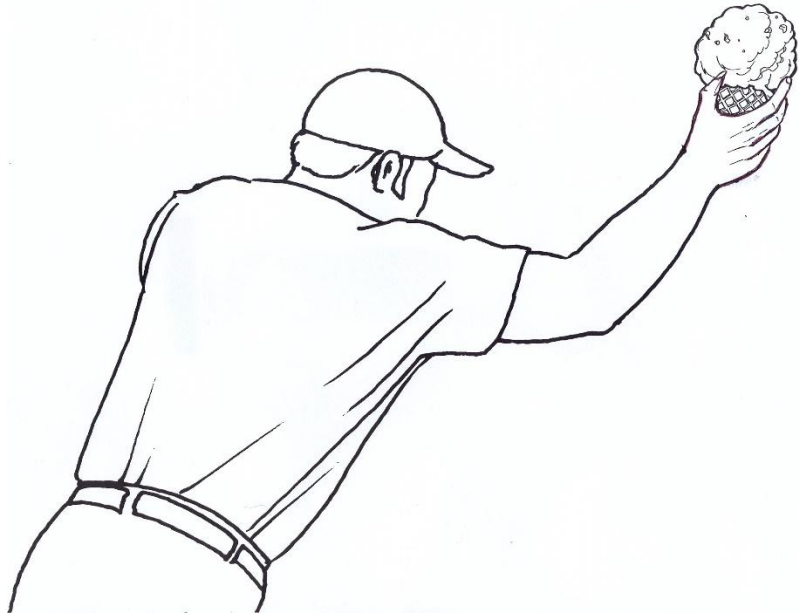
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۲.

واقعیت: پدر عادل برایش بستنی شکلاتی میخره.

این عادل. این تصویر بهمون نشون میده که عادل چی می خواد.

تمایل: عادل بستنی شکلاتی می خواد.

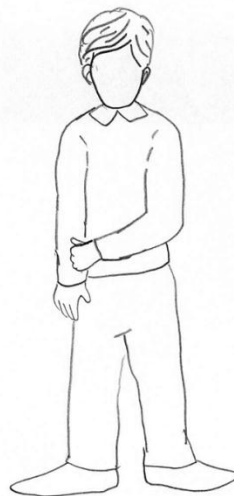
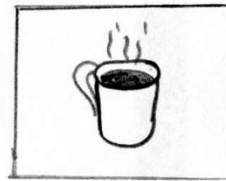
این تصویر نشون میده که عادل چه فکری داره.

باور: عادل نمیدونه که باباش برایش بستنی شکلاتی خریده. عادل فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عادل چی میخواد.

سوال راجع به باور: عادل چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عادل چه فکری داره.

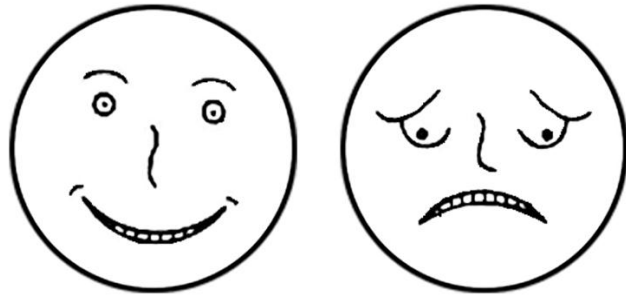
سوال احساسی: عادل بستنی شکلاتی می خواد. عادل نمیدونه که باباش برایش بستنی شکلاتی خریده. عادل

فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی خریده.

. حالا بگو عادل چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

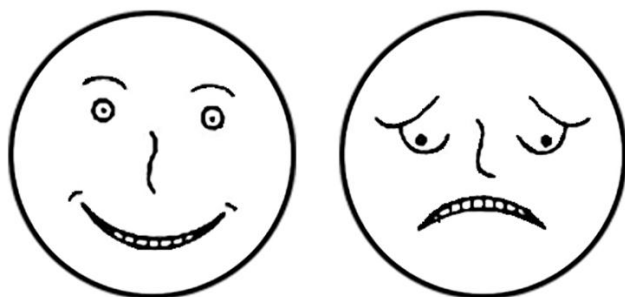
نتیجه: بابای عادل به او بستنی شکلاتی میده.

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عادل چی میخواد.

سوال احساسی: عادل وقتی بستنی شکلاتی رو از دست باباش میگیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۳.

واقعیت: خواهر تینا برایش تابلوی نقاشی گل خریده.

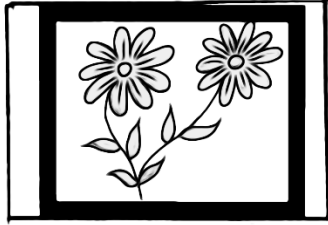
این تیناست. این تصویر بهمون نشون میده که تینا چی می خواد.

تمایل: تینا تابلوی نقاشی گل می خواد.

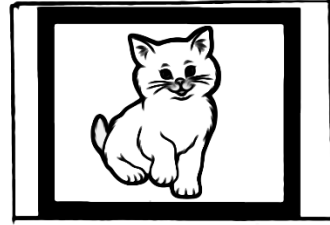
این تصویر نشون میده که تینا چه فکری داره.

باور: تینا نمیدونه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده. تینا فکر میکنه خواهرش برایش تابلوی نقاشی
گره خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال راجع به باور: تینا چه فکری میکنه؟

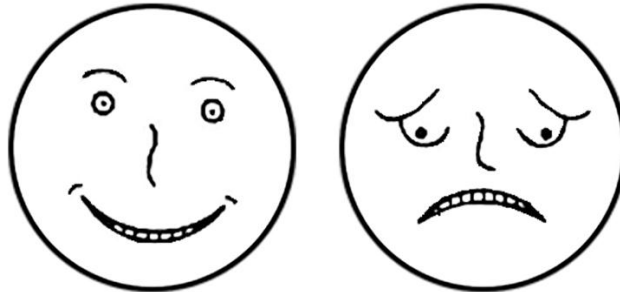
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چه فکری داره.

سوال احساسی: تینا تابلوی نقاشی گل می خواد. تینا نمیدونه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده.

فکر میکنه خواهرش برایش تابلوی نقاشی گربه خریده. حالا بگو تینا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: خواهر تینا به او یک تابلوی نقاشی گل میده.

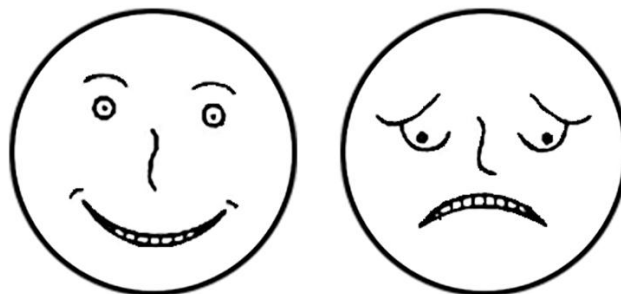

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال احساسی: تینا وقتی از خواهرش تابلوی نقاشی گل رو میگیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۴.

واقعیت: لیلا برای سمانه یک بسته شکلات می خره.

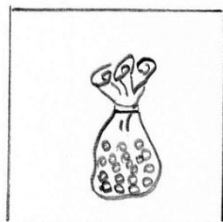
این سمانه است. این تصویر بهمون نشون میده که سمانه چی می خواد.

تمایل: سمانه چندتا شکلات می خواد.

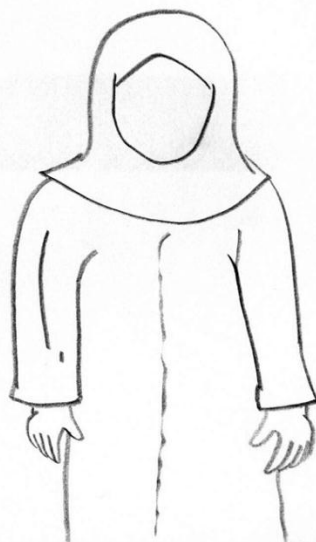
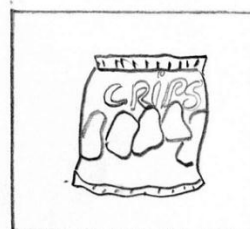
این تصویر نشون میده که سمانه چه فکری داره.

باور: سمانه نمیدونه که لیلا برایش شکلات خریده. سمانه فکر میکنه لیلا برایش چیپس خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: سمانه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سمانه چی میخواد.

سوال راجع به باور: سمانه چه فکری میکنه؟

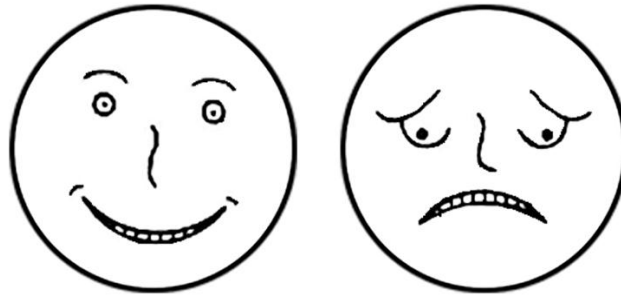
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سمانه چه فکری داره.

سوال احساسی: سمانه چندتا شکلات می خواد. سمانه نمیدونه که لیلا برایش شکلات خریده. سمانه فکر

میکنه لیلا برایش چیپس خریده. حالا بگو سمانه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

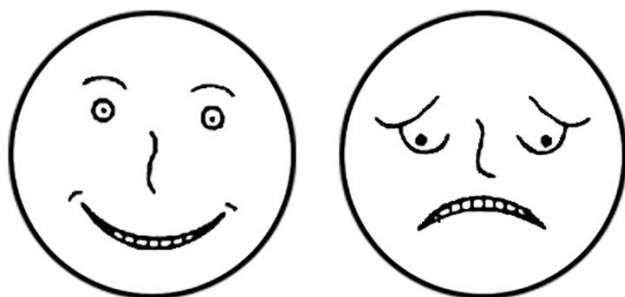
نتیجه: لیلا به سمانه یک بسته شکلات میده.

سوال راجع به تمایل: سمانه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سمانه چی میخواد.

سوال احساسی: سمانه وقتی بسته شکلات رو از لیلا می گیره، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۵.

واقعیت: مادر علی به او یک مجله ماشین میده.

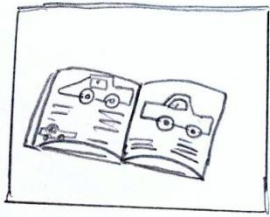
این علیہ. این تصویر بہمون نشون میدہ کہ علی چی می خواد.

تمایل: علی یک مجلہ ماشین می خواد.

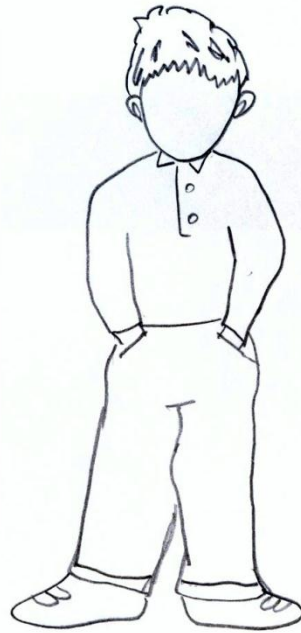
این تصویر نشون میدہ کہ علی چہ فکری دارہ.

پاور: علی نمیدونہ کہ مادرش برایش یک مجلہ ماشین خریدہ، علی فکر میکنہ مادرش برایش یک مجلہ قطار خریدہ.

می فواہد

فکر می کند

سوال راجع بہ تمایل: علی چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که علی چی میخواد.

سوال راجع به باور: علی چه فکری میکنه؟

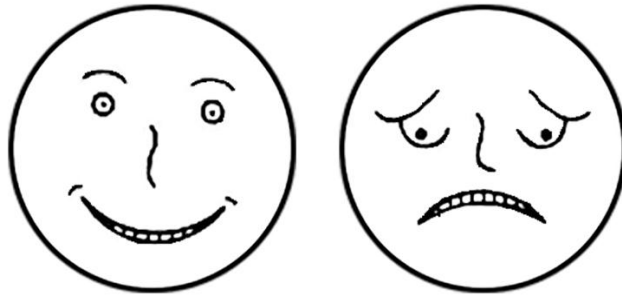
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که علی چه فکری داره.

سوال احساسی: علی یک مجله ماشین می خواد. علی نمیدونه که مادرش برایش یک مجله ماشین خریده،

علی فکر میکنه مادرش برایش مجله قطار خریده. حالا بگو علی چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

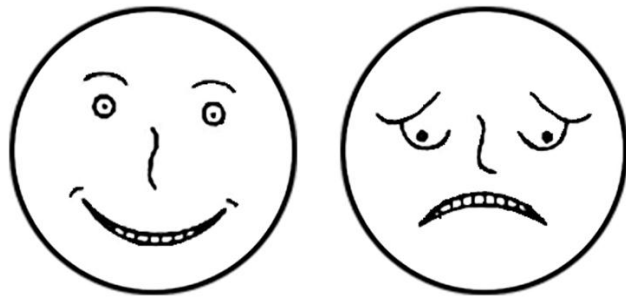
نتیجه: مادر علی به او یک مجله ماشین میده.

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که علی چی میخواد.

سوال احساسی: علی وقتی مجله ماشین رو از دست مادرش میگیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۶.

واقعیت: عرفان و باباش میرن که سوار قطار بشن.

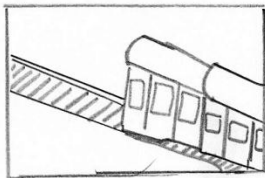
این عرفانه. این تصویر بهمون نشون میده که عرفان چی می خواد.

تمایل: عرفان می خواد سوار قطار بشه.

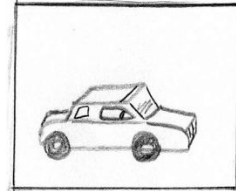
این تصویر نشون میده که عرفان چه فکری داره.

باور: عرفان نمیدونه که قراره با باباش سوار قطار بشه. عرفان فکر میکنه که قراره با باباش سوار ماشین بشه.

می فواهد

فکر می کند

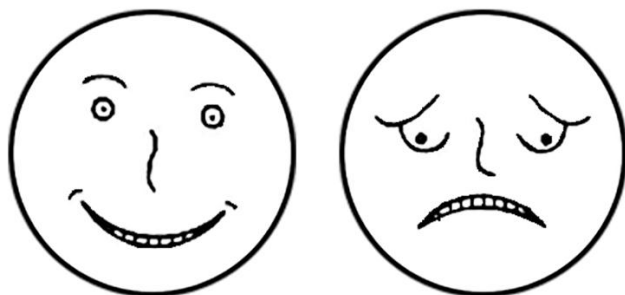
سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عرفان چی میخواد.

سوال راجع به باور: عرفان چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عرفان چه فکری داره.

سوال احساسی: عرفان می خود سوار قطار بشه. عرفان نمیدونه که قراره با باباش سوار قطار بشه. عرفان فکر میکنه که قراره با باباش سوار ماشین بشه. حالا بگو عرفان چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

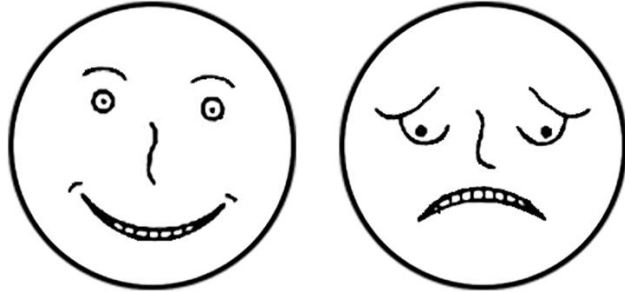

نتیجه: عرفان و باباش میرن که سوار قطار بشن.

سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که عرفان چی میخواد.
سوال احساسی: عرفان وقتی با باباش سوار قطار میشه، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۷.

واقعیت: مادر کبری او رامیبره که گوسفندها رو تماشا کنه.

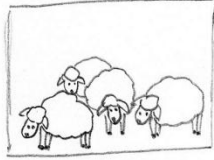
این کبری است. این تصویر بهمون نشون میده که کبری چی می خواد.

تمایل: کبری می خواد گوسفندها رو تماشا کنه.

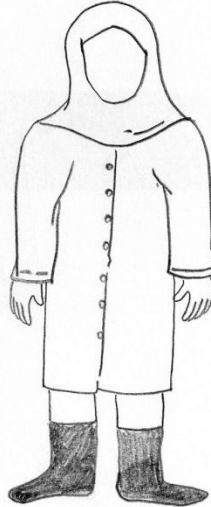
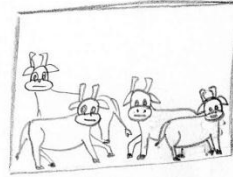
این تصویر نشون میده که کبری چه فکری داره.

پاور: کبری نمیدونه که مادرش قراره او رابیره به تماشای گوسفندها. کبری فکر میکنه مادرش می خواد او رابیره به تماشای گاوها.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که کبری چی میخواد.

سوال راجع به باور: کبری چه فکری میکنه؟

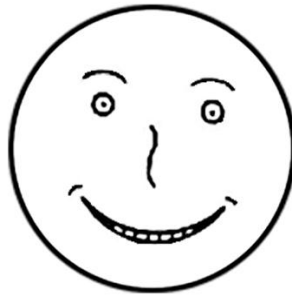
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که کبری چه فکری داره.

سوال احساسی: کبری می خواد گوسفندها رو تماشا کنه. کبری نمیدونه که مادرش قراره او راببره به تماشای

گوسفندها. کبری فکر میکنه مادرش می خواد او راببره به تماشای گاوها. حالا بگو کبری چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر کبری او رو می بره جائی که بتونه گوسفندها رو ببینه.

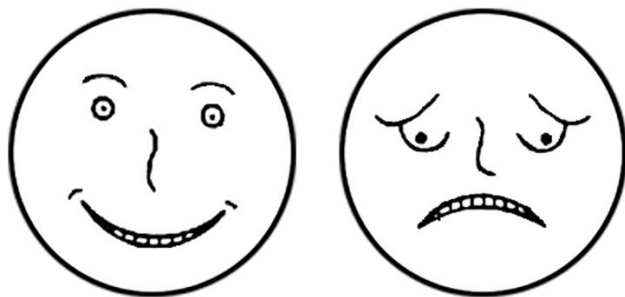
سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که کبری چی میخواد.

سوال احساسی: کبری وقتی با مادرش میره به تماشای گوسفندها، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۸.

واقعیت: طاهره قراره که توی یک جشن تولد شرکت کنه.

این طاهره است. این تصویر بهمون نشون میده که طاهره چی می خواد.

تمایل: طاهره از ژاله می خواد تا باهم توی جشن تولد شرکت کنن.

این تصویر نشون میده که طاهره چه فکری داره.

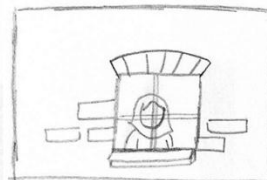
باور: طاهره نمیدونه که ژاله هم می خواد توی جشن تولد شرکت کنه. طاهره فکر میکنه ژاله می خواد خونه

بمونه.

می خواد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: طاهره چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که طاهره چی میخواد.

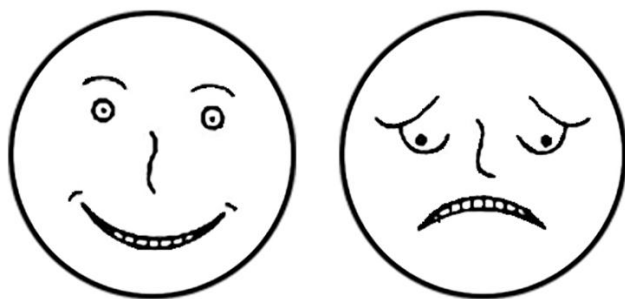
سوال راجع به باور: طاهره چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که طاهره چه فکری داره.

سوال احساسی: طاهره از ژاله می خواد تا باهم توی جشن تولد شرکت کنن. طاهره نمیدونه که ژاله هم می خواد توی جشن تولد شرکت کنه. طاهره فکر میکنه ژاله می خواد خونه بمونه. حالا بگو طاهره چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: طاهره و ژاله باهم میرن به جشن تولد.

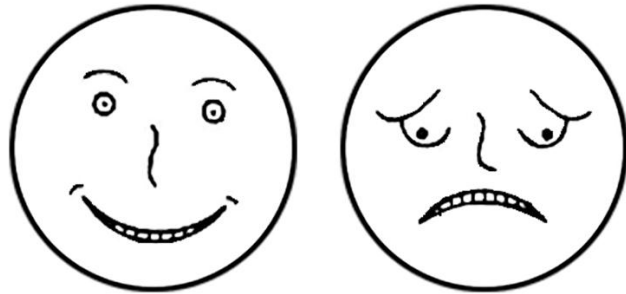
سوال راجع به تمایل: طاهره چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که طاهره چی میخواد.

سوال احساسی: طاهره از اینکه با ژاله به جشن تولد رفته، چه احساسی داره؟

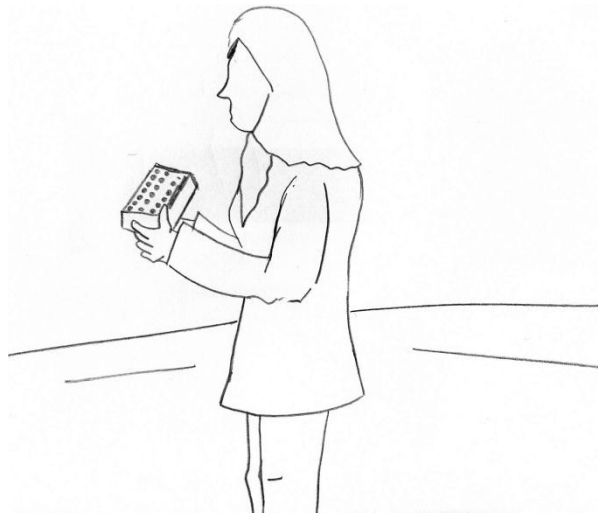
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۹.

واقعیت: مادر سامان برایش یک بسته آبرنگ می خره.

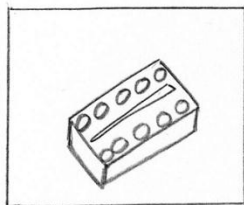
این سامانه. این تصویر بهمون نشون میده که سامان چی می خواد.

تمایل: سامان یک بسته آبرنگ می خواد.

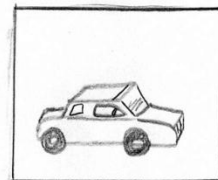
این تصویر نشون میده که سامان چه فکری داره.

باور: سامان نمیدونه که مادرش برایش یک بسته آبرنگ خریده. سامان فکر میکنه مادرش برایش ماشین خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سامان چی میخواد.

سوال راجع به باور: سامان چه فکری میکنه؟

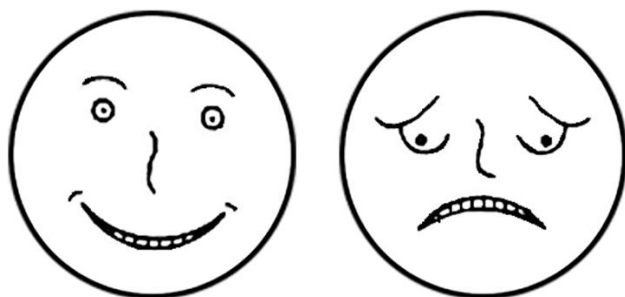
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سامان چه فکری داره.

سوال احساسی: سامان یک بسته آبرنگ می خواد. سامان نمیدونه که مادرش برایش یک بسته آبرنگ خریده.

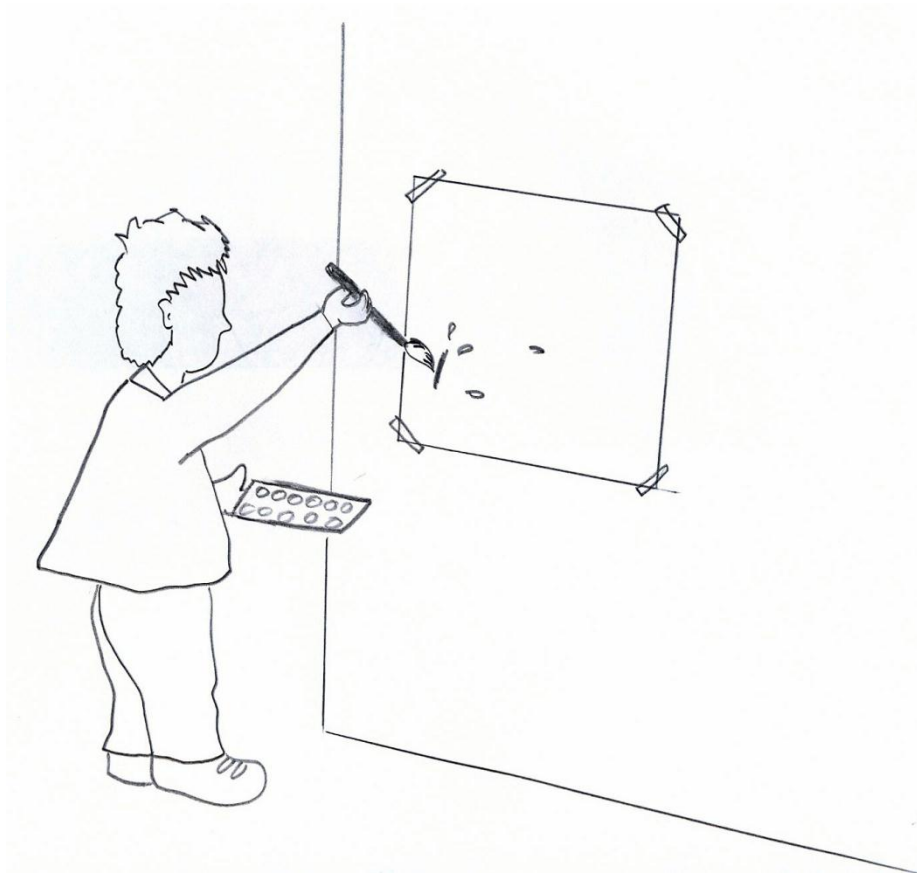
سامان فکر میکنه مادرش برایش ماشین خریده. حالا بگو سامان چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

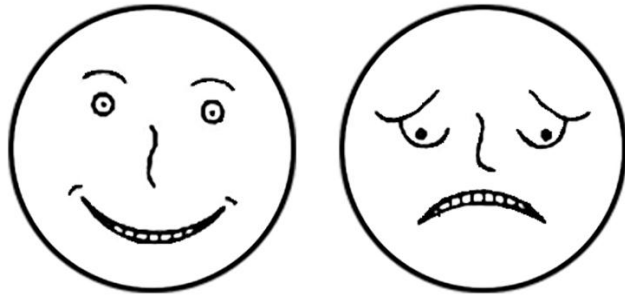
نتیجه: مادر سامان به او یک بسته آبرنگ میده تا نقاشی کنه..

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواد؟

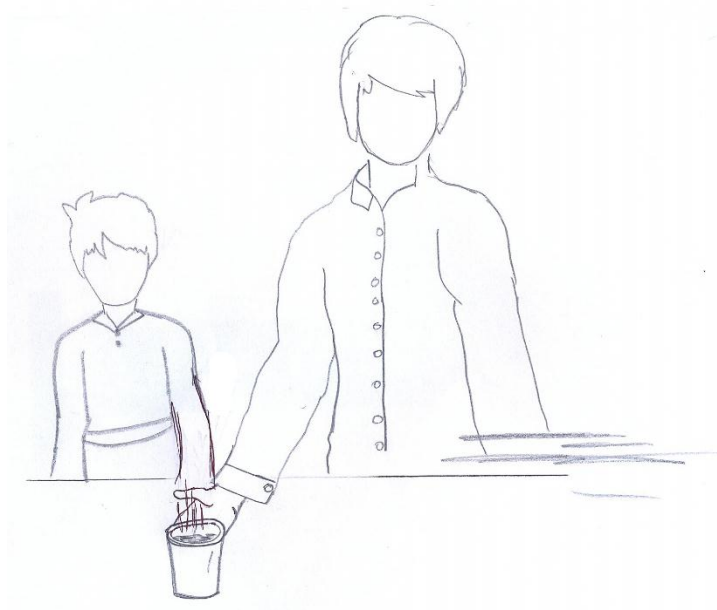
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که سامان چی میخواد.

سوال احساسی: سامان وقتی بسته آبرنگ رو از مامنش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۱۰.

واقعیت: بابای تورج برایش چای شکلاتی درست کرده تا قبل خوابش بخوره.

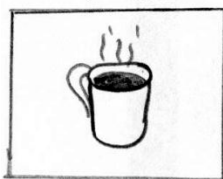
این تورجه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خواد.

تمایل: تورج چای شکلاتی می خواد.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری داره.

باور: تورج نمیدونه که باباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج فکر میکنه باباش برایش آب پرتقال درست کرده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

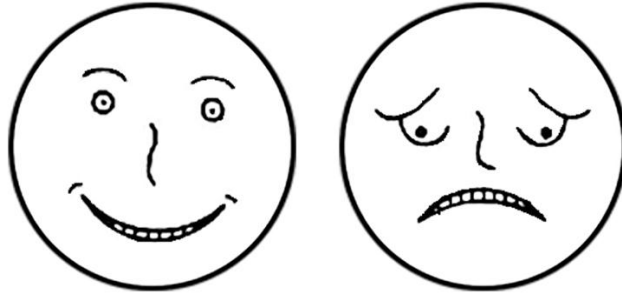
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج چای شکلاتی می خواد. تورج نمیدونه که باباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج

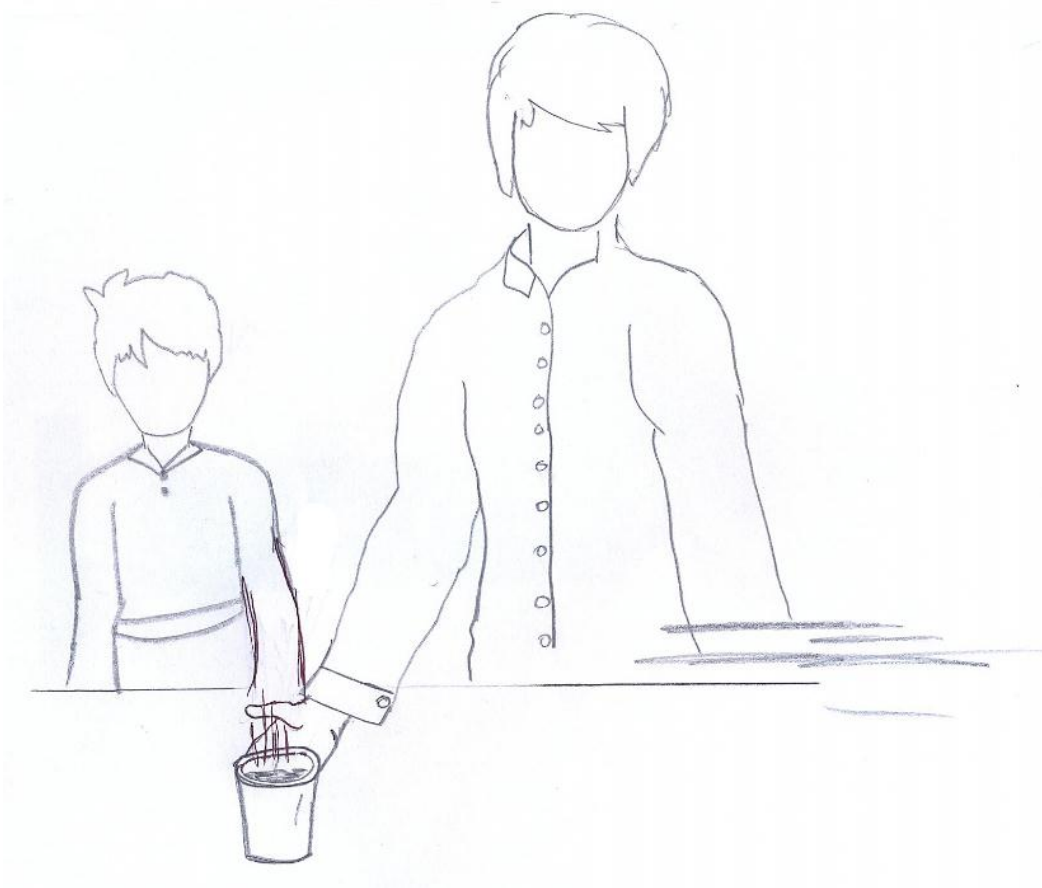
فکر میکنه باباش برایش آب پرتقال درست کرده. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

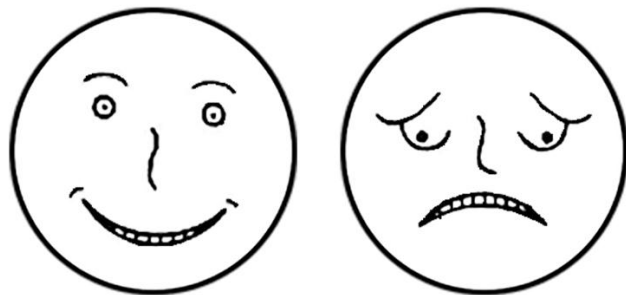
نتیجه: بابای تورج به او چای شکلاتی میده.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج وقتی چای شکلاتی رو از دست باباش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۱۱.

واقعیت: مادر تینا به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

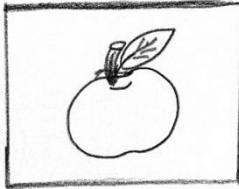
این تینا است. این تصویر بهمون نشون میده که تینا چی می خواد.

تمایل: تینا یک دونه سیب می خواد.

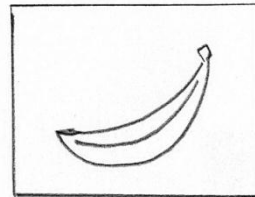
این تصویر نشون میده که تینا چه فکری داره.

باور: تینا نمیدونه که مادرش میخواد به او سیب بده. تینا فکر میکنه مادرش قراره به او موز بده.

می فواهد

فکر می کند

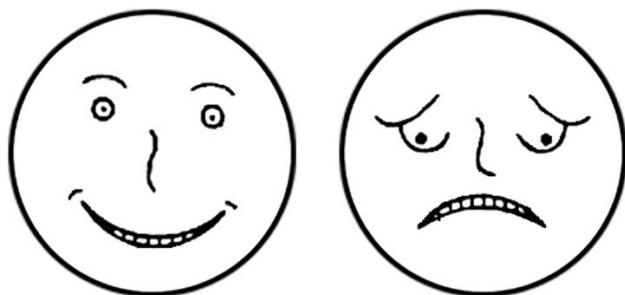
سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهتون نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال راجع به باور: تینا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهتون نشون میده که تینا چه فکری داره.

سوال احساسی: تینا یک دونه سیب می خواد. تینا نمیدونه که مادرش میخواد به او سیب بده. تینا فکر میکنه مادرش قراره به او موز بده. حالا بگو تینا چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

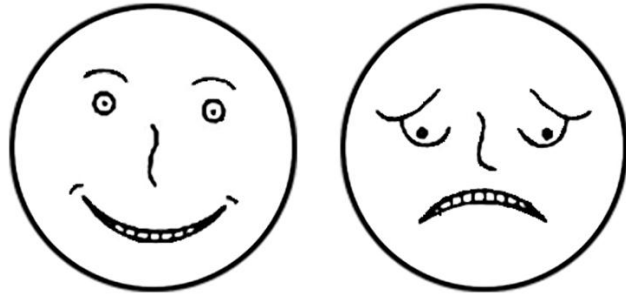

نتیجه: مادر تینا به او سیب میده تا با ناهارش بخوره.

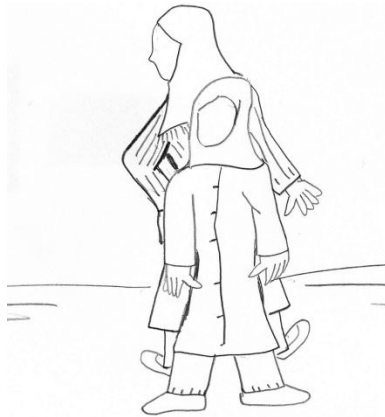
سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال احساسی: تینا وقتی سیب رو از مادرش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۱۲.

واقعیت: مادر ژاله او رامبیره اسب سواری.

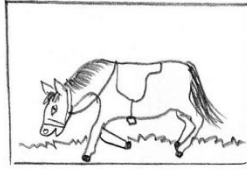
این ژاله است. این تصویر بهمون نشون میده که ژاله چی می خواد.

تمایل: ژاله می خواد بره اسب سواری.

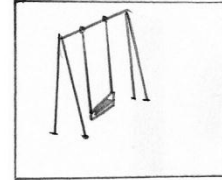
این تصویر نشون میده که ژاله چه فکری داره.

باور: ژاله نمیدونه که قراره با مادرش بره اسب سواری. ژاله فکر میکنه مادرش میخواد او رابیره که تاب بازی کنه.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال راجع به باور: ژاله چه فکری میکنه؟

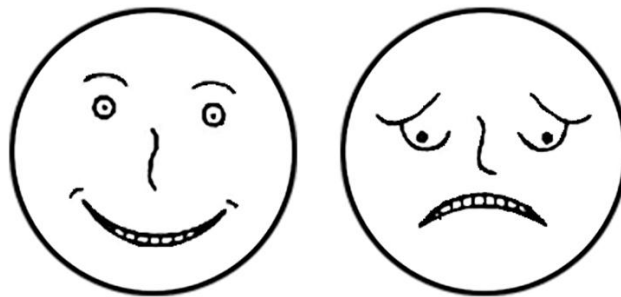
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژاله چه فکری داره.

سوال احساسی: ژاله می خواد بره اسب سواری. ژاله نمیدونه که قراره با مادرش بره اسب سواری. ژاله فکر

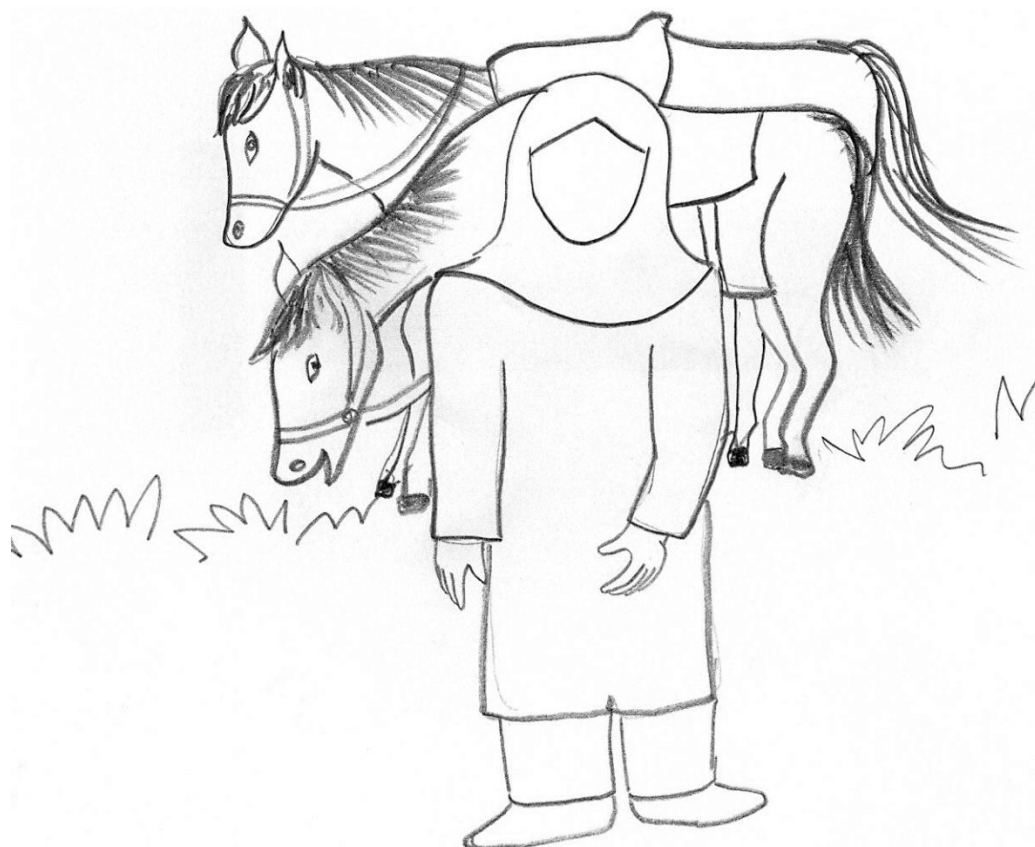
میکنه مادرش میخواد او رابره که تاب بازی کنه. حالا بگو ژاله چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

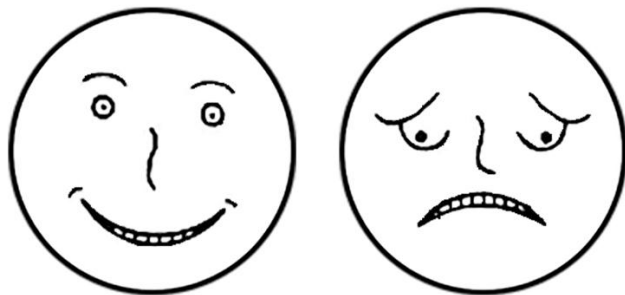
نتیجه: مادر ژاله او رامیبره اسب سواری.

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال احساسی: ژاله وقتی با مادرش میره اسب سواری، چه احساسی پیدا می کنه؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

باور اشتباه و عدم برآورده شدن تمایل

نمونه د ۱.

واقعیت: مادر بزرگ بتول برای تولدش یک خرس عروسکی می خره.

این بتوله. این تصویر بهمون نشون میده که بتول چی می خواد.

تمایل: بتول یک عروسک می خواد.

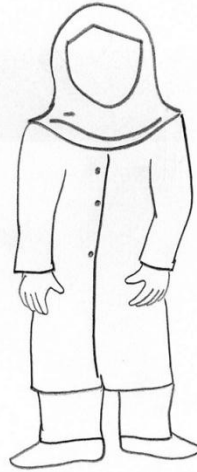
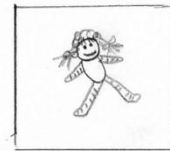
این تصویر نشون میده که بتول چه فکری داره.

باور: بتول نمیدونه که مادر بزرگش برایش یک خرس عروسکی خریده. بتول فکر میکنه مادر بزرگش برایش یک عروسک خریده.

می فواید

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: بتول چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بتول چی میخواد.

سوال راجع به باور: بتول چه فکری میکنه؟

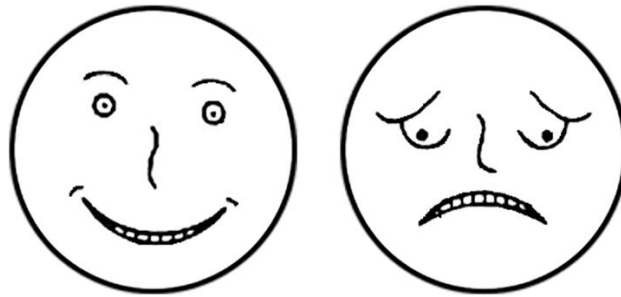
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بتول چه فکری داره.

سوال احساسی: بتول یک عروسک می خواد. بتول نمیدونه که مادر بزرگش برایش یک خرس عروسکی خریده.

بتول فکر میکنه مادر بزرگش برایش یک عروسک خریده. حالا بگو بتول چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بزرگ بتول برای تولدش یک خرس عروسکی خریده.

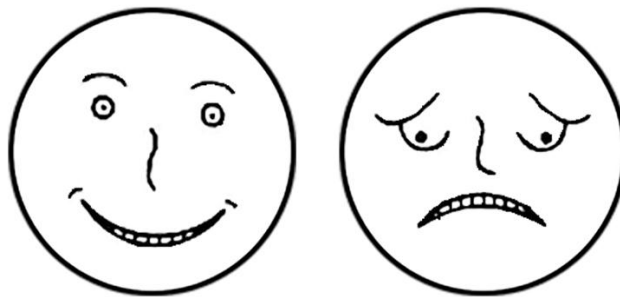
سوال راجع به تمایل: بتول چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بتول چی میخواد.

سوال احساسی: بتول وقتی خرس عروسکی رو از مادر بزرگش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

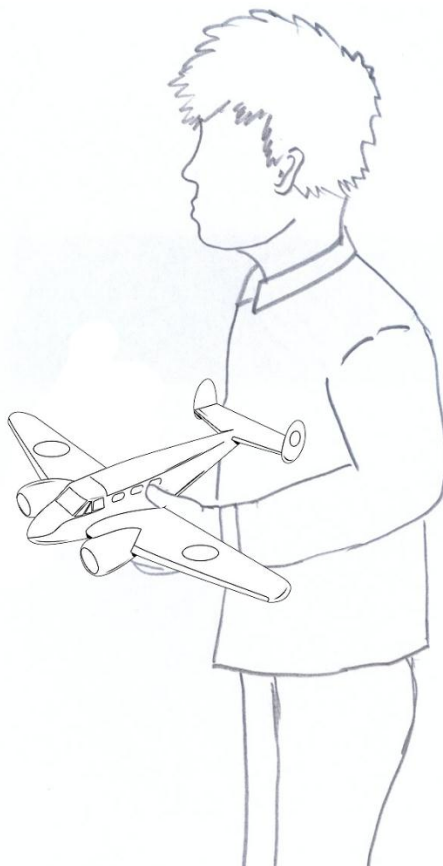
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۲.

واقعیت: برادر محمود برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

این محموده. این تصویر بهمون نشون میده که محمود چی می خواد.

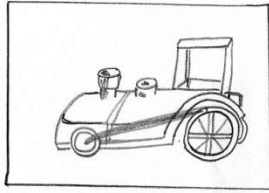
تمایل: محمود یک قطار اسباب بازی می خواد.

این تصویر نشون میده که محمود چه فکری داره.

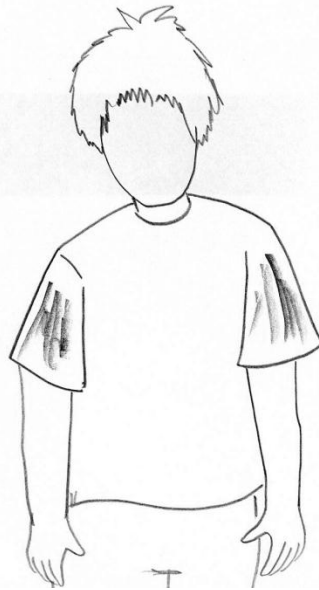
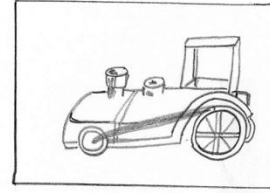
باور: محمود نمیدونه که برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده. محمود فکر میکنه که برادرش

برایش یک قطار اسباب بازی خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که محمود چی میخواد.

سوال راجع به باور: محمود چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که محمود چه فکری داره.

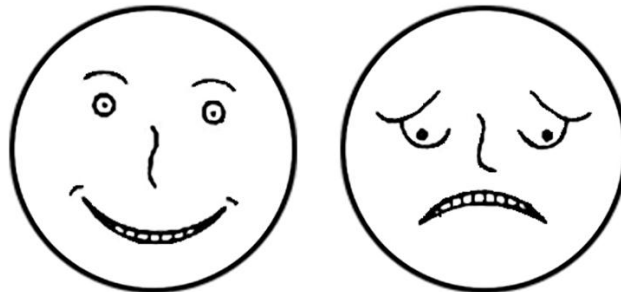
سوال احساسی: محمود یک قطار اسباب بازی می خواد. محمود نمیدونه که برادرش برایش یک هواپیمای

اسباب بازی خریده. محمود فکر میکنه که برادرش برایش یک قطار اسباب بازی خریده. حالا بگو محمود چه

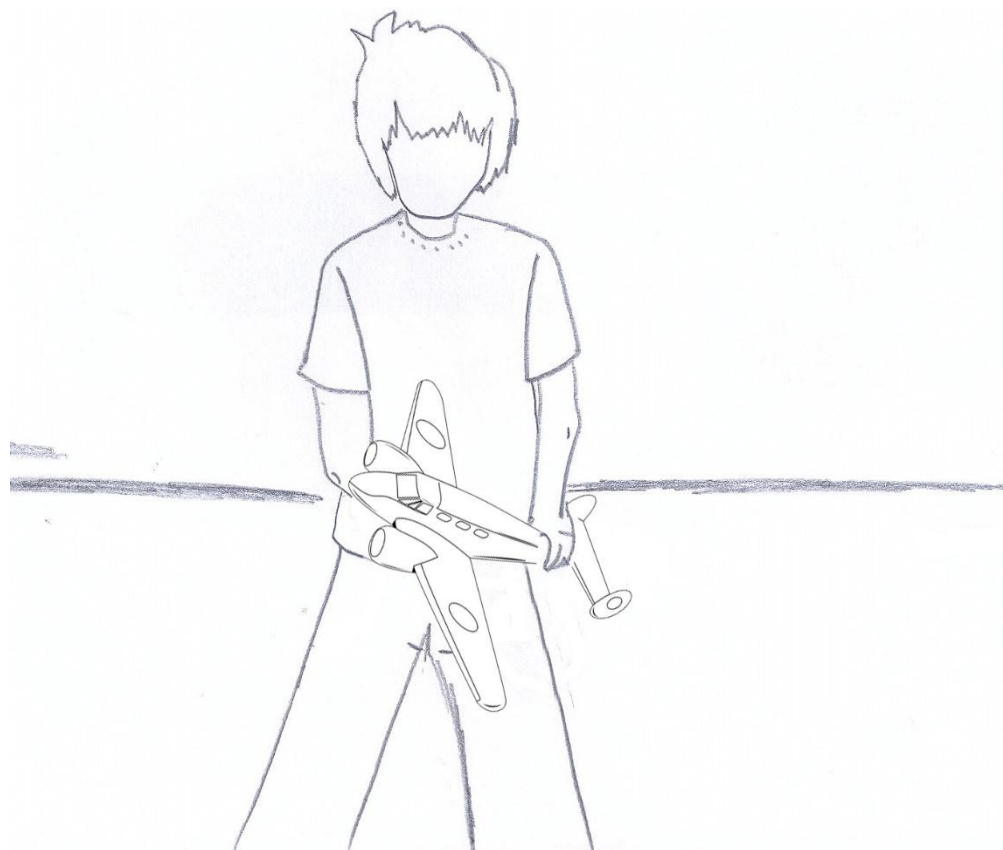
احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

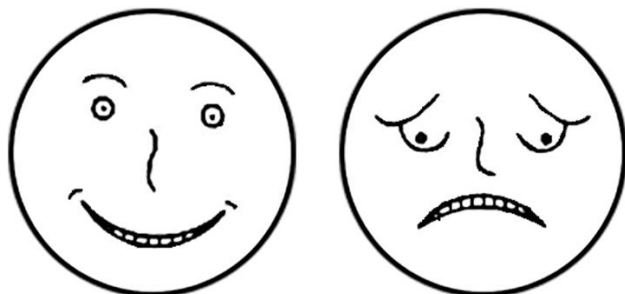
نتیجه: برادر محمود به او یک هواپیمای اسباب بازی می‌دهد.

سوال راجع به تمایل: محمود چی می‌خواد؟

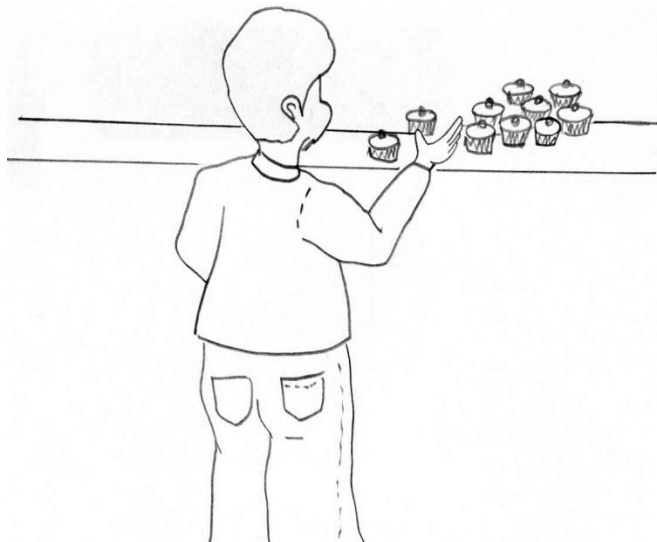
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که محمود چی می‌خواد.

سوال احساسی: محمود وقتی هواپیمای اسباب بازی رو از برادرش میگیره، چه احساسی پیدا می‌کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

نمونه د ۳.

واقعیت: بابای تورج برایش چای شکلاتی درست کرده تا قبل خوابش بخوره.

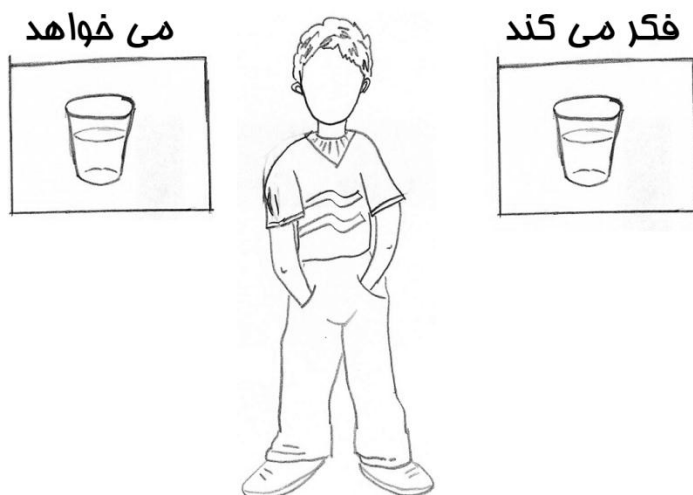

این تورجه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خواد.

تمایل: تورج آب پرتقال می خواد.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری داره.

باور: تورج نمیدونه که باباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج فکر میکنه باباش برایش آب پرتقال درست کرده.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

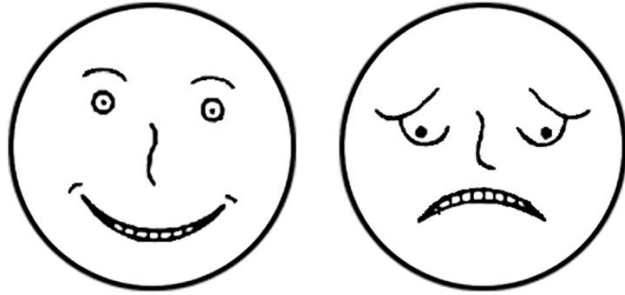
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج آب پرتقال می خواد. تورج نمیدونه که باباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج

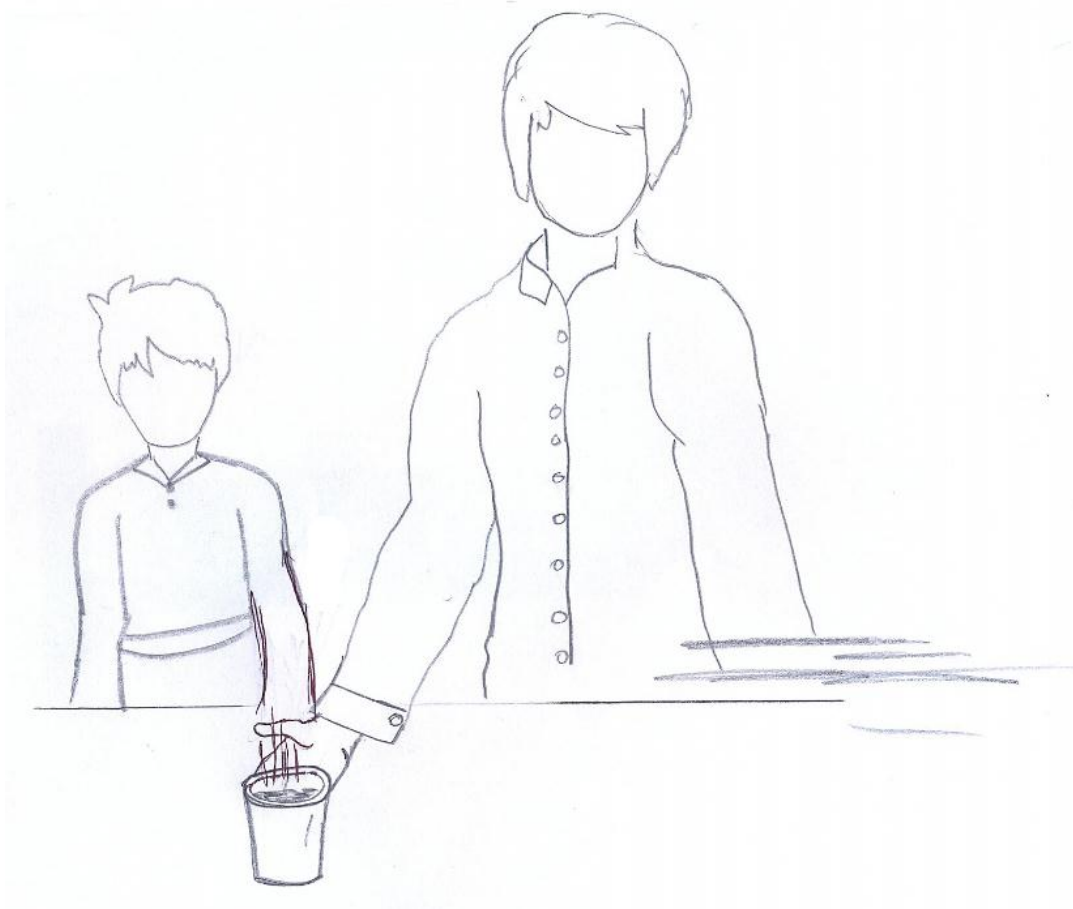
فکر میکنه باباش برایش آب پرتقال درست کرده. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای تورج به او چای شکلاتی میده.

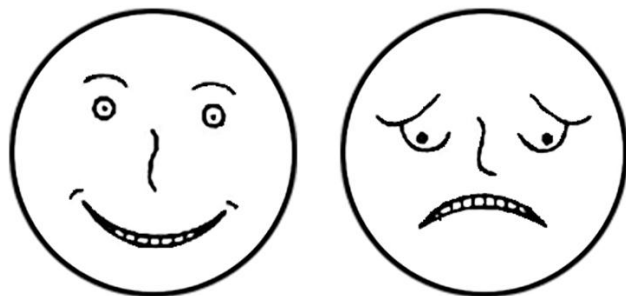
سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج وقتی چای شکلاتی رو از دست باباش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۴.

واقعیت: امروز هوا بارونیه، مادر پروین برایش یک چتر خریده.

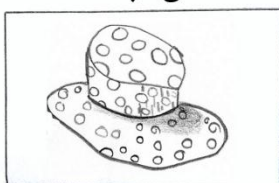
این پروینه. این تصویر بهمون نشون میده که پروین چی می خواد.

تمایل: پروین یک کلاه بارونی می خواد.

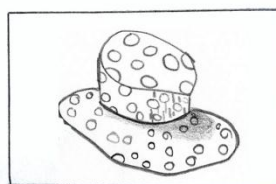
این تصویر نشون میده که پروین چه فکری داره.

باور: پروین نمیدونه که مادرش برایش چتر خریده. پروین فکر میکنه مادرش برایش یک کلاه بارونی خریده.

می فواهد

فکر می کند

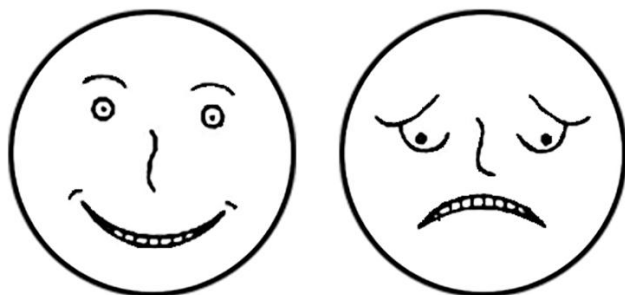
سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که پروین چی میخواد.

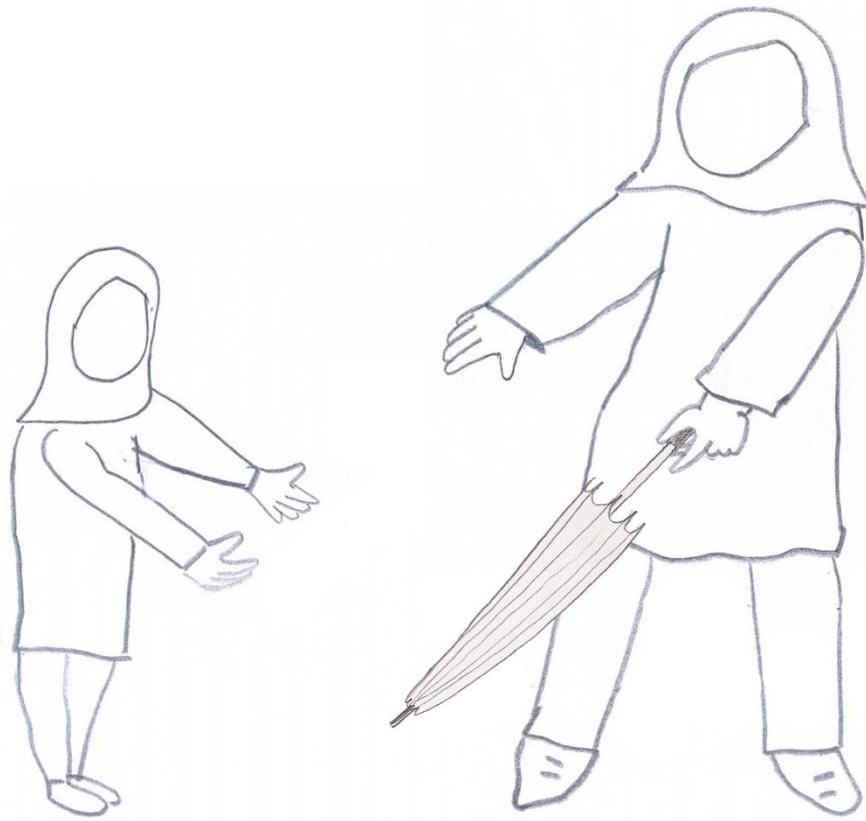
سوال راجع به باور: پروین چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که پروین چه فکری داره.

سوال احساسی: پروین یک کلاه بارونی می خواد. پروین نمیدونه که مادرش برایش چتر خریده. پروین فکر میکنه مادرش برایش یک کلاه بارونی خریده. حالا بگو پروین چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر پروین به او یک چتر میده تا خیس نشه.

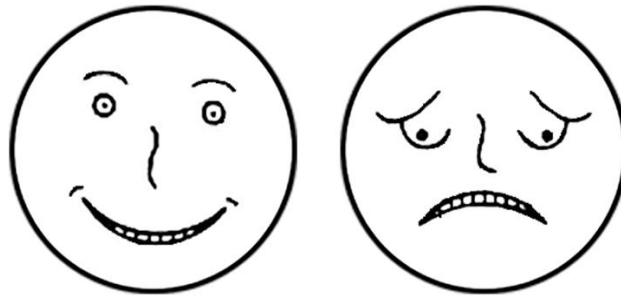
سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که پروین چی میخواد.

سوال احساسی: پروین وقتی چتر رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۵.

واقعیت: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

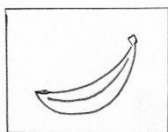
این ترانه است. این تصویر بهمون نشون میده که ترانه چی می خواد.

تمایل: ترانه یک موز می خواد.

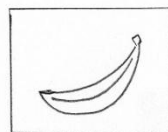
این تصویر نشون میده که ترانه چه فکری داره.

باور: ترانه نمیدونه که مادرش قراره به او سیب بده. ترانه فکر میکنه مادرش به او موز میده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ترانه چی میخواد.

سوال راجع به باور: ترانه چه فکری میکنه؟

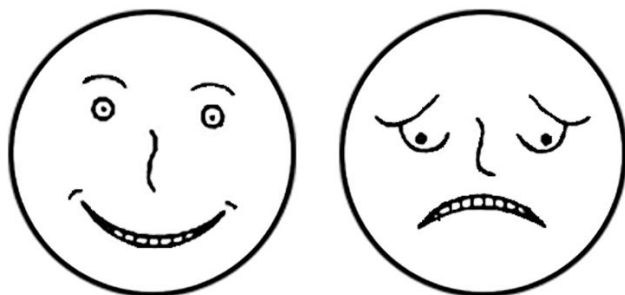
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ترانه چه فکری داره.

سوال احساسی: ترانه نمیدونه که مادرش قراره به او سیب بده. ترانه فکر میکنه مادرش به او موز میده. حالا

بگو ترانه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

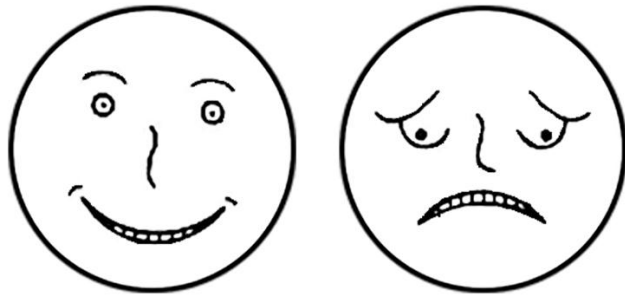
سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ترانه چی میخواد.

سوال احساسی: ترانه وقتی سیب رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۶.

واقعیت: مادر بشیر او رامیبره استخر که شنا کنه.

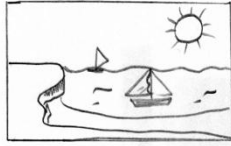
این بشیره. این تصویر بهمون نشون میده که بشیر چی می خواد.

تمایل: بشیر دوست داره بره کنار دریا.

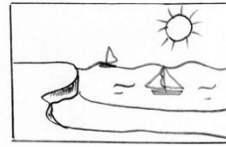
این تصویر نشون میده که بشیر چه فکری داره.

باور: بشیر نمیدونه که مادرش می خواد او رابره استخر شنا. بشیر فکر میکنه مادرش او رامیبره به کنار دریا.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بشیر چی میخواد.

سوال راجع به باور: بشیر چه فکری میکنه؟

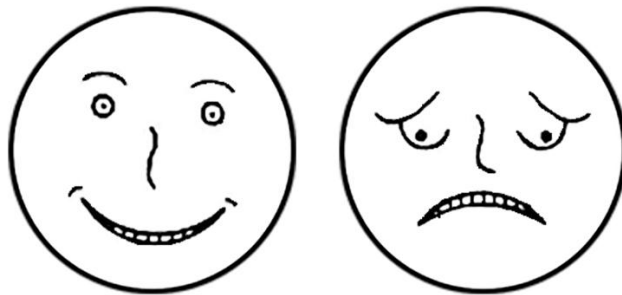
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بشیر چه فکری داره.

سوال احساسی: بشیر دوست داره بره کنار دریا. بشیر نمیدونه که مادرش می خواد او راببره استخز شننا. بشیر

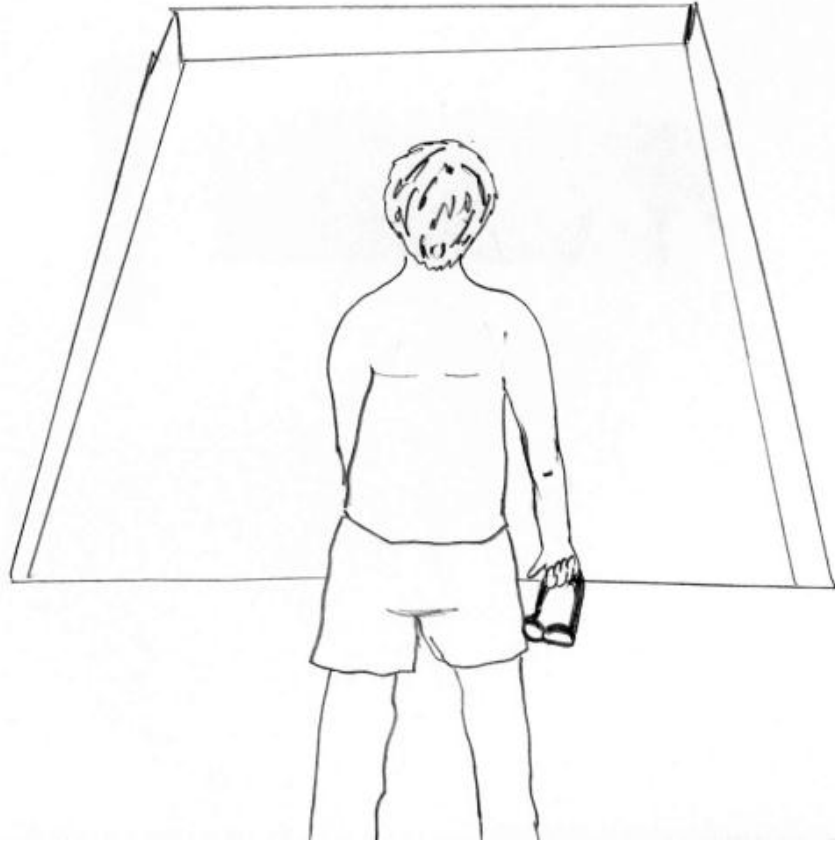
فکر میکنه مادرش او رامیبره به کنار دریا. حالا بگو بشیر چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بشیر او رامیبره به استخر که شنا کنه.

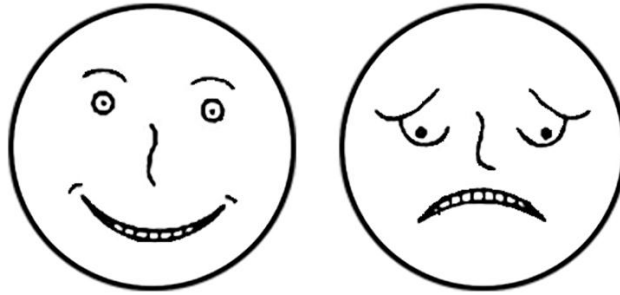
سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که بشیر چی میخواد.

سوال احساسی: بشیر از اینکه مادرش او رابه استخر برده، چه احساسی داره؟

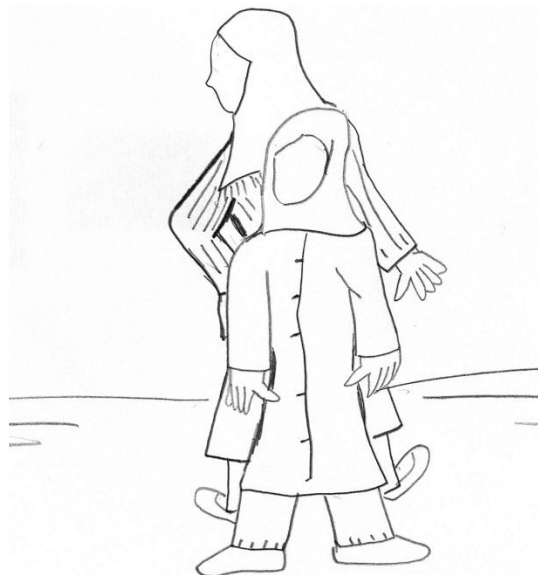
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۷.

واقعیت: مادر نرگس او رامییره به اسب سواری.

این نرگسه. این تصویر بهمون نشون میده که نرگس چی می خواد.

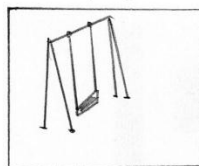
تمایل: نرگس می خواد تاب بازی کنه.

این تصویر نشون میده که نرگس چه فکری داره.

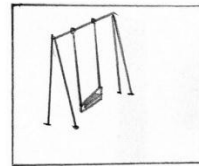
باور: نرگس نمیدونه مادرش می خواد او رابیره اسب سواری. نرگس فکر میکنه مادرش او رامییره که تاب بازی

کنه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: نرگس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چی میخواد.

سوال راجع به باور: نرگس چه فکری میکنه؟

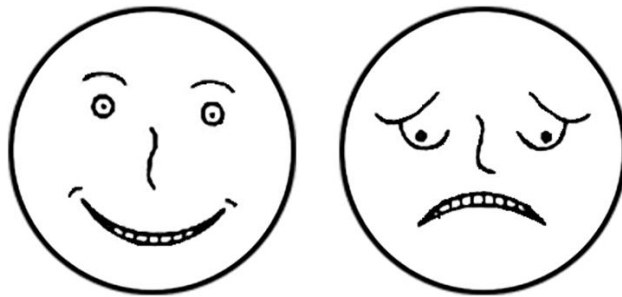
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چه فکری داره.

سوال احساسی: نرگس می خواد تاب بازی کنه. نرگس نمیدونه مادرش می خواد او رابیره اسب سواری. نرگس

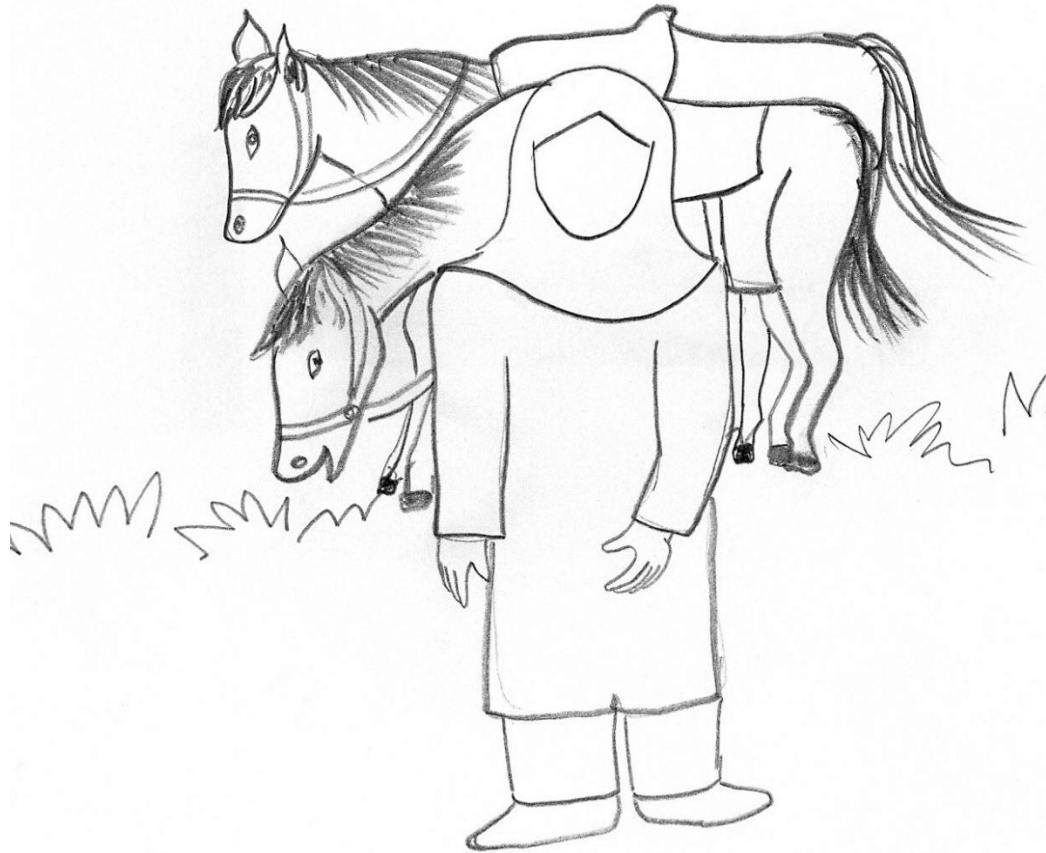
فکر میکنه مادرش او رامیبره که تاب بازی کنه. حالا بگو نرگس چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

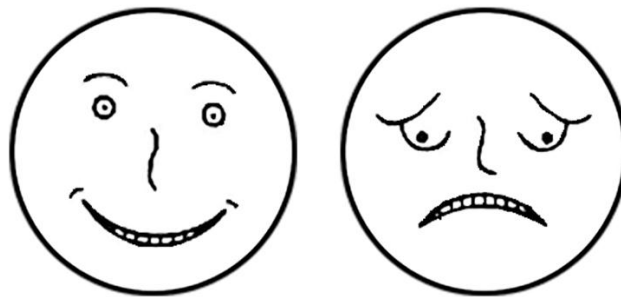
نتیجه: مادر نرگس او رامیبره به اسب سواری.

سوال راجع به تمایل: نرگس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چی میخواد.

سوال احساسی: نرگس از اینکه با مادرش به اسب سواری رفته، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۸.

واقعیت: دلک ها قراره توی سیرک برنامه اجرا کنن.

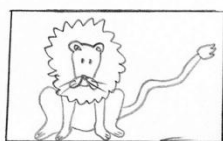
این تورچه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خواد.

تمایل: تورج می خواد شیرها رو ببینه.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری داره.

باور: تورج نمیدونه که باباش قراره او رابره سیرک که دلک ها رو تماشا کنه. تورج فکر میکنه باباش او رامی بره به تماشای شیرها.

می فواهد

فکر می کند

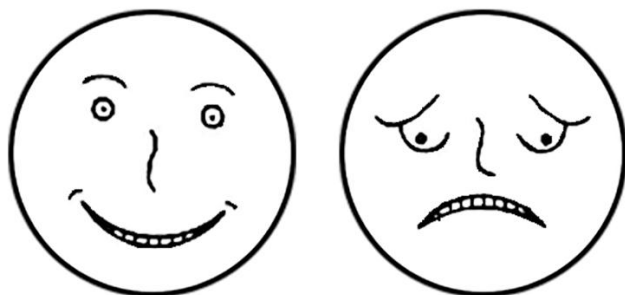
سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج می خواد شیرها رو ببینه. تورج نمیدونه باباش می خواد او رابیره تا دلک های سیرک رو تماشا کنه. تورج فکر میکنه باباش می خواد او رابیره تا شیره رو ببینه. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

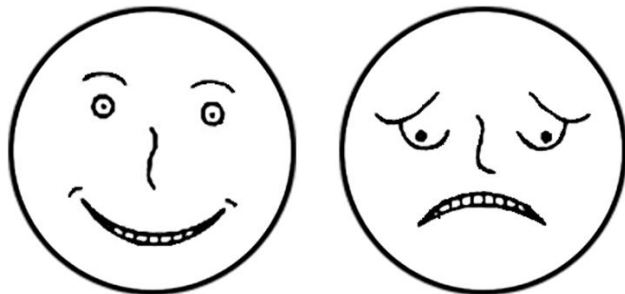
نتیجه: بابای تورج او رامییره به تماشای دلک های سیرک.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

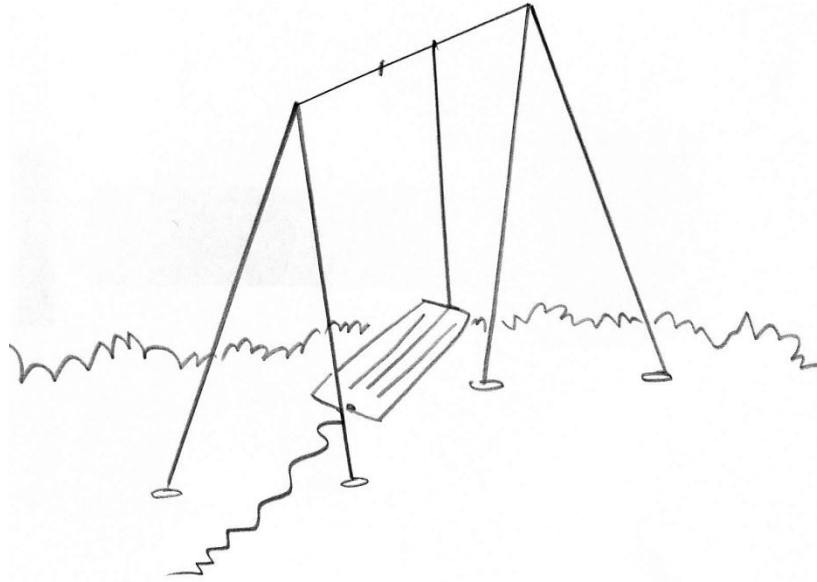
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج از اینکه با باباش رفته تماشای دلقک های سیرک، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۹.

واقعیت: تاب زهرا شکسته.

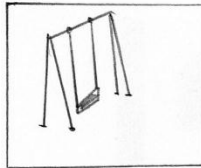
این زهراست. این تصویر بهمون نشون میده که زهرا چی می خواد.

تمایل: زهرا می خواد تاب بازی کنه.

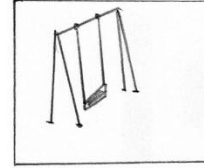
این تصویر نشون میده که زهرا چه فکری داره.

باور: زهرا نمیدونه که تابش شکسته. زهرا فکر میکنه که باباش تابش رو درست کرده.

می فواهد

فکر می کند

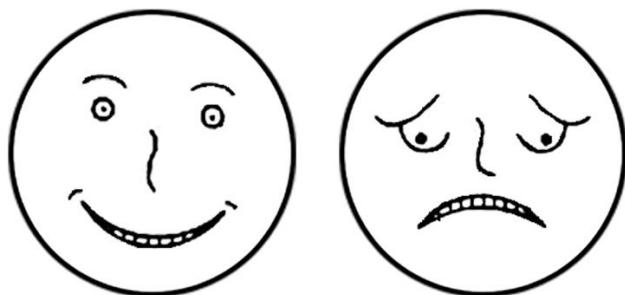
سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که زهرا چی میخواد.

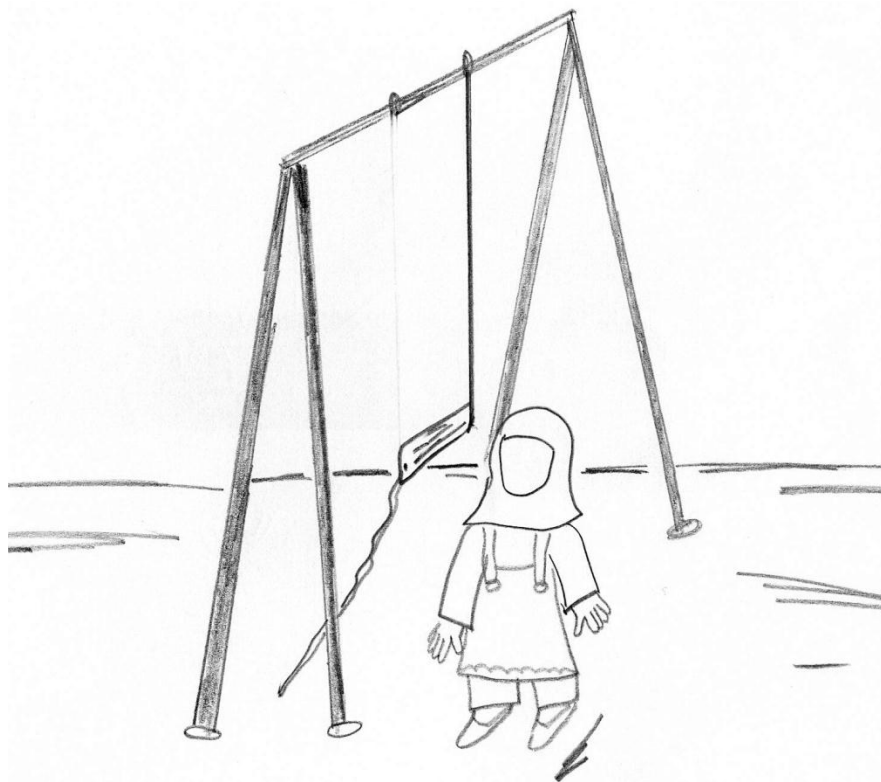
سوال راجع به باور: زهرا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که زهرا چه فکری داره.

سوال احساسی: زهرا می خواد تاب بازی کنه. زهرا نمیدونه که تابش شکسته. زهرا فکر میکنه که باباش تابش رو درست کرده. حالا بگو زهرا چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

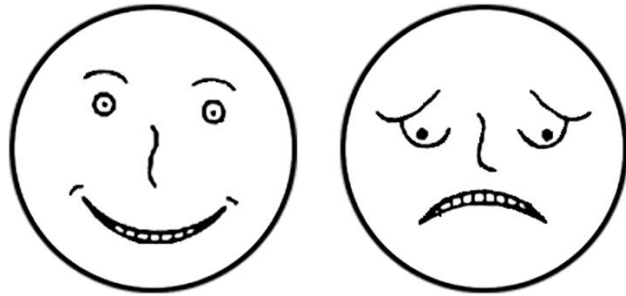

نتیجه: زهرا نمیتونه تاب بازی کنه، چون تابش شکسته.

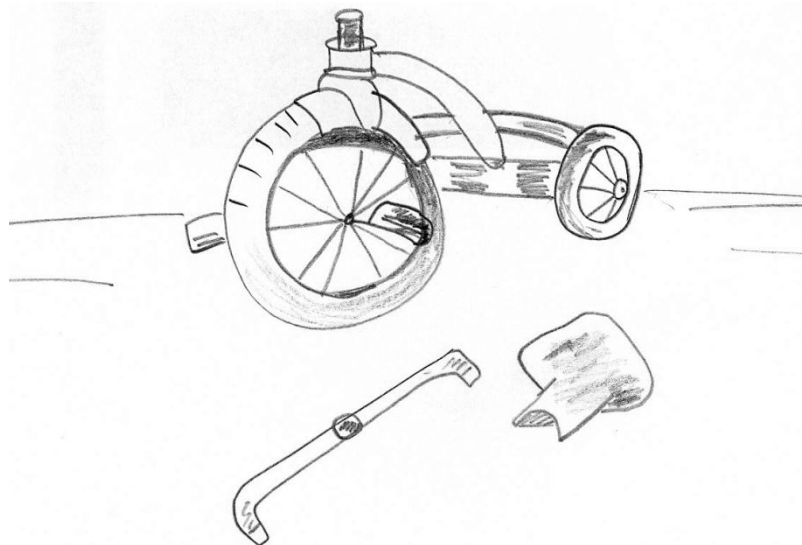
سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواد؟
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که زهرا چی میخواد.
سوال احساسی: زهرا وقتی میبینه تابش شکسته، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۱۰.

واقعیت: دو چرخه مریم خراب شده.

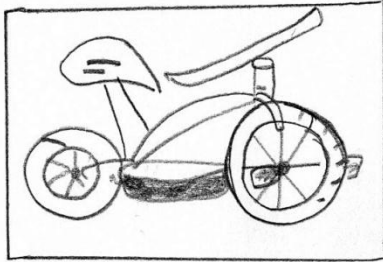
این مریمه. این تصویر بهمون نشون میده که مریم چی می خواد.

تمایل: مریم می خواد دوچرخه سواری کنه.

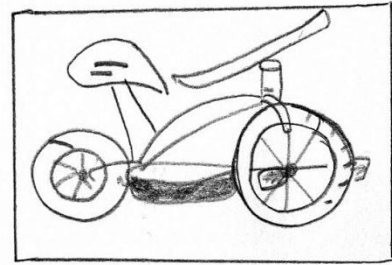
این تصویر نشون میده که مریم چه فکری داره.

باور: مریم نمیدونه که دوچرخه اش شکسته. مریم فکر میکنه که باباش دوچرخه اش رو درست کرده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مریم چی میخواد.

سوال راجع به باور: مریم چه فکری میکنه؟

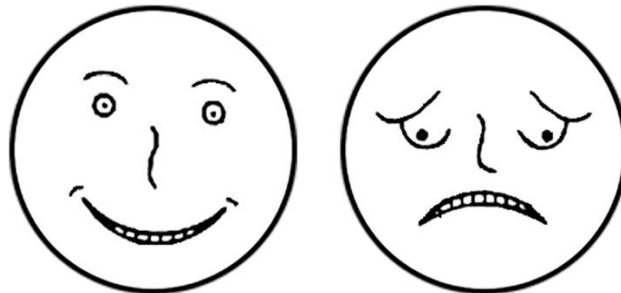
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مریم چه فکری داره.

سوال احساسی: مریم می خواد دوچرخه سواری کنه. مریم نمیدونه که دوچرخه اش شکسته. مریم فکر میکنه

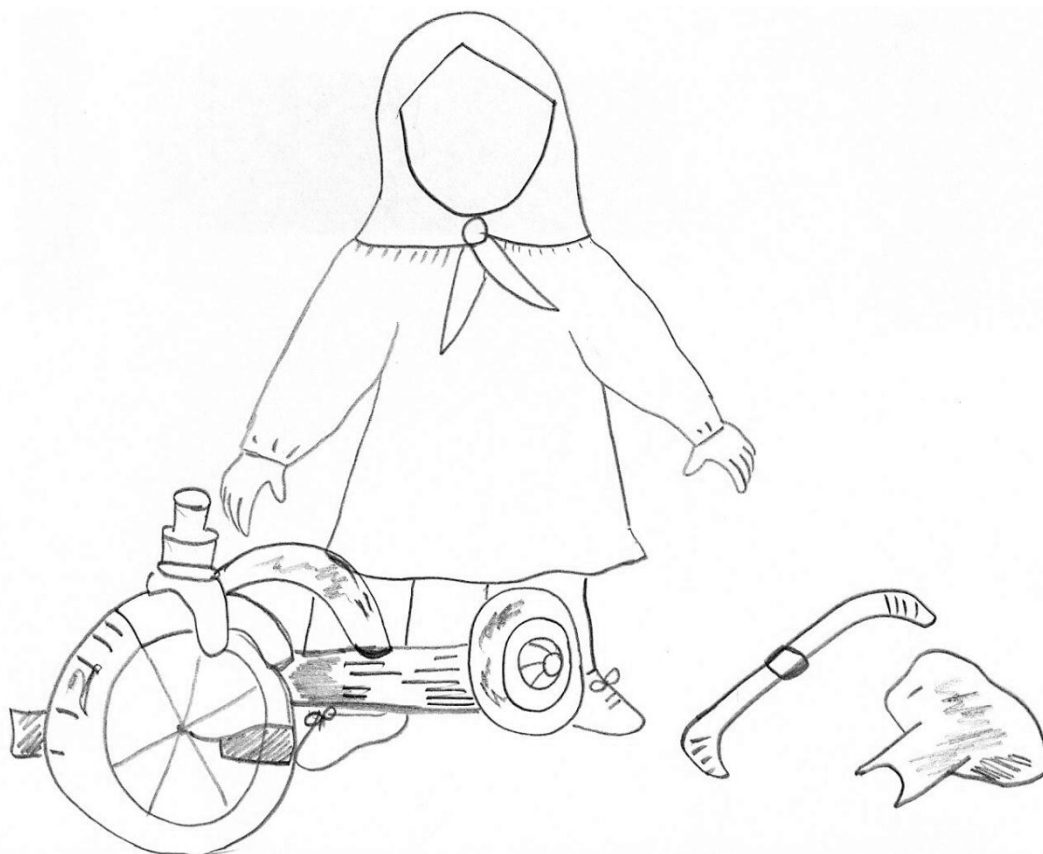
که باباش دوچرخه اش رو درست کرده حالا بگو مریم چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

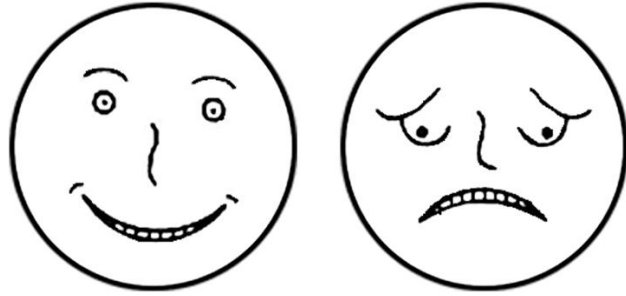
نتیجه: مریم نمیتونه سوار دوچرخه اش بشه. دوچرخه اش شکسته.

سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که مریم چی میخواد.

سوال احساسی: مریم از اینکه نمیتونه سوار دوچرخه اش بشه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۱۱.

واقعیت: مادر بزرگ احمد می خواد بره خونه خونشون.

این احمده. این تصویر بهمون نشون میده که احمد چی می خواد.

تمایل: احمد دوست داره مادر بزرگش پیشش بمونه.

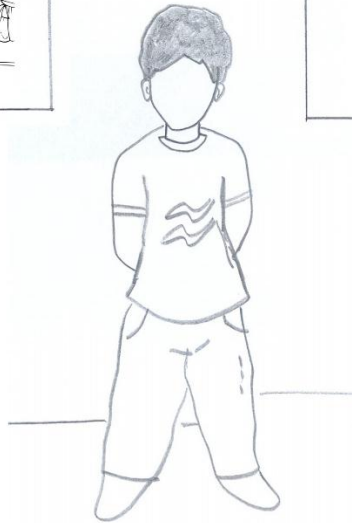
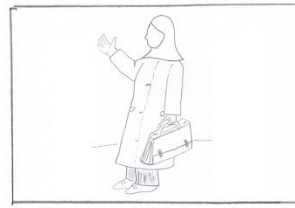
این تصویر نشون میده که احمد چه فکری داره.

باور: احمد نمیدونه مادر بزرگش می خواد تنهانش بذاره. احمد فکر میکنه مادر بزرگش پیشش میمونه.

می خواهد

فکر می کند

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که احمد چی میخواد.

سوال راجع به باور: احمد چه فکری میکنه؟

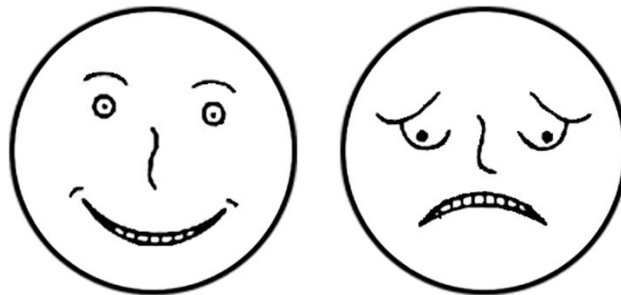
راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که احمد چه فکری داره.

سوال احساسی: احمد دوست داره مادر بزرگش پیشش بمونه. احمد نمیدونه مادر بزرگش می خواد تنه اش بذاره.

احمد فکر میکنه مادر بزرگش پیشش میمونه. حالا بگو احمد چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بزرگ احمد از او خداحافظی میکنه تا بره خونه خودش.

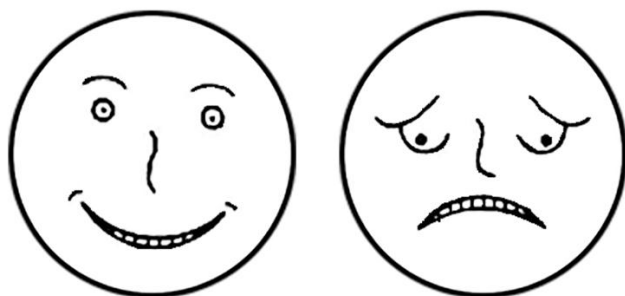
سوال راجع به تمایل: احمد چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که احمد چی میخواد.

سوال احساسی: احمد از اینکه مادر بزرگش تنهانش میذاره چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۱۲.

پدر اکرم می خواد به یک مسافرت خیلی طولانی بره.

این اکرمه. این تصویر بهمون نشون میده که اکرم چی می خواد.

تمایل: اکرم دوست داره با باباش بره به مسافرت.

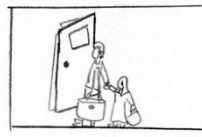
این تصویر نشون میده که اکرم چه فکری داره.

باور: اکرم نمیدونه که باباش می خواد تنهاش بذاره. اکرم فکر میکنه باباش او رابا خودش میبره مسافرت.

می فواهد

فکر می کند

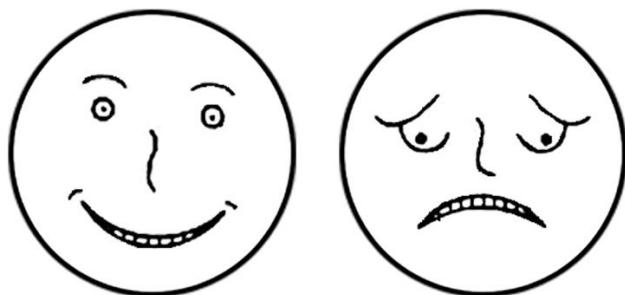
سوال راجع به تمایل: اکرم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که اکرم چی میخواد.

سوال راجع به باور: اکرم چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که اکرم چه فکری داره.

سوال احساسی: اکرم دوست داره با باباش بره به مسافرت. اکرم نمیدونه که باباش می خواد تنهانش بذاره. اکرم فکر میکنه باباش او رابا خودش میبره مسافرت. حالا بگو اکرم چه احساسی داره؟
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای اکرم به تنهایی میره مسافرت و او راتنها میذاره

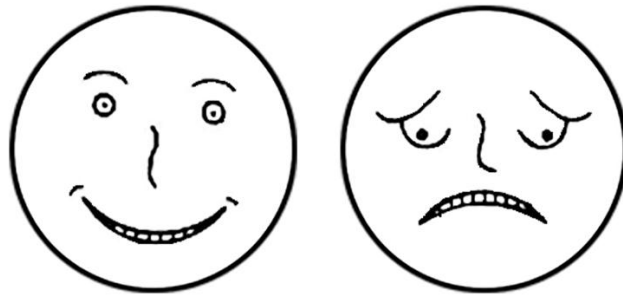
سوال راجع به تمایل: اکرم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که اکرم چی میخواد.

سوال احساسی: اکرم از اینکه باباش میره به مسافرت، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

فصل سوم: آموزش منابع اطلاعات

در این فصل شیوه های آموزشی لازم جهت آموزش منابع اطلاعات^۱ شرح داده می شود. منابع اطلاعات عبارتست از ادراک، دانش و باور.

پنج سطح یادگیری منابع اطلاعات

مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده^۲

در این مرحله کودک می آموزد که افراد مختلف چیزهای متفاوتی را می بینند. در این مرحله کودک باید قضاوت کند که شما (مربی) چه چیزهایی را می توانید ببینید و چه چیزهایی را نمی توانید ببینید.

مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده^۳

در این مرحله کودک نه تنها باید تشخیص دهد که هر فرد چه چیزهایی را می بیند، بلکه باید بداند که هر شی از زاویه دید دیگران، چگونه به نظر می رسد. در این مرحله کودک باید در مورد چپستی و چگونگی اشیاء در معرض دید سایرین قضاوت کند.

مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»

در این مرحله کودک فرا می گیرد که افراد تنها چیزهایی را می آموزند که آن ها را تجربه کرده اند (تجربه مستقیم یا غیر مستقیم). در این برنامه آموزشی، برای ساده تر شدن کار، تنها به رابطه دیدن و یادگرفتن تاکید می شود. هرچند، شنیدن یا لمس کردن نیز به یادگیری منجر می شود.

مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با در نظر گرفتن دانش وی

در این مرحله درک کودکان از باور صحیح^۴ شکل می گیرد و کودک برای پیش بینی رفتار یک فرد نسبت به یک شی، باید باور وی نسبت به آن شی را در نظر بگیرد.

مرحله پنجم: فهمیدن باور کاذب^۵

در این مرحله، کودک باور کاذب را درک می کند و برای پیش بینی رفتار یک فرد نسبت به یک شی، باید باور اشتباه وی نسبت به آن شی را نیز در نظر بگیرد.

مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده

در این مرحله کودک می آموزد که افراد مختلف چیزهای متفاوتی را می بینند. در این مرحله کودک باید قضاوت کند که شما (مربی) چه چیزهایی را می بینید و چه چیزهایی را نمی بینید.

^۱ . Informational States

^۲ . Simple Visual Perspective Taking

^۳ . Complex Visual Perspective Taking

^۴ . True Belief

^۵ . False Belief

مواد آموزشی

تعداد زیادی تصویر که توسط مربی آماده می شوند (در هر طرف یک کارت یک تصویر متفاوت وجود دارد).
کارت های تصاویری مانند:

۱. یک خودکار/یک کلید
۲. یک سگ/یک درخت
۳. یک تلفن/یک گل
۴. یک ماشین/یک مار

ارزیابی کودک

یکی از کارت هایی که تهیه کرده اید (کارتی که هر طرف آن یک تصویر متفاوت است)، را بین خود و کودک، در دست نگه دارید. سپس، از کودک بپرسید:

سوال خودادراکی^۱: «تو چی می بینی؟»

سوال دیگر ادراکی^۲: «من چی می بینم؟»

کودک برای پاسخ دادن به سوال خودادراکی، بطور خیلی ساده می تواند عکس مقابلش را نام ببرد. برای پاسخ دادن به سوال دیگر ادراکی نیز باید به تصویر پشت کارت (تصویر سمت مربی) اشاره کند.

توجه: ترتیب پرسیدن دو سوال «تو چی می بینی؟» و «من چی می بینم؟» را تغییر دهید و این دو سوال را بطور ثابت یا تکراری نپرسید. اگر کودک از هر سه سوال شما، یک سوال را نتواند جواب دهد، آموزش را از همین مرحله شروع کنید.

برای نمونه به مورد زیر توجه نمایید.

کارت را بنحوی بین خود و کودک قرار دهید که شما تصویر سمت خود و کودک نیز تصویر سمت خودش را ببیند.

¹ . Self-perception Question

² . Other-perception Question

تصویر سمت کودک
سوال خود ادراکی: تو چی می بینی؟

تصویر سمت مربی
سوال دیگر ادراکی: من چی میبینم؟

روش آموزش

مربی کارتی را در دست می گیرد و از کودک می پرسد که هر کس (مربی یا کودک) چه چیزی را می بیند.

نمونه:

کارتی را بین خود و کودک در دست بگیرید (مانند کارت فوق یعنی کارت موتور/مبل). فرض کنید این کارت را به نحوی در دست گرفته اید که تصویر موتور سمت کودک و تصویر مبل سمت شما قرار گرفته است.

سوال خود ادراکی: تو چی می بینی؟

سوال دیگر ادراکی: من چی میبینم؟

(توالی پرسیدن دو سوال فوق را بصورت نامنظم تغییر دهید.)

سوال دیگر ادراکی: در صورتی که کودک پاسخ اشتباه ارائه کند:

می تونی موتور رو ببینی، مگه نه؟ تصویر موتور این طرفه کارته، یعنی سمت خودت.

به تصویری که سمت کودک است اشاره کنید.

کدوم تصویر سمت منه؟ من چی می بینم؟

سمت دیگر تصویر را به کودک نشان دهید.

درسته، من میتونم مبل رو ببینم.

کارت را به سمت کودک بچرخانید تا دوباره بتواند تصویر مبل را ببیند.

در تمام مراحل آموزش منابع اطلاعات، در صورتی که پاسخ کودک صحیح باشد، مربی با تکرار اینکه هر کدام از آن ها (کودک یا مربی) چه چیزی را می بیند، پاسخ صحیح کودک را تشویق می کند. اگر پاسخ کودک نادرست باشد، مربی پاسخ صحیح را به وی ارائه می کند.

اصول کلی آموزش

صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، اصول زیربنایی این مرحله به وی آموزش داده می شود. «آدم ها همیشه یک شی ثابت رو نمی بینن و بسته به زاویه دید و محل قرار گرفتنشون، چیزهای متفاوتی رو می بینن.»

مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده

در این مرحله کودک نه تنها باید تشخیص دهد که هر فرد چه چیزهایی را می بیند، بلکه باید بداند که هر شی از دید دیگران چگونه به نظر می رسد. در این مرحله کودک باید در مورد چیستی^۱ و چگونگی^۲ اشیاء در معرض دید سایرین قضاوت کند.

مواد آموزشی

مجموعه ای از تصاویر مورد علاقه کودک که توسط مربی گردآوری می شوند.

^۱ . what

^۲ . how

تصاویر حیوانات، ماشین ها، انیمیشن و افراد کارتونی مورد علاقه کودک.

روش ارزیابی

کارت بزرگ حاوی یک تصویر را به نحوی بین خود و کودک قرار دهید که یک سمت تصویر، بطرف کودک و سمت دیگر آن، به طرف شما باشد. به عنوان مثال، اگر تصویر یک فیل را استفاده می کنید، می توانید آنرا به نحوی روی زمین یا میز بگذارید که پاهای فیل به سمت شما (نمای پایین تصویر فیل) و سر و کمرش (نمای فوقانی تصویر فیل) به سمت کودک باشد.

سپس از کودک بپرسید:

سوال دیگر ادراکی: من چی میبینم؟

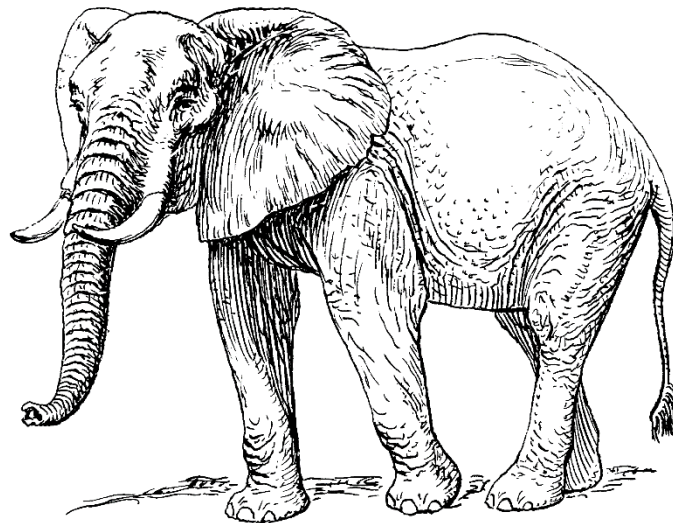
وقتی من به فیل نگاه می کنم، پاها یا شکمش سمت من است یا سر و کمرش؟

نحوه قرار دادن عکس بین خود و کودک را تغییر دهید، به نحوی که یک بار نمای بالای عکس سمت شما و بار دیگر همین نما سمت کودک باشد. در غیر این صورت، کودک بدون نیاز تفکر می تواند پاسخ صحیح را به صورت مکرر ارائه کند. اگر کودک نتواند از سه سوالی که در این مرحله پرسیده می شود، به یک مورد یا بیشتر بصورت صحیح پاسخ دهد، آموزش را باید از همین مرحله شروع نمود.

نمونه:

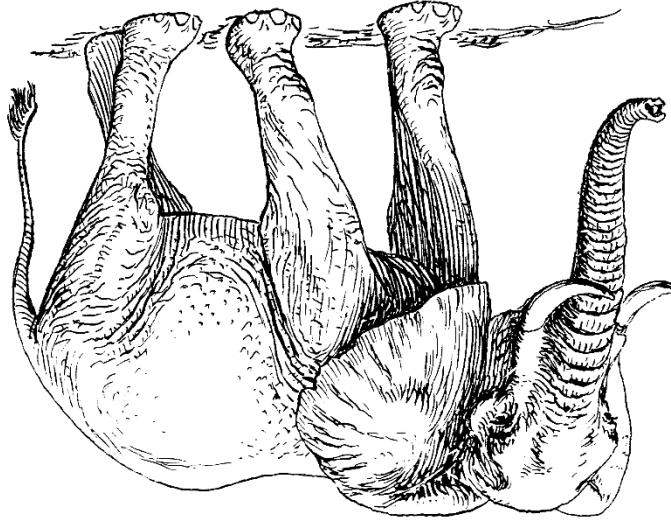
کارت بزرگ حاوی تصویر فیل را به نحوی بین خود و کودک قرار دهید که یک نمای فوقانی این تصویر به سمت کودک و نمای تحتانی آن سمت شما باشد.

نمای اول: زاویه دید مربی از تصویر فیل

سوال دیگر ادراکی: وقتی من به تصویر فیل نگاه می کنم، سر یا کمرش به سمت من، یا پاها و شکمش؟

نمای دوم: زاویه دید کودک از تصویر فیل

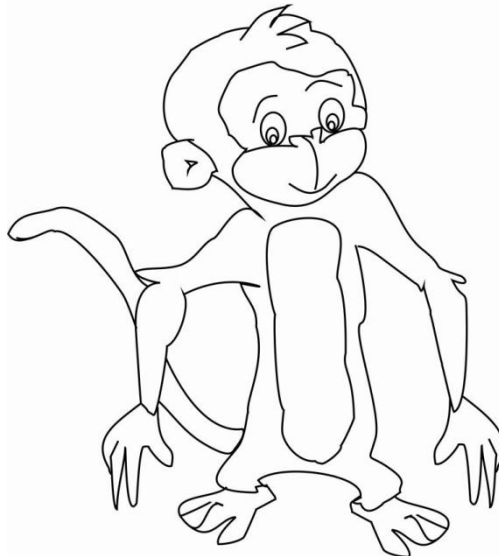
سوال خود ادراکی: وقتی تو به تصویر فیل نگاه می کنی، سر یا کمرش به سمت توست، یا پاها و شکمش؟

روش آموزش

مربی در مورد زاویه دید خود و کودک از یک تصویر سوال می پرسد.

نمونه: تصویر (مثلا عکس یک شخصیت انیمیشنی مثل رنگو یا یک حیوان مثل یک میمون) را بگونه ای بین خود و کودک روی میز قرار دهید که سر این شخصیت به سمت کودک و پاهایش سمت شما باشد. سپس از کودک بپرسید:

«محل قرار گرفتن کودک»

«محل قرار گرفتن مربی»

سوال دیگر ادراکی: وقتی من به تصویر میمون نگاه می کنم، سرش به سمت من، یا پاهاش؟ در صورتی که پاسخ کودک نادرست باشد: (هنگام پرسیدن سوال فوق) ببین الان سر میمون سمت توئه. پس پاهاش سمت من. می توانید یک بار کارت بچرخانید تا پاهایش به سمت کودک و سرش سمت شما قرار بگیرد و به کودک بگویید که شما این میمون را به این شکل می دیدید. راهکار دیگر این است که بدون تغییر دادن زاویه قرار گرفتن کارت، جای خود و کودک را عوض کنید و به او اجازه دهید تا از محل نشستن شما به کارت نگاه کند.

در این مرحله نیز، در صورتی که پاسخ کودک صحیح باشد، مربی از کودک می پرسد چرا؟ در این حالت کودک وادار می شود راجع به پاسخش توضیح دهد و مربی پاسخ صحیح کودک را تشویق می کند. اگر پاسخ کودک نادرست باشد، مربی پاسخ صحیح را به وی ارائه می کند.

اصول کلی آموزش

صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، اصول زیربنایی این مرحله به وی آموزش داده می شود.
«آدم ها میتونن یک شی رو از زوایای مختلفی ببینن.»

مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»
در این مرحله کودک فرا می گیرد که افراد تنها چیزهایی را می آموزند که آن ها را تجربه کرده اند (تجربه مستقیم یا غیر مستقیم). همانطور که قبلا گفته شد، در این برنامه آموزشی، تنها به رابطه دیدن و یادگرفتن تاکید می شود. هرچند، شنیدن یا لمس کردن نیز به یادگیری منجر می شود.

وسایل آموزشی

۱. محفظه های متفاوت
۲. یک عروسک یا یک پاپت
۳. اشیائی که تنها از نظر اندازه با هم متفاوتند:
سکه نقره ای بزرگ/سکه نقره ای کوچک
ماژیک سبز بزرگ/ ماژیک سبز کوچک
لیوان شیشه ای بزرگ/ لیوان شیشه ای کوچک
توپ آبی بزرگ/توپ آبی کوچک
۴. اشیایی که فقط از لحاظ رنگ با یکدیگر متفاوتند
یک مداد زرد/ یک مداد آبی
یک دکمه سبز/ یک دکمه آبی

یک روبان قرمز/ یک روبان آبی
تا جایی که ممکن است از وسایل مورد علاقه کودک یا اشیایی استفاده کنید که در فعالیت های روزمره
از آن ها استفاده می کند.

برخی از اشیاء قابل استفاده در مرحله سوم

جعبه هایی که می توان برای مخفی کردن اشیاء استفاده کرد.
اشیائی که می توان مخفی نمود: اشیائی که تنها از نظر رنگ بایکدیگر متفاوتند.
اشیائی که می توان مخفی نمود: اشیائی که تنها از لحاظ اندازه بایکدیگر متفاوتند.

ارزیابی کودک

در مرحله سوم، کودک به دو صورت ارزیابی می شود: یکی قضاوت راجع به خود^۱ (بخش الف) و دیگری قضاوت
راجع به دیگران^۲ (بخش ب). در این ارزیابی ها درحالیکه از کودک خواسته می شود تا چشمانش را ببندد را باز
نگه دارد، باید از هر جفت شی یکی را داخل جعبه قرار دهید.

بخش الف: قضاوت راجع به خود

وسایل مورد نیاز: یک جعبه / یک ماژیک سبز بزرگ / یک ماژیک سبز کوچک
بیا با این جعبه یک بازی قایم کردن انجام بدیم.
به این دو تا ماژیک نگاه کن. این ماژیک بزرگه و این ماژیک کوچیکه.
می خوام یکی از این ماژیک ها را بذارم توی جعبه. میشه چشمتو ببندی که ببینی من کدوم یکی رو قایم می
کنم؟
در حالیکه چشمان کودک بسته است، ماژیک بزرگ را در جعبه قرار دهید.
از کودک بخواهید تا چشمانش را باز کند.
ارزیابی دانش: می دونی کدوم ماژیک توی جعبه اس؟
پرسیدن راجع به علت: چرا نمیدونی کدوم ماژیک توی جعبه اس؟
[چون ندیدم و ...]

بخش ب: قضاوت راجع به دیگران

مواد آموزشی: یک جعبه / یک عروسک / یک توپ زرد / یک توپ آبی
حالا بیا یک بازی قایم کردن دیگه انجام بدیم. تازه این خرسی هم می خواد بهمون کمک کنه (خرس عروسکی
رو به کودک نشان دهید).

¹ . self-judgement

² . other-judgement

بیا به خرسی توپ ها رو نشون بدیم.
خرسی ببین، این توپ آبی و این توپ زرده.
حالا باید خرس برگرده تا نتونه تشخیص بده که ما میخوایم کدوم توپ رو توی جعبه پنهان کنیم.
حالا یکی از این توپ ها رو توی جعبه قایم می کنیم. کدوم توپ رو بذاریم توی جعبه؟ میشه یکی رو برام انتخاب کنی؟

کودک را تشویق کنید که یکی از توپ ها را انتخاب کند و در جعبه قایم کند. اگر کودک این کار را انجام ندهد، معلم باید توپ زرد را توی جعبه قایم کند.

حالا خرسی بر می گرده. حالا بیا توپ داخل جعبه رو به خرسی نشون بدیم.
خرسی را طوری حرکت دهید که داخل جعبه را ببیند (چشم هایش به داخل جعبه باشد).

ارزیابی دانش: خرسی میدونه کدوم توپ توی جعبه اس؟
پرسش راجع به علت: خرسی از کجا میدونه کدوم توپ توی جعبه اس؟

[چون توی جعبه رو دیده]

اگر کودک نتواند یکی از این دو تکلیف را شروع کند، آموزش را از همین مرحله آغاز کنید.

روش آموزش

در حالیکه چشم های کودک بسته است، مربی یک شی را پنهان می کند و سپس از کودک می پرسد که کدام شی پنهان شده است.

دو نوع تکلیف وجود دارد: قضاوت راجع به خود و راجع به دیگران
نمونه ای از تکلیف قضاوت درمورد خود:

بیا با این جعبه یک بازی قایم کردن انجام بدیم. به این ماژیک ها نگاه کن. این ماژیک بزرگه و این ماژیک کوچیکه. حالا تو چشمهات رو ببند تا من یکی از این ماژیک ها رو داخل جعبه قایم کنم.
وقتی یکی از ماژیک ها را داخل جعبه پنهان کردید، از کودک بخواهید تا چشم هایش را باز کند.
ارزیابی دانش: می دونی کدوم ماژیک توی جعبه اس؟

پرسش راجع به علت: اگر کودک بگوید می داند، از او پرسیده می شود که از کجا می داند کدام ماژیک توی جعبه است. اگر بگوید نمی داند، باید از او پرسیده شود که چرا نمی داند.

آموزش به کودک

ارزیابی دانش: در صورت نادرست بودن پاسخ کودک
تو ندیدی که من کدام ماژیک را داخل جعبه گذاشته ام. پس تو نمی دونی که ماژیک بزرگ داخل جعبه اس.
وقتی که ندیدی، پس نمی دونی.

در هر مرحله، اگر پاسخ کودک صحیح باشد. مربی باید پاسخ صحیح کودک را تشویق کند و راجع به علت آگاهی یا عدم آگاهی کودک به وی توضیح دهد.
آدم ها فقط از اشیايي که دیدن اطلاع دارن. اگه او نها یک شی رو ندیده باشن، راجع به اون چیزی نمیدونن.

مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با در نظر گرفتن دانش وی

در این مرحله درک کودکان از باور صحیح^۱ شکل می گیرد و کودک برای پیش بینی رفتار یک فرد نسبت به یک شی، باید باور وی نسبت به آن شی را در نظر بگیرد.

وسایل آموزشی

یک خانه روباز

اتاق ها و محل هایی برای قرار دادن اشیاء

مبلمان های اسباب بازی متفاوت

اشیاء مختلف (برای قرار دادن در محل های از پیش تعیین شده) مثل دوتا توپ قرمز

دو چتر

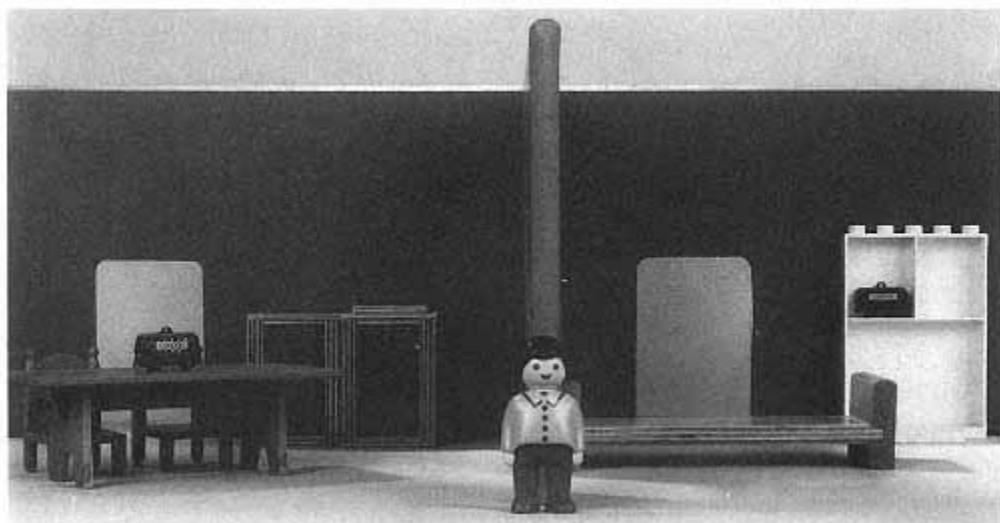
دو ماژیک

دو کتاب و ...

دوباره خاطر نشان می کنیم که تا حد امکان از اشیاي مورد علاقه کودک استفاده شود.

وسایل آموزشی و شیوه ارزیابی و آموزش «درک باور صحیح»

در اینجا نمونه ای از داستان یک باور صحیح ارائه می شود. برای تعریف این داستان به یک عروسک (سامان) و یک خانه روباز با دو اتاق نیازمندیم.

¹ . True Belief

بیا با این خونه و سامان بازی کنیم. ببین یک اتوبوس روی میزه و یک اتوبوس توی قفسه. این هم سامانه. امروز صبح، سامان اتوبوسی که روی میزه رو دید اما اتوبوسی که توی قفسه رو ندید.

سوال راجع به باور: از نظر سامان، اتوبوس کجاست؟

پرسش راجع به علت: چرا سامان فکر میکنه که اتوبوس روی میزه؟

سوال راجع به عمل^۱: سامان برای اینکه اتوبوس رو برداره کجا میره؟ کنار میز یا کنار قفسه؟

پرسش راجع به علت: چرا سامان میره کناره میز/قفسه؟

ارزیابی سطح فعلی توانایی کودک

در ادامه نمونه ای از ارزیابی یک باور صحیح ارائه می شود. به جز این مورد باید با استفاده از وسایل آموزشی پیشنهادی، دو نمونه دیگر نیز اجرا شود.

وسایل مورد نیاز: یک خانه روباز با دو اتاق، عروسک یا پاپت (سامان)، دو مکان، تختخواب (در اتاق خواب)، و میز (در آشپزخانه).

بیا با این خونه و سامان بازی کنیم.

ببین یک توپ روی تختخوابه و یک دیگه هم روی میزه. هر دو مکان را به کودک نشان دهید.

اینم سامانه. سامان رو به سمت کودک و مربی قرار گرفته و از خانه فاصله دارد.

امروز صبح سامان توپی که روی تختخوابه رو دید اما توپی که روی میزه رو ندید (به هر دو مکان اشاره کنید).

سوال راجع به باور: از نظر سامان، توپ کجاست؟ [روی میز].

سوال راجع به علت: چرا سامان فکر میکنه که توپ روی میزه؟

اگر کودک نتواند به سوالات یکی از این سه داستان را پاسخ گوید، آموزش وی را از همین مرحله آغاز کنید.

روش آموزش

مربی کودک را وارد بازی می کند که با یک شخصیت عروسکی و چند شی دیگر انجام می شود. سپس راجع به باور شخصیت عروسکی در مورد موقعیت یک شی سوال پرسیده می شود.

نمونه: بیا با این خونه و سامان بازی کنیم.

ببین یک توپ روی تختخوابه و یکی دیگه هم روی میزه. هر دو مکان را به کودک نشان دهید.

امروز صبح سامان توپی که روی تختخوابه را دید اما توپی که روی میزه رو ندید (به هر دو مکان اشاره کنید).

سوال راجع به عمل: سامان برای اینکه اتوبوس رو برداره کجا میره؟ کنار میز یا کنار قفسه؟

پرسش راجع به علت: چرا سامان میره کناره میز/قفسه؟

سوال برای بررسی^۲: سامان توپ رو کجا دید؟

¹ . action question

² . check question

آموزش

سوال آموزشی: برای یک پاسخ نادرست.

یادت باشه که سامان توپ رو روی تختخواب دیده. به همین دلیل، سامان داره روی تختخواب دنبال توپ می‌گرده. چون سامان توپ رو می‌زنه، اونجا رو نمی‌گرده. در هر مرحله اگر پاسخ کودک صحیح باشد، مربی وی را تشویق می‌کند و می‌پرسد: «سامان کجا رو نگاه می‌کنه؟» «چرا این کارو انجام میده؟» در صورتیکه پاسخ کودک اشتباه باشد، مربی پاسخ صحیح را به وی ارائه می‌کند.

اصول کلی آموزش:

صرف نظر از صحیح یا اشتباه بودن پاسخ کودک، اصول شکل دهنده یک باور به کودک آموزش داده می‌شود. آدم‌ها فکر می‌کنن اشیاء همون جایی هستن که دیده شدن. اگه چیزی رو نبینن، جاش رو بلد نیستن.

مرحله پنجم: درک باور اشتباه

در این مرحله دو تکلیف به کودک ارائه می‌شود.

الف: تکلیف انتقال غیر منظره^۱

ب: تکلیف محتوای غیر منتظره^۲

در این بخش اسباب بازی‌های گوناگونی معرفی می‌شوند که برای آموزش باور اشتباه کاربرد دارند. در ادامه دو نمونه از راهکار ارزیابی باور اشتباه ارائه می‌شود. شما با الگوگیری از این دو نمونه، یک تکلیف مشابه طراحی کنید و کودک را ارزیابی کنید.

وسایل آموزشی

الف: تکلیف انتقال غیر منظره

۱. یک خانه روباز دارای چند اتاق متفاوت (مثل اتاق خواب و آشپزخانه)، وسایل خانگی اسباب بازی

۲. عروسک یا پاپت‌های انگشتی

۳. محفظه‌ها و اشیاء:

• دو کیسه (آبی و زرد)

• دو جام پلاستیکی (آبی و زرد)

• دو جعبه مقوایی (آبی و زرد)

• دو ظرف غذا

• سکه

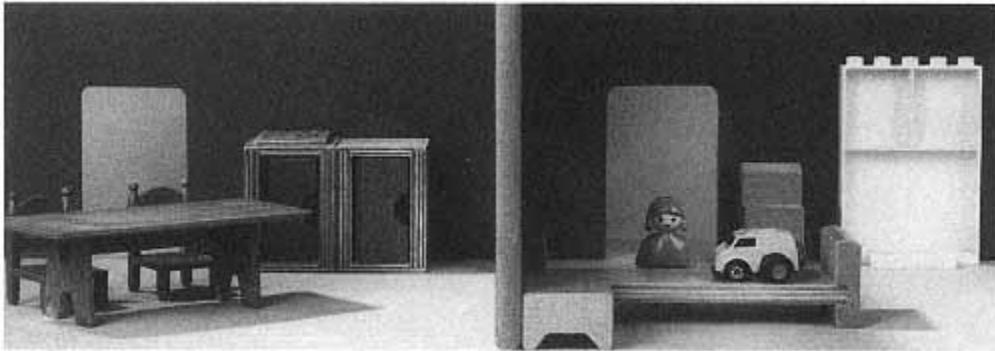
^۱ . Unexpected transfer task

^۲ . unexpected contents task

- توپ
- چتر
- آب پاش
- یا هر شی مورد علاقه کودک.

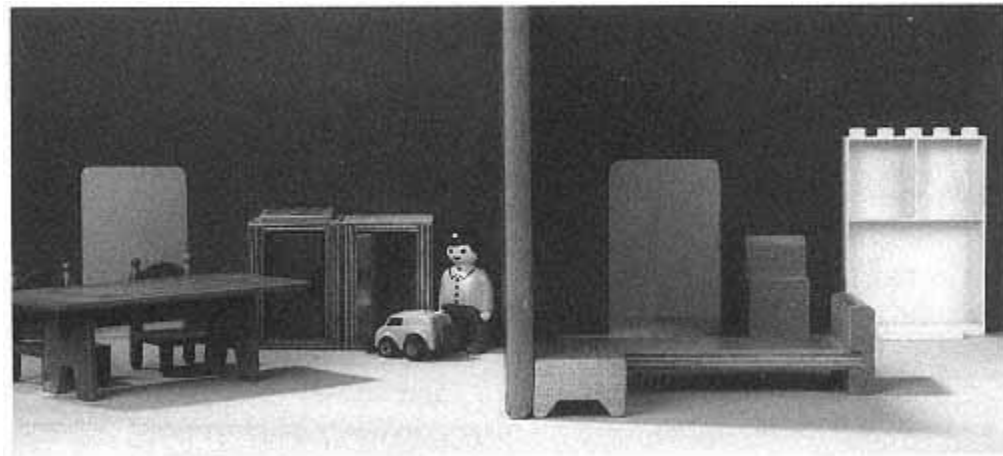
شکل ۳. وسایل و راهکارهای مورد استفاده برای ارزیابی و آموزش درک «باور اشتباه» (تکلیف انتقال غیر منتظره)

در اینجا به عنوان نمونه، داستان باور اشتباه از انتقال غیر منتظره با استفاده از دو شخصیت سحر و بابک، یک ماشین اسباب بازی و یک خانه روباز ارائه می شود. بیا با این خانه، بابک و سحر یک بازی انجام بدیم. بین سحر ماشین اسباب بازی رو میذاره روی تختخواب.

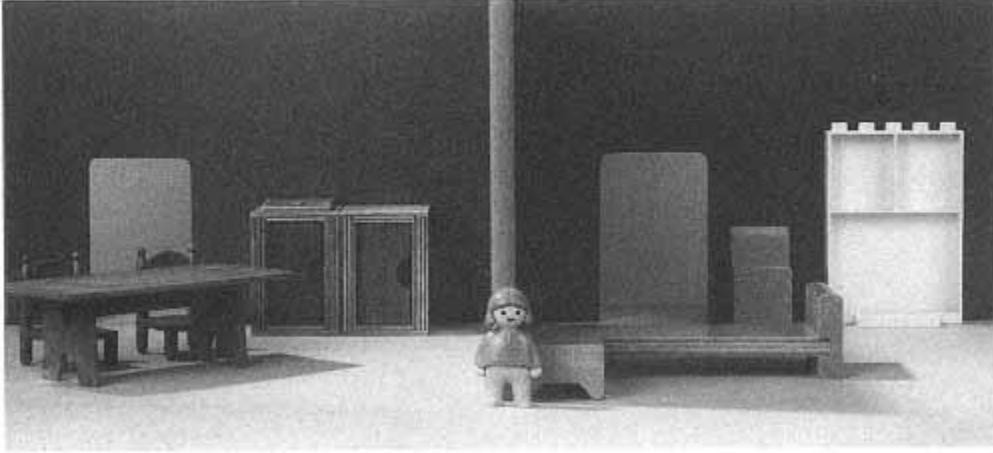

سحر میره بیرون از خونه تا بازی کنه. سحر الان بیرون از خونه است و نمی بینه که بابک داره توی خونه چه کار می کنه.

بابک به سحر کلک میزنه و ماشین رو میذاره توی قفسه.

اینجا سحر از میدون بازی برمیگرده خونه.

- سوال راجع به باور: از نظر سحر ماشین اسباب بازی کجاست؟ [توی قفسه]
- سوال راجع به علت: چرا سحر فکر میکنه که ماشین روی تختخواب / توی قفسه است؟
- سوال راجع به عمل: سحر کجا دنبال ماشینش می گرده؟
- سوال راجع به علت: چرا برای پیدا کردن ماشین میره سمت تختخواب/قفسه؟

ب: محتوای غیر منتظره
وسایل آموزشی: بسته اسمارتیز و چند دکمه
نگاه کن اینجا یک بسته اسمارتیز داریم.

سوال راجع به باور اولیه: بنظرت توی این بسته چیه؟ [اسمارتیز]
بیا یک نگاه به داخل بسته اسمارتیز بیندازیم تا ببینیم توش چیه. میتونی این بسته رو باز کنی؟

ببین چندتا دکمه داخلشه. بیا دوباره بسته رو ببندیم.
سوال راجع به باور اشتباه: قبل از اینکه بسته رو باز کنیم فکر می کردی چی داخل باشه؟
سوال راجع به حقیقت: حالا دیدی چی داخل جعبه است؟
سوال راجع به باور دیگران: اگه رضا بیاد داخل اتاق و جعبه رو ببینه، فکر میکنه توی جعبه چی هست؟
[اسمارتیز]

اگر کودک نتوانست به یکی از این سوالات پاسخ دهد، آموزش وی را از همین مرحله آغاز کنید.

شیوه آموزش

مربی ابتدا با جابجا کردن وسایل شخصیت عروسکی (در این بازی، یاسر) به او کلک می زند و سپس از کودک می پرسد که شخصیت عروسکی در مورد وقایعی که رخ داده است، چه باوری دارد؟

نمونه ۱: انتقال غیر منتظره

بیا با یاسر یک بازی انجام بدیم. ببین یاسر یک سکه داره.

اینجا هم دو تا کیف پول هست. کیف پول قهوه ای و آبی. یاسر سکه اش رو میذاره توی کیف پول قهوه ای.

حالا یاسر میره بیرون تا بازی کنه. یاسر از اتاق خارج میشه.
یاسر الان بیرون از اتاقه و ما رو نمی بینه.
میای به یاسر کلک بزنینم؟ بیا سکه رو از کیف قهوه ای بیاریم بیرون و بذاریم توی کیف آبی
یاسر از زمین بازی برمیگرده اتاق
سوال راجع به باور: از نظر یاسر، الان سکه کجاست؟
سوال راجع به علت: چرا یاسر فکر میکنه که سکه توی کیف قهوه ای است؟
سوال برای بررسی: یاسر سکه رو کجا گذاشت؟

آموزش

سوال راجع به باور در مورد پاسخ نادرست
یادت باشه، یاسر ندیده که ما سکه رو گذاشتیم توی کیف آبی. به همین دلیل، یاسر نمیدونه که الان سکه توی
کیف آبیئه. یاسر فکر می کنه که سکه هنوز توی کیف قهوه ایه. چون خودش سکه رو گذاشته بود توی کیف قهوه
ای.

ب: محتواهای غیر منتظره
وسایل آموزشی: جعبه کلوچه و چند مداد پاک کن
نگاه کن اینجا یک جعبه کلوچه داریم.

سوال راجع به باور اولیہ: بنظرت توی این جعبہ چیہ؟ [کلوچہ]
بیا یک نگاہ به داخل جعبہ کلوچہ بیندازیم تا ببینیم توش چیہ. میتونی این جعبہ رو باز کنی؟

ببین چندتا جوراب داخلشه. بیا دوباره جعبه رو ببندیم.
 سوال راجع به باور اشتباه: قبل از اینکه بسته رو باز کنیم فکر می کردی چی داخلش باشه؟
 سوال راجع به حقیقت: حالا دیدی چی داخل جعبه است؟
 سوال راجع به باور دیگران: اگه رضا بیاد داخل اتاق و جعبه رو ببینه، فکر میکنه توی جعبه چی هست؟ [کلوچه]
 اگر کودک نتوانست به یکی از این سوالات پاسخ دهد، آموزش وی را از همین مرحله آغاز کنید.

منابع

۱. Baron CS. The development of a theory of mind: Where would we be without the Internal Stance? In: Rutter M, Hay D, editors. *Developmental Principles and Clinical Issues in Psychology and Child Psychiatry*. Oxford: Blackwell; 1994.
۲. Wellman HM. *The Child's Theory of Mind*: Mit Press; 1990.
۳. Bretherton I, Beehly M. Talking about internal states: The acquisition of an explicit theory of mind. *Developmental Psychology*. 1982;18(6):906-21.
۴. Dennett DC. Beliefs about beliefs [P&W, SR&B]. *Behavioral and Brain Sciences*. 1978;1(04):568-70.
۵. Wimmer H, Perner J. Beliefs about beliefs: representation and constraining function of wrong beliefs in young children's understanding of deception. *Cognition*. 1983 Jan;13(1):103-28. PubMed PMID: 6681741. Epub 1983/01 . ۱/eng.
۶. Baron-Cohen S, Leslie AM, Frith U. Does the autistic child have a "theory of mind"? *Cognition*. 1985 Oct;21(1):37-46. PubMed PMID: 2934210. Epub 1985/10/01. eng.
۷. Flavell JH, Shipstead SG, Croft K. Young children's knowledge about visual perception: hiding objects from others. *Child development*. 1978 Dec;49(4):1208-11. PubMed PMID: 738154. Epub 1978/12/01. eng.
۸. Pratt C, Bryant P. Young children understanding that looking leads to knowing (so long as they are looking into a single barrel). *Child development*. 1990 Aug;61(4):973-82. PubMed PMID: 2209200. Epub 1990/08/01. eng.
۹. Bates E, Benigni L, Bretherton I, Camaioni L, Volterra V. Cognition and communication from 913 months: correlational findings. In: Bates E, editor. *The Emergence of Symbols: Cognition and Communication in Infancy*. New York: Academic Press; 1979.
۱۰. Dennett D. *Brainstorms: Philosophical Essays on Mind and Psychology*. Brighton: Harvester Press; 1978.

- .۱۱ Grice HP. Logic and Conversation. In: Cole R, Morgan J, editors .Syntax and Semantics: Speech Acts. New York: Academic Press; 1975.
- .۱۲ Sodian B, Taylor C, Harris PL, Perner J. Early deception and the child's theory of mind: false trails and genuine markers. *Child development*.62:468-83.
- .۱۳ Harris PL. Children and Emotion. Oxford: Basil Blackwell; 1989.
- .۱۴ Flavell JH, Flavell ER, Green FL. Young children's knowledge about the apparent-real and pretend-real distinctions. *Development Psychology*. 1987;23:816-22.
- .۱۵ Baron-Cohen S, Tager-Flusberg H, Cohen DJ. *Understanding Other Minds*. . Oxford: Oxford University Press; 1993.
- .۱۶ Baron-Cohen S. *Mindblindness*. Cambridge: MIT Press; 1995.
- .۱۷ Sodian B, Frith U. Deception and sabotage in autistic, retarded and normal children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1992.۶۰۵-۳۳:۵۹۱;
- .۱۸ Gratch G. Response alteration in children: a developmental study of orientations to uncertainty. *Vita Humana*. 1964;7:49-60.
- .۱۹ Baron-Cohen S. Out of sight or out of mind? Another look at deception in autism. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1992;33:1141-55.
- .۲۰ Hobson PR. The autistic child's appraisal of expressions of emotion. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1986;27:321-42.
- .۲۱ Fein GG. Pretend play in childhood: an integrative review. *Child development*. 1981;52.۱۱۸-۱۰۹۵:
- .۲۲ Baron-Cohen S. Autism and symbolic play. *British Journal of Developmental Psychology*. 1987;5:139-48.
- .۲۳ Ungerer JA, Sigman M. Symbolic play and language comprehension in autistic children. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*. 1981;20:318-37.
- .۲۴ Baron-Cohen S, Howlin P. The theory of mind deficit in autism: Some questions for teaching and diagnosis. In: Baron-Cohen S, Tager-Flusberg H, Cohen DJ, editors. *Understanding Other Minds*. Oxford: Oxford University Press; 1993.
- .۲۵ Starr E. Teaching the appearance-reality distinction to children with autism. Paper presented at the British Psychological Society Developmental Psychology Section Annual Conference; Birmingham1993.

- .۲۶ Bowler DM, Stromm E, Urquhart L. Elicitation of first-order "theory of mind" in children with autism. Unpublished manuscript. London: City University; 1993.
- .۲۷ Hadwin J, Baron-Cohen S, Howlin P, Hill K. Can we teach children with autism to understand emotions, belief, or pretence? *Development and Psychopathology*. 1996;8(02):345-65.
- .۲۸ Perry M. Learning and transfer: Instructional conditions and conceptual change. *Cognitive Development*. 1991;6:449-68.
- .۲۹ Perner J. *Understanding the Representational Mind*. Cambridge: MIT Press; 1991.